Iisalmen kaupungin

TILINPÄÄTÖS

vuodelta 2010

Kuva: Iisalmen Sanomat/ Päivi Rönkkö

Khall 28.03.2011 § 174

Iisalmen kaupunki
Taloustoimi

Lähiosoite
Postinro ja -toimipaikka
Puhelin

PL 10/ Pohjolankatu 14
74130 Iisalmi
(017) 272 31

Kotisivu: www.iisalmi.fi
Sähköposti: kirjaamo@iisalmi.fi tai
etunimi.sukunimi@iisalmi.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1. TILINPÄÄTÖKSEN SISÄLTÖ....4

2. TOIMINTAKERTOMUS....6

2.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS....6
2.2. KAUPUNGIN HALLINTO VUONNA 2009....7
2.3. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE....9
2.4. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS....16
2.5. KAUPUNGIN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS....16
2.6. KUNNAN HENKILÖSTÖ....23
2.7. ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ....24
2.8. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ....30
2.9. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS....33
2.9.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen....33
2.9.2. Toiminnan rahoitus....34
2.10. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET....35
2.11. KOKONAISTULOT JA -MENOT....37
2.12. IISALMI-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS....38
2.13. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT....43
2.14. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET....47
2.14.1. Tilikauden tuloksen käsittely....48
2.14.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet....48

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN....52

3.1. IISALMEN VESI –LIIKELAITOKSEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN....53
3.2. KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN....53
3.3. KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN....53
3.4. INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU....94
3.5. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (EI SIS. VESILAITOSTA)....100
3.6. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (EI SIS. VESILAITOSTA)....102
3.7. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA....103
3.8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TA:N JA TA-MUUTOSTEN TOTEUTUMISVERTAILUN YHDISTELMÄ....106

4. TULOSLASKELMA (SIS. VESILAITOS)....109

5. RAHOITUSLASKELMA (SIS. VESILAITOS)....110

6. TASE (SIS. VESILAITOS)....111

7. KONSERNITULOSLASKELMA....113

8. KONSERNITASE....114

9. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA....116

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT....117

10.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT....117
10.1.1. Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät....117
10.2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT....119
10.2.1. Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina....119
10.2.2. Verotulojen erittely....119
10.2.3. Valtionosuuksien erittely....119
10.2.4. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta v. 2009 – 2013 (kaup + vesil)....119
10.2.5. Pakollisten varausten muutokset....120
10.2.6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot....120
10.2.7 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely....120
10.3. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT....121
10.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot....121
10.3.1.1. Arvonkorotukset....121
10.3.1.2. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet....121
10.3.1.3. Maa- ja vesialueet erittely....121
10.3.1.4 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset....122
10.3.1.5. Omistukset muissa yhteisöissä....122

10.3.1.6. Saamisten erittely **123**
10.3.1.7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset osat **123**
10.3.1.8. Rahoitusarvopaperit **124**
10.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot **124**
10.3.2.1. Oma pääoma erittely **124**
10.3.2.2. Pitkäaikaiset velat **125**
10.3.2.3. Pakolliset varaukset **125**
10.3.2.4. Vieras pääoma **125**
10.3.2.5. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät **125**
10.3.2.6. Huollettavien varat **125**
10.3.2.7. Elatustuen takautumissaatavat **126**
10.4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT **126**
10.4.1. Leasingvastuut **126**
10.4.2. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta **126**
10.4.3. Muut vastuusitoumukset **126**
10.4.4. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista **126**
10.4.5. Arvonlisäveron palautusvastuu **126**
10.5. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT **126**
10.5.1. Henkilöstön lukumäärä **126**
10.5.2 Henkilöstökulut **127**
10.6. KEHITTÄMIS- JA INVESTOINTIRAHASTO VUONNA 2010 ..... **127**
10.7. LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT **128**
10.8. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT **132**
10.8.1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet **132**
10.8.2. Konsernituloslaskelman liitetiedot **133**
10.8.3. Konsernitaseen liitetiedot **133**

11.ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET **136**

11.1. IISALMEN VESI -LIIKELAITOS **136**

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA **171**

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS **173**

TILINTARKASTUSMERKINTÄ **173**

1. TILINPÄÄTÖKSEN SISÄLTÖ

Kuntalain 68 §:n ja 68a §:n mukaan kunnan ja kuntayhtymän on sisällytettävä tilinpäätökseensä tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma, niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kunnan, jolla on määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kuntalain 67 §:n perusteella kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalain ja soveltuvin osin kirjanpitolain säännöksiä. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan jaosto. Sen antamat ohjeet kuuluvat kirjanpitolain (1336/97) 3 §:n edellyttämän hyvän kirjanpitotavan lähteisiin kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä.

Kuntalain mukaan kunnan tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja se on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen (JulkL 6 § 2. k.). Julkisia ovat tuloslaskelman, rahoituslaskelman, taseen ja niiden liitetietojen lisäksi myös tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja (JulkL 24 §).

Tasekirja ja muu tilinpäätösaineisto muodostavat seuraavan kokonaisuuden:

Tasekirja:

Toimintakertomus
Tuloslaskelma
Rahoituslaskelma
Tase
Konsernitilinpäätös
Liitetiedot
Eriytetyt tilinpäätökset
Tilinpäätöksen allekirjoitus
Tilinpäätösmerkintä
Luettelot ja selvitykset

Muut tilinpäätösasiakirjat:

Tase-erittelyt
Liitetietojen erittelyt
Kunnan liikelaitosten erillistilinpäätökset
Tilikartta
Kirjaussuunnitelma
Menetelmäkuvaus

Talousarvion toteutumisvertailu esitetään toimintakertomuksessa.

Liitetiedoissa esitetään kunnan ja kuntakonsernin liitetiedot.

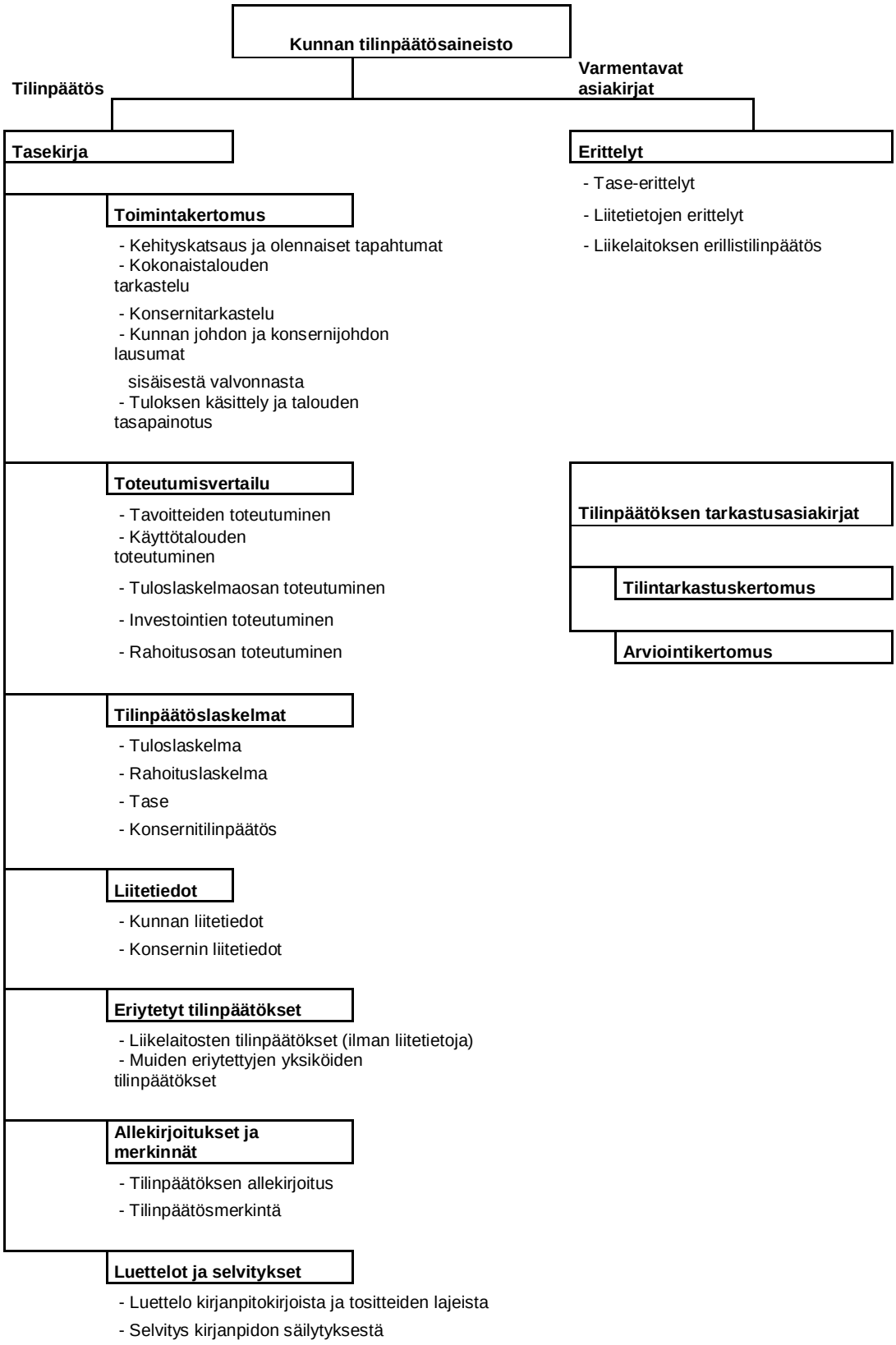
Toimintakertomus on osa kunnan tilinpäätöstä. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Toimintakertomukseen sisällytettävän kunnan johdon selonteko kunnan sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehitystarpeista. Konsernijohdon tulee tehdä vastaava selonteko konsernin osalta.

Kuntalain 69 §:n mukaan mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toiminta-kertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä kunnassa on selvittää valtuuston hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

hyväksytään kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa. Talousarvion toteutumisvertailu on siten olennainen osa toimintakertomusta.

Henkilöstöhallinto on laatinut henkilöstötilinpäätöksen, josta on laadittu erillinen asiakirja. Henkilöstötilinpäätös tuodaan omana asianaan kaupunginhallituksen ja valtuuston käsittelyyn.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupungin vuoden 2010 tilinpäätös, joka sisältää vesilaitoksen on alijäämäinen 725 000 e. Vuosikatteeksi muodostuu 4 milj.€, eli 182 e/asukas. Vuosikate kattaa poistot 74 %:sti.

Erityisesti vuoden 2010 budjettiin nähden tilinpäätöstä on pidettävä hyvänä. Budjettihan valmisteltiin taloudellisen taantuman tunnelmassa ja sen alijäämäksi muodostui 4,7 milj.€.

Keskeiset syyt budjettia merkittävästi parempaan tulokseen ovat seuraavat:
Toimintamenojen säästöt n. 1 milj.€, verotulojen määrän ylitys budjettiin nähden n. 2 milj. € (tilinpäätökseen 2009 verraten verotulot kertyivät samansuuruisina). Toimintatuotot ylittyivät n. 400 000 €.

Lainamäärä kasvoi 30,9 milj. euroon eli 1397 euroon asukasta kohden. Tästä lisäyksestä 5 milj. € selittyy kansanterveystyön kuntayhtymän purkamisen kautta tapahtuneena lainamäärälisäyksenä.

Investointiaste pidettiin tietoisesti korkealla, eli bruttoinvestoinnit olivat 10,1 milj. €. Korkeahkolla investointiasteella ylläpidettiin työllisyyttä ja parannettiin merkittävästi kaupungin palvelutuotannon infraa. Huomattavaa on se, että kattamattomia ylityksiä tilinvuoden aikana oli vain 1,2 milj. €, jota summaa on pidettävä erittäin pienenä 130 milj. euron budjetissa. Budjettikuri sanan hyvässä merkityksessä toteutui näin ollen erittäin hyvin.

Myös toiminnallisesti vuosi 2010 oli hyvä. Uudella SOTE-kuntayhtymällä on takanaan ensimmäinen toimintavuosi, joka varsinkin taloudellisesti sujui hyvin. Myös kaupungin kokonaiskehitys, yrityselämä mukaan lukien kääntyi myönteiselle kasvu-uralle. Kauppakeskus Iisalmi –teema löi lopullisesti lävitse ja uudet kaupat ja ydinkeskustan kauppapaikkavaihdokset olivat merkittäviä tässä liikekeskuksen kokonaisuudessa. Kaupungin tonttivaranto monipuolistui merkittävästi ja nykyisellään se tarjoaa asukkailleen ja tänne muuttaville runsaasti erilaisia vaihtoehtoja niin tonttien sijainnin kuin hinnankin osalta. Hyvät peruspalvelut, hyvät kaupan palvelut ja erinomaiset asumismahdollisuudet muodostavatkin iisalmelaisen menestysalustan hyvälle ja jatkuvalle kehitykselle.

Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin Iisalmen kehittämistä ja monipuolistamista entistä vahvemmaksi seutukeskukseksi.

Martti Harju
kaupunginjohtaja

2.2. Kaupungin hallinto vuonna 2010

Kaupunginvaltuusto: 43 valtuutettua
pj. Seppo Kääriäinen
I vpj. Jouni Toppinen
II vpj. Anne Roponen

Kaupunginvaltuuston paikkajakauma:

Kesk. 16
Vas. 8
Kok. 7
SDP 5
Vihr. 3
KD 2
Peruss. 2

Kaupunginhallitus: 11 jäsentä
pj. Iivo Polvi
I vpj. Markku Eestilä
II vpj. Pirjo Rytkönen

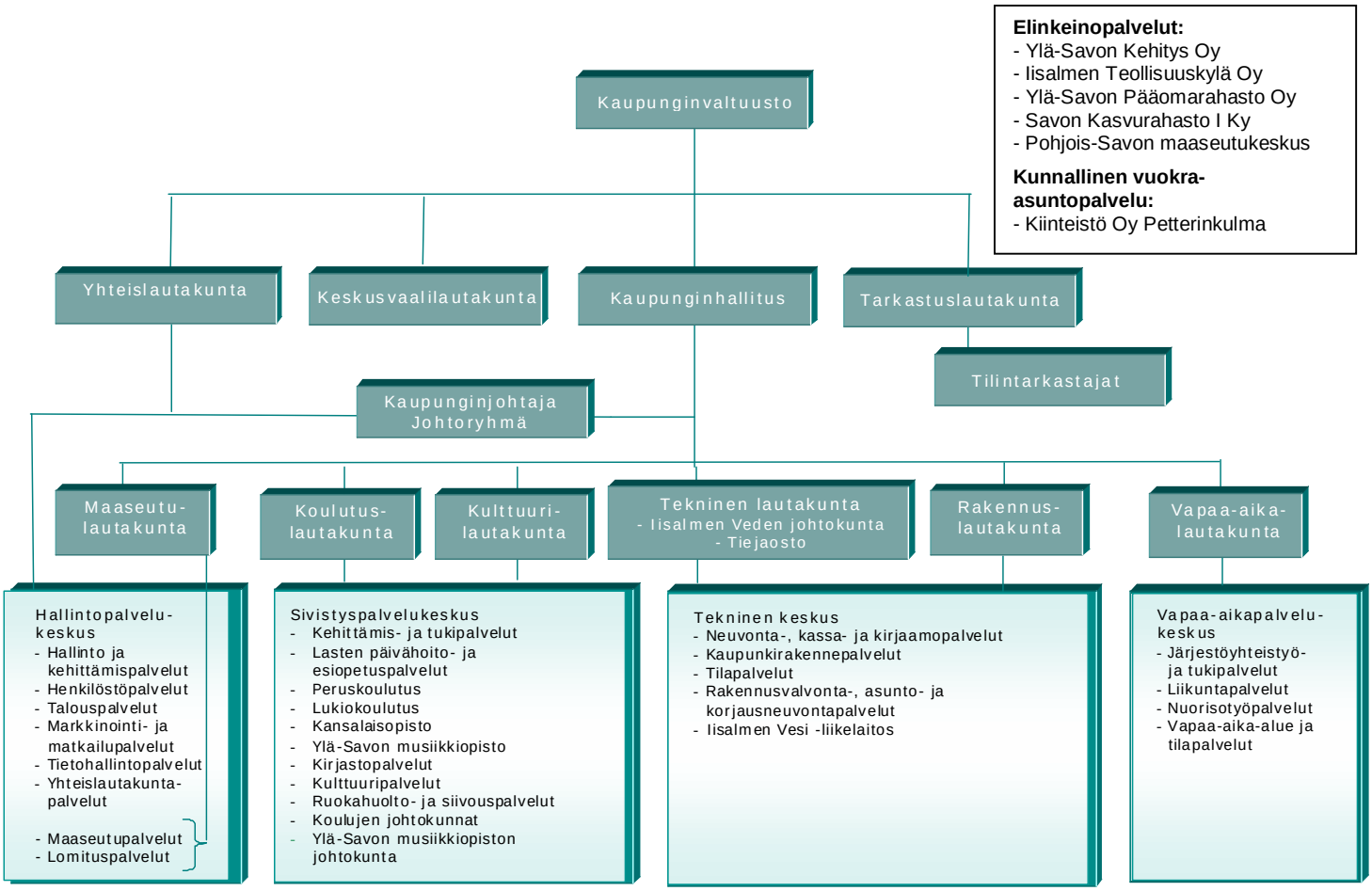
Kaupunginjohtaja: Martti Harju

Palvelukeskukset / johtajat:

Hallintopalvelukeskus / Esa Laukkanen
Sivistyspalvelukeskus / Kirsi- Tiina Ikonen
Tekninen keskus / Juhani Räisänen
Vapaa-aikapalvelukeskus / Pekka Partanen

Tilivelvolliset toimielimet sekä viran- ja toimenhaltijat on määritelty kaupunginvaltuuston päätöksessä 21.6.2010 § 47.

Kaupungin organisaatio vuonna 2010

2.3. Yleinen taloudellinen tilanne

Yleinen taloudellinen tilanne

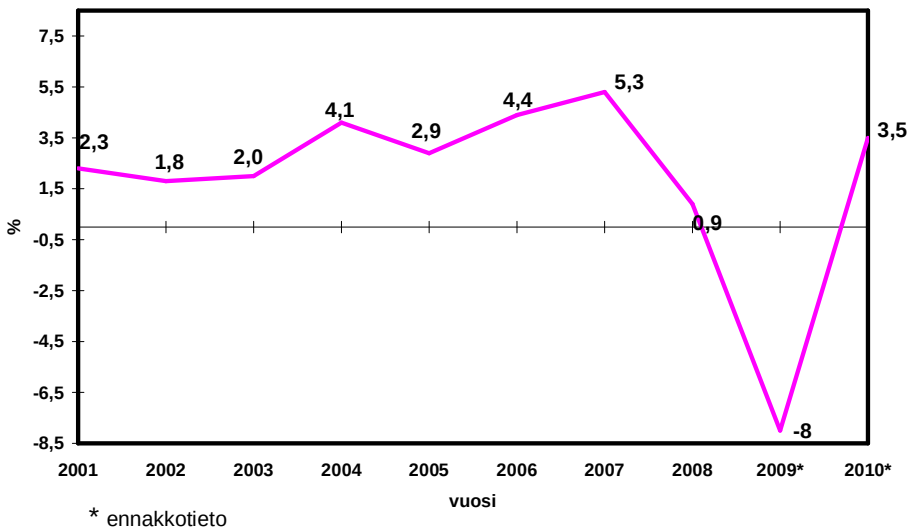
Muuttuja	2009*	2010**	2011**	2012**
(%-muutos)				
Tuotanto (määrä)	-8,0	2,1	2,9	2,6
Palkkasumma	-1,0	2,5	4,5	4,5
Ansiotaso	4,0	2,6	2,8	3,0
Työllisyys	-2,9	-0,5	1,3	1,3
Inflaatio	0,0	1,5	2,5	2,0
(%-yksikköä)				
Työttömyysaste	8,2	8,6	8,2	7,9
Verot/BKT	43,0	42,7	43,5	44,1
Julkiset menot/BKT	56,0	56,1	55,2	55,1
Rahoitusjäämä/BKT	-2,7	-3,3	-1,4	-0,8
Julkinen velka/BKT	43,9	49,1	50,4	52,0
Vaihtotase/BKT	1,3	1,4	1,1	0,7
Euribor 3 kk, %	1,2	1,0	2,0	3,0
10 vuoden korko, %	3,7	3,3	4,0	4,5

Kuntaliitto
Kommunförbundet

10.9.2010 J. Turkkila/my

Kokonaistuotanto laski vuonna 2009 8 %, mutta nousi vuonna 2010 3,5 %.

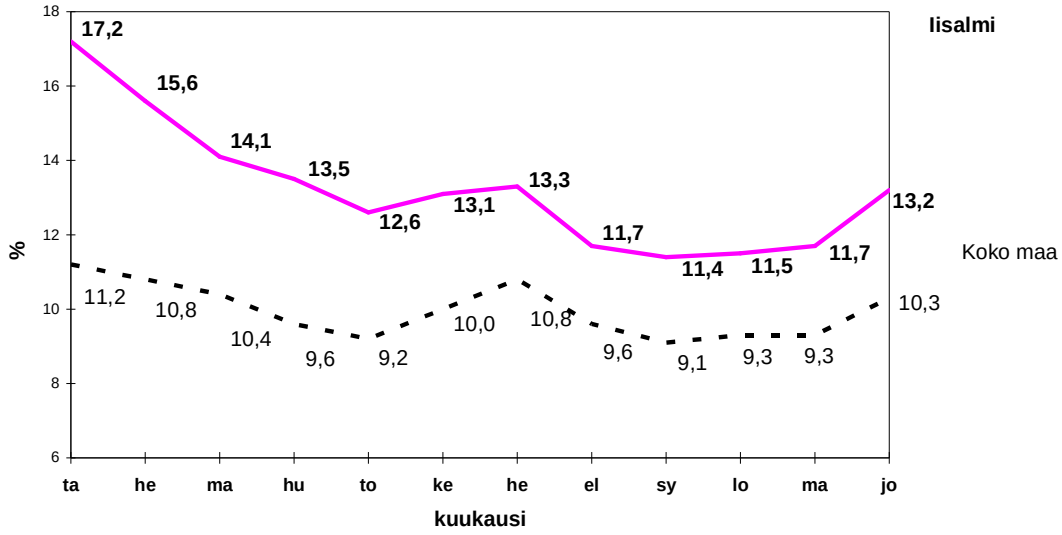
BKT, MÄÄRÄN MUUTOS V. 2001 - 2010

* ennakkotieto

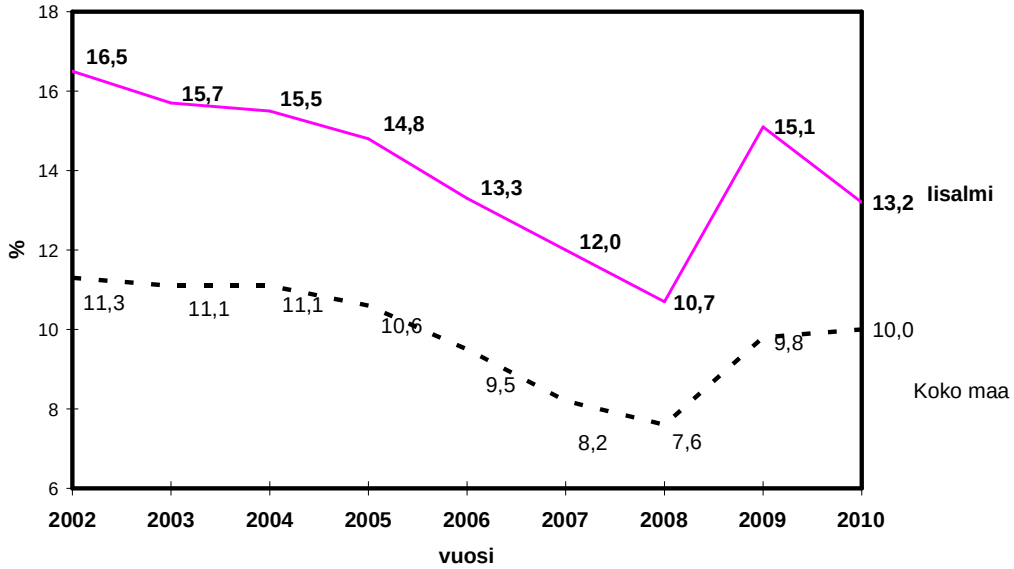
Vuoden 2010 alussa 1 kk:n euribor-korko oli 0,453 % ja vuoden 2010 lopussa 0,782 %. Peruskorko oli vuoden 2009 lopussa 1,75 %, ja vuoden 2010 lopussa 1,25 %.

Työttömyys-% Iisalmessa ja koko maassa kuukausittain 2010

Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY

Työttömyys-% Iisalmessa ja koko maassa 2002 - 2010

Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY

Kuntatalouden kehitys vuonna 2010

Tilastokeskuksen keräämien ennakkotietojen mukaan kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos muodostuu Manner-Suomen kunnissa 1,5 miljardia euroa positiiviseksi. Tästä on kuitenkin 0,95 miljardia euroa HSY:n perustamisesta johtuvaa kirjanpidollista myyntivoittoa pääkaupunkiseudun kunnille. Kuntien tulot eivät ennakoitua paremmasta tuloksesta huolimatta edelleenkään riitä palveluiden ja investointien kattamiseen.

Vuodesta 1997 lähtien kuntasektorin vuosikate ei ole minään vuonna riittänyt poistonalaisten investointien, kuten päiväkotien, koulujen, sairaaloiden ja tie- ja katuverkostojen rahoittamiseen. Näin on syntynyt niin sanottua tulorahoitusvajetta, jota on kertynyt vuodesta 1997 lähtien yhteensä jo yli 9 miljardia euroa. Tulorahoitusvaje on katettu omaisuuden myynnillä ja ennen kaikkea lainanotolla. Vuodesta 1997 kuntasektorin lainakanta on kasvanut noin 8 miljardilla eurolla.

Kunnilla on myös tulevina vuosina edessään mittava sopeutuminen kertyneen rahoitusvajeen tasapainottamiseksi. Nyt tarvitaan toimintamenojen hallintaa, tulojen lisäämistä, kuntien veropohjan laajentamista ja valtion rahoituksen lisäämistä.

Valtiolta edellytetään pitkäjänteistä vastuuta peruspalvelujen rahoituksesta. Kuntaliitto odottaa hallitusohjelmalta ja kuntalain uudistukselta selkeitä linjauksia valtion ja kuntien vastuista ja rahoitusosuuksista. Valtion toimenpiteet on sopeutettava kuntatalouden rahoitusmahdollisuuksiin uudella kuntatalouden kehysmenettelyllä.

Kuntien tulot paranivat vuonna 2010 paljolti siksi, että yli puolet kunnista korotti veroprosenttejaan. Veronkorotukset toivat kuntien kassaan runsaat 0,5 miljardia euroa. Kunnat jatkoivat myös toimintojensa tehostamista samalla kun yleinen talouden elpyminen vuoden toisella puoliskolla paransi kuntien tuloja arvioidusta.

Suuri merkitys on ollut myös valtion vuonna 2009 tekemillä kuntataloutta vahvistavilla toimenpiteillä, joiden vaikutus viime vuonna oli noin 800 miljoonaa eroa.

Tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan Manner-Suomen kunnilla oli vuonna 2010 lainaa 2005 euroa asukasta kohti. Edellisvuonna lainaa oli 1838 euroa asukasta kohti. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi noin 10 prosenttia.

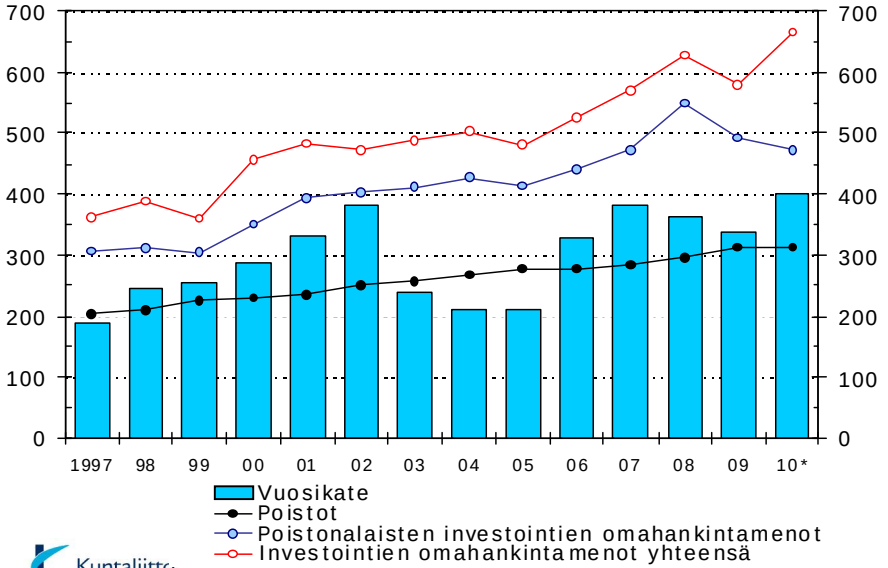
Vuonna 2009 erityisesti suurten kaupunkien tilikauden tulos jäi heikoksi. Vuonna 2010 yli 100 000 asukkaan kaupunkien yhteenlaskettu tulos parani, mikä johtuu ensisijaisesti pääkaupunkiseudun kuntien 950 miljoonan euron kirjanpidollisesta myyntivoitosta HSY-kuntayhtymän perustamisen johdosta. Suurten kaupunkien velkaantuminen jatkui kiihtyvänä.

Ikärakenteen muutoksesta johtuva hoivapalvelujen kysynnän kasvu yhdistettynä kertyneeseen rahoitusvajeeseen edellyttää palvelujen turvaamiseksi nykyistä enemmän rahoitusta.

Kuntien korotetun yhteisövero-osuuden jatkaminen, kuntien verovähennysten korotusten korvaaminen ja valtionosuuksien nelivuotistarkistuksen toteuttaminen täysimääräisenä edellyttävät vaalien jälkeen valittavalta uudelta hallitukselta selkeitä päätöksiä. Ellei näitä tehdä, kuntien tulopohjaan muodostuu vuositasolla yli miljardin euron aukko.

Kuntaliitto odottaa kuntalain uudistamista, missä yhteydessä voitaisiin korjata myös kuntien tilinpäätösten laskentatapaan liittyvät vääristymät. Parlamentaarinen kuntalakikomitea on asetettava vielä ennen vaaleja, jotta kiireellisimmät kuntalain muutokset kyetään valmistelemaan ja saattamaan voimaan vuoden 2013 alusta, jolloin uusi valtuustokausi alkaa.

Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit
Manner-Suomen kunnat, €/asukas

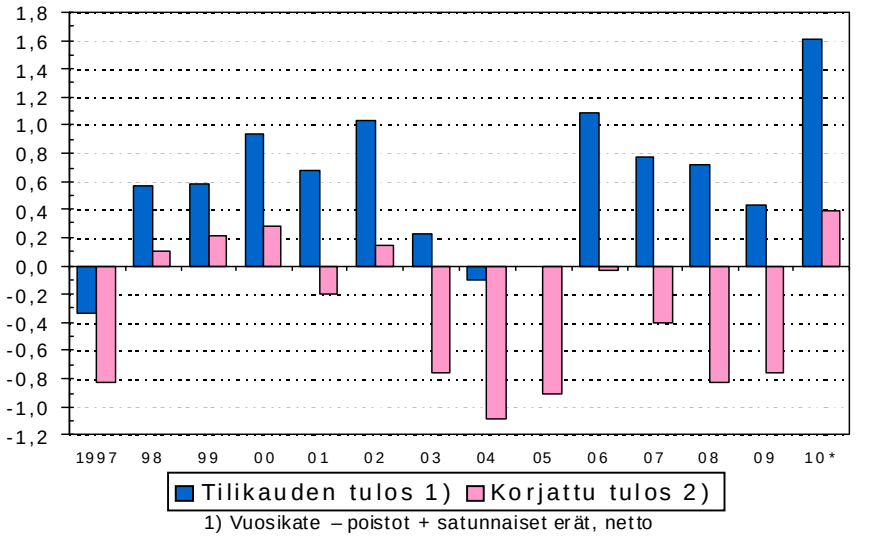

Kuntaliitto Kommunförbundet

9.2.2011 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2010 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntasektorin tilikauden tulos 1997-2010, mrd. €

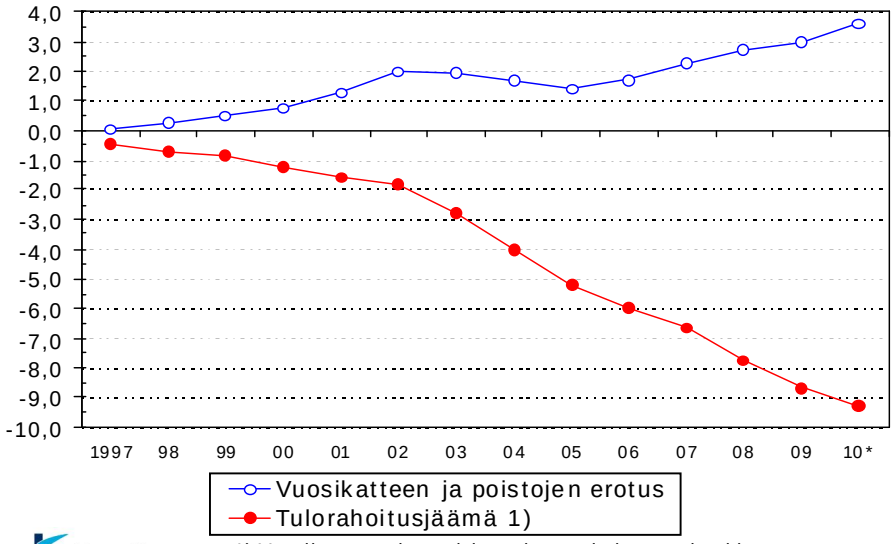
1) Vuosikate – poistot + satunnaiset erät, netto
2) Poistot korvattu poistonalaisten investointien omahankintamenolla
* Sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

Kuntaliitto Kommunförbundet

9.2.2011 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2010 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntasektorin kumulatiivinen vuosikatteen ja poistojen erotus sekä kertynyt tulorahoitusjäämä[1)] 1997-2010, mrd. €

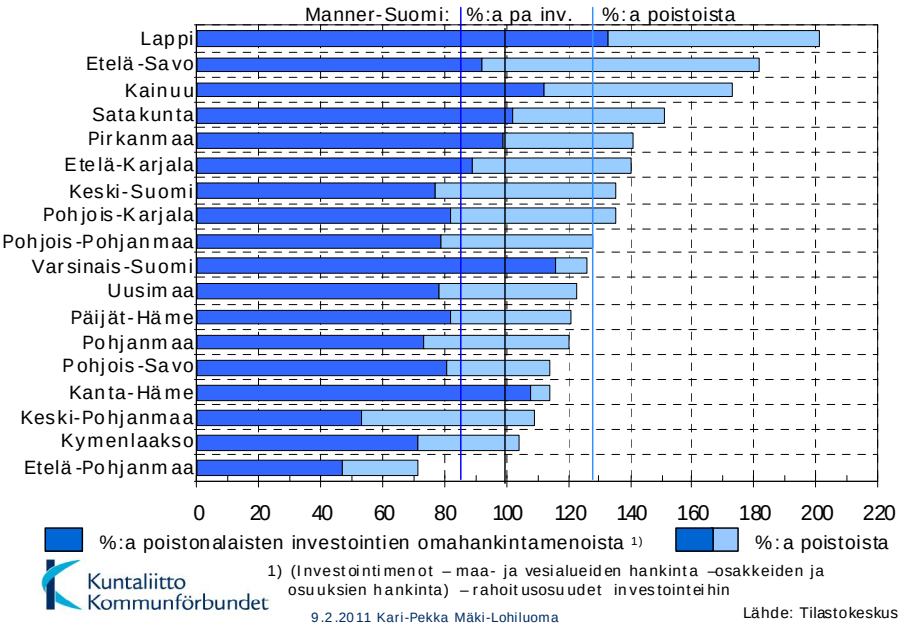
1) Vuosikate – poistonalaisten investointien omahankintamenot

Kuntaliitto Kommunförbundet

9.2.2011 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2010 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntien vuosikatteet maakunnittain vuonna 2010 (TPA)
vuosikate %:a poistoista ja poistonalaisista investoinneista[1)]

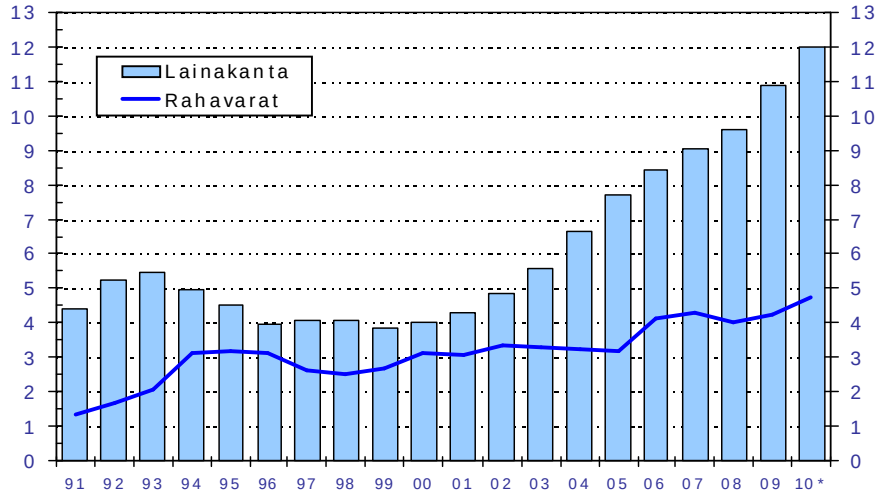
Kuntaliitto Kommunförbundet

1) (Investointimenot – maa- ja vesialueiden hankinta –osakkeiden ja osuuksien hankinta) – rahoitusosuudet investointeihin

9.2.2011 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Lähde: Tilastokeskus

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1991-2010, mrd. €

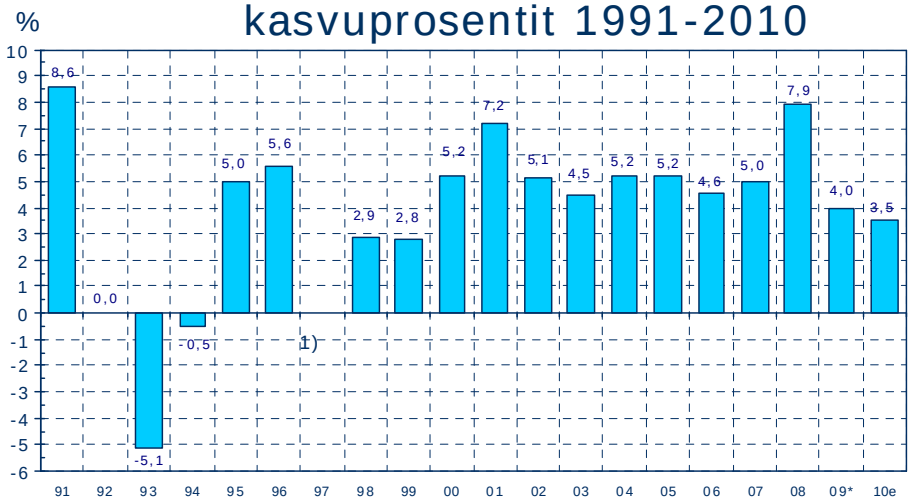

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2010 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Kuntaliitto Kommunförbundet

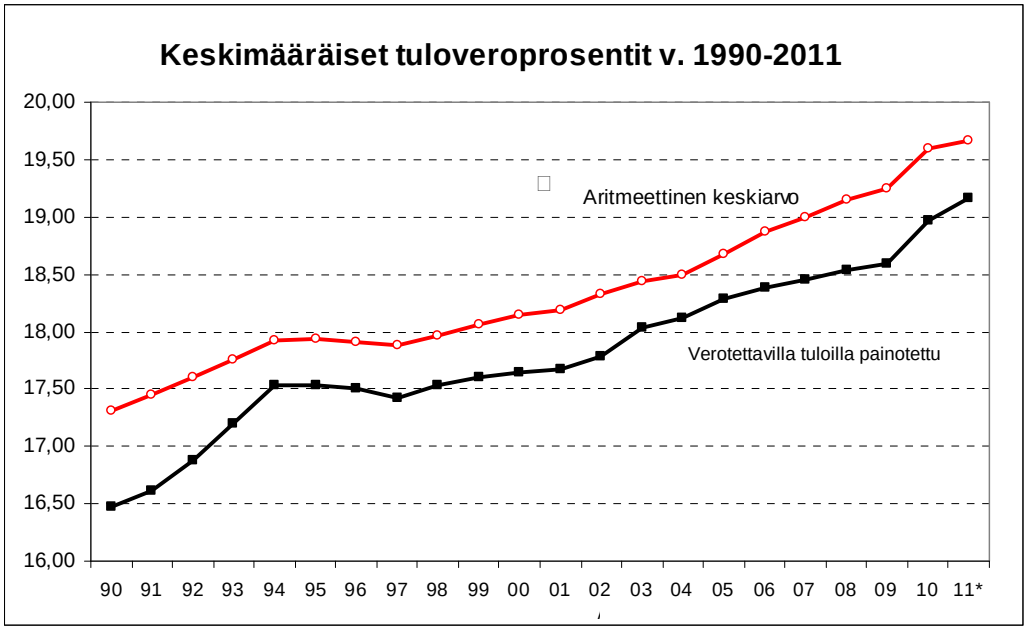
9.2.2011 Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentit 1991-2010

Lähde: Vuodet 1991-2009 Tilastokeskus. Vuosien 2010-2014 ennusteet Peruspalvelubudjetti 2011
1) Mm. opetustoimen ylläpitäjämallin vuosi 1997 ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa

Vuoden 2010 keskimääräinen tuloveroprosentti kohosi edellisvuoden 18,59 %:sta 18,97 %:iin. Tuloveroprosenttia nosti 181 kuntaa ja alensi 2 kuntaa. Tuloveroprosentin suuruus vaihteli 16,25 ja 21 prosentin välillä.

Tietoja kuntien tuloveroprosenteista vuosina 1991–2010

Verotettavilla tuloilla painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
16,62	16,88	17,20	17,53	17,53	17,51	17,42	17,53	17,60	17,65	17,67	17,78	18,04	18,12	18,29	18,39	18,45	18,54	18,59	18,97

Tuloveroprosentin aritmeettinen keskiarvo vuosina 1991–2010 (kaikki kunnat)

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
17,45	17,60	17,76	17,93	17,94	17,91	17,88	17,96	18,06	18,15	18,19	18,33	18,44	18,50	18,68	18,87	19,00	19,15	19,25	19,60

Tuloveroprosenttia muuttaneiden kuntien lukumäärä vuosina 1991–2010

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nosti	101	105	114	125	9	5	10	77	87	83	41	108	93	54	136	140	106	119	67*)	181
Laski	1	0	0	2	8	34	44	19	10	15	6	3	2	2	1	1	3	3	4*)	2

*) Ei sisällä kuntaliitoksissa mukana olevia kuntia

Korkeimmat ja alhaisimmat tuloveroprosentit vuosina 1992–2010

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kork.	20,00	20,00	19,75	20,00	20,00	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,00	20,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Alh.	14,50	14,50	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,50	15,50	15,00	15,00	15,50	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	16,50	16,25

Kuntien lukumäärät vuoden 2010 tuloveroprosentin mukaan (yhteensä 342 kuntaa)

16,25	16,50	16,75	17,00	17,25	17,50	17,75	18,00	18,25	18,50	18,75	19,00	19,25	19,50	19,75	20,00	20,25	20,50	20,75	21,00
1	4	0	3	1	5	1	5	4	16	7	32	14	68	55	49	15	32	13	17

2.4. Oman talousalueen kehitys

Pohjois-Savon ja Ylä-Savon seutukunnan keskeisiä kehitystä kuvaavia tekijöitä

Asukkaiden lukumäärät vuosina 2008–2010 (vuoden 2010 tiedot ennakkotietoja)

Alue	2008	2009	2010
Iisalmi	22 292	22 169	22 095
Ylä-Savo	58 876	58 357	57 946
Pohjois-Savo	248 378	248 167	247 943

Väestön ikärakenne 31.12.2009 (%)

Alue	0–14 v	15–64 v	65 v –
Iisalmi	15,4	65,6	19,0
Ylä-Savo	15,4	63,1	21,5
Pohjois-Savo	15,6	65,3	19,1

Huoltosuhde vuosina 2006–2008

Huoltosuhde *)	2006	2007	2008
Iisalmi	1,48	1,40	1,40
Pohjois-Savo	1,52	1,46	1,47
Koko maa	1,28	1,24	1,24

*) Huoltosuhde ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti.

Keskimääräinen työttömyysprosentti / kk vuosina 2008–2010

Alue	2008	2009	2010
Iisalmi	10,7	15,1	13,2
Ylä-Savo	10,3	14,0	12,7
Pohjois-Savo	9,7	12,4	11,8

Työpaikat elinkeinoittain 31.12.2008 (%)

Alue	Alkutuotanto	Jalostus	Palvelut
Iisalmi	6,0	26,1	67,9
Ylä-Savo	15,8	25,8	58,4
Pohjois-Savo	7,6	23,2	69,2

2.5. Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Kaupungin v. 2010 tilinpäätös, joka sisältää vesilaitoksen, on alijäämäinen 725 238 €, tilikauden tulos – 1 304 427 € ja vuosikate 4,0 milj. € (182 €/ asukas). Vuosikate kattaa poistot 74-prosenttisesti. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä alijäämä oli 0,8 milj. €, tilikauden tulos – 1,3 milj. € ja vuosikate 3,7 milj. €.

Vesilaitos pois lukien eli pelkkä kaupunki huomioiden, alijäämä on 0,97 milj. €, tilikauden tulos -1,47 milj. € ja vuosikate 3,07 milj. €. Vuoden 2010 varsinaisessa talousarviossa alijäämäksi oli arvioitu muodostuvan 4,67 milj. €, tilikauden tulokseksi – 5,11 milj. € ja vuosikatteeksi -0,13 milj. €.

Vuoden 2010 tilinpäätöksen mukaiset toimintakulut olivat 119,0 milj. €, jossa vähennystä edellisvuoteen 3,2 milj. € eli 2,7 %. Toimintakuluista henkilökulut olivat 36, milj. € (v. 2009 45,3 milj. €). Palvelujen ostot olivat 73,5 milj. € (v. 2009 60 milj. €), jossa kasvua 22,4 %. Toimintakulujen ja henkilöstökulujen vähennykset sekä palvelujen ostojen lisäys selittyvät SOTE kuntayhtymän perustamisella ja toimintojen siirrolla kuntayhtymän vastattavaksi.

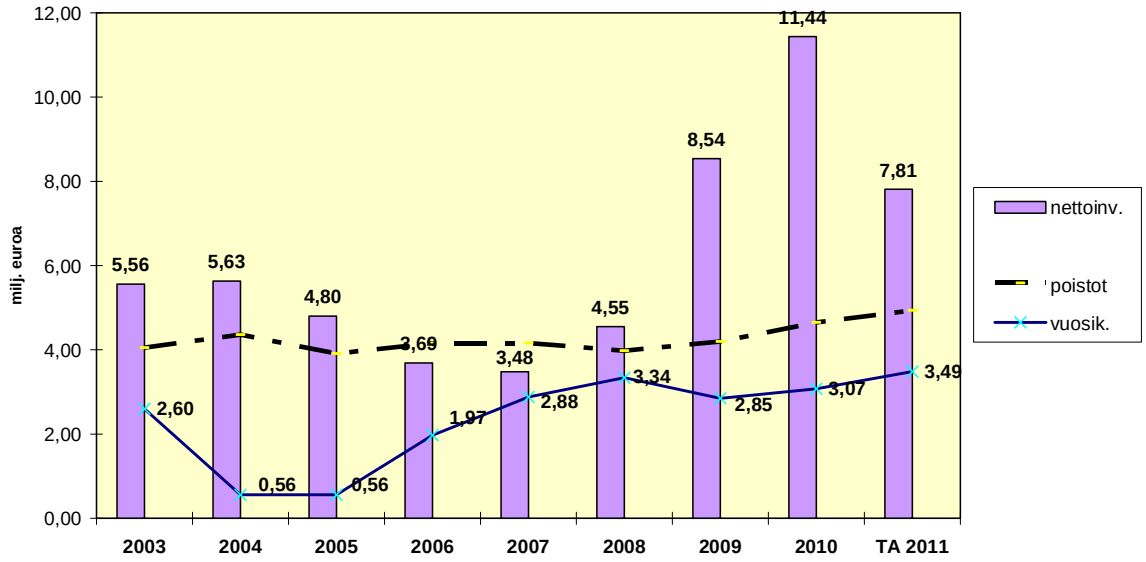
Maksuosuudet Ylä-Savon SOTE ky:lle olivat vuoden 2010 tilinpäätöksen mukaan 63,29 milj. euroa (talousarviossa 63,65 milj. euroa).

Toimintakate oli -101,0 milj. €, kun se edellisvuonna oli – 99,8 milj. €. Toimintakate heikkeni 1,2 milj. € eli 1,2 %.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 5,4 milj. € (v. 2009 5,0 milj. €). Poistoeron lisäys oli 0,65 milj. € ja rahastojen vähennys 1,23 milj. €.

Satunnaiset tuotot olivat 144 405 euroa ja satunnaiset kulut 37 610 euroa. Satunnaiset erät johtuvat Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkamisesta johtuvista eristä.

Iisalmen kaupungin nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot 2003 - 2011, milj. € (ei sis. vesil.)

Investoinnit (brutto) olivat 15,4 milj. €, josta kaupungin investoinnit 14,7 milj. € ja vesilaitoksen investoinnit 0,7 milj. €. Investointien rahoitusosuudet olivat 1,2 milj. € ja pysyvien vastaavien myyntituotot 2,4 milj. €.
Merkittävimmät investointikohteet vuonna 2010 olivat:

- Kirkonsalmen vanhainkodin peruskorjaus 1,3 milj. €
- Kilpijärven koulu perusparannus 1,1 milj. €
- Juhani Ahon koulun perusparannus 1,1 milj. €

Lisäksi Ylä-Savon SOTE ky:n peruspääoman korotukseen käytettiin 1,1 milj. euroa.

Maan hankintaan käytettiin 0,2 milj. €.

Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkautumisesta johtuvia investointimenoja vuoden 2010 tilinpäätökseen kirjautui 5 345 371 euroa ja investointituloja 1 740 436 euroa.

Uutta lainaa (sis. vesilaitos) otettiin 12,0 milj.€ ja vanhoja maksettiin pois 5,3 milj. €. Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkautuessa v. 2010 kaupungin vastuulle siirtyi kuntayhtymän lainoja 5,1 milj. euroa. Lainamäärä v. 2010 lopussa oli 30,9 milj. € eli 1 397 €/asukas, josta kaupungin osuus 28,9 milj. € eli 1 308 €/asukas.

Keskeisten tuotto- ja kuluerien muutokset v. 2009 – 2010 (ei sisällä vesilaitosta)

Tuotto-/kuluerä	TP 2009 1000 €	TP 2010 1000 €	Muutos 1000 €	Muutos %
Toimintatuotot	29 959	23 333	-6 626	-22,12 %
Verotulot	64 843	64 747	-96	-0,15 %
Valtionosuudet	37 283	39 248	1 965	5,27 %
Palkat+henk.sivukust.	44 607	35 350	-9 257	-20,75 %
Palvelujen ostot	64 529	76 853	12 324	19,10 %
Poistot	4 195	4 651	456	10,88 %
Vuosikate	2 848	3 074	226	7,92 %

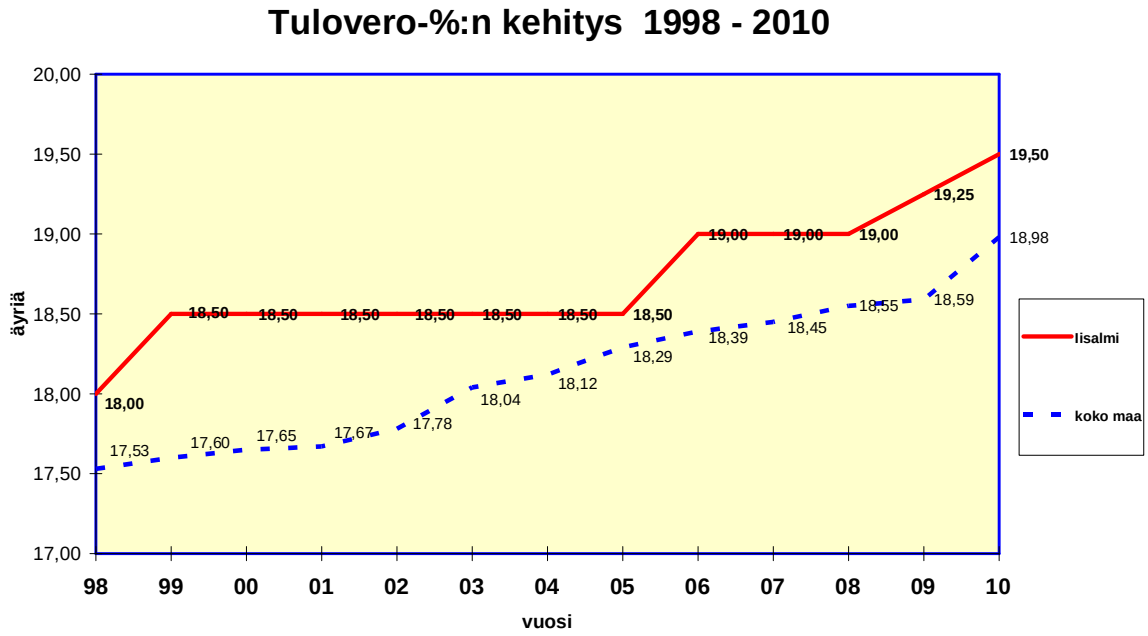
Verotuloja kertyi 64,8 milj. euroa, joka on täsmälleen sama määrä kuin vuonna 2009. Kunnallisveroa kertyi 55,8 milj. euroa, jossa vähennystä edellisvuoteen 1,5 milj. euroa eli 2,6 %. Yhteisöveroa kertyi 4,7 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 1,1 milj. euroa eli 30,5 %. Kiinteistöveroa kertyi 4,3 milj. euroa, jossa kasvua edellisvuoteen 0,4 milj. euroa eli 10,3 %.

Tuloveroprosentin suuruus 19,50 % (v. 2009 19,25 %). Efektiivinen veroaste on 13,95 % (v. 2009 14,25 %).

Talousarviossa verotuloja oli arvioitu kertyväksi 62,8 milj. €, joten arvio ylittyi 2 milj. €. Ylitys johtui kunnallisveron ja yhteisöveron arvioitua paremmasta kertymästä.

Verotulokertymät vuosina 2009– 2010 (milj. €)

Verokertymä	TA 2010	TP 2010	TP 2009
Kunnallisvero	54,3	55,8	57,3
Yhteisövero	4,1	4,7	3,6
Kiinteistövero	4,4	4,3	3,9
Yhteensä	**62,8**	**64,8**	**64,8**

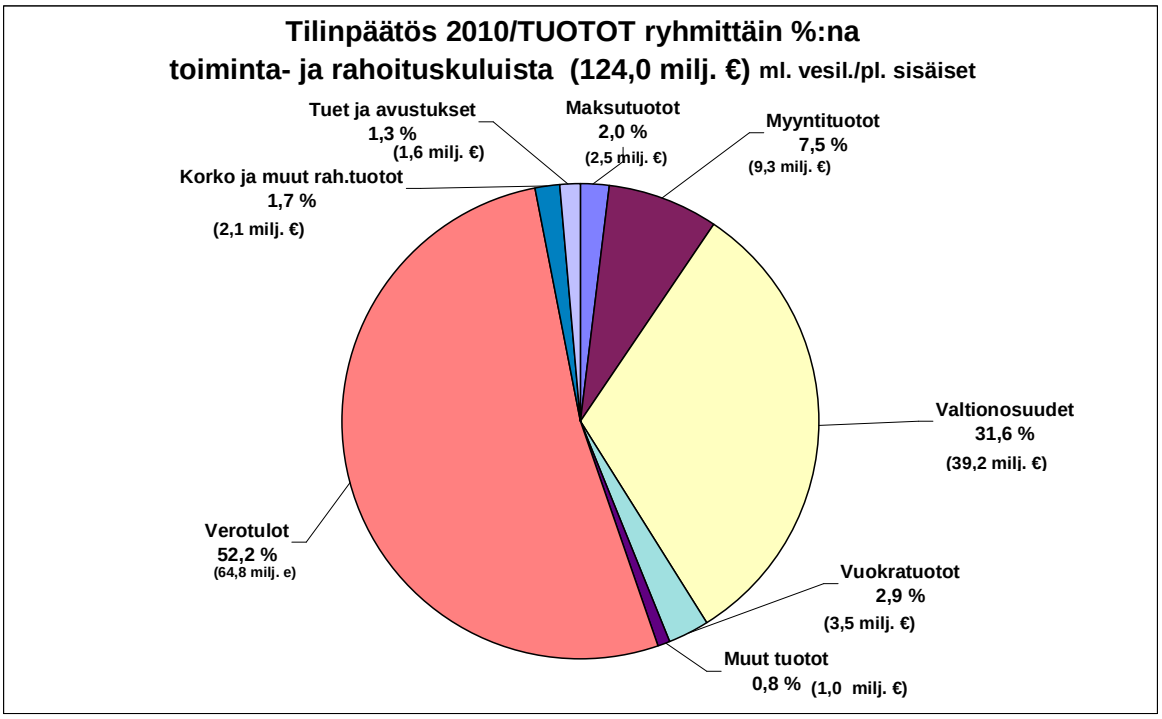
Valtionosuuksia kertyi 39,2 milj. €, jossa kasvua edellisvuoteen 2 milj. € eli 5,3 %. Hyvään valtionosuuskehitykseen vaikuttivat mm. täysimääräinen indeksitarkistus, lakisääteisten toimintojen laajennukset sekä veromenetyskompensaatio. Talousarviossa valtionosuuksia oli arvioitu kertyväksi 39,3 milj. €, joka määrä alittui 0,1 milj. €.

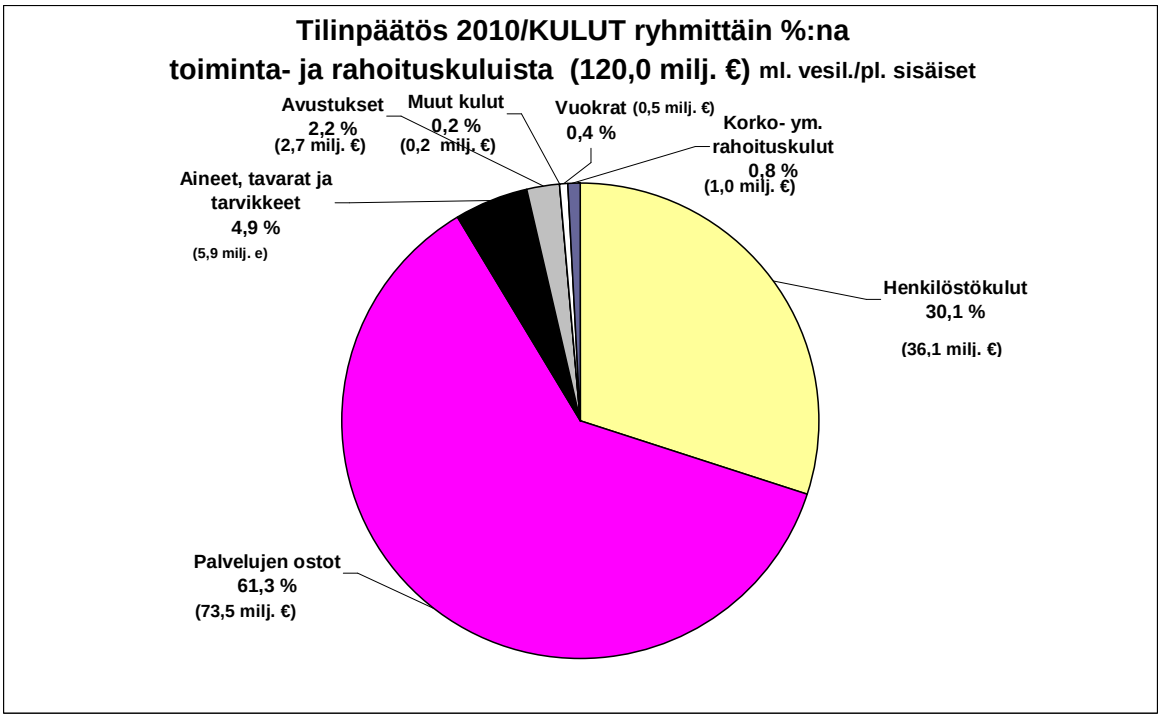
Valtionosuuksien jakaantuminen vuonna 2010 (milj. €)

Valtionosuus	2010 (milj. €)
Peruspalvelujen valtionosuus	36,1
Verotulotasaus	6,2
Järjestelmämuutokset tasaus	-0,1
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-3,0
Yhteensä	**39,2**

Korkotuottoja kertyi 0,1 milj. € ja muita rahoitustuottoja 1,9 milj. €. Korkokuluja maksettiin 0,4 milj. €. Muita rahoituskuluja maksettiin 0,6 milj. €.

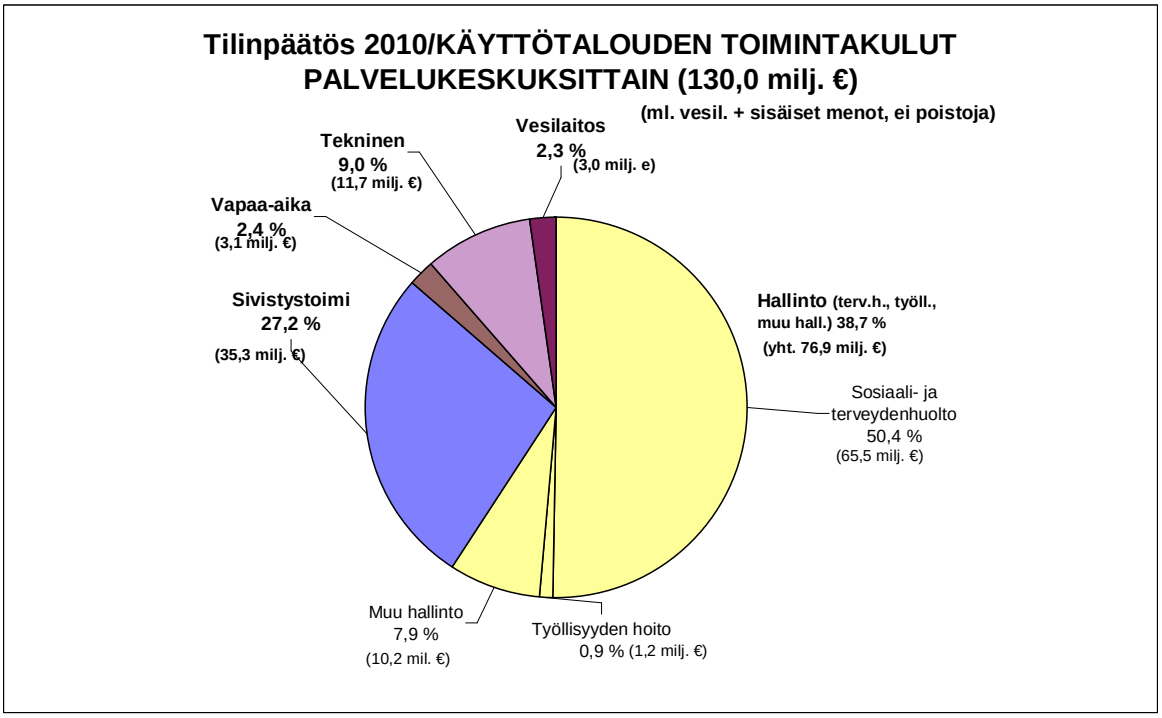
Toimintatuottoja kertyi 17,9 milj. €, jossa vähennystä 4,5 milj. € eli -19,9 %.

Talousarvion (kaupunki) käyttökulujen toteuma oli 99,2 % ja käyttötulojen toteuma oli 101,7 %. Investointimenojen toteuma oli 134 % ja investointitulojen toteuma 285,6 %. Pääosa investointimenojen ja investointitulojen poikkeamasta selittyy Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkamisesta johtuvista kirjauksista. Kuntayhtymän purkautumisesta johtuvia investointimenoja v. 2010 kirjautui 5 345 371 euroa ja investointituloja 1 740 436 euroa. Näitä eriä ei ole voitu huomioida vuoden 2010 talousarviossa. Talousarviossa SOTE kuntayhtymän peruspääomakorotukseen oli varattu 2,2 milj. euroa, josta toteutui 1,1 milj. euroa.

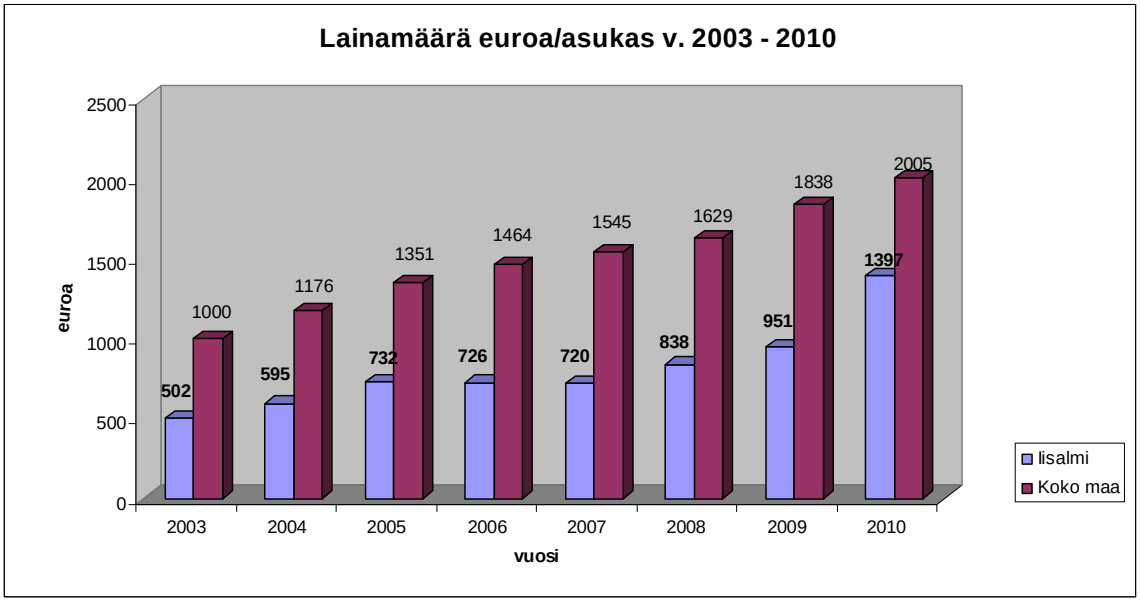
Kattamattomia lisämäärärahoja valtuusto hyväksyi talousarviovuoden aikana 1,2 milj. euroa.

Vuoden 2010 taseen loppusumma on 125,2 milj. € (v. 2009 118,1 milj. €).

Vuoden 2010 keskeisiä tapahtumia olivat:

- Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän toiminnan aloitus ja sisäänajo
- yhteislautakunnan perustaminen ohjaamaan SOTE ky:n toimintaa
- Iisalmen seudun kansanterveystyön kuntayhtymän ja Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän toimintojen lakkaaminen
- Iisalmen seudun kansanterveystyön kuntayhtymän purkaminen
- lasten päivähoidon siirto sivistystoimen alaisuuteen
- maakunnallisen tietoverkkoyhtiön (Savon Kuitu Oy) perustaminen
- Kirkonsalmen vanhainkodin ja Kilpijärven koulun perusparannustöiden valmistuminen
- Juhani Ahon koulun perusparannustyön aloitus

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Vesilaitoksesta on muodostettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2009 alusta lukien kuntalain mukainen kunnallinen liikelaitos.

Iisalmen Veden vuoden 2010 keskeisiä lukuja:

- § Toimintatuotot 4,5 milj. euroa (puhdas vesi 2,6 milj. euroa, jätevesi 1,9 milj. euroa)
- § Ylijäämä 245 793 euroa (puhdas vesi 188 279 euroa, jätevesi 57 514 euroa)
- § Tuloutus kaupungille 531 000 euroa

Vuoden 2010 vesimaksut (sis. alv):

- § puhdasvesimaksu 1,48 € / m³
- § jätevesimaksu 1,59 € / m³

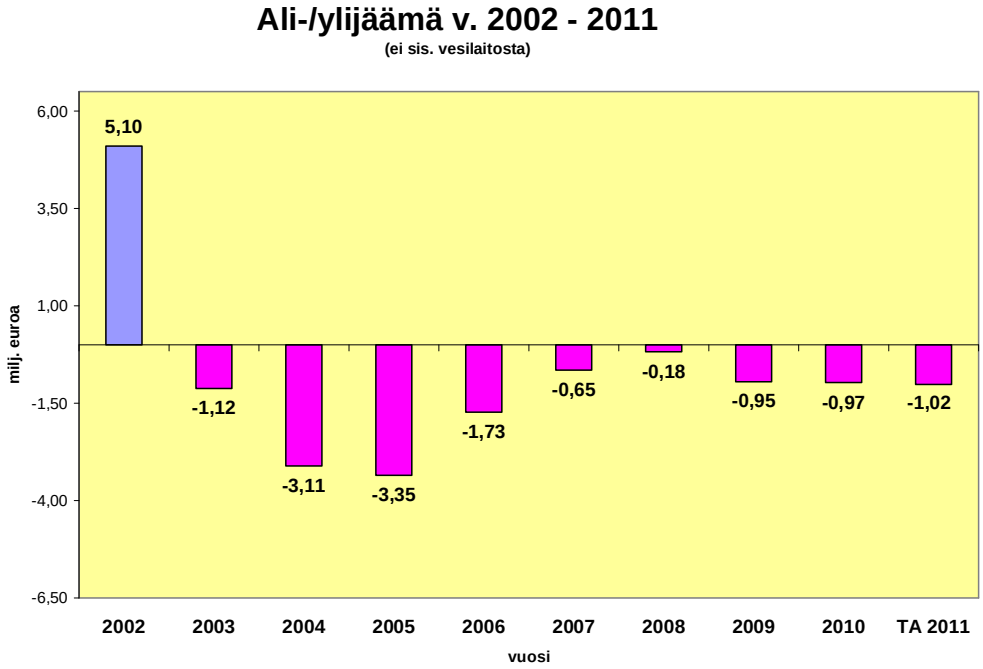
Ylä-Savon Vesi Oy huolehtii vedenhankinnasta ja –tuotannosta. Iisalmen Vesi huolehtii vedenjakelusta, jäteveden puhdistuksesta ja viemäriverkostotoiminnoista sekä kuluttajapalvelusta ja -laskutuksesta.

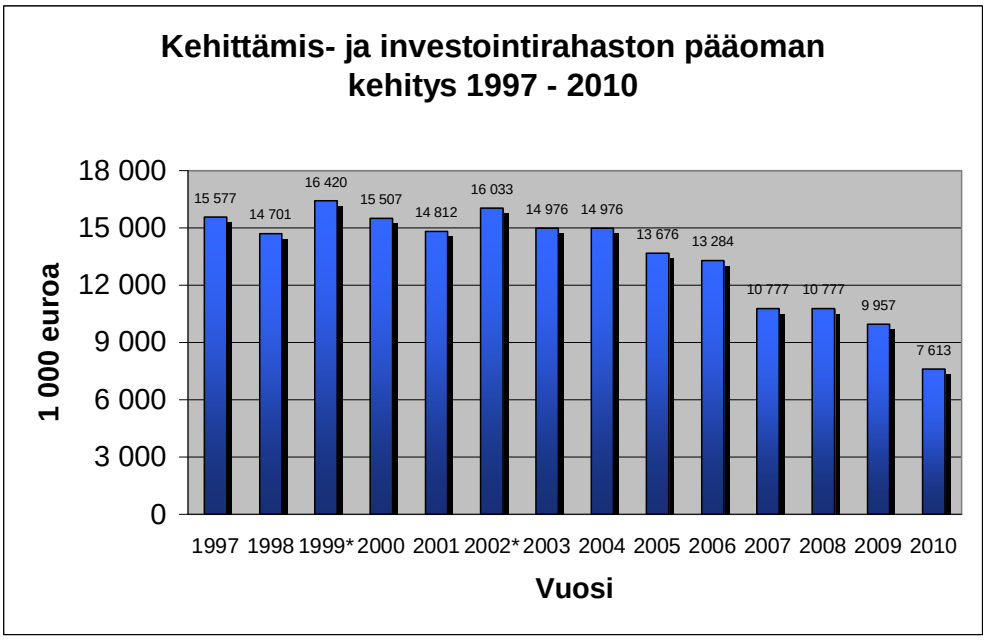
Iisalmen Veden varsinaiset nettoinvestoinnit olivat 0,67 milj. euroa.

Iisalmen kaupungin vuosien 2008 – 2010 tilinpäätösten keskeiset tunnusluvut

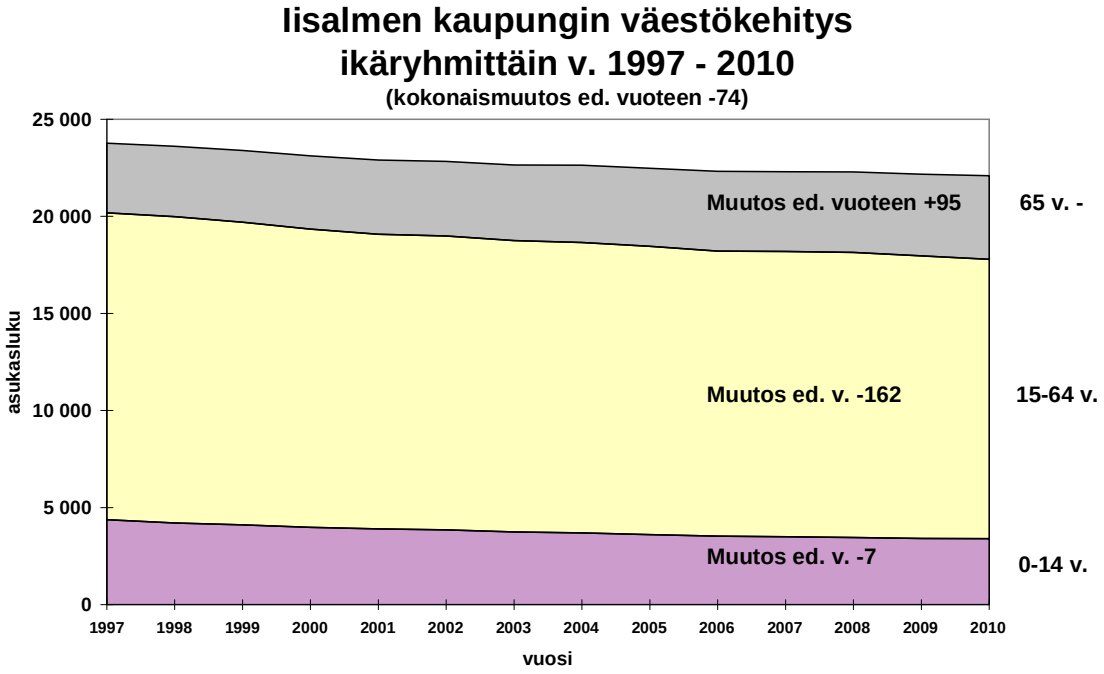
Tunnusluku *)	**2008**	**2009**	**2010**
Tuloveroprosentti	19,00	19,25	19,50
Toimintakate (milj. €)	-96,4	-102,2	-103,7
Verotulot (milj. €)	62,9	64,8	64,7
Valtionosuudet (milj. €)	34,2	37,3	39,2
Vuosikate (milj. €)	3,3	2,8	3,1
Vuosikate €/asukas	150	128	139
Investoinnit netto (milj. €)	5,4	8,5	11,4
Lainojen muutos (milj. €) (sis.vesilaitoslainat)	2,6	2,4	9,8
Lainat € / asukas (sis. vesilaitoslainat)	837	951	1397

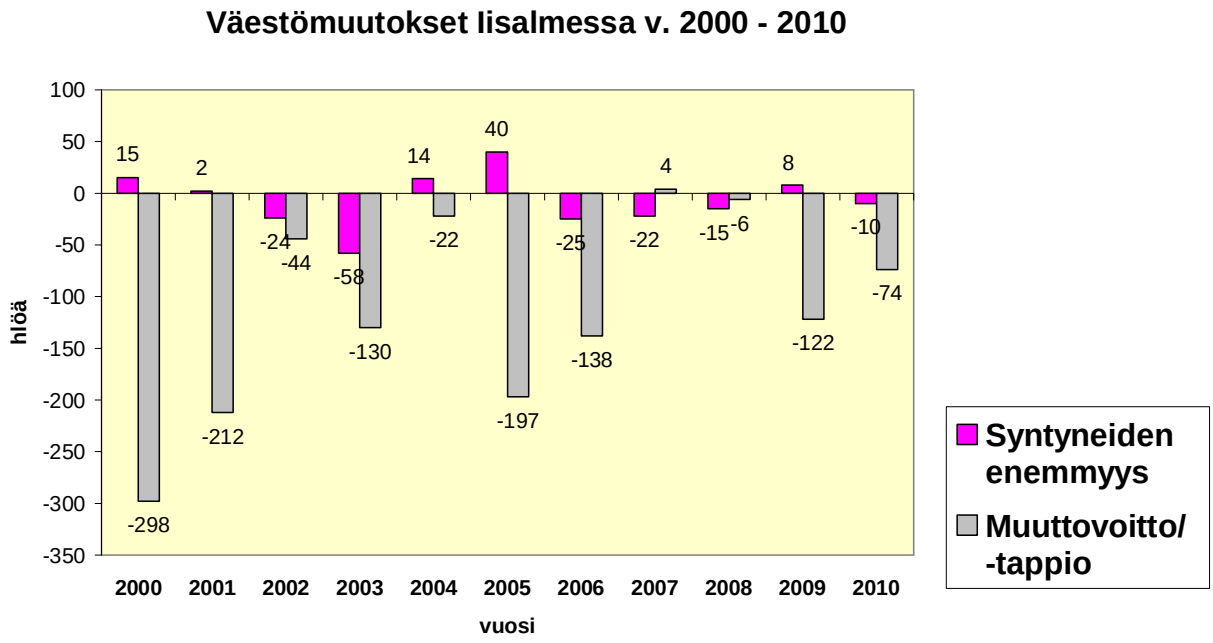
*) Ei sisällä vesilaitosta ellei toisin mainita

Siirto rahastoon (alkupääoma) 17 295 353 € tilikaudella 1997.
* Savon Voiman osakkeiden myyntivoitot, 2,5 milj. € vuonna 1999 ja 1,2 milj. € vuonna 2002. Tilikauden alijäämän kattaminen; 1,7 milj. € vuonna 2007 ja 1,1 milj. € vuonna 2010.

2.6. Kunnan henkilöstö

Vuoden 2010 lopussa vakinaista henkilökuntaa Iisalmen kaupungin palveluksessa oli 713 henkilöä (701 omassa vakinaisessa tehtävässä ja 12 tilapäisesti muissa tehtävissä, joilla kuitenkin on oma vakituinen virka/ työsuhteinen tehtävä, muuta jota he eivät ole hoitamassa).

Kaupungin vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 48,3 vuotta. Kaupungin henkilökunnasta eläköityy vuoteen 2015 mennessä 20 % ja vuoteen 2020 mennessä 40 %.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä aloitti toimintansa 1.1.2010. Tällöin kaupungin palkkalistoilta siirtyi uuden kuntayhtymän palvelukseen 230 vakinaista sosiaalitoimen työntekijää.

Henkilöstön lukumäärä (Populus) 31.12.2010

Palvelukeskus	Vakinaiset	Sijaiset	Määrä-aikaiset	Oppisop. suhteiset	Työllis-tetyt	Yhteensä	Yhteensä (ei. sis. työllistettyjä)
Hallintopalvelu-keskus	99 (102)	4 (5)	33 (33)	3 (0)	4 (3)	185 (143)	139 (140)
Sivistyspalvelu-keskus	470 (278)	62 (20)	79 (64)	0 (0)	29 (3)	611 (365)	611 (362)
Vapaa-aika-palvelukeskus	29 (29)	2 (4)	14 (17)	0 (0)	4 (4)	45 (54)	45 (50)
Tekninen keskus	85 (85)	1 (1)	8 (9)	0 (1)	9 (8)	94 (104)	94 (96)
Vesilaitos	18 (17)	2 (0)	0 (1)	0 (0)	0 (0)	20 (18)	20 (18)
Yhteensä	**701 (890)**	**71 (96)**	**134 (176)**	**3 (2)**	**46 (49)**	**955 (1213)**	**909 (1164)**

*) Suluissa tilanne 31.12. 2009

Vuoden 2010 tilinpäätöksen mukaan maksetut palkat ja palkkiot olivat 25 700 300 euroa sekä eläkkeet ja muut henkilöstösivukulut 10 208 400 euroa eli yhteensä 35 908 700 euroa. Vastaava summa vuonna 2009 oli 45 308 000 euroa, joten henkilöstömenojen lasku oli 9 399 300 €. Menot pienenivät edelliseen vuoteen johtuen sosiaalitoimen siirtymisestä Ylä-Savon SOTE ky:n toiminnan alle.
Henkilöstöhallinto on laatinut henkilöstötilinpäätöksen, josta on laadittu erillinen asiakirja. Henkilöstötilinpäätös tuodaan omana asianaan kaupunginhallituksen ja valtuuston käsittelyyn.

2.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Henkilöstöriskit

Kaikilla henkilöstöriskeillä on liittymäkohtia henkilöstön korkeaan ikään ja ikääntymiseen. Henkilöstöriskit jakaantuvat neljään osa-alueeseen ja niihin on varauduttu seuraavasti:

1) Henkilöstön sairastamiseen liittyvät riskit
   - Tykytoimintaan varattu määräraha kohdennetaan vuosittain erilaisiin henkilökunnan toimintakykyä tukevaan toimintaan tykyohjausryhmän linjausten mukaisesti. Pääpainona on henkilöstön liikunnan tukeminen erilaisissa muodoissa ja työhyvinvoinnin edistäminen mm. työnohjauksen keinoin.
   - Laajennettu terveystarkastus on otettu käyttöön vuonna 2007 ja vuosittain tarkastukseen pääsee noin 135 työntekijää. Terveystarkastuksessa jokainen saa todellisen kuvan sen hetkisestä toimintakyvystään ja omaa toimintakykyänsä vastaavat liikuntasuositukset. Suoritetuissa terveystarkastuksissa on käynyt ilmi lukuisia piileviä sydän- ja verisuonisairauksia.
   - Tupakasta vieroittautuvia tuetaan rahallisesti maksamalla osa korvaustuotteista.
   - Sairaspoissaolopäiviä kertyi vuonna 2010 13 063 kpl, kun niitä vuotta aikaisemmin oli 18 540 kpl.
   - Vuonna 2010 maksetut sairasajanpalkat olivat 713 000 euroa (vuonna 2009 1 067 000 euroa). Sairasloman ja äitiysloman sijaisuuksiin on käytetty vuonna 2010 518 000 euroa (vuonna 2009 840 000 e) Luvut eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia johtuen Ylä-Savon SOTE ky:n palvelukseen siirtyneestä henkilöstöstä.

2) Henkilöstön eläköitymiseen liittyvät riskit
   - Henkilöstön eläköityminen tulee olemaan lähivuosina runsasta. Eläköitymiseen on varauduttu henkilöstösuunnitelmassa palvelukeskuksittain.
   - Eläköitymisen myötä ns. hiljaista tietoa katoaa paljon, mikä lisää koulutustarvetta

3) Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit
   - Henkilöstön runsaasta eläköitymisestä johtuen osaavan henkilöstön saatavuus on tulevaisuudessa suuri haaste.
   - Henkilöstösuunnitelmassa varaudutaan näihin riskeihin
   - Myönteisen ja vetovoimaisen työnantajakuvan luominen on jatkossa yhä tärkeämpää.

4) Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit
   - Henkilöstön osaamista ylläpidetään palvelukeskusten määrärahojen puitteissa tapahtuvalla koulutuksella.
   - Henkilöstön omaehtoista kouluttautumista ja työnantajan paikallisesti järjestämää koulutusta tuetaan henkilöstöhallinnon keskitetystä koulutusrahasta.
   - Uuden henkilöstön koulutukseen pitää varautua ajoissa mm. lisäämällä koulutusmäärärahaa
   - Henkilöstösuunnitelmassa varaudutaan näihin riskeihin

5) Henkilöstön säästösyistä otettujen säästövapaiden pitämiseen ja vuosilomista jätettyjen säästövapaakertymien purkamiseen liittyvät riskit
   - Säästöjä vapaaehtoisista säästövapaista saatiin vuoden 2010 osalta 39.716 euroa.
   - Vuoden 2009 aikana palkasta pidätetyt säästövapaat oli pidettävä vuoden 2010 loppuun mennessä ja tästä aiheutui ylimääräistä työvoimavajausta ja paineita työpaikoille, samoin vajausta aiheutti vuosilomista jätettyjen säästövapaiden purkamisen aloittaminen Kh:n § 74/15.2.2010 mukaisesti
   - Runsas vapaiden pitäminen on riski henkilöstölle terveysmielessä, kun pienemmällä henkilöstöllä yritetään pitää palvelutuotantoa yllä, mm. sairaslomat voi kasvaa. Myös palvelutuotanto voi kärsiä yksiköissä, joissa vapaita on paljon pitämättä.

Talousriskit

Kaupungin takaukset

Takausten kokonaismäärä 31.12.2010 32,3 milj. euroa, joista takauksia Kiinteistö Oy Petterinkulmalle 14,8 milj. euroa ja Iisalmen Teollisuuskylä Oy:lle 8,6 milj. euroa. Tytäryhtiöiltä ei vastavakuutta pääsääntöisesti vaadittu, muilta on pääsääntöisesti edellytetty takaukselle vastavakuus. Luottotappioita ei takauksista v. 2010 syntynyt.

Kaupungin lainat

Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkutuessa 1.1.2010 kuntayhtymän lainat, yhteensä 5,1 milj. euroa siirtyvät Iisalmen kaupungin vastuulle.

Kokonaislainamäärä (sis. vesilaitos) 31.12.2010 30,9 milj. euroa eli 1 397 €/ asukas. Kaupungin lainoista vaihtuvakorkoisia on 29,6 milj. euroa, josta koronvaihtosopimuksella suojattuja on 13,2 milj. euroa. Kiinteäkorkoisia lainoja on 1,3 milj. euroa. Yhden prosenttiyksikön nousu korkotasossa merkitsee 164 000 euron lisäystä korkokustannuksissa. Kaupungin lainojen keskikorko vuoden 2010 lopussa oli 1,5 %.

Sijoitukset 31.12.2010

Pysyvien vastaavien sijoituksiin sisältyy osakkeita ja osuuksia v. 2010 30,0 milj. euroa. Merkittävimmät osuudet ovat kuntayhtymäosuudet 17,8 milj. euroa ja tytäryhtiöosakkeet 3,9 milj. euroa. Antolainoja taseeseen sisältyy 2,9 milj. euroa.

Vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereihin sisältyy sijoituksia 14,9 milj. euroa. Sijoitukset ovat pääasiassa kaupungin kehittämis- ja investointirahaston pääomia. Kaupunginvaltuusto on 4.10.2010 vahvistanut varoille sijoitussuunnitelman, varat ovat salkunhoitajan hoidossa.

Sijoitussalkunhoitajana toimii Pohjolan Varainhoito Oy. Kaupunginvaltuuston allokaatiopäätökseen 4.10.2010 § 74 perustuen sijoitusallokaatiota on muutettu v. 2010 aikana. Sijoitusallokaatio 31.12.2010 oli seuraava: rahamarkkinat 64,8 %, valtion lainat 16,0 %, yrityslainat 9,0 %. Osakkeet 10,2 %.

Omaisuus- ja vastuuriskit

Kaupungin kiinteä omaisuus ja ajoneuvot ovat pääosin vakuutettu vahinkojen varalta. Vakuutusten omavastuu vaihtelee pääosin 4 000 € – 15 000 € välillä. Irtain omaisuus on pääosin vakuuttamatta. Vastuuvahinkoja varten kaupungilla on vakuutusturva. Henkilöstön lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa on 100 000 euron omavastuu. Lisäksi kaupungilla on vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus, joka kattaa mm. päivähoitolasten ja koulujen oppilaille tapahtuneet tapaturmat.

Vakuutusturvaa täydentää vahinkorahasto, jolla katetaan kaupungin omavastuulla olevat vahingot sekä tasataan lakisääteisten tapaturmavakuutusmaksuista aiheutuvia vuosittaisia heilahteluja. Vahinkorahaston pääoma vuoden 2010 lopussa oli 3,6 milj. euroa.

Käyttömenojen kasvu

Vuoden 2008 tilinpäätöksessä kaupungin käyttömenot kasvoivat 8,7 %. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä käyttömenot kasvoivat edelleen nopeasti, kasvun ollessa 4,8 %. Nopeaan kasvuun ovat vaikuttaneet mm. kallis tuporatkaisu sekä palvelujen ostojen nopea kasvu. Keskeistä kaupungin talouden tasapainon kannalta on, että käyttömenojen kasvua saadaan merkittävästi rajattua. Keskeisessä asemassa ovat tällöin sote-menot.

Investoinnit

Kaupungin investoinnit ovat olleet viime vuosina korkealla tasolla verrattuna kaupungin poistoihin ja vuosikatteeseen. Tilinpäätöksen 2010 mukaan (sis. vesilaitoksen) investoinnit olivat 10,5 milj. euroa, poistot 5,4 milj. euroa ja vuosikate 4 milj. euroa. Vuosikate kattoi siten poistoista 73 % ja investoinneista 26,1 %. Vuoden 2010 tilinpäätöksen rahoituslaskelman investoinnit sisältävät Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkamisesta johtuvia kirjanpidollisia eriä 5,3 milj. euroa. Jatkuva korkea investointien määrä johtaa velkaantumiseen ja vaikeuttaa omalta osaltaan talouden tasapainottamista ja aiheuttaa paineita veroasteen nostoon. Kts. myös tilinpäätöksen liite sivu 119 - 120 sumu-poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta.

Talouden alijäämä

Kattamatonta alijäämää kaupungin taseessa 31.12.2009 oli 1,1 milj. euroa, joka katettiin vuonna 2010 kehittämis- ja investointirahaston pääomista. Tilinpäätökset vuodesta 2003 lukien ovat olleet alijäämäisiä. Taloutta on ko. aikana tasapainotettu mm. menoja karsimalla rahastopääomilla ja veroperusteita tarkistamalla. Hallitsematon, pysyvä talouden epätasapaino johtaa peruspalvelujen heikkenemiseen ja veroasteen kohoamiseen. Palvelut turvataan sopeuttamalla menot tulopohjaan. Valtion tulee vahvistaa kuntien veropohjaa ja pitäytyä kuntien velvoitteiden lisäämisestä.

Maksuvalmius

Välitön maksuvalmius on ollut koko vuoden korkeintaan tyydyttävä. Maksuvalmiutta heikentävästi ovat vaikuttaneet mm. talouden alijäämäisyys sekä korkea investointiaste. Pitkäaikaista lainanottoa on lykätty ja korvattu lyhytaikaisella lainanotolla johtuen rahamarkkinatilanteesta. Kaupungilla on kuntatodistussopimukset neljän rahalaitoksen kanssa. Sopimusten rahoituslimiittiä on korotettu vuoden 2010 aikana.

Tulopohjaan liittyvät riskit

Kaupungin keskeiset tuloerät ovat: verotulot 64,7 milj. euroa, valtionosuudet 39,2 milj. euroa ja toimintatuotot 23,2 milj. euroa. Taloudellisen epävakauden vallitessa verotulojen arviointi on erittäin vaikeaa. Laman alkaessa talouden taantuma iski ensimmäisenä kuntien yhteisöverokertymään. Pudotusta vaimensi valtion päätös korottaa määräaikaisesti kuntien yhteisöveron jako-osuutta. Taantuman jatkuessa ja työttömyyden kasvaessa laman vaikutukset näkyvät seuraavaksi kunnallisveron kertymässä, jonka osuus kuntien verokertymästä on huomattavasti suurempi kuin yhteisöveron osuus. Kunnallisveron kertymään vaikuttaa jatkossa heikentävästi myös väestön ikärakenteen muutos. Kiinteistöveron tuotto kertyy tasaisesti ja muutos perustuu pääasiassa veroprosenttien muutokseen. Valtio tarkisti v. 2010 alusta kiinteistöveron ala- ja ylärajoja. Verotulokohdan jakauma v. 2010 oli: kunnallisvero 55,8 milj. euroa, yhteisövero 4,6 milj. euroa ja kiinteistövero 4,3 milj. euroa.

Valtionosuudet määräytyvät pääasiassa laskennallisten perusteiden mukaan, joten kuntien vaikutusmahdollisuudet valtionosuuksien määrään ovat vähäiset. Vuoden 2010 alusta valtionosuusjärjestelmää uudistettiin, mutta sen vaikutus kaupungin valtionosuuksiin oli vähäinen.

Kuntayhtymät

Vuoden 2010 tilinpäätöksen mukaan kaupungin käyttötalouden maksuosuudet kuntayhtymille olivat 63,8 milj. euroa eli 50,2 % kaupungin käyttömenoista. Varsinkin suurissa kuntayhtymissä toimintojen

ja talouden omistajaohjaus toimii heikosti. Kuntatalouden kiristyessä jatkossa on erityistä huomiota kiinnitettävä kuntayhtymien talouden- ja toiminnanohjaukseen. Ja kuntayhtymien menokehityksen sopeuttamiseen kaupungin tulojen kehitykseen.

Atk-riskejä

Laitteistorikot
Laitteistorikot voivat aiheuttaa keskeytyksiä toiminnassa.
Varaudutaan siten, että kriittisimmillä laitteistoilla on voimassa oleva huoltosopimus (vasteaika pääsääntöisesti seuraava työpäivä, Effica potilastietojärjestelmä-palvelimet 24/7 h) ja että kriittisimmät laitteet on kahdennettu. Työasemia ja verkonaktiivilaitteita on myös varalla.

Varmistukset
Data voi tuhoutua tai korruptoitua.
Kaikki palvelimille syntyvä data varmistetaan. Varmistukset säilytetään eri rakennuksessa.

Virustorjunta
Viruksia, tietoturvauhkia jne. syntyy jatkuvasti. Pahimmillaan virukset/madot voivat lamaannuttaa koko laitteistokannan koko verkon alueella ja estää normaalin toiminnan. Laitteistojen puhdistaminen on työlästä, aikaa vievää, kallista ja aiheuttaa pitkiäkin käyttökatkoja.
Kaikkiin laitteisiin (palvelimet, työasemat, älypuhelimet) on asennettu virustorjuntaohjelmisto, jota päivitetään jatkuvasti. Tietoturvaohjeet ovat Intranetissä.

Roskaposti
Roskaposti voi toimia virusten välittäjänä. Roskaposti myös kuormittaa sähköpostijärjestelmää. Roskapostin käsittely kuluttaa työaikaa.
Tuleva sähköpostiliikenne suodatetaan tietojärjestelmän avulla.

Sähkön saanti
Sähkökatko estää tietojärjestelmien käytön. Sähkökatko saattaa rikkoa laitteita ja tietojärjestelmiä.
Sähköä syötetään kahta eri kautta. Konesali on varmistettu UPS- laitteistolla, jolla lyhyet sähkökatkokset eliminoidaan. Konesalin laitteet ilmastointia lukuun ottamatta ovat varavoiman piirissä.

Fyysiset uhat
Ulkopuolinen tekijä tai laitteistovika voi rikkoa konesalissa olevia laitteita.
Konesali on jatkuvan valvonnan piirissä. Hälytykset (kosteus ja lämpötila) tulevat ICT- henkilöstölle. Murtohälytykset menevät suoraan vartiointiliikkeelle ja palohälytykset pelastuslaitokselle.

Hallintopalvelukeskus

Keskeisimmät riskit ovat:

- konserni- ja omistajaohjaus ei toimi
- henkilöstön poistumaan liittyvä riskit, olennaista osaamista poistuu organisaatiosta, ns. hiljainen tieto ei siirry
- kehittämispalvelujen toimistopalvelujen sijaisuus ratkaisematta
- Etappi-hankkeen fyysisesti erillinen sijainti, siirtyykö hyvät käytännöt projektin päätyttyä palvelutuotantoon
- ICT-palvelukeskuksen toimivuus, yhteistyökumppanien sitoutuminen
- Ylä-Savon lomituspalvelujen toimivuus, yhteistyökumppanien sitoutuminen
- henkilökunnan ja organisaatioiden välinen tiedonkulku ei pelaa
- virheet asioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa, jotka voivat johtaa valituksiin ja päätösten kumoamiseen
- salassa pitoon liittyvät riskit, julkisuuteen lähinnä kaupungin WWW-sivuille menee sellaista tietoa, joka on salassa pidettävää
- kaupungin toiminnan imago-riskit. Kaupungin toiminnassa ilmenee jotain sellaista, jossa kaupungin luotettavuus ja uskottavuus heikkenee
- asioiden valmistelun viivästymiseen liittyvät riskit: kaupungin päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu viivästyy jostain syystä, voi aiheutua toiminnallisia tai taloudellisia riskejä
- Poikkeustilanteesta johtuva yllättävä seikka. Tähän on varauduttu laittamalla suunnitelmat kuntoon, harjoittelemalla ja viestintäyhteyksiä on tehostettu

Em. riskeihin on suojauduttu seuraavasti:

Täsmennetään ja uusitaan omistaja- ja konserniohjeistusta, järjestetään koulutusta ja uusitaan toimintatapoja.

Hiljaisen tiedon siirtämiseen kiinnitetään erityistä huomiota, uuden henkilökunnan rekrytointi ajoitetaan optimaalisesti.

Etappi-hankkeen hyvät käytännöt hyödynnetään työllissuunnitelmissa

ICT-palvelukeskuksen ja Ylä-Savon lomituspalveluiden toimivuutta ja sitoutumista tuetaan erillistoimin, mm. työnohjaus, yhteinen kehittämissuunnitelma, jne

Tiedonkulkua parannetaan eri keinoilla, käytetään aktiivisesti intranettiä ja muita teknisiä apuvälineitä

Toimistopalveluiden sijaisuusongelmat ratkaistaan koko henkilökunnan osaamista hyödyntäen.

Asioiden kiireellisyysjärjestyksestä arvioidaan säännöllisesti, asioiden valmisteluun huolellisuuteen ja täytäntöönpanoon on panostettu ja kouluttauduttu. Ennen kokousta pidetään palaveri päätösten täytäntöönpanosta ja muutoksenhausta. Ei julkiset -asiakirjat merkitään selkeästi ja käsittelyohjeet on annettu.

Imagoriskeihin on vaikea suojautua. Aktiivinen ja nopea tiedotus on kuitenkin yksi keino. Valmisteilla olevassa viestintästrategiassa ohjeistetaan imagoon vaikuttavien riskien hallinnasta

Poikkeusolosuhteitten riskeihin varaudutaan sopimalla menettelytavoista ja tietojen päivittämisestä. Tähän on varauduttu laittamalla suunnitelmat kuntoon, harjoittelemalla ja viestintäyhteyksiä on tehostettu

Sivistyspalvelukeskus

Henkilöstöriskit:

1. Palvelutuotannon keskeytymättömyys lakisääteisissä palveluissa (perusopetus, lukiokoulutus, päivähoito) voi vaarantua, jos laajamittaisen epidemian vuoksi suuri määrä henkilökuntaa joutuu yhtaikaa sairaslomalle.
Varautuminen em. riskiin:
- sijaislistat pyritään pitämään ajan tasalla
- H1N1-epidemian yhteydessä on laadittu suunnitelmia, joiden avulla opetusta voidaan toteuttaa osin etä- ja verkko-opetuksena.

2. Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus päivähoidossa
Varautuminen em. riskiin:
- houkuttelevan työantajaimagon luominen
- yhteistyö lastentarhanopettajia ja perhepäivähoitajia kouluttavien organisaatioiden kanssa

Muut riskit:

1. Poikkeustilanteesta johtuva yllättävä seikka
Varautuminen em. riskiin:
- oppilaitosten ja päiväkotienturvallisuussuunnitelmien säännöllinen päivittäminen
- säännölliset pelastusharjoitukset

2. Kiinteistön kunnossa äkillisesti tapahtuva heikentyminen ja siitä johtuva käyttökielto
Varautuminen em. riskiin:
- pidetään ajantasaiset tiedot saatavilla olevista varatiloista

3. Keittiön saastuminen, mahdollinen käyttökielto, ruokamyrkytys.
Varautuminen em. riskiin:
Kaikissa keittiöissä on toimiva omavalvontajärjestelmä. Suunnitelma on hyväksytty Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän ympäristölautakunnassa 25.9.2008.

4. Perus- ja esikoululaisten koulumatkojen turvallisuus
Varautuminen em. riskiin:
Iisalmen liikenneturvallisuussuunnitelma: Opetus- ja sivistystoimen kvt-suunnitelma on uudistettu. Kuljetusten järjestämisperusteissa on otettu huomioon ns. vaaralliset tieosuudet. Tilanteet on käyty läpi syksyisin yhteistyössä poliisin kanssa. V. 2010 on valmistunut Koulukuljetusopas.

5. Palvelujen hankintaosaaminen: hankintojen valmistelu, sopimusten tekeminen, laadun seuranta
Avainhenkilöiden kouluttautuminen. Palvelujen ostossa jo tarjouspyynnöt käsitellään lautakunnassa. Ostettujen palvelujen laadun järjestelmällinen seuraaminen / valvominen.

Vapaa-aikapalvelukeskus

- Turvallisuussuunnitelmat viidelle liikuntatilalle- ja alueelle sekä nuorisotalolle valmistuivat, suunnitelmien käyttöönotto vuoden 2011 puolella
- Suurimmat riskit ovat palvelujen käyttäjiin kohdistuvia henkilöriskejä. Tavoitteena vuonna 2010 oli, että liikuntapaikat ja nuorisotilat ovat turvallisia. Liikuntapaikkojen toimintakunnosta aiheutuneet tapaturmat olivat vähäisiä. Opastusta ja ohjeistusta lisättiin ja kaikilla liikuntapaikoilla (mm. uimarannoilla) on ohjeet vaaratilanteita varten.
- Henkilöstön osaamista kehitettiin EA -koulutuksilla ja kohdennetuilla EA-koulutuksilla (Trimmi- ja Deffa- koulutukset) sekä tulityö että liikuntapaikkahoitaja koulutuksella
- Uimahallin asiakasturvallisuuden laatuun on kuulunut uimahallin tekniikka (vedenkäsittely) ja siinä käytettävät kemikaalit, ilmastointi, rakennuksen ja ympäristön kunnosta huolehtiminen (kuntoarviot), hygienian tason ylläpitäminen (siivoustason ylläpitäminen, omavalvonta, näytteiden otto, puhtaus) ja päivittäinen asiakasturvallisuus (valvonta ja henkilöstön koulutustaso, tapaturmien ennaltaehkäisy, järjestyssääntöjen noudattaminen, koulutus).
  Kuluttajavirasto ohjeistaa uimahallien turvallisuuteen liittyvät asiat (kuluttajaviraston julkaisusarja 4/2002).
  Turvallisuusriskiä henkilötasolla lisää väestön ikääntyminen ja toiminta esim. erityis-ryhmille.
- Uimahallilla tapahtuneet tapaturmat ovat vähentyneet vuoden 2007 jälkeen, joka johtuu mm. pukutilojen turvamattojen ja muitten liukkaiden pintojen uusimisesta
- Tapaturmista ja vahingonteosta käytössä yhteinen ohjeistus kaikilla tiloilla ja alueilla sekä toiminnassa
- Nuorisotyössä yksintyöskentelyä vähennetty tapahtumailtoina (esim. perjantaisin)

Tekninen keskus

Riskit	Vaikutukset	Suojautuminen
Kaupunkiympäristö		
- Tonttivarannon riittämättömyys - Maanomistuksen riittämättömyys - Kaavoitus	- Asumiseen ja elinkeinoelämälle ei pystytä tarjoamaan riittävästi - Esteet muuttoliikkeelle Iisalmeen - Työpaikkakehityksen vaarantuminen - Iisalmen vetovoima ja asema alue-keskuksena heikkenee	- Riittävä panostus maanhankintaan - Kaavoitukseen riittävät resurssit ja töiden kohdentaminen - Riittävä panostus kunnallistekniikan rakentamiseen ja ylläpitoon
- Metsä- ym. omaisuuden omaisuusvahingot tulipalo, luonnonilmiöt ym.	- Omaisuuden arvon alentuminen	- Vakuutukset
- Liikenneväylien ja ohjausjärjestelmien kunnon rapistuminen	- Liikenneturvallisuuden heikkeneminen - Onnettomuuksien lisääntyminen - Perusparannuskustannusten kasvu - Perusparannustarpeen aikaistuminen - Kaupunkikuvan ja vetovoiman heikkeneminen	- Liikenneverkon peruskorjausohjelman toteutus - Liikenneväylien kunnossapidon resurssien riittävyys - Riittävä investointitaso turvallisuutta säilyttävään/ parantavaan kunnallistekniikkaan - Henkilöstön ammattitaidon ylläpito - Ostopalveluna hankittavan työn ammattitaidon taso
- Yksityistieverkoston kunnon heikentyminen	- Onnettomuuksien lisääntyminen - Elinkeinoelämän kuljetusten	- Kaupungin avustustason säilyttäminen - Avustusten tark.mukainen kohdentaminen

	vaarantuminen	
- Ydinkeskustan toimivuuden ja veto-voimaisuuden puutteet	- Liikennejärjestelyjen toimimattomuus - Palvelutarjonnan heikentyminen keskustassa - Aluekeskusaseman heikkeneminen	- Hyväksytyn yleissuunnitelman toteuttaminen - Yhteistyö yrityselämän ja muiden toimijoiden kanssa
- Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmät	- Tarkastus- ja neuvontapalvelutarpeen lisääntyminen rakennusvalvonnassa - Kustannusten kasvu kiinteistöillä	- Riittävien neuvonta- ja tarkastusresurssien organisointi - Kaupungin suunnittelun ja avustusten kohdentaminen haja-alueen viemäröinteihin
Toimitilat		
- Kiinteistöjen kunnon rapistuminen	- Peruskorjauskustannusten kasvu - Tarpeettomat investoinnit ennen peruskorjausta - Peruskorjaustarpeen aikaistuminen - Tilojen epäterveellisyys - Energiakulujen kasvu - Epätarkoituksenmukaiset tilat	- Kiinteistöstrategian laatiminen toimitilojen kokonaistarpeesta - Tarpeettomien kiinteistöjen myynti - Riittävä taloudellinen panostus kunnossapitoon - Kustannusseurannan kehittäminen - Kiinteistönhoidon ydintehtävien selkeyttäminen ja rajaaminen - Tarpeettomien kiinteistöjen myynti tai purkaminen
- Kiinteistöjen energiakulujen kasvu	- Kustannustason nousu -> vähentää muita resursseja	- Energiankulutuksen nousun ehkäiseminen energiataloudellisten korjaustoimenpiteiden avulla; rakennus- ja talotekniset toimenpiteet mm. kiinteistöautomaation lisääminen - Kiinteistönhoidon ydintehtävien selkeyttäminen ja rajaaminen - Systemaattinen sähkönhankintajärjestelmä
- Kiinteistöjen terveellisyyden heikkeneminen	- Sairauspoissaolot - Työolosuhteiden heikentyminen - Käyttäjien olosuhteiden huonontuminen	- Rakennus- ja taloteknisistä virheistä johtuvien korjaustoimenpiteiden suorittaminen - Panostus kiinteistöjen kunnossapitoon - Käytettävien rakennusmateriaalien laatu - Yhteistyö käyttäjien haussa

2.8. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaavat kaupunginhallituksen vuonna 2003 vahvistamat sisäisen valvonnan ohjeet. Kaupungin valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan. Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastus-lautakunta ja tilintarkastaja. Sisäisen valvonta on osa organisaation johtamista, joka kattaa koko organisaation. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kaupunginhallitus. Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla. Sisäistä valvontaa täydentää sisäinen tarkastus, joka tapahtuu kaupunginjohtajan johdolla ja sen käytännön toteutuksesta vastaa taloustoimi. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kaupungin tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksessa lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- strateginen suunnittelu. Valtuusto on vahvistanut kaupungin strategian kokouksessaan
- taloussuunnitelma ja talousarvio, jotka valtuusto käsittelee vuosittain joulukuussa
- toiminnan ja talouden raportointi, jota toteutetaan kaupunginhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa
- johtamisjärjestelmä, joka on määritelty pääosin kaupungin hallinto- ja toimintasäännössä
- hyvä hallintotapa, jonka keskeinen elementti on julkisuusperiaatteen noudattaminen

- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta

2000-luvun alkupuolella kaupunki on panostanut tehostetusti sisäisen valvonnan kehittämiseen. Hallintokuntien toteuttaman sisäisen valvonnan sisältö ja laatu ovat parantuneet merkittävästi. Hallintokunnissa on tiedostettu, että sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toiminnan johtamista. Tätä kautta yksikön toiminnat tehostuvat ja kaupungin tuottavuus paranee. Jatkossa sisäisen valvonnan kehittämisen painopistealueet ovat valvonnan suunnittelussa, raportoinnissa ja dokumentoinnissa.

Riskikartoitukset ja riskien hallintasuunnitelmat

Kaupungin toiminnallisten riskien hallinta perustuu toimintaketjujen määrittelyyn, niiden pohjalta tapahtuvaan riskienkartoitukseen sekä sisäisen valvonnan valvontakeinojen määrittelyyn ja vastuutukseen.

Toiminnallisten riskien hallinta muodostuu seuraavista asioista:

- toimintaketjut jaoteltuna osatoimintoihin
- vastuuhenkilöt osatoiminnoittain
- riskien kuvaus
- riskiluokka (pisteytettynä)
- riskienhallinta/ kehittämistoimenpiteet
- sisäisen valvonnan vastuuhenkilö osatoiminnoittain
- sisäisen valvonnan keinot ja tiheys

Edellä olevan pohjalta palvelukeskukset laativat vuosittain sisäisen valvonnan suunnitelman.

Raportointi

Palveluketjujen päävastuuhenkilö raportoi sisäisen valvonnan havainnoista esimiehelleen puolivuosittain (ajalta 1.1. – 30.6. elokuussa ja ajalta 1.7. – 31.12. tammikuussa). Palvelukeskuksen johtaja raportoi omalle lautakunnalleen ja sisäiselle tarkastukselle puolivuosittain edellä olevan aikataulun mukaisesti. Sisäinen tarkastus kokoaa edellä olevan pohjalta yhteenvetoraportin, joka toimitetaan kaupunginjohtajalle, kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle. Kaupunginvaltuustolle sisäisen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kaupungin tilinpäätöksessä.

Sisäisen valvonnan painopistealueita ovat vuonna 2010 olleet:

- hankintojen kilpailutus ja toteutus
- investoinnit ja investointiurakat
- talousarvioraportointi ja määrärahojen riittävyys
- maksukorttiostot
- testamenttivarojen käyttö
- matkalaskut
- vakuudet
- asuntolainat
- sijaisuudet ja niiden talousarviomäärärahat
- määräaikaiset palvelusuhteet

Kaikki palvelukeskukset ovat annetun ohjeen mukaisesti raportoineet puolivuosittain sisäisen valvonnan toteutuksesta ao. hallinnonalallaan.

Kaupunginhallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan raportit 13.9.2010 § 352 ja 21.2.2011 § 124.

Kirkonsalmen vanhainkodin perusparannuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa on esiin tullut puutteita. Suunnitelmista poikkeamiset on tuotu jälkikäteen luottamushenkilökäsittelyyn. Tästä johtuen myös talousarviomäärärahojen ylitykset on jouduttu käsittelemään jälkikäteen valtuustossa. Lisäksi mm. hankintamenettelyissä ja hankinta-asiakirjojen dokumentoinnissa on esiintynyt puutteita. Tekninen lautakunta on 2.11.2010 käsitellyt ohjeistuksen koskien investointihankkeiden toteutusta. Ohjeistuksessa on otettu kantaa mm. hankesuunnitteluun,

kustannusten ja määrärahojen seurantaan sekä sopimusten ja ohjeiden noudattamiseen. Lisäksi Juhani Ahon koulun perusparannushanke on erityisseurannassa.

Pienten talonrakennushankkeiden kirjanpitomenettelyssä on tullut esiin epäkohtia. Kun käyttösuunnitelmassa vahvistettu investointimääräraha on osoittautunut riittämättömäksi, on ylittävä määrärahaosuus siirretty kunnossapitomäärärahoihin. Tämä on talousarvio-ohjeistuksen vastaista ja vääristää kustannuslaskentaa. Tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä määrärahat onkin palautettu oikeille investointihankkeille kuluksi.

Talousarvioraportointi on toteutettu talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden edellyttämässä laajuudessa.

Maksukorttien käyttö on ohjeistettu eikä v. 2010 korttien käytössä ole esiintynyt merkittäviä puutteita.

Vakuudet ovat olleet asianmukaiset.

Määräaikaisten palvelusuhteiden tarkastuksissa esiin tulleet ns. ketjutetut palvelusuhteet on vakinaistettu, ellei määräaikaisuudelle ole olemassa lainmukaista perustetta. Hallintokuntia on ohjeistettu merkitsemään määräaikaisiin sopimuksiin määräaikaisuuden peruste.

Valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu ja niistä on raportoitu tilinpäätöksen kohdassa talousarvion toteutuminen. Talousarvio oli alijäämäinen 4,7 milj. € (ei sis. vesilaitosta) ja tilinpäätöksen mukainen alijäämä oli 0,97 milj. € (ei sis. vesilaitosta). Alijäämän supistuminen johtui pääasiassa kunnallisverotulojen ylittymisestä ja käyttömenojen hillitystä kasvusta. Tilinpäätösennuste vuodelle 2010 on käsitelty valtuustossa 15.11.2010 § 104.

Kaupungin saatavista on raportoitu kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain. Kaupungin saatavat olivat vuoden 2010 lopussa 236 000 €.

Maksuvalmiudesta kaupunginhallitukselle on raportoitu kuukausittain.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 21.6.2010 § 47 määritellyt tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat.

Sisäinen tarkastus

Sisäistä tarkastusta on kaupunginkamreerin johdolla suorittanut osa-aikainen tarkastussihteeri. Sisäinen tarkastus on v. 2010 kohdistunut mm. seuraaviin toimintoihin: keskitettyjen hankintojen hankintapaikat, nettihakupalvelut, osakeomistukset, ostolaskut pistokokein, laskutus pistokokein, ajoneuvovakuutukset, polttoainehankinnat, ostolaskujen arvonlisäverokannat, Kirkonsalmen vanhainkodin laajennushanke. Tarkastuksista on raportoitu kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle, tilintarkastajalle ja ao. hallintokunnille.

2.9. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.9.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen (sis. vesilaitos)

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT
(sis. vesilaitos)

	2010	**2009**
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	17 926	22 387
Toimintakulut	-118 980	-122 227
Toimintakate	**-101 054**	**-99 840**
Verotulot	64 747	64 843
Valtionosuudet	39 248	37 283
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	145	292
Muut rahoitustuotot	1 957	1 940
Korkokulut	-371	-471
Muut rahoituskulut	-644	-381
Vuosikate	**4 029**	**3 666**
Poistot ja arvonalentumiset	-5 440	-5 000
Satunnaiset tuotot	144	0
Satunnaiset kulut	-38	0
Tilikauden tulos	-1 304	-1 334
Tilinpäätössiirrot	579	480
Tilikauden alijäämä	**-725**	**-854**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**Kuntien ka. 2009**	**2010**	**2009**
Toimintatatuotot/Toimintakulut, %	24	15	18
Vuosikate, % poistoista	109	74	73
Vuosikate/euroa/asukas	340	182	165
Asukasmäärä	-	22 095	22 169

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

2.9.2. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sis. vesilaitos)

	2010 €	2009 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelait poistot+rahoitus)	4 029	3 666
Satunnaiset erät	107	
Tulorahoituksen korjauserät	-318	-334
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-15 392	-10 475
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 163	1 185
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 437	398
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 974	-5 560
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-29	
Antolainasaamisten vähennys	130	186
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 066	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 291	-2 588
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 999	1 998
Oman pääoman muutokset	248	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 127	284
Rahoituksen rahavirta	7 999	2 880
Rahavarojen muutos	**24**	**-2 680**
Rahavarat 31.12	19 163	19 138
Rahavarat 1.1	-19 138	-21 817

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**Kuntien ka. 2009**	**2010**	**2009**
Investointien tulorahoitus, %	58	28	39
Pääomamenojen tulorahoitus, %	41	21	31
Lainanhoitokate	1,4	1	1
Kassan riittävyys, pv	37	47	48
Asukasmäärä	-	22 095	22 169

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

2.10. Rahoitusasema ja sen muutokset (sis. vesilaitos)

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2010	2009
	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	34,6	21,6
II Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 682,5	11 746,3
Rakennukset	32 601,5	22 797,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 415,2	21 690,0
Koneet ja kalusto	1 020,1	902,3
Muut aineelliset hyödykkeeet	140,0	136,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 384,4	4 239,0
III Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	27 048,3	27 131,6
Muut lainasaamiset	2 918,8	3 007,5
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	92,5	132,6
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 357,9	2 332,7
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	28,2	22,5
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	970,2	1 390,7
Lainasaamiset	117,7	130,4
Muut saamiset	2 924,1	2 359,5
Siirtosaamiset	1 276,2	962,2
III Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2,2	2,2
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	14 947,8	14 531,8
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 212,6	4 604,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	125 174,9	118 141,4

VASTATTAVAA	2010	2009
	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	63 789,4	63 789,4
Arvonkorotusrahasto	583,1	583,1
Muu oma pääoma	11 245,0	13 617,7
Edellisien tilikausien ylijäämä(-)/alijäämä(+)	248,0	-289,7
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	-725,2	-854,0
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	5 775,3	5 125,5
Vapaaehtoiset varaukset	310,0	310,0
C PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	22,5	23,2
Muut pakolliset varaukset	0,0	7,9
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	85,4	96,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 634,2	2 606,8
Muut toimeksianojen pääomat	90,4	68,4
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	26 478,0	16 286,9
Saadut ennakot	1 235,0	448,7
Muut pitkäaikaiset velat	275,2	0,0
II Lyhytaikanen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	4 382,3	4 798,1
Saadut ennakot	242,9	272,3
Ostovelat	2 950,5	3 796,4
Muut velat	699,5	949,8
Siirtovelat	4 853,4	6 504,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	125 174,9	118 141,4

TASEEN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka. 2009	2010	2009
Omavaraisuus (%)	65	66	70
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	45	31	26
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	5 276 507	-477	-1144
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	986	-22	-52
Lainakanta 31.12., milj €	9 841	31	21
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 839	1 397	951
Lainasaamiset, milj. €	-	2 919	3 008
Asukkaiden lukumäärä 31.12	-	22 095	22 169

Tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12
= Vieras pääoma - Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12
= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

2.11. Kokonaistulot ja –menot (ei sis. vesilaitosta)

Kokonaistulot ja -menot (ei sis. vesilaitosta)

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	23,3	Toimintakulut	127,0
Verotulot	64,7	Korkokulut	0,3
Valtionosuudet	39,2	Muut rahoituskulut	0,6
Korkotuotot	0,1	Satunnaiset kulut	0,0
Muut rahoitustuotot	3,6	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot	0,1	Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät		- pakollisten varausten li. (+), väh(-)	0,0
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,3	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	1,2	Investointimenot	14,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2,4	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17,1	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		**Kokonaismenot yhteensä**	
Kokonaistulot yhteensä	151,7		149,5

Täsmäytys:
Kokonaistulot-Kokonaismenot= 151,7-149,5=2,2
Muut maksuvalmiuden muutokset - rahavarojen muutos = [2,44]-[0,02]= [2,42]

2.12. Iisalmi-konsernin toiminta ja talous

Kunnille säädettiin velvollisuus laatia konsernitase ja sen liitetiedot kuntalain (365/1995) taloutta koskevien säännösten voimaan tullessa vuoden 1997 alusta. 15.5.2007 voimaan tulleella kuntalain muutoksella (519/2007) kunnan konsernitilinpäätöksen sisältöä laajennettiin siten, että konsernitaseen ja liitetietojen lisäksi kunnan on, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, laadittava myös konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma.

- Kuntalain 13 § mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista.
- Kuntalain 16 a §:ssä on määritelty kuntakonserni.
- Kuntalain 25 a §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.
- Kuntalain 68 a §:ssä on määritelty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ja sisältö.
- Kuntalain 69 § mukaan toimintakertomuksessa annetaan selvitys kuntakonsernin tavoitteiden toteutumisesta.
- Kuntalain 71 §:n mukaan tarkastuslautakunta arvioi kuntakonsernin tavoitteiden toteutumista.
- Kuntalain 73 §:n mukaan tilintarkastaja tarkastaa konsernitilinpäätöksen ja konsernivalvonnan asianmukaisuuden.

Konsernin toiminnan ohjaus ja valvonta

Konsernin ohjauksen päälinjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymissä kaupungin konserniohjeissa. Ohjeissa on määritelty kaupunginvaltuuston kaupunginhallituksen ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta konserniohjauksessa, konsernin tavoitteenasettelu ja raportointi, tilintarkastus, rahoitus, riskien hallinta, henkilöstöpolitiikka yhteishankinnat ja tiedotus.

Konserniseurantaa varten on valmisteltu vastuumatriisi, jossa on määritelty viranhaltijatason seurantavastuu konserniyhtiöittäin.

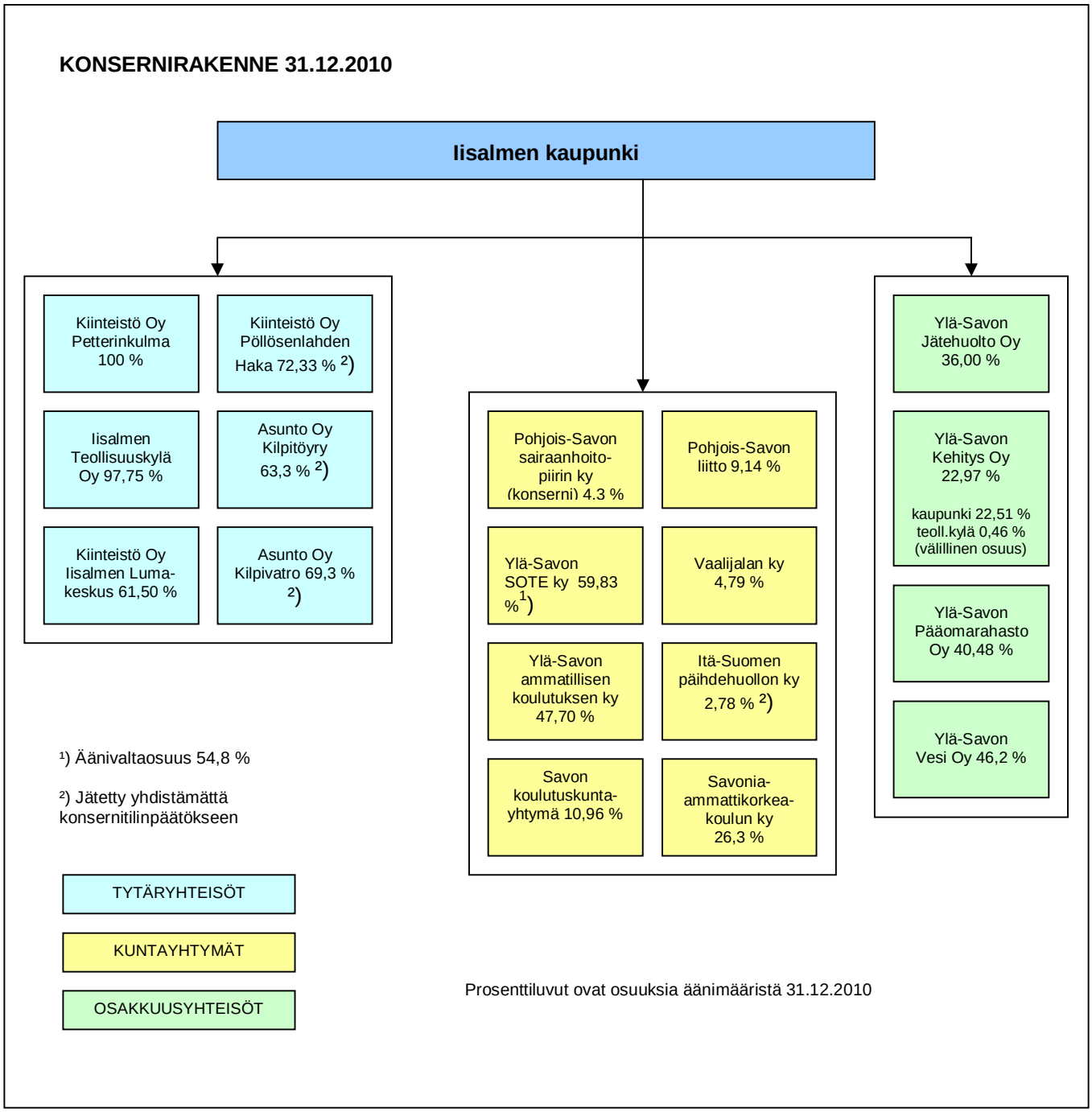
Vuosittain talousarvion yhteydessä valtuusto vahvistaa keskeisille konserniyhteisöille tavoitteet. Tilikauden aikana konserniyhteisöt raportoivat neljännesvuosittain tavoitteiden toteutumises-ta. Kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä annetaan selvitys konsernin tilikauden toiminnan ja talouden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätös sisältää täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Konsernitilinpäätös tietojen antamista ja valmistelua varten kaupunginhallitus on vahvistanut konsernitilinpäätösohjeet.

Lisäksi tapauskohtaisesti yhteisöedustajia voidaan ohjeistaa, yhtiöiden edustajia kuulla suullisesti ja järjestää suunnittelukokouksia merkittävistä konsernia koskevista asioista. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän toimintaa valvoo yhteislautakunta. Lautakunta on perustettu Iisalmen kaupungin organisaatioon. Lautakunnan esittelijänä toimii yhteisjohtaja. Lautakunnan tehtävät ja asema on määritelty kuntayhtymän perussopimuksessa ja seutusopimuksessa.

Iisalmi-konserniin v. 2010 kuuluu 6 tytäryhteisöä, 8 kuntayhtymää ja 4 osakkuusyhteisöä. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Kiinteistö Oy Petterinkulma sekä Iisalmen Teollisuuskylä Oy. Kaupungin maksuosuuksilla mitaten merkittävimmät kuntayhtymät ovat Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

V. 2010 konsernin omistusosuuksissa on tapahtunut seuraavat muutokset:
Iisalmen seudun kansanterveystyön ky ja Ylä-Savon terveydenhuollon ky ovat lakkautuneet 1.1.2010. Iisalmen kaupungin peruspääomaosuus Ylä-Savon SOTE ky:n peruspääomasta 31.12.2010 59,83 %. Iisalmen seudun kansanterveystyö ky:n omistama Asunto Oy Kilpitöyryn ja Asunto Oy Kilpivatron osakekanta siirtynyt kuntayhtymän purkautuessa kaupungin suoraan omistukseen.

Yhteisöjen yhdistely konsernitaseeseen

Konserni-ohjeistukseen perustuen seuraavat tytäryhteisöt on niiden vähäisen merkityksen johdosta jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen: Kiinteistö Oy Pöllösenlahden Haka, Asunto Oy Kilpitöyry ja Asunto Oy Kilpivatro.

Samoin konsernitilinpäätöksen kannalta epäolennaisena kuntayhtymänä konsernitaseeseen on jätetty yhdistelemättä Itä-Suomen päihdehuollon ky.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat vuonna 2010

Kiinteistö Oy Petterinkulma

Kiinteistö Oy Petterinkulman liikevaihto vuonna 2010 oli 6,9 miljoonaa euroa ja muut kiinteistöjen tuotot 70 450 euroa. Yhtiön lainamäärä vuoden lopussa oli 22,8 miljoonaa euroa. Uutta lainaa otettiin 1,8 miljoonaa euroa. Lainoja lyhennettiin 1,3 miljoonaa euroa. Lainojen korkoja maksettiin 0,45 miljoonaa euroa. Kaupungin takaamien lainojen määrä vuoden 2010 lopussa oli 14,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2010 aikana merkittävimmät kiinteistöjen korjaustyöt olivat: Sotilaskatu 16 parvekelasitus, Kivirannantie 37 parvekelasitus, Karjalankatu 27 parvekelasitus, Peltosalmentie 3 pihan peruskorjaus ja rakennusten salaojitus sekä Veljeskodin kahden asuintornin remontti.

Asuntojen määrä oli vuoden 2010 lopussa 1 507 kpl ja asukkaiden määrä 2 327 henkilöä. Yhtiön asuinkiinteistöjen painotettu kuukausineliövuokra oli 31.12.2010 7,70 € / m² / kk (7,72 € / m² / kk vuonna 2009).

Kiinteistö Oy Petterinkulman palveluksessa oli vuonna 2010 keskimäärin 33 henkilöä (34 henkilöä vuonna 2009) ja vuoden 2010 lopussa 26 vakinaista henkilöä (27 henkilöä vuonna 2009).

Tilikaudelle laadittu talousarvio toteutui hyvin. Yhtiön maksuvalmius tilikaudella oli hyvä.

Vuoden 2010 aikana alkoi Luuniemen kerrostalokohteen rakennustyö osoitteessa Oivakuja 1 – 2. Alustava ARAn hyväksymä hankinta-arvo on 4 080 664 euroa. ARA myönsi käynnistysavustusta kohteeseen 360 000 euroa. Asuntoja kohteeseen tulee 36 kpl.

Tavoitteet ja niiden toteutuma

	Tavoite	**Toteutuma**
Liikevaihto	7 000 000	6 940 857
Muut kiinteistön tuotot	72 000	70 457
Henkilöstökulut	1 248 000	1 149 367
Lainojen lyhennykset	1 307 000	1 259 224
Poistot		1 118 174
Kiinteistöjen muut kulut	3 361 000	3 174 046
Luottotappiot	10 000	14 322
Rahoitustuotot ja- kulut	-840 000	- 431 513
Vuokrasaamiset	alle 70 000	78 934
Painotettu keskivuokra kauden lopussa (arava-asunnot)	7,75 €/m^2/kk	7,62 €/m^2/kk
Asuntojen käyttöaste	yli 98 %	98,9 %
Henkilöstömäärä kokopäivätoimiseksi muutettuna	35 hlöä	33 hlöä
Kerrostalojen rakentaminen Luuniemelle alkoi kesällä, 36 asuntoa	3 600 000	4 080 664
Asuntojen määrä tilikauden lopussa	1 507 kpl	1 507 kpl

Iisalmen Teollisuuskylä Oy

Olennaisia tapahtumia toimintaympäristössä

Ylä-Savon seudun talouskasvu sekä yritysten kehitysnäkymät taantuivat syksyn 2008 jälkeen ja taantuma jatkui edelleen aina syksyyn 2010 saakka. Tuolloin suurin osa Ylä-Savon vientivetoisesta teollisuudesta elpyi, mutta varsinkin rakennus- ja energia-alan kasvu on ollut muuta teollisuuskasvua hitaampaa.
Edelleen seudun työttömyys on yli 10 %:n ollen Iisalmessa n. 13%.
Väestön väheneminen jatkui huolimatta teollisuuden paremmista näkymistä ja investoinneista sekä kaupan ja palveluiden kasvusta Iisalmessa.
Teollisuuskylässä yritysten tilauskantojen paraneminen on heijastunut suoraan mm. yritystemme parantuneeseen maksukykyyn.
Vuodelle 2011 näkymät näyttävät nyt hyviltä ja jo hyvin käynnistynyt kasvu näyttäisi jatkuvan ja synnyttävän jopa joitain laajennusinvestointeja.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiön toiminta painottui kuluneena tilivuonna Soinlahdessa taantuman kynnyksellä pysähtyneen sahan toiminnan uudelleen käynnistämiseen. Tavoitteessa onnistuttiin hyvin sillä heinäkuussa 2010 allekirjoitettiin sahan kiinteistöistä kaupat sahan aiemman omistajan Metsäliitto Osuuskunnan ja M-Real Oyj:n kanssa sekä vuokrasopimus sahaustoimintaa jatkavan AnaikaWood Ltd Oy:n kanssa. Saha työllistää tällä hetkellä suunnitellut n. 55 henkeä. Sahan käynnistymisellä oli alueelle merkittävät taloudelliset ja taantuman lopulla työllisyyttä ja ilmapiiriä kohottavat vaikutukset.

Teollisuuskylän aikaisemmat panostukset yritysten toiminnan ja kilpailukyvyn säilyttämiseen ovat parantaneet yritysten valmiuksia nopeaan kasvuun heti taantuman taittuessa.
Teollisuuskylän toimitilojen vuokraustoiminta on jatkunut koko vuoden yllätyksittä. Teollisuustiloissa on tuotannollisten yritysten kasvun ja laajennustarpeitten tieltä sijoitettu varasto- ja palvelutoimintaa niille paremmin soveltuviin tiloihin muualle kaupungilla. Näin tilat on nyt lähes täysin vuokrattu alkuperäiseen tarkoitukseensa. Samalla teollisten tilojen vuokriin on voitu huomioida toimitilojen energiamaksuja.

Vanhojen teollisuuskiinteistöjen myyntiä on edelleen jatkettu ja toimitiloista onkin käyty neuvotteluja. Neuvottelut eivät toistaiseksi ole johtaneet tuloksiin.
Teollisuuskylän omistamissa kiinteistöissä toimi tilikauden lopulla yhteensä n. 50 yritystä, jotka työllistivät yhteensä n. 450 henkeä.
Teollisuuskylän toimitilojen käyttöaste on kasvanut n. 95% johtuen uusien toimitilojen hankinnasta. Muutoin vapaiden tilojen määrä on säilynyt lähes ennallaan.
Teollisuuskylän luottotappiot kuluneena vuonna olivat 58 euroa. Vuokrasaamisten osalta tilanne on vuoden lopussa ollut hyvä.

Arvio todennäköisestä kehityksestä

Teollisuuskylällä ei ole tulevalle vuodelle tiedossa luottotappioita. Aiemmin käynnistetyt vuokrasopimusten muutosneuvottelut jatkuvat tulevana vuonna sitä mukaa kun Teollisuuskylälle tarjoutuu luonteva mahdollisuus sopimusten muuttamiseen.
Teollisuuskylän taloutta rasittavat edelleen keskustassa sijaitsevan liikekiinteistön energiakulut, joita pyritään sähkön osalta mahdollisuuksien mukaan siirtämään vuokralaisille ainakin niiltä osin mitä vuokralaisen normaalia suurempi sähkönkäyttö aiheuttaa.
Uhka vapaista tiloista jatkuessaan heikentää yhtiön taloutta. Vuodenvaihteessa 2010 vapaita tiloja yhteensä n. 1000 m2 mutta keväällä 2011 mahdollisesti n. 1500 m2. Toimitilojen vuokraamisesta on tosin säännöllisesti neuvotteluja. Myös eräiden hallien myynnistä on käyty neuvotteluja. Tilojen tarjonnassa koko/laatu eivät kohtaa kysyntää.
Yhtiön taloutta helpottavat jo jonkin aikaa matalahkoina pysyneet lainojen korot. Tämä korostuu kun pääosa yhtiön lainoista on vaihtuvakorkoisia. Tilanne korkomarkkinoilla on arvioitu jatkuvan samansuuntaisena ainakin kuluvan vuoden eikä suuria muutoksista odoteta sittenkään.
Teollisuusalueiden kehittämisen osalta Teollisuuskylä tekee yhteistyötä Kaupungin teknisen keskuksen kanssa. Uuden teollisuusalueen käyttöönoton uskotaan vaikuttavan positiivisesti teollisuuden kehittymiseen ja uusinvestointeihin. Eri toimialojen kehittämistyössä ja markkinoinnissa tukeudutaan kaupungin omiin organisaatioihin sekä muihin yhteistyökumppaneihin ja alueen hanketyöskentelyyn.

Talouskatsaus vuoteen 2010

Vuosi 2010 oli yhtiön 36. toimintavuosi. Liikevaihto kasvoi 47 031 € ollen 943 550 €. Henkilöstökulut vähenivät 2696 € ja kiinteistöjen hoitokulut kasvoivat 6995 €. Lämmityskulujen muutos oli +1 % ja sähkön -29% . Muutos selittyy tilien kirjanpidollisilla jaksotuksilla. Vuokratuotot kasvoivat 25081 € ollen 870853 €.
Kirjattuja luottotappioita ei ollut. Luovutusvoittoja ei ollut. Pysyvät vastaavat vähenivät 318902 € ja vaihtuvat vastaavat kasvoivat 2291715 €, joista pitkäaikaisten saamisten osuus kiinteistötuotoista oli 1807813 €.
Yhtiö on lyhentänyt pitkäaikaisia eläkelainoja 121938 €. Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta ovat kasvaneet 1393766 €. Yhteensä pitkäaikaiset velat ovat kasvaneet 1500998 €. Yhteensä lyhytaikainen velka on kasvanut 566076 €. Velat yhteensä kasvaneet 2067075 €.
Poistot olivat 319790 € (18802 € vähenemistä edellisvuoteen).
Tilikauden voitto oli 73925,49 €. Voittoon vaikuttavat lainakorkojen alhaisuus sekä mm. käyttökorvausten perintä.

Tavoitteet ja niiden toteutuma

Tavoite Tuloksellinen toimintavuosi ja poistot suunnitelman mukaiset.

Toteutuma Poisto-ohjelma suunnitelman mukainen. Toimintavuosi voitollinen.

Tavoite Toimitilojen käyttöaste on n. 95 %. Vapaiden teollisuustilojen osalta markkinointia tehostetaan.

Toteuma Käyttöaste on onnistuttu parantamaan teollisten tilojen lisähankintojen kautta. Käyttöaste n. 95%. Vuokralaisten vaihtuvuutta on ollut ja Teollisuuskylään on saatu myös uusia toimijoita. Merkittävin yksittäinen Teollisuuskylään muuttaja oli AnaikaWood Ltd Oy, joka jatkoi sahaustoimintaa Teollisuuskylän Metsäliitto Osuuskunnalta ja M-Real Oyj:ltä ostamissa toimitiloissa Soinlahdessa. Yritys työllistää n. 50 henkeä kahdessa vuorossa. Muualle Teollisuuskylän tiloihin on kyetty ohjaamaan ja valikoimaan yrityksiä tilojen käyttötarkoituksen mukaisesti. Markkinointityö jatkuu.

Tavoite Elinkaarensa päässä olevien teollisuuskiinteistöjen markkinointi.

Toteutuma Vanhojen hallien myynnistä käyty useita neuvotteluja eri tahojen kanssa.

Tavoite Kunnostusta vaativien kohteiden saneeraaminen kiinteistön arvon säilyttämiseksi.

Toteutuma Teollisuuskylän resurssit eivät ole riittäneet kohteiden laajempaan saneeraamiseen. Tiloja silti pidetty kohtuullisessa kunnossa ja syntyneet vauriot kyetty heti korjaamaan.

Tavoite Teollisuustilojen markkinoiminen ja tarvittaessa uusien toimitilojen rakentaminen

Toteuma Toteutettu resurssien puitteissa. Taantuman jälkipuoliskolla hankittiin Soinlahdessa sijaitsevat Metsäliitto Osuuskunnan omistamat mittavat sahalaitoskiinteistöt.
Taantuman aikana onnistuttu tyydyttävästi olevien yritysten säilyttämisessä Teollisuuskylässä.

Kaupungin maksuosuudet kuntayhtymille (1 000 €) vuonna 2010

Kuntayhtymä	Käyttötalous	Investoinnit
Pohjois-Savon Liitto	191	-
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	-	22
Ylä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon ky SOTE	63 299	1 171
YHTEENSÄ	63 490	3 074

2.13. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2010	2009
Toimintatuotot	126 216,71	92 353,03
Toimintakulut	-218 665,83	-184 003,19
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	50,65	41,86
Toimintakate	**-92 398,47**	**-91 608,30**
Verotulot	64 458,56	64 842,57
Valtionosuudet	39 247,83	37 282,58
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	129,59	378,18
Muut rahoitustuotot	1 987,95	2 203,22
Korkokulut	-1 060,35	-1 702,18
Muut rahoituskulut	-981,75	-674,34
VUOSIKATE	**11 383,36**	**10 721,71**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 171,05	-9 793,72
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	59,16	4,37
Tilikauden tulos	**1 271,47**	**932,36**
Tilinpäätössiirrot	-1 001,24	-552,55
Vähemmistöosuudet	-4,29	-7,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**265,94**	**372,50**

Tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	57,7	50,2
Vuosikate/Poistot, %	111,9	109,5
Vuosikate/, euroa/asukas	515	484
Asukasmäärä	22 095	22 169

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahavirta	**2010**	**2009**
	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	11 383,36	10 678,02
Satunnaiset erät	59,16	4,34
Tulorahoituksen korjauserät	-352,72	-394,22
	11 089,81	10 288,15
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 689,06	-16 165,93
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 490,52	1 474,86
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	2 532,84	650,67
	-17 665,70	-14 040,40
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 575,89	-3 752,25
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-29,18	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	230,12
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 895,45	3 577,44
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 580,49	-5 724,51
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 948,00	1 926,60
Oman pääoman muutokset	1 488,08	74,26
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	131,56	-76,40
Vaihto-omaisuuden muutos	-116,09	-100,95
Saamisten muutos	-6 120,56	-1 167,92
Korottomien velkojen muutos	5 336,71	1 916,91
Rahoituksen rahavirta	12 057,49	655,54
Rahavarojen muutos	**5 481,60**	**-3 096,71**
Rahavarojen muutos	**5 481,60**	**-3 096,71**
Rahavarat 31.12.	31 867,99	28 613,05
Rahavarat 1.1.	-26 386,39	-31 709,76

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	52	66
Pääomamenojen tulorahoitus, %	41	53
Lainanhoitokate	1	2
Kassan riittävyys	47	50

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, €
= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys
= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	**2010**	**2009**
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	616,4	588,6
Muut pitkävaikutteiset menot	221,7	195,9
Ennakkomaksut	0,0	0,0
*Aineettomat hyödykkeet	838,2	784,4
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	13 900,5	14 311,3
Rakennukset	90 146,6	85 425,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 025,6	22 125,9
Koneet ja kalusto	5 271,9	5 208,7
Muut aineelliset hyödykkeeet	424,7	205,7
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 457,0	5 049,5
*Aineelliset hyödykkeet	135 226,2	132 326,5
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	94,5	4 326,9
Osakkeet ja osuudet	6 591,4	2 085,7
Muut lainasaamiset	92,0	86,5
Muut saamiset	56,2	10,8
*Sijoitukset	6 834,2	6 509,9
**Pysyvät vastaavat	142 898,5	139 620,8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 200,6	571,3
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 393,2	2 499,3
Muut toimeksiantojen varat	312,2	133,2
*Toimeksiantojen varat	3 906,0	3 203,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	306,9	320,0
Keskeneräiset tuotteet	248,2	448,5
Muu vaihto-omaisuus	336,9	8,4
*Vaihto-omaisuus yhteensä	892,0	776,9
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Myyntisaamiset	3 395,9	1 588,3
Lainasaamiset	709,3	748,3
Muut saamiset	34,1	111,6
Siirtosaamiset	974,8	0,0
*Pitkäaikaiset saamiset	5 114,1	2 448,1
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	3 962,5	3 635,0
Lainasaamiset	77,8	
Muut saamiset	5 203,6	3 809,0
Siirtosaamiset	3 205,2	2 039,3
*Lyhytaikaiset saamiset	12 449,0	9 483,2
**Saamiset	17 563,2	11 931,3
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2,2	2,2
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,0	0,0
Muut arvopaperit	14 951,4	14 534,6
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 953,6	14 536,8
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	16 914,4	14 075,7
**Vaihtuvat vastaavat	50 323,1	41 320,8
VASTAAVAA	**197 127,7**	**184 145,4**

VASTATTAVAA	**2010**	**2009**

VASTATTAVAA	2010	2009
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	63 789,4	63 789,4
Osuus kuntayhtymien oman pääoman l	0,0	
Arvonkorotusrahasto	5 873,6	5 951,9
Muut omat rahastot	12 644,1	15 537,6
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-4 323,1	-6 012,0
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	265,9	372,5
*Oma pääoma	78 249,9	79 639,4
VÄHEMMISTÖOSUUDET	126,1	75,7
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	8 034,6	7 343,3
Vapaaehtoiset varaukset	6 220,2	4 677,2
*Poistoero ja vapaaehtoisetvaraukset	14 254,8	12 020,5
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	22,5	1,7
Muut pakolliset varaukset	396,1	396,8
*Pakolliset varaukset	418,7	398,5
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 241,6	534,7
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 717,4	2 844,2
Muut toimeksianojen pääomat	445,5	208,7
*Toimeksiantojen pääomat	4 404,5	3 587,6
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	53 350,5	46 443,8
Lainat julkisyhteisöiltä	3 473,4	9 289,1
Lainat muilta luotonantajilta	6 582,4	0,0
Saadut ennakot	1 563,8	796,2
Muut velat	275,2	0,0
*Pitkäaikainen	65 245,3	56 529,1
Lyhytaikanen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	6 522,3	5 920,1
Lainat julkisyhteisöiltä	123,1	402,0
Lainat muilta luotonantajilta	322,9	0,0
Saadut ennakot	1 035,0	1 288,5
Ostovelat	10 309,2	8 167,2
Muut velat	1 522,7	2 996,4
Siirtovelat	14 593,3	13 120,3
*Lyhytaikainen vieras pääoma	34 428,4	31 894,6
**Vieras pääoma	99 673,7	88 423,7
VASTATTAVAA	**197 127,7**	**184 145,4**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2010	2009
Omavaraisuusaste	48	50
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42	43
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	4 323	6 012
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	196	271
Konsernin lainat, €/asukas	3 198	2 799
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	70 650	62 055
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	801	835
Kunnan asukasmäärä	22 095	22 169

Omavaraisuusaste
= 100 x (Oma pääoma+Vähemmistöosuus+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/
(Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus
= 100 * (Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot

Konsernin lainakanta
= Vieras päoma - (Saadut ennakot+ Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

2.14. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnanhallituksen esitys tuloksen käsittelystä voi tarkoittaa investointivarauksen, poistoeron tai rahaston lisäystä.

Hyvän kirjanpitotavan mukaisena voidaan pitää seuraavien ehtojen täyttymistä varaus- ja rahastosiirroissa tilikauden tuloksesta:

- investointivarauksen lisäys kohdentuu määrättyyn vastaiseen investointimenoon
- poistoeron lisäys liittyy määrättyyn investointivarauksen tuloutukseen tilikaudella
- siirto vahinkorahastoon perustuu hyväksyttyyn suunnitelmaan omavastuun kattamisesta
- siirto lahjoitusrahastoon perustuu tilikauden tuloksi kirjattuun lahjoitukseen.

Hyvän kirjanpitotavan mukaista ei ole varaus- ja rahastosiirto tuloksen tasaamiseksi ilman, että ne liittyvät edellä mainittuihin menoeriin tai tuloutuksiin.

Kuntalain säännökset talouden tasapainottamisesta

Talouden tasapainottamista koskevat kuntalain säännökset ovat muuttuneet 1.8.2006. Lainmuutoksella on pyritty terävöittämään ja täsmentämään tasapainottamista koskevia säännöksiä. Keskeiset muutokset ovat seuraavat:

65 § 3 mom. (talousarvio ja -suunnitelma)
Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), jolla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

69 § 2 mom. (toimintakertomus)
Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.
71 § 3 mom. (tarkastuslautakunta)
Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä.

2.14.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Poistoero

Poistoeron muutos yhteensä -649 807 €.
Poistoeron lisäys -1 200 000 €. Poistoeron vähennys yhteensä 550 193 €, josta kaupungin poistoeron vähennys 470 593 € ja vesilaitoksen poistoeron vähennys 79 600 €.

Rahastot

Kehittämis- ja investointirahastosta tuloutettu 1 200 000 € (Juhani Ahon koulun perusparannus).

Kaupungin vahinkorahastoon on siirretty 133 677,65 € ja vahinkorahastosta on tuloutettu 162 281,52 €. Kaupungin opintorahastoon on siirretty 608,05 € ja rahastosta tuloutettu
1 000,00 €.

Tilikauden alijäämä

Tilikauden alijäämä 725 237,70 € kirjataan taseen oman pääoman yli-/ alijäämätilille.

2.14.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2010-2013/TULOSLASKELMA

140 Iisalmen kaupunki

	TP2008	TA2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Toimintatuotot	**29 831 745**	**29 027 419**	**22 066 189**	**22 424 150**	**22 455 150**	**22 421 150**
Toimintakulut	**-126 238 154**	**-129 505 856**	**-126 683 023**	**-126 370 496**	**-126 819 906**	**-127 061 806**
Toimintakate	**-96 406 409**	**-100 478 437**	**-104 616 834**	**-103 946 346**	**-104 364 756**	**-104 640 656**
Verotulot	62 864 041	63 910 000	62 812 000	63 954 000	64 632 000	66 390 000
Valtionosuudet	34 171 883	36 803 121	39 300 000	39 300 000	39 850 000	40 130 000
Rahoitustuotot ja -kulut	2 711 127	2 405 528	2 370 384	2 534 584	2 515 584	2 496 084
Korkotuotot	647 193	917 800	597 900	564 400	564 400	563 500
Muut rahoitustuotot	3 174 808	2 775 988	2 927 984	2 957 384	2 927 084	2 906 884
Korkokulut	-664 632	-815 760	-668 300	-585 000	-655 000	-705 000
Muut rahoituskulut	-446 242	-472 500	-487 200	-402 200	-320 900	-269 300
Vuosikate	**3 340 642**	**2 640 212**	**-134 450**	**1 842 238**	**2 632 828**	**4 375 428**
Poistot ja arvon alentumiset	-3 978 947	-4 473 100	-4 978 533	-5 174 503	-5 506 963	-5 650 463
Tilikauden tulos	**-638 305**	**-1 832 888**	**-3 554 340**	**-3 332 265**	**-2 874 135**	**-1 275 035**
Poistoeron muutos	456 710	-460 000	-767 000	384 000	342 000	305 000
Rahastojen muutos	1 135	820 000	1 200 000	0	0	0
Tilikauden ylijää-mä (alijäämä)	**-180 460**	**-1 472 888**	**-4 679 983**	**-2 948 265**	**-2 532 135**	**-970 035**

TALOUDEN TASAPAINOTUS							
	Tase 31.12.2008	**TA2009**	**TAE2010**	**TS2011**	**TS2012**	**TS2013**	**Yhteensä**
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	
Kaupunki							
ALIJÄÄMÄ		-1 473	-4 679	-2 948	-2 532	-970	
Vesilaitos							
ALIJÄÄMÄ		-240	-137	-190	-252	-252	
YHTEENSÄ	**-289**	**-1 713**	**-4 816**	**-3 138**	**-2 784**	**-1 222**	**-13 962**
TASAPAINOTUSTOIMENPITEET:							
Vesilaitos				190	252	252	694
Eläköityminen				96	275	545	916
Vapaaeht.henkilöstösäästöt				50	50	50	150
Toimintamenojen leikkaus 1%, (sis. SOTE ky)				1250	1250	1250	3750
Kiinteistöveron tarkistus				400	400	400	1200
Tulovero% tarkistus					1400	1400	2800
Metsän myynnin lisäys				50	50	50	150
Myyntivoitot				250	250	250	750
TASAPAINOTUSTOIMEN-PITEET YHTEENSÄ	0	0	0	2286	3927	4197	**10410**
YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-289**	**-1713**	**-4816**	**-852**	**1143**	**2975**	**-3552**

Taloussuunnitelmassa vuosille 2011-2013 ja talouden tasapainotuksessa ei ole huomioitu valtuuston tekemää lisäystä SOTE-kuntayhtymän maksuosuuteen 1,6 milj. € (vuodelle 2010).

SOTE-kuntayhtymän käyttötalousmaksuosuuksiin sisältyy vuositasolla 2-3 milj. euron riski.

Tasealijäämä 31.12.2009 n.2 milj.€ katetaan rahastojen pääomista.

Yleistä

- Taloussuunnitelma on laadittu kattamaan v. 2010 – 2013 eli neljä vuotta, joista v. 2010 on talousarviovuosi
- Taloussuunnitelma on laadittu v. 2010 rahanarvossa eli inflaatiota ei ole huomioitu
- Taloussuunnitelmavuosien 2011 – 2013 pohjana on vuoden 2010 talousarvioehdotuksen toimintatuotot/ -kulut
- Suunnitelmavuosille 2011 – 2013 ei ole laskettu yleistä palkankorotusvarausta, vaan mahdollinen palkankorotus tulee sopeuttaa toimintamenoihin
- Henkilöstösäästöistä on laadittu erillinen henkilöstösuunnitelma, jonka pohjana on henkilöstön Kevan laskennallinen eläköitymislista
- Taloussuunnitelman laadinnassa on hyödynnetty valtakunnallisen peruspalveluohjelman v. 2010 – 2013 ennusteita kuntatalouden kehityksestä
- Talouden tasapainotuksessa on mukana Iisalmen Vesi –liikelaitos
- Esitystapa: pohjana tuloslaskelma, joka sisältää hallintokuntien esitykset v. 2011 – 2013, jonka jälkeen esitetty talouden tasapainottamistoimenpiteet. Tämän jälkeen kaupungin tasapainoitettu tuloslaskelma v. 2010 – 2013 (ei sis. vv-laitos)

Toimintatuotot

Toimintatuotoissa ei tapahdu suunnitelmakaudella oleellisia muutoksia.

Toimintakulut

- Yleisvaraus ennalta arvaamattomiin kuluihin 0,5 milj. €/ vuosi
- Henkilöstömenojen sopeutus huomioitu erillisen henkilöstösuunnitelman mukaisesti
- Muilta osin toimintamenoissa ei tapahdu oleellisia muutoksia

Verotulot

Verotuloarvion perusteet (tasapainottamaton)

- v. 2010 tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentin taso
- Yhteisöveron kuntayhtymän jako-osuus v. 2011 32,03 % ja v. 2012 – 2013 22,0
- Verotuloarvio laadittu käyttäen perusteena Kuntaliiton veroennustekehikkoa lokakuulta 2009
- Verotulot: v. 2010 62,8 milj. €, v. 2011 63,9 milj. €, v. 2012 64,6 milj. €, v. 2013 66,4 milj. €

Valtionosuudet

- Valtionosuudet on laskettu suunnitelmavuosille 2011 – 2013, käyttäen perusteena peruspalveluohjelmassa arvioitua valtakunnallista valtionosuuskehitystä
- Valtionosuudet: v. 2010 39,3 milj. €, v. 2011 39,3 milj. €, v. 2012 39,9 milj. €, v. 2013 40,1 milj. €

Korkotuotot/ -kulut

- Korkotuottojen/ -kulujen perusteena marraskuun 2009 korkotaso
- Suunnitelmakaudella korkotuotot laskevat rahastojen pääomien vähennyksestä johtuen
- Suunnitelmakaudella korkokustannukset kasvavat lainapääomien kasvaessa

Poistot

Suunnitelmakaudella poistot kasvavat johtuen korkeasta investointitasosta. Poistot: v. 2010 5 milj. €, v. 2011 5,2 milj. €, v. 2012 5,5 milj. € ja v. 2013 5,65 milj. €

Rahastojen muutos

Suunnitelmakaudelle 2011 – 2013 ei ole laskettu rahastotuloutuksia. Rahastotuloutukset ratkaistaan kunkin vuoden talousarviokäsittelyn yhteydessä

Tilikauden yli-/ alijäämä (ennen tasapainotusta)

Tilikauden alijäämä v. 2010 4,7 milj. €, v. 2011 2,9 milj. €, v. 2012 2,5 milj. €, 2013 1,0 milj €.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET V. 2011 – 2013

Vesilaitos

- Vesilaitoksen taloussuunnitelma on ”nollattu” v. 2011 – 2013 = yli-/ alijäämä 0.

Eläköityminen

Yhteenveto täyttämättömien vakanssien eurovaikutuksista v. 2011-2013

Palvelukeskus	2011	2012	2013
Hallintopalvelukeskus	6 447	27 345	79 639
Sivistyspalvelukeskus	56 189	115 568	192 740
Vapaa-aikapalvelukeskus	6 986	23 388	39 791
Tekninen keskus	26 126	108 680	232 951
YHTEENSÄ	**95 748**	**274 981**	**545 121**

Taulukko laadittu vuoden 2010 rahan arvossa
Pohjana Kevan listaus laskennallisista eläkkeellejäänti ajankohdista
Sisäisin tehtäväjärjestelyin hoidettavista vapautuvista tehtävistä laskettu saatavan säästöä 60 %.
Ulkoistettavista tehtävistä ei ole merkitty saatavan säästöä
Luvut ovat kumulatiivisia
Arviossa ei ole huomioitu mahdollisia tulevia organisaatiomuutoksia
Sivistyspalvelukeskuksen kohdalle on merkitty vuosittain säästöä yhden opettajan vuosipalkan verran

Vapaaehtoiset henkilöstösäästöt

- Jatketaan vapaaehtoista henkilöstökulujen säästömenettelyä

Toimintamenojen leikkaus

- Leikataan toimintakuluja 1 % v. 2010 tasosta, sisältäen SOTE kuntayhtymän

Kiinteistövero

- Vakinaisen asuinrakennuksen kiinteistöveron tarkistus 0,1 –prosenttiyksiköllä v. 2011, tulon lisäys 0,4 milj. €/ v

Tuloveroprosentti

- Tuloveroprosentin tarkistus 0,50 –prosenttiyksiköllä v. 2012, tulon lisäys 1,4 milj. €/ v

Metsän myynti

- Metsän myynnin lisäys 50 000 €/ v. vuoden 2010 talousarviotasoon

Myyntivoitot

- Myyntivoittojen lisäys 250 000 €/ v. vuoden 2010 talousarviotasoon. Myytävistä kiinteistöistä laaditaan erillinen suunnitelma, käsittäen koko kaupunkikonsernin.

Tasealijäämä 31.12.2009
- tasealijäämä n. 2,0 milj.€ katetaan rahastojen pääomista

Tasapainotettu tuloslaskelma € v. 2010-2013, ei sis. vesilaitosta

140 Iisalmen kaupunki

	TP2008	TA2009	KH2010	TS2011	TS2012	TS2013
Toimintatuotot	**29 831 745**	**29 027 419**	**22 066 189**	**22 724 150**	**22 755 150**	**22 721 150**
Toimintakulut	**-126 238 154**	**-129 505 856**	**-126 683 023**	**-124 974 496**	**-125 244 906**	**-125 216 806**
Toimintakate	**-96 406 409**	**-100 478 437**	**-104 616 834**	**-102 250 346**	**-102 489 756**	**-102 495 656**
Verotulot	62 864 041	63 910 000	62 812 000	64 354 000	66 432 000	68 190 000
Valtionosuudet	34 171 883	36 803 121	39 300 000	39 300 000	39 850 000	40 130 000
Rahoitustuotot ja -kulut	2 711 127	2 405 528	2 370 384	2 534 584	2 515 584	2 496 084
Korkotuotot	647 193	917 800	597 900	564 400	564 400	563 500
Muut rahoitustuotot	3 174 808	2 775 988	2 927 984	2 957 384	2 927 084	2 906 884
Korkokulut	-664 632	-815 760	-668 300	-585 000	-655 000	-705 000
Muut rahoituskulut	-446 242	-472 500	-487 200	-402 200	-320 900	-269 300
Vuosikate	**3 340 642**	**2 640 212**	**-134 450**	**3 938 238**	**6 307 828**	**8 320 428**
Poistot ja arvon alentumiset	-3 978 947	-4 473 100	-4 978 533	-5 174 503	-5 506 963	-5 650 463
Tilikauden tulos	**-638 305**	**-1 832 888**	**-5 112 983**	**-1 236 265**	**800 865**	**2 669 965**
Poistoeron muutos	456 710	-460 000	-767 000	384 000	342 000	305 000
Rahastojen muutos	1 135	820 000	1 200 000	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-180 460**	**-1 472 888**	**-4 679 983**	**-852 265**	**1 142 865**	**2 974 965**

Valtuuston tekemien muutosten jälkeen (KV 21.12.2009) kattamatonta alijäämää jää 1,4 milj. euroa.

Rahoituslaskelma € **TASAPAINOTETTU, ei sis. vesilaitosta**

Iisalmen kaupunki

	TP2008	TA2009	TA2010	TA2011	TA2012	TA2013
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3 340 643	2 640 212	-134 450	3 938 238	6 307 828	8 320 428
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 076 817	-750 000	-540 000	-790 000	-790 000	-790 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-6 055 408	-8 415 500	-10 546 000	-10 319 000	-6 327 000	-8 700 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	385 480	301 000	1 152 000	2 302 000	280 000	350 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 272 740	850 000	640 000	890 000	890 000	890 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 133 362	-5 374 288	-9 428 450	-3 978 762	360 828	70 428
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	205 516	186 490	138 400	117 745	125 338	117 462
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	5 000 000	10 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 015 703	-2 185 490	-2 774 921	-3 274 922	-3 774 922	-4 124 922
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-267 343	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	16 305	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	232 572	0	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	505 625	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	3 676 972	3 001 000	7 363 479	1 842 823	1 350 416	992 540
Rahavarojen muutos	1 543 610	-2 373 288	-2 064 971	-2 135 939	1 711 244	1 062 968

Tilanne vuonna 2011

Kaupungin vuoden 2008 taseessa oli kattamatonta alijäämää 289 668 euroa. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä syntyi uutta alijäämää 854 025 euroa eli kattamaton alijäämä vuoden 2009 lopussa oli yhteensä 1 143 693 euroa. Ko. kattamaton alijäämä katettiin vuoden 2010 aikana kehittämis- ja investointirahaston pääomista. Iisalmen kansanterveystyön ky:n purkautuessa kaupungille syntyi fuusiovoittoa 247 986 euroa, joka kirjattiin edellisten tilikausien yli-/ alijäämätilille. Vuodelta 2010 syntyi alijäämää 725 237,70 euroa.

Talouden vakauttamiseksi vuodelle 2010 kaupunki korotti tuloveroprosenttia 0,25 % yksikköä, samoin tarkistettiin eräitä kiinteistöveroprosentteja. Näistä saatiin noin 1,2 milj. euron verotulolisäys.

Vuoden 2010 talousarvio jouduttiin laatimaan 4,7 milj. euroa alijäämäiseksi. Johtuen pääasiassa arvioitua suotuisammasta verotulokehityksestä sekä käyttömenojen kasvun onnistuneesta rajauksesta alijäämä tilinpäätöksessä on onnistuttu puristamaan 725 237,70 milj. euroon.

Kaupunginvaltuusto on 20.12.2010 hyväksynyt taloussuunnitelman vuosille 2011 – 2014, joka on tasapainossa. Sen keskeisiä linjauksia ovat:

- suunnitelmavuosille 2012 – 2014 sisältyy 1 % suuruinen yleinen palkankorotusvaraus
- SOTE kuntayhtymän maksuosuuksiin laskettu 1 milj. euron lisäys/ vuosi
- yleisvaraus arvaamattomiin menoihin 1 milj. euroa/ vuosi
- kiinteistöveron tarkistus vuonna 2012
- tuloveroprosentin tarkistus vuonna 2013 0,50-prosenttiyksiköllä
- tasealijäämä 31.12.2010 katetaan rahastojen pääomista
- eläkepoistuman hyödyntäminen
- myyntivoitot/ konserniavustus vuonna 2012 1,4 milj. euroa

Talouden tasapainotusohjelmaan sisältyvät keskeiset riskit

- SOTE-menojen kasvu
- valtio lisää kuntien velvoitteita suunnitelmakaudella
- kaupungin omilla päätöksillä laajennetaan menoja lisääviä toimintoja
- palkkaratkaisut kalliita
- valtion veroratkaisut (esim. verovähennysten korotukset)
- valtion päätökset valtionosuuteen liittyen
- sopeuttamistoimenpiteitä ei toteuteta täysimääräisesti
- korkotason oleellinen nousu

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion rakenteesta säädetään kuntalaissa siten, että talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan toimintakertomukseen otettavassa talousarvion toteutumisvertailussa.

Hyväksyessään talousarvion on valtuusto määritellyt määrätyt toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toimielinten sitovasti noudatettaviksi. Kunnanhallitus antaa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet

Toiminnallisten tavoitteiden seuranta

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen tai tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumisseurannassa esitetään asetettu tavoite ja siihen mahdollisesti tehdyt muutokset, toteutuma ja poikkeama.

Taloudellisten tavoitteiden seuranta

Taloudellisten tavoitteiden seuranta kattaa määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan sekä muiden taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi. Toteuttamisvertailusta tulee käydä ilmi myönnetyt määrärahat, toteutuneet kulut ja niiden erotus.

Nettobudjetoitujen tehtävien toteutumisvertailussa esitetään sitovien määrärahojen toteutumisen ja poikkeamien lisäksi kulut ja tuotot bruttomääräisenä.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle asettama tehtävävastuuyksikkö- tai tulokohtainen sitova tulotavoite. Toteutumisvertailusta käy ilmi asetetut tuloarviot, toteutuneet tuotot ja niiden erotus.

3.1. Iisalmen Vesi –liikelaitoksen tavoitteiden toteutuminen

Valtuuston päätöksellä 22.12.2008 § 138 vesilaitoksesta on muodostettu 1.1.2009 alkaen kuntalain mukainen kunnallinen liikelaitos. Talousarviossa valtuusto hyväksyy kunnalliselle liikelaitokselle tavoitteet. Alla selvitys Iisalmen Veden valtuustoon nähden sitovien ja ohjeellisten tavoitteiden toteutumisesta v. 2010.

Vuoden 2010 sitovat ja ohjeelliset tavoitteet ja niiden toteutuma:

Sitovat tunnusluvut ja tavoitteet	**tavoite**	**toteutuma**
-tuloutus/ korvaus peruspääomasta	531 000 €	531 000 €
-liikeylijäämä	378 464 €	716 902 €
-kokonaisinvestoinnit	1 695 000 €	665 649 €

-taksat

* Käyttö- ja perusmaksujen hintojen korotus 1.1.2010 lukien. Veden käyttömaksun korotus 0,07 €/ m³ ja jäteveden korotus 0,05 €/ m³. Perusmaksuja korotetaan siten, että laskutuksesta ja mittaroinnista aiheutuvat kiinteät kulut katetaan. Korotusvaikutus noin 30 000 euroa.
* kulutustaksat ovat vvy:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna

Ohjeelliset tunnusluvut ja tavoitteet	**tavoite**	**toteuma**
-liikevaihto	4 303 140 €	4 434 192 €
-lainojen muutos	+ 579 000 €	- 290 818 €
-henkilöstö 31.12.	18	17
-puhtaan veden vuotovesien osuus kok.vesimäärästä	10 – 15 %	6,7 %
-vastaan otetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus	alle 30%	17,6 %

-kuluttajille ei tule ennakoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä. Tarkastelujakson aikana oli runkovesijohdoissa kuusi vuotoa.
-jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset – hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/ v. Tarkastelu-jakson aikana runkoviemäreissä tapahtuneista tukoksista tai muista häiriöistä ei aiheutunut merkittävää haittaa tai reklamaatioita, jotka aiheuttaisivat korvausvaatimuksia laitokselle.

3.2 Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumista on selvitetty tilinpäätöskirjan kohdassa 2.12. Iisalmi-konsernin toiminta ja talous.

3.3. Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousosan toteutumisvertailu tehdään talousarviorakennetta noudattaen toimielimittäin ja tehtävittäin.

Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet kulut ja tuotot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon.

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Toiminta	EU-vaalit			
Määrätavoitteiden toteut.	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* äänestysalueiden lkm	11	11	11	
Taloudellisuustavoitt. tot.				
* €/äänioikeutettu (brutto)	0,00	0,00	0,00	

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Netto (toimintakate)					

Vuonna 2010 ei valtiollisia eikä kunnallisvaaleja.

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Toiminta **Määrätavoitteiden toteut.**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* ostetut tilintarkastuspäivät	74	60	60	0
Taloudellisuustavoitt. tot. * e/tarkastuspäivä	460,06	500,00	455,58	-44,42

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	6	0	6	6	0
Toimintakulut	-50	0	-50	-45	-5
Netto (toimintakate)	-44	0	-44	-39	-5
Laskennalliset erät	-1	0	-1	-1	0

Vuosien 2009–2012 arviointia varten valittu tarkastuslautakunta kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 10.6.2010 vuotta 2009 koskevan arviointikertomuksen ja lähetti sen kaupunginvaltuustolle käsittelyä varten. Tässä kertomuksessa lautakunta arvioi, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja esitti samalla muita havaintoja kaupungin taloudesta ja hallinnosta. Arviointitehtävänsä toteuttamiseksi lautakunta on kuullut johtavia viranhaltijoita ja saanut raportteja tilintarkastajalta sekä sisäisestä tarkastuksesta. Arviointikertomuksensa ohella tarkastuslautakunta lähetti tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Iisalmen kaupungin tilintarkastajana toimi Oy Audiator Ab, JHTT–yhteisö. Vuosien 2010–2012 tilintarkastus suoritetaan siten, että vuosittaisesta 60 tarkastuspäivästä vastuullinen tilintarkastaja suorittaa 30 ja avustava tilintarkastaja 30 tarkastuspäivää. Vastuullinen tarkastaja on JHTT–tilintarkastaja Esko Kekäläinen ja avustava tilintarkastaja Anne Soikkeli.

Kaupunginhallitus

Yleishallinto

Tilivelvollinen: hallintopalvelukeskuksen johtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
Kaupunginvaltuusto				
* hyv. oikaisut/valitukset	0	0	1	-1
Kaupunginhallitus				
* hyv. oikaisut/valitukset	0	0	0	0
Atk:				
* atk-työasemien lkm	1003	800	1076	276
Taloudellisuustavoitt. tot.				
* €/atk-työasema (brutto)	853,58	0	868,49	14,91
* €/atk-työasema (netto, ei sis. tuloja)	397,42	0	434,12	36,70

Tot. 2010 luku ei ole vuodenvaihteen tilanne. Tilanne on laitteistorekisterin tilanne 18.3.2011. Atk-työasemien lkm (776) + kannettavien lkm (199) + verkkotulostimien lkm (101) = 1076. Edellinen luku on otettu laitteistorekisteristä 20.9.2010, jolloin atk-työasemien lkm (733) + kannettavien lkm (175) + verkkotulostimien lkm (94) = 1002.

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	1946	19	1965	2065	-100
Toimintakulut	-6185	364	-5822	-5524	-298
Netto (toimintakate)	-4239	382	-3857	-3459	-398
Suunnitelmapoistot	-112	0	-112	-45	-67
Laskennalliset erät	1137	0	1137	1137	0

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 6 kertaa ja kaupunginhallitus 23 kertaa.

Joulukuussa 2009 hyväksytyn strategian täytäntöönpano alkoi. Strategian käytännön toimenpiteet koottiin toimenpidesuunnitelmaan 2010–2011.

Toimenpideohjelmassa esitettiin keskeisimmät kaupungin strategian toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet. Ohjelmaa täydennetään ja tarkistetaan vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä. Toimenpideohjelma on ohjeellinen ja toimii pohjana vuosittaisille toiminta- ja taloussuunnitelmille. Toimenpideohjelma on samalla strategian toteutumisen seurannan väline.

Toimenpideohjelman painotus on muualla kuin kaupungin varsinaisissa peruspalveluissa. Peruspalvelut on tavoitteena tuottaa laadukkaasti asukkaiden tarpeiden mukaisina. Vuoden 2010 alussa toimintansa aloittanut SOTE-kuntayhtymä on käynnistänyt oman strategiaprosessinsa. Strategiaprosessia tarkastellaan neljän kunnan sosiaali- ja terveyspalveluja. Peruskunnat osallistuvat prosessiin.

Sisäinen tarkastus

Sisäistä tarkastusta on hoitanut ajalla 15.3. – 31.12.2010 osa-aikainen tarkastussihteeri Ritva Korhonen. Vuonna 2010 sisäisen tarkastuksen painopistealueina ovat olleet
- keskitettyjen hankintojen hankintapaikat
- nettihakupalvelut
- osakeomistukset
- ostolaskut pistokokein
- laskutus pistokokein
- ajoneuvovakuutukset

- polttoainehankinnat
- ostolaskujen arvonlisäverokannat
- Kirkonsalmen vanhainkodin laajennushanke

Tarkastuksista on raportoitu kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle, tilintarkastajalle sekä ao. hallintokunnille.

Taloustoimi

Panostettu edelleen sähköiseen laskujen käsittelyyn. Ostolaskuista 37,8 % otetaan vastaan sähköisessä muodossa. Myyntilaskuista 6,3 % toimitetaan sähköisinä laskuina.

Taloustoimi hoitanut Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkuselvityksen yhdessä Vieremän kunnan ja konsulttien kanssa.

Kehittämispalvelut ja aluekehitystoiminta 2010

Iisalmen kaupunkistrategian 2020 toimenpideohjelmaa toteutettiin ja seurattiin kaupunginvaltuuston hyväksymien suunnitelmien mukaan. Vuotta 2010 koskeva seurantaraportti esitettiin kaupunginvaltuustolle 30.6. ja 31.12.2010. Vuoden 2011 toimenpideohjelma oli esillä kaupunginvaltuuston suunnittelukokouksessa 31.1.2011.

Avoinna olleen viestintäsihteerin toimen tehtävät liitettiin elokuussa osittain (60 %) tiedonhallintasihteerin tehtäviin. Tehtäväjärjestelyt vakinaistettiin vuoden 2011 alussa muuttamalla tiedonhallintasihteerin nimike tieto- ja viestintävastaavaksi. Kehittämistoimessa toimi kesällä 2010 tilapäinen viestintäsuunnittelija, joka kokosi kaupungin verkkoviestinnän kartoituksen ja kehittämissuunnitelman. Kaupungin viestintätyöryhmä nimettiin syyskuussa. Viestintästrategian laadinta ja kaupungin ulkoisen ilmeen uusiminen käynnistyi vuoden 2010 lopulla.

Markkinointia toteutettiin toimenpidesuunnitelman mukaan markkinointipäällikön ja tapahtuma- ja matkailusihteerin (50 %) toimesta. Matkailuinfo toimi Kauppahallissa. Markkinoinnin pääteemana oli asumismarkkinointi. Iisalmi oli mukana Kuopion asuntomessuilla yhdessä muiden Pohjois-Savon kuntien kanssa teemalla: ”Koti Kuopion naapurissa”. Toimittiin yhteistyössä iisalmelaisten yritysten ja yhteisöjen kanssa eri tapahtumien järjestämiseksi. Yhteistyön kautta saatiin lisää toimintaresursseja. Tapahtumista mainittakoon mm. KevytOlo Viikonloppu, Oluset in the City ja Laulu soikoon -tapahtuma. Mansikkaniemen kesäteatterissa esitettiin yhteistyökumppaneiden toimesta 10 esitystä. Iiden ry:n sekä keskustan erikoisliikkeiden kanssa toteutettiin kolme kertaa ”Kauppakeskus Iisalmi” teemamarkkinointi-ilmoittelu markkinoiden aikaan. Ilmoitukset välittyivät asiakkaille paikallisten printtimedioiden sekä joulukuussa myös Savon Sanomien (Savo Nousuun – teemalehti), Iiden-lehden sekä MTV3-kampanjan avulla.

Iisalmen TE-toimiston alueen (6 kuntaa) yhteinen Etappi- välityömarkkinoiden kehittämishanke (2008-2010) jatkui toimintasuunnitelman mukaan kaupungin hallinnoimana. ELY-keskus hyväksyi hankkeen 2. vaiheen (2011-2012) hankehakemuksen heinäkuussa 2010.

Koheesio- ja kilpailukykyohjelma (KOKO) käynnistyi 1.1.2010. Vuosina 2010-2013 toteutettavan ohjelman hallinnoija on Ylä-Savon Kehitys Oy. KOKOn toimintasuunnitelma vuodelle 2010 hyväksyttiin Ylä-Savon Kehitys Oy:n hallituksessa joulukuussa 2009. KOKOn vuosikustannukset olivat 250 000 e ja sen rahoitus tuli maakuntarahasta ja seuturahasta. Kaupunki ja yhtiö allekirjoittivat kesäkuussa 2010 kumppanuussopimuksen kehittämispäällikön työpanoksen (60 %).myynnistä yhtiölle/ koheesio- ja kilpailukykyohjelman koordinointi.

Kaupunki osti yrityspalvelut Ylä-Savon Kehitys Oy:ltä. Palveluja ostettiin sopimusperusteisesti 1,5 henkilön työpanoksen verran. Myös Iisalmen Teollisuuskylän toimitusjohtajana toimi Ylä-Savon Kehitys Oy:n edustaja. Kaupungin osuus Ylä-Savon Kehitys Oy:n toimintaympäristöpalveluihin oli 175 294 euroa (netto) ja yrityspalveluihin 147 597 euroa (netto).

Kaupungin panostus aluekehitystoimintaan ns. hankerahan kautta oli 89 887 euroa. Iisalmen kaupunki avusti hankerahan kautta kolmea muiden hallinnoimaa kehittämishanketta. Seudullisia aluekehityshankkeita rahoitettiin Ylä-Savon Kehitys Oy:n hallinnoiman seuturahan kautta. Kaupungin osuus seuturahaan oli 319 705 euroa.

Atk-toiminta

Maaliskuussa saatiin päätökseen Effica projekti, jossa otettiin käyttöön Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä yksi yhteinen Effica tietojärjestelmä. Jäsenkuntia ovat Kiuruvesi, Sonkajärvi, Iisalmi ja Vieremä. Yhteinen tietojärjestelmä korvasi kuntien erilliset Effica -tietojärjestelmät sekä Sonkajärven hammashuollossa käytetyn WinHit -tietojärjestelmän. Iisalmi ja Vieremä käyttävät hammashuollon osalta Effica -tietojärjestelmää ja muussa terveydenhuollon toiminnassa Pegasos-tietojärjestelmää.

Maaliskuussa 2010 otettiin käyttöön mobiilisähköpostijärjestelmän (Lotus Notes Traveler).

Opinsys järjestelmä (avoimen lähdekoodin Linux ympäristö) otettiin koekäyttöön 16.3.2010 Kauppis-Heikin koululla. Järjestelmän otettiin käyttöön syksyllä 2010 Juhani Ahon koululla (n. 70 oppilastyöasemaa).

Huhtikuussa päätettiin Sosiaalitoimen projekti, jossa otettiin käyttöön Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä Logican Pro Consona sosiaalitoimen järjestelmä. Projektin aikana yhdistettiin Iisalmen ja Vieremän sosiaalitoimen tietojärjestelmät.

Kesäkuussa aloitettiin Ylä-Savon SEPA projekti. Single Euro Payments Area (eli SEPA, yhtenäinen euro maksualue) on maksuliikenteen sisämarkkina-alue. Sen tavoitteena on helpottaa rajat ylittävien elektronisten maksujen tekemistä tilisiirtona, suoraveloituksina tai pankkikortti-maksuna. Eurooppalaisen maksuliikennealueen käyttöönoton myötä SEPA-alueen sisällä tehtävät euromääräiset maksut eivät eroa kotimaisista maksuista. Suurimmat muutokset pankkien asiakkaiden kannalta ovat maksuun liittyvien kulujen laskeminen sekä maksun kulun nopeutuminen. Projektissa oli mukana Iisalmen kaupunki, Keiteleen kunta, Kiuruveden kaupunki, Pielaveden kunta, Pielaveden ja Keiteleen ktt ky, Sonkajärven kunta, Vieremän kunta, Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Projekti saatiin päätökseen vuoden 2011 alussa.

Syyskuussa aloitettiin Effica varhaiskasvatuksen käyttöönotto, jossa otetaan käyttöön Iisalmessa ja Vieremällä Effica varhaiskasvatuksen (päivähoito) tietojärjestelmä. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2011 alusta.

Ylä-Savon seutu toimialueeseen siirrettiin Iisalmen kaupungin ja Vieremän kunnan työasemat ja käyttäjät sekä Iisalmen ja Vieremän kunnan alueilla olevat Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän työasemat ja käyttäjät.

Marras- joulukuussa valmisteltiin Iisalmen kaupungin mobiililaitteiden hallintapalvelun käyttöönotto.

Runkokytkinten uusimisen ja Ylä-Savon seudullisen palomuuriuusinnan valmistelu toteutettiin marras-joulukuussa 2010. Runkokytkinten uusita toteutetaan tammikuussa 2011 ja palomuurin uusitta alkuvuodesta 2011.

ICT – palvelukeskus uusi konesaliin runkokytkimet (3 kpl). Ylä-Savon ICT – palvelukeskuksen valmistelun takia muita merkittäviä ICT – investointeja ei toteutettu vuoden 2010 aikana.

Tietohallinto- ja ICT- palvelujen kysyntä on kasvanut myös vuonna 2010. HelpDesk- ja lähitukipalveluiden on myyty Vieremän kunnalle, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle, Ilvola-Säätiölle, Ylä-Savon Vesi Oy:lle, Edunvalvonnalle, Etappi Hankkeelle ja ESR -hankkeelle. Tietojärjestelmä-palveluita on myyty Vieremän kunnalle, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle, Ilvola-Säätiölle ja Ylä-Savon Vesi Oy:lle, Kiuruveden kaupungille, Sonkajärven kunnalle, Ylä-Savon koulutuskunta-yhtymälle, Keiteleen kunnalle, Pielaveden kunnalle, Lapinlahden kunnalle, Varpaisjärven kunnalle, Pielaveden ja Keiteleen ktt ky:lle ja Iisalmen kaupungille. Toiminta on pystytty hoitamaan määrärahojen puitteissa sekä saavuttamaan asetetut säästötavoitteet.

Vuonna 2010 tietohallintopalveluita työllisti erityisesti SOTE-kuntayhtymän käynnistyminen ja siihen liittyvät Logica – ja Effica projektit.

Pirjo Juvonen valittiin Iisalmen kaupungin tietohallintojohtajaksi kesäkuussa 2010. Pirjo Juvonen aloitti Iisalmen Kaupungilla projektipäällikkönä 3.8.2010 tehtävänään valmistella Ylä-Savon yhteisen ICT – palvelukeskuksen perustamista.

Ylä-Savon ICT – palvelukeskuksen perustamista valmisteltiin vuoden 2010 aikana. Tämä valmistelutyö vei runsaasti tietohallintopalveluiden työaikaa. Palvelukeskusta valmisteltiin Iisalmen kaupungin, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän, Kiuruveden kaupungin, Sonkajärven kunnan, Istekki Oy:n, Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja AudiaPro:n kanssa.

Joukkoliikenne

PALI- palveluliikennettä käytti keskimäärin 1 400 (vuonna 2009: 1 283) matkustajaa/kuukausi. Erityisryhmistä Pali -liikennettä käyttivät eniten Ilvolanpirttiläiset ja vammaispalvelulain mukaiset matkustajat. Lisäksi palveluliikennettä käyttivät koululaiset, käyttö oli noin 300 matkaa / kk koulujen toiminta aikoina. Paliin annettu suorasoittomahdollisuus ja tiedottamistoimet ovat lisänneet Palin käyttöä.

Kaupunkilippuja myytiin kertomusvuonna 455 kpl, mikä oli noin 5 % vähemmän kuin edellisvuonna. Aikuisten lippujen osuus oli 380 kpl ja lasten lippujen 75 kpl, noin 10 % vähemmän kuin 2009. 44 matkan lippuja myytiin 814 kpl, lisäystä edelliseen vuoteen 20 %. Lipputuote on joustavuutensa ansiosta edelleen lisännyt suosiotaan ja kysyntä on kasvanut toista vuotta peräkkäin 20 %:n vauhtia ja vienyt asiakkaita aikuisten kaupunkilipulta.

Ylä-Savon seutulippuja myytiin yhteensä 737 kpl mikä oli 9 % enemmän kuin vuonna 2009. Pohjois-Savon maakuntalippuja myytiin iisalmelaisille yhteensä 65 kpl mikä oli noin 10 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Maakuntalippu muuttuu entisin ehdoin vuonna 2010 Kuopio-lipun piiriin.

Joukkoliikennetyöryhmä osti paikallisliikenteen ajalla 14.4.-17.10.2010 ja vuoron 2 talvikauden liikenteen 2010 -11. Lisäksi kaupunki ostaa 8 koululaisvuoroa sekä neljä kouluvuoden aikaista joukkoliikenne taksireittiä.

Joukkoliikenteen osalta vuoden 2010 talousarviossa tullaan pysymään, vaikka indeksikorotukset laukesivat syksyllä ja lipputuotteiden menekki on ollut työllisyyden kehittymisen myötä kasvussa.

Vuoden 2011 kehityskohteena tulee olemaan paikallisliikenteen kehittäminen paikallisliikenne-tutkimuksessa saatujen tulosten pohjalta. Valtion kustantaman joukkoliikenteen karsiminen jatkuu, mikä aiheuttaa kustannuspaineita koululaisliikenteen sekä haja-asutusalueiden osalle.

Talous- ja velkaneuvonta

Talous- ja velkaneuvonnassa työskenteli vuonna 2010 kaksi neuvojaa Hilkka Nurmi ja Seija Grönfors.

Asiakaskäyntejä oli yhteensä 583 kpl, joista uusia asiakkaita 221 kpl. Velkajärjestelyhakemuksia lähetettiin käräjäoikeuteen 55 kpl, takaushakemuksia Takuu-Säätiöön 16 kpl.

Lisäksi tehtiin vapaaehtoisia sovintoesityksiä velkojille. Yhteydenotot lisääntyneet pikavippien johdosta, jonka vuoksi annettu talousneuvontaa puhelimitse sekä sähköpostilla. Pidetty myös infotilaisuuksia mm. Sukevan vankilalla ja työvoimakoulutuksen eri ryhmille.

Terveydenhuolto

Tilivelvollinen: kaupunginjohtaja

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	65	7	72	179	107
Toimintakulut	-65 818	32	-65 786	-65 521	265
Netto (toimintakate)	-65 753	39	-65 714	-65 342	372
Suunnitelmapoistot	0	0	0	-190	-190
Laskennalliset erät	-130	0	-130	-130	0

Iisalmen kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu on 1.1.2010 alkaen Ylä-Savon SOTE –kuntayhtymällä. Kuntayhtymän muodostavat Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Sonkajärven ja Vieremän kunnat.

SOTE- kuntayhtymän maksuosuuteen on kaupungin talousarviossa varattu yhteensä 63 650 000 €, joka on 764 661 € vähemmän kuin SOTEn valtuuston hyväksymä korjattu talousarvio. Maksuosuus sisältää KYS kuntayhtymän menoja 12 954 039 €.. Kaupungin lopullinen maksuosuus on 63 222 415 €, mikä on alle talousarvion 427 585 €. Tilinpäätöksessä on huomioitu 63 291 085 € (tilanne 14.3.2011).

PALVELU	**TP2010**	TA2010	Yli/ ali
Aikuispsykososiaaliset	**4 162 941**	4 424 775	261 834
Aikuissosiaalityö	**3 268 507**	3 951 725	683 218
Oma ESH (huomioitu tuotot)	**7 036 455**	6 671 233	-365 222
	16 646	16 849	
Hoito ja hoiva	**336**	400	203 064
Kuntoutus	**550 261**	603 006	52 745
Perhepalvelut	**3 957 846**	4 380 632	422 786
Suun terveydenhuolto	**1 213 954**	1 465 691	251 737
Vammaispalvelut	**5 380 669**	5 392 867	12 198
Vastaanottopalvelut	**6 932 352**	6 440 304	-492 048
Ostettu ESH	**13 289 818**	12 954 039	-335 779
Ympäristötoimi yht	**816 188**	817 995	1 807
Ymp.toimen hallinto	**-1 766**		
YHTEENSÄ	**63 253 561**	63 951 666	
Hallinnon tulos	**-31 156**	237 942	
KAIKKI YHTEENSÄ	**63 222 405**	64 189 608	967 203
ENNAKOMAKSUT	**63 650 001**		
EROTUS	**-427 595**		

YLÄ-SAVON SOTE- KUNTAYHTYMÄ

Aikuispsykososiaaliset palvelut sisältävät mm psykiatrian erikoissairaanhoidon ja päihdetyön palvelut. Tehtäväalueen menot alittuivat 261 834 **€.**
Alitus johtuu Koljonvirran sairaalan vuodeosastopäivien käytön alenemisesta. Laskua on tapahtunut eniten psykoosiosaston hoitopäivissä. Hoitoajat ovat lyhentyneet ja avohoitopainotteisuus on lisääntynyt**.**

Aikuissosiaalityö sisältää mm toimeentulotuen, työllisyyden hoidon, erityistyöllistäminen ja aikuissosiaalityön. Tehtäväalueen menot alittuivat 683 218 €.

Toimeentulotuki- ja työmarkkinatuen kuntaosuuden toteuma oli 75 % ja menot alittuivat 1,1 milj. €. Toimeentulotuen myöntämisen soveltamisohjeet on yhtenäistetty SOTE- alueella. Mielenterveys-kuntoutujien asumispalvelujen menot alittuivat.

Oma erikoissairaanhoito sisältää psykiatriaa lukuun ottamatta muut erikoissairaanhoidon palvelut. Tehtäväalueen menot ylittyivät 365 222 €.
Erikoissairaanhoidon hoitopäivät ovat laskeneet sisätaudeilla, korva- nenä- ja kurkkutaudeilla ja päiväkirurgiassa. Lähetteet omaan erikoissairaanhoitoon ovat lisääntyneet. Vuonna 2009 lähetteitä oli 8 413 ja vuonna 2010 lähetteitä oli 10 349. Leikkausten määrä oli yhteensä 1 254, toteuma oli 90,1%. Erikoissairaanhoidon tuotot eivät ole kattaneet menoja. Koko kuntayhtymän tasolla ulkokuntamyynnin toteuma oli 86,3 %. Alitus on n. 400 000 €.

Hoito- ja hoivapalvelut sisältää terveyskeskusten vuodeosastopalvelut, muistivastaanoton, asumispalvelut, kotihoidon, päivätoiminnan omaishoidon ja tukipalvelut. Tehtäväalueen kustannukset alittuivat 203 064 €. Hoitopäivät vuodeosastoilla ovat kasvaneet ja kuormitus oli 102 %. Pitkäaikaishoidon päätöksiä oli yhtensä 49, joista uusia vuoden aikana tehtiin 23.

Kuntoutus käsittää puhe- ja toimintaterapian, fysioterapian, lääkinnällisen kuntoutuksen ja apuvälineet, laitoskuntoutuksen ja rintamaveteraanien kuntoutuksen. Tehtäväalueen kustannus alittui 52 745 €.

Perhepalvelut sisältävät perheneuvolan, lasten- ja nuorten työryhmän, lastensuojelun, perheoikeudelliset palvelut, perhekeskuksen, perhehoidon, sijaishuollon, jälkihuollon ja perhetyön palvelut. Tehtäväalueen menot alittuivat 422 786 €.
Perhepalveluissa lastensuojelun laitoshoidon menot alittuivat. Lastensuojelu sijoituksia oli yhteensä vuoden lopussa 58, joista laitoshoidossa 22, sijaisperheessä 33 ja muussa sijoituksessa kodin ulkopuolelle 3,

Suun terveydenhuolto sisältää hammashuollon palvelut. Tehtäväalueen kustannukset alittuivat 251 737 €.
Hammashuollon asiakkaiden määrä on laskenut samoin kuin peittävyys yli 18 –vuotiaiden osalta. Peittävyys alle 18 –vuotiaiden osalta on noussut. Käyntimäärä on tavoitteen mukainen n. 18 400 käyntiä. Asiakasmaksujen osuus on noussut.

Vammaispalvelut sisältävät sosiaalihuolto- ja vammaispalvelulain mukaiset palvelut, sosiaalityön ja palveluohjauksen, henkilökohtaisen avun ja asumispalvelut, laitoshoidon, työtoiminnan, perhehoidon, omaishoidon tuen ja päivätoiminnan. Tehtäväalueen kustannukset alittuivat 12 198 €.

Vastaanottopalvelut sisältävät lääkäri- ja hoitovastaanotot, yhteispäivystyksen, neuvolatoiminnan, perhesuunnittelu- ja äitiysneuvolapalvelut, ravitsemusneuvonnan, koulu- ja opiskelijaterveyden-huollon. Tehtäväalueen kustannukset ylittyivät 515 832 €.
Yhteispäivystyksen lääkärikäyntien määrä on suurempi kuin oli suunniteltu, yhteensä 16 500käyntiä. Käyntimäärä oli kuitenkin pienempi kuin vuonna 2009 terveyskeskuksen ja yhteispäivystyksen käynnit yhteensä (-2270 käyntiä). Päivystyskäyntien osuus kaikista vastaanottokäynneistä on 55 %.

KYS erikoissairaanhoito ylittyi 335 779, joka johtui lisämaksusta kalliin hoidon tasausjärjestelmään. Lähetteet KYS:iin ovat vähentyneet 0,8 %.

Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Tilinpäätös oli talousarvion mukainen.

Hoitotakuu on toteutunut omassa erikoissairaanhoidossa kaihikirurgiaa lukuun ottamatta. Yhteis-päivystyksen keskimääräinen odotusaika oli n 1 tunti. Yli 80 % potilaista on hoidettu alle 2 tunnissa.

Hoidonporrastus: jatkohoitopaikkaa odottavia 31.12.2010 sisätautiosastolla oli yksi ja terveyskeskuksen vuodeosastoilla yhteensä 18.

Muu terveydenhuolto

- yhteislautakunnan menot **165 018 €** €, yhteistoimintakorvaukset **65 709** €.
- lakkautetuista terveydenhuollon kuntayhtymistä johtuvia eläkevakuutusmaksuja maksettiin 1 945 000 euroa (v. 2009 585 894 €)

- rintamamiesten kuntoutukseen käytettiin 30 575 €
- Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkamisesta aiheutuneita kuluja **43 826** euroa ja tuottoja **14 681** euroa.
- elatustuen takaisinperintätuotot 83 566 euroa

Yhteislautakunta

Yleistä

Seutusopimuksen mukaisesti Ylä-Savon yhteistoiminta-alueen muodostavat sopimuskunnat, yhteislautakunta ja kuntayhtymä. Yhteistoiminta-alueen johtaminen perustuu sopimusohjaus-periaatteeseen. Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä varten yleiset tavoitteet ja linjaukset hyväksytään valtuustokausittain laadittavassa järjestämissuunnitelmassa ja konkretisoidaan vuosittain SOTE- kuntayhtymän ja kaupungin välisessä palvelusopimuksessa.

yhteislautakunta aloitti toimintansa v. 2010 alusta. Lautakunnassa on 22 jäsentä. Kaupungin- ja kunnanjohtajilla sekä SOTE- kuntayhtymän toimitusjohtajalla on läsnäolo-oikeus. Lautakunnan puheenjohtaja on Kalevi Lamminen Kiuruvedeltä ja esittelijänä toimii yhteysjohtaja Kaarina Kursukangas-Hourula. Yhteislautakunnan sihteerinä toimii johdon sihteeri Kaisa Kajanus (50 % työajalla)

Toiminta

Lautakunta kokoontui v. 2010 aikana kuusi kertaa. Varsinaisten jäsenten läsnäoloprosentti on 90 % . Keskeisiä lautakunnan päättämiä asioita:

- Lautakunnan toimintasuunnitelma. talousarvio ja yhteysjohtajan toimenkuva
- Potilas- ja sosiaaliasiamies toiminnan kilpailutus
- Terveyden. ja sosiaalisen hyvinvoinnin työryhmän nimeäminen
- SOTE –kuntayhtymän perussopimuksen muutos
- KuntaMaisema raportti v.2008 ja 2009
- SOTE- kuntayhtymän vuoden 2010 talousarvion ja jäsenkuntien maksuosuuksien tarkistaminen
- SOTE- osavuosikatsaukset
- SOTE- talousarvion raami vuodelle 2011
- SOTE- strategiatyö
- Potilas- ja sosiaaliasiamiesraportit
- Palvelujen järjestämissuunnitelma v. 2011-2012 ja tavoitteet vuodelle 2013
- Palvelusopimukset vuodelle 2011

Talous

	Ta 2010	**Tot**
Menot	**161 781**	**165 018**
josta sosiaali- ja potilasasiamiespalkkiot	**18 000**	**13791**
	Ta 2010	**Tot**
Tulor		
yhteistoiminta korvaukset	**72 070**	**73 928**

Kaupunginhallitus

Henkilöstötoimi

Tilivelvollinen: toimistopäällikkö

Toiminta **Työpaikkaruokailu** **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
aterioiden lkm	3 694	4 240	3 714	-526
Taloudellisuustavoitt. tot.				
* €/ateria (brutto)	5,81	6,76	5,72	-1,04
* €/ateria (netto)	2,39	3,23	1,71	-1,52
Henkilöstö:				
Määrätavoitteiden toteut.				
* vakinainen henkilökunta	909	690	713	23
* koko henkilökunta	1 213		955	
Taloudellisuustavoitt. tot.				
* henkilöstökulut/milj. euroa	44,6		35,9	

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	311	0	311	429	118
Toimintakulut	-821	0	-821	-786	35
Netto (toimintakate)	-510	0	-510	-357	153
Suunnitelmapoistot	-9	0	-9	-9	0
Laskennalliset erät	22	0	22	22	0

Kaupungin vakituista henkilökuntaa oli vuoden 2010 lopussa 713 henkilöä. Henkilökunnan määrän väheneminen edelliseen vuoteen verrattuna johtui sosiaalipalvelukeskuksen henkilökunnan (ei päivähoito) siirtymisestä Ylä-Savon SOTE ky:n palvelukseen 1.1.2010 alkaen. Virkojen ja tehtävien ulkoista täyttöä käytettiin lähinnä vain opetustoimen ja päivähoidon tehtäviin. Lisäksi etupäässä päivähoidon puolella vakinaistettiin määräaikaista henkilöstöä, koska osa määräaikaisista työsuhteista oli muuttunut juridisesti vakinaisiksi. Vakinaistaminen näkyi vakituisen henkilöstön määrän kasvuna vuoden 2010 lopussa verrattuna talousarviossa olleeseen määrään (690 henkilöä). Kaupungin henkilöstöpoliittinen linjaus vuodelle 2010 olikin, että pyritään vakituisiin palvelussuhteisiin, jos tarve on pysyvää.

Henkilöstöhallinto oli mukana uuden Ylä-Savon lomituspalvelut yksikön perustamisessa. Henkilöstön siirtyminen Kiuruveden, Vieremän ja Lapinlahden lomituspalveluyksiköistä ns. vanhoina työntekijöinä Iisalmen kaupungin palvelukseen 1.1.2011 alkaen aiheutti loppuvuodesta ylimääräistä valmistelutyötä mm. palkkaharmonisointi, käytäntöjen yhtenäistäminen ja uusien ohjeistuksien tekeminen sekä työterveys-, työhyvinvointi- ja henkilöstöpalvelujen järjestäminen uudelle tulevalle henkilöstölle. Palkkatoimistoa työllisti lomituspalveluiden populus-projekti ja siirtyneistä yksiköistä konvertoitujen tietojen tarkastaminen ja uusien tietojen tallentaminen.

Työpaikkaruokailun suoritehinta kustannuksissa ovat mukana vain varsinaisen työpaikkaruokailun kustannukset, eli ns. pedagogisesta ruokailusta aiheutuva vero-osuus ei ole mukana.

Tyky-toiminta; Iisalmen kaupunki tuki työntekijöidensä työkykyä ylläpitävää ja edistävää toimintaa mm. kompensoimalla uimahalli- ja kuntosalikäyntejä sekä käyntejä keila- ja tenniskeskuksessa. Työnantaja tuki myös vapaa-aikapalvelukeskuksen ohjatun liikunnan kausikorttia, kansalaisopiston kursseja ja vapaa-aikapalvelukeskuksen ohjattuun toimintaan osallistumista. Henkilökunnan omia liikuntaryhmiä toimi kevään aikana kolme; vesijumppa, fysiokimppa / zumba ja Pilates. Syksyllä

vesijumppa jouduttiin lopettamaan vähäisen kävijämäärän vuoksi. Sen tilalle tuli henkilökunnalle oikeus osallistua edulliseen hintaan vapaa-aikapalvelukeskuksen yleisiin vesijumppiin.

Henkilöstön kehittäminen; Henkilöstöhallinnon käytössä oleva kehittämisrahan määrä on karsittu vuosien mittaan varsin pieneksi. Sen avulla pystyttiin kuitenkin rahoittamaan yhdeksän esimiehen Jatko Jet –johtamiskoulutus ja osallistumaan lomatoimen esimiesten muutoskoulutukseen. Määrärahalla tuettiin myös 11 henkilön suoraan työtä tukevaa koulutusta tai tutkinnon suorittamista. Esimiesten Jatko Jet johtamiskoulutuksella pyritään vahvistamaan johtajuutta ja kehittämään työyhteisön toimintaa. Tukea antava ja oikeudenmukainen johtajuus on yhteydessä työtyytyväisyyteen ja työhyvinvointiin. Hyvinvoiva työntekijä on puolestaan kuntalaisten tärkein voimavara

Työsuojelu; Työsuojelua toteutettiin työn vaarojen selvittämisellä ja arvioinnilla, neuvonnalla, tarkastamalla, suorittamalla työpaikkakäyntejä sekä järjestämällä koulutusta. Vuorovaikutus sekä yhteistyö työterveyshuollon kanssa oli tiivistä vuonna 2010. Loppuvuodesta 2010 aikana aloitettiin Ylä-Savon lomituspalvelujen työsuojelun organisoiminen.

Työterveyshuolto; Vuoden 2007 alusta käyttöön otettua laajennettua terveystarkastusta jatkettiin edelleen ja sen piiriin vuonna 2010 pääsi 146 työntekijää. Laajennettu terveystarkastus pitää sisällään fyysinen toimintakyvyn kartoituksen eli sydän- ja verenkiertoelimistön kunnon, iän mukaisen lihaskunnon, nivelliikkuvuudet ja lihaskireydet. Osallistumisprosentti laajennettuun terveystarkastukseen on ollut keskimäärin noin 80 %, eli kattavuus on todella hyvä.

Tarkastuksen tarkoitus on saada jokainen ymmärtämään oman fyysisen kunnon merkitys terveyteen ja työhyvinvointiin. Terveystarkastuksesta annetaan jokaiselle henkilökohtainen liikuntaohjelma ja haluttaessa ohjataan esim. ravintoterapeutille, uimahallille ohjatun liikunnan ryhmiin ja tarvittaessa henkilökohtaiseen liikunnan ohjaukseen. Terveystarkastus pitää sisällään mahdollisuuden seurantakäynteihin.

Ne henkilöt, joilla on tarvetta fyysisen kunnon kohotukseen, on mahdollista ohjata moni-ammatilliseen ryhmään (ryhmäkoko 10 henkeä). Ryhmätoimintana on mahdollista tehdä erilaisia liikunta-aktiviteetteja sekä saada opastusta esim. ravitsemuksesta ja oikeista työskentelyasennoista. Työnantaja tukee ryhmätoimintaa siten, että siihen osallistuminen voi tapahtua työajalla.

Kaupunginhallitus

Työllisyydenhoito

Tilivelvollinen: hallintopalvelukeskuksen johtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutum.**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
kunnan työllistämien työttömien lkm (keskim.)	58	0	37	37
kunnan tuella palkattujen lkm (keskim.)	81	0	0	0

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	0	371	371	412	41
Toimintakulut	-233	-890	-1123	-1191	-68
Netto (toimintakate)	-233	-519	-752	-779	-27
Laskennalliset erät	-6	0	-6	-6	0

Työllisyydenhoidon palkkausmäärärahat siirretty Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän talousarviosta. Kaupungin omiin työllistämiskohteisiin on palkattu ensisijaisesti 500 pv työttömyyspäivärahaa saaneita. Lisämäärärahaa haettu keskimäärin 10 henkilön työllistämiseksi. Palkkatuen lisätuet hoidettu Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä.

Työllistettyjen määrät v. 2010:

- Kunnallinen työllistämistuki 37henkilöä (keskimäärin)
- Nuorten kesätyöllistäminen 212 henkilöä työssä,
  31 henkilöä työleirillä

Maaseutulautakunta

Maaseututoimi

Tilivelvollinen: maaseutusihteeri/lomatoimenjohtaja

Toiminta **Lomatoimi** **Määrätavoitteiden toteutum**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
*pidetyt lomapäivät, kpl	18 158	17 000	17 715	+715
Taloudellisuustavoitt. tot. **Maaseututoimi**				
* €/tukea hakenut tila	316	365	318	-47
Lomatoimi				
* €/lomituspv. (brutto)	187	193	206	13
* €/lomituspv. (netto)	175	178	179	1

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	3 547	2	3 549	3 785	236
Toimintakulut	-3 686	0	-3 686	-3 861	-175
Netto (toimintakate)	-140	2	-138	-76	62
Laskennalliset erät	-101	0	-101	-101	0

Maaseutulautakunta

Maaseutulautakunta kokoontui toimintavuoden aikana viisi kertaa ja käsiteltyjä asioita oli 57.

Maaseututoimi

Aktiivitiloja oli 358 kpl, joilla viljelyssä oleva peltopinta-ala oli 12 089 ha. Keskimääräinen peltopinta-ala tilaa kohden oli 33,8 ha. Maidontuotanto oli tuotantosuuntana 104 tilalla. Tuotetulla maitomäärällä, 18,5 milj. litraa, Iisalmi on 23. suurin maidontuotantokunta. Maataloustukihakemuksia käsiteltiin 2 419 kpl. Tukea maksettiin 9,65 milj. euroa (EU:n rahoitusosuutta 3,39 milj. euroa). Hallinto- ja maksajaviranomaistehtävien eriyttäminen hoidettiin sopimuksella Pielaveden ja Keiteleen kuntien kanssa. Sähköisen tukihakemuksen jätti 42 % tuen hakijoista.

Maatilojen tuettujen investointien yhteismäärä oli 2,7 milj. euroa. Tilanpidon aloittamiseen ELY-keskus myönsi tuen neljälle nuorelle viljelijälle. Tuotantorakennuksia rahoitettiin ELY-keskuksen toimesta kolme. Kaksi oli uutta navettaa ja toinen näistä osakeyhtiömuotoinen maatilayritys.

Hukkakauratarkkailussa oli 484 ha. Yksi uusi tila tuli tarkkailuun. Sato-, tulva- ja riistaeläinvahinkoja ei ilmoitettu.

Vuoden maatilayrittäjän tunnustuspalkinto myönnettiin Maatalousyhtymä Nousiainen Anssi, Kyösti ja Tainalle. Kehittämismääräraha 12 500 euroa käytettiin kokonaan.

Maaseututoimistossa tehtiin 2,3 htv:tta. Maaseutuhallinnon määrärahasta jäi käyttämättä noin 10 000 euroa.

Lomatoimi

Iisalmen kaupunki on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa toimeksiantosopimuksen lomituspalvelujen hoitamisesta Iisalmen ja Sonkajärven alueella.
Mela irtisanoi toimeksiantosopimuksen vuoden 2009 lopussa ja sopimus päättyi 31.12.2010. Vuoden 2010 alkupuolella Mela ilmoitti tarjoavansa Iisalmen kaupungin järjestettäväksi Iisalmen ja Kiuruveden kaupunkien sekä Lapinlahden, Sonkajärven, Varpaisjärven ja Vieremän kuntien lomituspalvelut. Iisalmen kaupunki allekirjoitti toimeksiantosopimuksen Melan kanssa.

Paikallisyksiköiden yhdistyminen tehtiin omana työnä ja ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa. Kustannukset yhdistymisestä aiheutuneista kuluista olivat yhteensä 2839 euroa. Lomatoimien henkilöstö siirtyy Iisalmen kaupungin palvelukseen ns. entisinä työntekijöinä.

Maatalousyrittäjien vuosilomaa haki 390 yrittäjää. Lomitettavia maatiloja oli 256, joista yhden yrittäjän tiloja 134, kahden yrittäjän tiloja 119 tilaa ja kolmen yrittäjän tiloja 3.

Vuosiloman pituus oli 26 päivää. Vuosilomia lomitettiin yhteensä 9 516 päivää. Sijaisapua haki 174 henkilöä ja sijaisapuja lomitettiin yhteensä 6 946 päivää. Subventoitua eli tuettua maksullista lomittaja-apua käytettiin 1 253 päivää.

Lomitettujen päivien määrä oli yhteensä 17 715.

Kuukausipalkkaisia maatalouslomittajia oli vuoden lopussa kirjoilla 56 ja määräaikaisia sijaisuuksissa 4. Vakituiset ja määräaikaiset sekä muut kunnan osoittamat maatalouslomittajat lomittivat 83 % lomituksista. Yrittäjän hankkimat maatalouslomittajat lomittivat 4 % ja loput 13 % tekivät ostopalveluyrittäjät . Vakinaisia lomittajien paikkoja täytettiin kaksi.

Lomatoimen toiminnasta vastaa lomatoimenjohtaja, lisäksi hallinnossa toimii lomatoimensihteeri sekä kaksi lomatoimenohjaajaa työnjohtotehtävissä.

Laskennallisissa erissä on palvelujen ostoon sisältyvä arvonlisävero, joka hyväksytään valtion korvattaviin menoihin.

Koulutuslautakunta

Päivähoito- ja esiopetus

Tilivelvollinen: päivähoidon johtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutum.**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
Lasten päivähoito				
* kokopäivähoidon hoitopv lkm	92 940	94 900	92 479	-2421
* osapäivähoidon hoitopv lkm	25 679	27 300	31 012	3712
(laskentatapa muuttunut tot. 2005)				
* päiväkotien hoitopv:t (sis.osapv	68 268	69 200	76 304	7104
* perhepv.h. hoitopv:t (sis.osapv)	40 669	53 000	47 187	-5813
* ryhmäperhepäiväh. hoitopv:t (sis. osapv)				
* esioppilaiden lkm	200	225	225	
Taloudellisuustavoitt. toteut.				
* €/päiväkodin hoitopv (br.)	52,88	56,38	50,23	-6,15
* €/perhepäivähoidon hoitopv (br)	50,88	53,21	49,85	-3,36
* €/ryhmäperhepäivähoidon hoitopv (br)				
* €/esioppilas (br.)	7 310	6 785	6 648	-137
* päiväkotihoidon käyttöaste-% (suhteellinen)	91,82	100	88,18	-11,82
* perhepäivähoidon käyttöaste-%	86,70	100	88,74	-11,26
* ryhmäperhepäivähoidon käyttöaste-%	80,74		91,76	

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	1 098	40	1 138	1 131	7
Toimintakulut	-10 774	-364	-11 138	-11 128	-10
Netto (toimintakate)	-9 677	-324	-10 000	-9 997	-3
Laskennalliset erät	-11	0	-11	-11	0

Lasten päivähoidon palvelualue käsittää päiväkotihoidon, esiopetuksen, ohjatun perhepäivähoidon, erityispäivähoidon, koululaisten iltapäivätoiminnan, leikkikerhon lakisääteisen lastenhoidon tuen sekä yksityisen päivähoidon kaupunkilisän.

Päivähoitotehtävissä oli töissä yhteensä 196 vakituista henkilöä.

Päiväkotihoitoa annettiin 11 päiväkodissa. Lapsia päiväkotihoidossa oli 445, joista 263 kokopäivähoidossa ja 182 osapäivähoidossa. Henkilöstön määrä oli 121. Päiväkotihoidon nettokustannukset olivat 3,83 milj. euroa (sis. erityispäivähoidon).

Erityispäivähoidossa oli 8 pidennetyn oppivelvollisuuden oppilasta ja 78 erityistä tukea saavaa lasta. Henkilöstö koostui 14 kokoaikaisesta erityisavustajasta ja yhdestä puolipäiväisestä (Edvin Laineen koulun ip-toiminta). Erityispäivähoidon nettokustannukset olivat 498 414 €.

Esiopetusta annettiin kaikissa päiväkodeissa, myös yksityisissä. Erillisiä esiopetusryhmiä oli kolme; Kilpijärven, Kangaslammin ja Hernejärven kouluissa. Yhdysluokassa esiopetusta annettiin Partalan koulussa. Vuoden vaihteessa esiopetuksessa oli 225 lasta, yksityiset päiväkodit mukaan lukien. Esiopetuksen nettokustannukset olivat 1,49 milj. euroa.

Ohjattu perhepäivähoito sisältää lasten kotona tapahtuvan hoidon, kolmiperhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon. Henkilöstöä oli 41, joista perhepäivähoidon ohjaajia 2, omassa

kodissa 61 hoitajaa, kolmiperhepäivähoidossa 5 hoitajaa, ryhmäperhepäiväkodeissa 9 hoitajaa, joiden esimiehinä toimivat päiväkotien johtajat ja varahoitopisteessä 4,5 hoitajaa. Yhteensä perhepäivähoidossa lapsia 244, joista ryhmäperhepäivähoidossa 19 lasta. Ohjatun perhepäivähoidon nettokustannukset olivat 2,35 milj. euroa, josta ryhmäperhepäivähoidon nettokustannukset 418 385€. Ryhmäperhepäiväkodeista 1.12.2010 Varpula muuttui päiväkotiryhmäksi

Koululaisten iltapäivätoiminta järjestettiin kaupungin omana toimintana 1.8.2010 alkaen kahdeksassa toimintapisteessä; Kilpijärvi, Edvin Laine, Kangaslampi, Kirkonsalmi, Kauppis-Heikki, Soinlahti, Hernejärvi ja Partala. Muutamia koululaisia oli iltapäivätoiminnassa myös yksityisissä päiväkodeissa. Vuoden lopussa toiminnassa oli kirjoilla 142 lasta. Nettokustannukset olivat 120 232 euroa.

Leikkikerhoja oli kaksi; 4 tuntia/pv 2x/viikko, joissa oli lapsia n. 25. Henkilöstö koostui yhdestä kerhotoiminnan ohjaajasta ja kahdesta työllisyysvaroin palkatusta henkilöstä. Nettokustannukset olivat 5331 euroa.

Yksityistä päivähoitoa annettiin 5 päiväkodissa, yhdessä ryhmäperhepäiväkodissa sekä 9 perhepäivähoitajan kotona. Lapsia oli hoidossa 127 päiväkodeissa ja 51 perhepäivähoidossa.

Lastenhoidon tukea sai 344 perhettä, joista yksityisen hoidon tuen saajia oli 165. Tukea maksettiin vuoden aikana 1.890 milj. euroa, josta yksityisen hoidon kuntalisän osuus oli 461 520 € ja kelan yksityisen hoidon tuen 238 449 €.

Lasten päivähoidon tavoitteiden toteutuminen

Päivähoidon kysynnän tarpeen vaihteluun pystyttiin vastaamaan kohtuullisesti, koska Peltosalmen päiväkodissa aloitti uusi lapsiryhmä helmikuussa 2010. Lisäksi uusi yksityinen päiväkoti Tuike aloitti 1.8.2010. Kysyntää on erityisesti alle 3-vuotiaiden hoitopaikoille. Ilta- ja vuorohoidon tarpeeseen on kyetty vastaamaan Malminrannan ja Paloisten päiväkodin ryhmillä.

Päivähoidon toimintamuotoja kehitettiin mm. tarjoamalla uutena toimintana varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa niiden perheiden lapsille, joilla ei ole päivähoidon tarvetta työn tai opiskelun vuoksi. Kerhotoimintaa järjestetään yhdessä seurakunnan kanssa.

Pedagogisen ja rakenteellisen laatutyön kehittämisen tuloksena päivähoidon varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitettiin ja yksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmat ovat valmistuneet. Asiakaspalaute - ja henkilöstön työtyytyväisyyskyselyt toteutettiin keväällä 2010. Tulokset annettiin yksiköiden käyttöön.

Seutukunnallista yhteistyötä Ylä-Savon kuntien päivähoitovastaavien jatkettiin säännöllisten tapaamisten muodossa noin kuusi kertaa vuodessa. Lisäksi Iisalmen päivähoito on mukana Hollolan, Savonlinnan ja Kouvolan kanssa tehtävässä yhteistyössä verrokkikuntien välisessä toiminta- ja kustannusvertailussa.

Koulutuslautakunta

Peruskoulutus

Tilivelvollinen: sivistystoimenjohtaja

Toiminta				
Määrätavoitteiden tot.	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* opetustuntien lkm	146 964	144 410	144 180	-230
* oppilaiden lkm (lukuk. ka)	2 176	2 116	2114	2
Taloudellisuustav. tot.				
* €/opetustunti (netto)	101,59	109,60	105,45	-4,15
* €/oppilas (netto)	6 861	7 480	7192	-288

Talous	**Alkuper.ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	147	393	540	583	43
Toimintakulut	-15 807	-393	-16 200	-15 787	413
Netto (toimintakate)	-15 660	0	-15 660	-15 204	456
Suunnitelmapoistot	-110	0	-110	-51	59
Laskennalliset erät	-149	0	-149	-149	0

Perus- ja erityisopetus

Iisalmessa perusopetuksen oppilasmäärä on edelleen laskeva. Vuonna 2010 oppilaita oli syyskuun tilastointipäivänä yhteensä 2083, mikä on 62 oppilasta vähemmän kuin edellisenä syksynä.

Erityisopetukseen siirrettyjä oppilaita on yhteensä 161 (7,7 %), joista 63 käy koulua Edvin Laineen koulun pienryhmissä (pr) ja loput 98 on integroitu yleisopetuksen luokkiin. 8 pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaa oppilasta on saanut opetusta eri päiväkodeissa.

Kouluverkossa ei tapahtunut muutoksia. Opetusta järjestettiin 12 koulussa. Lappetelän koulun nimi muuttui 17.7.2010 alkaen Miina Äkkijyrkän kouluksi.

Koulu	**Vuosiluokat**	**Oppilasmäärä v. 2010 ka**
Edvin Laineen koulu	1-6 ja pr 0-9	236, josta pr 68
Hernejärven koulu	1-6	53
Juhani ahon koulu	7-9	546
Kangaslammin koulu	1-6	341
Kauppis-Heikin koulu	1-6	110
Kauppis-Heikin koulu	7-9	203
Kilpijärven koulu	1-6	173
Kirkonsalmen koulu	1-6	245
Miina Äkkijyrkän koulu	1-6	27
Partalan koulu	1-4	23
Soinlahden koulu	1-6	80
Sourunsalon koulu	1-6	35

Koululaisten iltapäivätoiminta järjestettiin kokonaan kaupungin omana toimintana 1.8.2010 alkaen. Urheiluakatemian toiminta on vakiintunut osaksi perusopetusta. Taito- ja taideaineiden (musiikki, tanssi, kuvataide, ilmaisutaito) poikkitaiteellinen opetus jatkui Kulttuuriakatemia-nimikkeen alla.

Perusopetuksen puolella oli käynnissä lukuisia muita hankkeita, joihin saatiin erityisavustuksia. Erityisavustuksia kohdentui koko vuodelle yhteensä n. 249 414 euroa. Merkittävin avustuksista oli opetusryhmien pienentämiseen saatu 159 000 euroa, jolla saatiin palkatuksi 4 resurssiopettajaa, yhteensä 102 h.

Joustavan perusopetuksen (Jopo) ryhmät toimivat molemmissa yläkouluissa. Kauppis-Heikin koulussa aloitti erityisopetuksen pienryhmä, joka toimii joustavan pienryhmän periaatteella.

Kilpijärven koulun yksisarjaistaminen jatkui. Koululla aloitti syksyllä 2010 kahdeksan perusopetusryhmää. Kahdelle luokalle järjestettiin opetustilat Kissalasta.

Juhani Ahon koulun peruskorjauksen ensimmäinen vaihe käynnistyi syyslukukauden kesällä. Osa opetuksesta järjestettiin väistötiloissa Kulttuurikeskuksella, Edvin Laineen ja Kauppis-Heikin kouluilla, Luma-keskuksella ja lyseolla.

Henkilöstö:
Opettajatilanne säilyi hyvänä. Vuonna 2010 täytettiin vakinaisesti kolme lehtorin virkaa, kaksi erityisopettajan virka ja kaksi tuntiopettajan virkasuhteista tehtävää. Myös määräaikaiset virat saatiin täytettyä kelpoisuuden omaavalla henkilöstöllä. Luokanopettajan virkoja ei vapautunut.

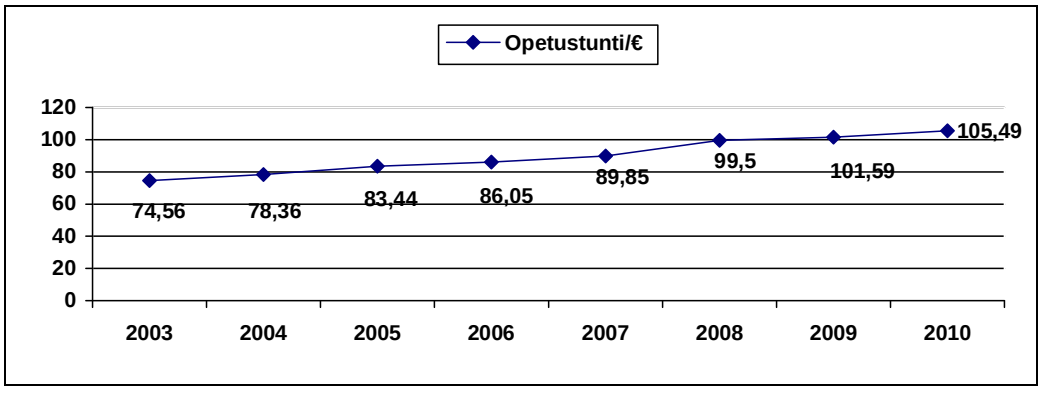
Pitkäaikainen talouspäällikkö jäi eläkkeelle 31.12.2010. Lisäksi täytettiin yksi koulusihteerin tehtävä.

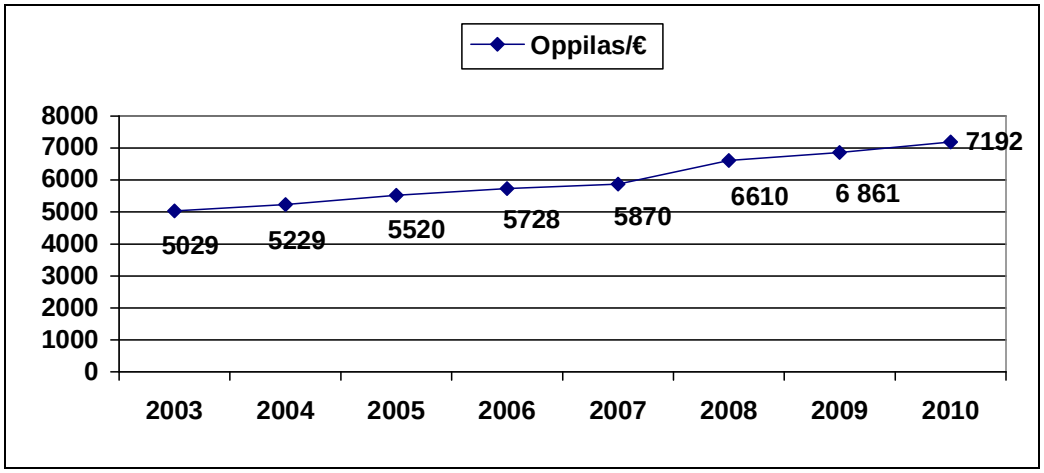
Vuonna 2010 päätoimista opetushenkilöstöä oli 144 sekä 5 päätoimista rehtoria (1.8.2010). Vuoden lopussa perus- ja esiopetuksessa työskenteli 19 kouluavustajaa. Työllistämistuella palkattuja avustajia oli keskimäärin 16. Lisäksi kouluilla on ollut työmarkkinatuella palkattuja avustajia sekä harjoittelijoita. Koulusihteereitä oli kevätlukukaudella 3,5 ja syyslukukaudella 3.

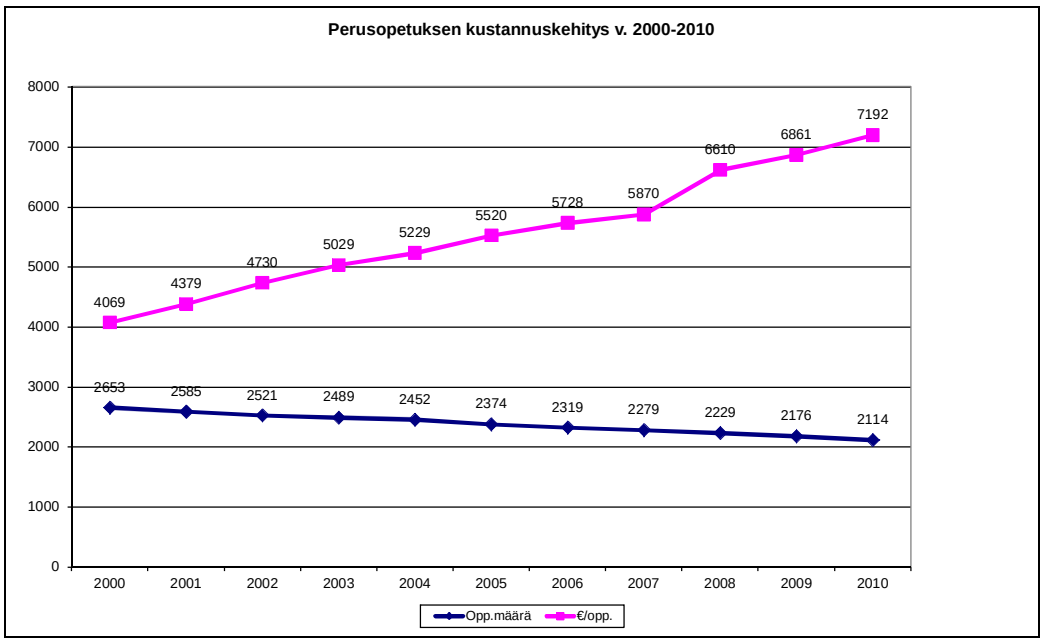
Koulukuljetus järjestettiin keskimäärin 590 oppilaalle.

Kustannuskehitys (toim.kate + poistot+lask.erät)

Vuosi	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Opetustunti/€	74,56	78,36	83,44	86,05	89,85	99,50	101,59	105,49
Oppilas/€	5 029	5 229	5 520	5 728	5 870	6 610	6 861	7 192

Esiopetus

Esiopetus on järjestetty yhdessä päivähoidon kanssa siten, että esiopetusta on annettu sekä päiväkodeissa, koulujen erillisissä esiopetusryhmissä että kyläkoulujen yhdysluokissa. Yhdysluokissa esikoululaisia oli kevätlukukaudella 9 ja syyslukukaudella 3. Hallinnollinen vastuu esiopetuksesta on ollut päivähoidon johtajalla.

Kehittämis- ja tukipalvelut

Koulutuslautakunnan kokouksia oli vuoden aikana 12.

Toimisto- ja hallintopalvelujen yksikkö tuotti talous- ja yleishallinnon- sekä kehittämispalveluja koko sivistyspalvelukeskukselle koulutus- ja kulttuurilautakunnan toimialueilla.

Vuoden lopussa toimistossa työskenteli 7 + 1 (kuljetussuunnittelija) kokoaikaista työntekijää. Sivistystoimenjohtaja hoiti myös kirjastotoimenjohtajan tehtävät 31.12.2010 saakka.

Koulutuslautakunta

Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: lukion rehtori

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutum.**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* opetustuntien lkm (kpl/vuosi)	18 481	18 500	18 462	-38
* oppilaiden lkm	417	423	421	-2
**) painotettu ka., kuten valt.os:ssa				
Taloudellisuustavoitt. toteut				
* €/opetustunti (brutto)	154,89	155,47	154,26	-1,21
* €/opetustunti (netto)	146,75	150,69	145,05	-6,85
* €/oppilas (brutto)	6 864	6 887	6 765	-122
* €/oppilas (netto)	6 504	6 591	6 361	-230

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	126	9	135	170	35
Toimintakulut	-2 855	-9	-2 864	-2 800	64
Netto (toimintakate)	-2 729	0	-2 729	-2 630	99
Suunnitelmapoistot	-27	0	-27	-16	11
Laskennalliset erät	-32	0	-32	-32	0

Syksyllä 2010 Iisalmen lyseossa aloitti opintonsa 125 uutta opiskelijaa (edellisenä vuonna 145). Laskentapäivänä 20.9. koulun opiskelijamäärä oli 401 (edellisenä vuonna 414) eli opiskelijamäärä laskin hieman.

Aikuislukiossa aloitti vuoden 2010 aikana 14 uutta opiskelijaa. Laskentapäivänä 20.9. aikuislukiossa opiskeli 38 varsinaista opiskelijaa eli hieman enemmän kuin edellisenä vuonna (33). Aineopiskelijoita oli 50 (edellisenä vuonna 47).

Vuonna 2010 lyseosta valmistui 134 ylioppilasta (keväällä 123 ja syksyllä 11). Edellisenä vuonna ylioppilaita valmistui 129. Aikuislukiosta valkolakin sai 10 opiskelijaa (keväällä 6 ja syksyllä 4).

Toimiva MAHIS-yhteistyö (yhdistelmätutkinnot) jatkui Ylä-Savon ammattiopiston ja Pohjois-Savon ammatti- ja aikuisopiston kanssa. Laskentapäivänä 20.9. kahta tutkintoa suoritti 28 lyseon opiskelijaa (edellisenä vuonna 18). Vastaavasti lyseossa opiskeli muista oppilaitoksista 42 kaksoistutkinto-opiskelijaa (edellisenä vuonna 30).

Iisalmen seudun urheiluakatemiassa on mukana 10 lyseon opiskelijaa (tilanne 20.9.2010) eli likimain sama määrä kuin edellisenä vuonna (11).

Kansainvälinen toiminta jatkui vilkkaana EU-projektin "Jugend wirbt für Europa" eli "Nuoret mainostavat Eurooppaa" ansiosta. Hankkeeseen osallistui seitsemän maata: Suomi, Saksa, Kreikka, Slovenia, Puola, Liettua ja Italia, ja hankkeen päättökokous järjestettiin Iisalmessa maaliskuussa. Syksyllä 2010 käynnistyi EU:n LLP/Comenius-ohjelmaan kuuluva hanke "Schule in Europa in Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft" (Koulu Euroopassa ennen, nyt ja tulevaisuudessa), jossa mukana on koulut Saksasta, Puolasta, Tsekistä ja Liettuasta.

Aikuislukio jatkoi toimintaansa osana Itäsuomalaista etälukioverkkoa. Aikuislukio ja lyseo toimivat edelleen aktiivisesti mukana itäsuomalaisessa oppimisverkostossa (ISOverstas). Vuoden aikana koulun opiskelijat suorittivat yli 80 kurssisuoritetta etäopiskeluna. Koulun opettajat puolestaan ohjasivat saman määrän kurssisuoritteita Itä-Suomen alueen lukioihin. Verkkokursseja on tarjolla kolmella opettajalla.

Lyseossa painopistealueena on ollut syksystä 2010 alkaen kouluviihtyvyys ja työhyvinvointi sekä tietoverkkojen hyödyntäminen opetuksessa. Edellisen vuoden tapaan joitain kursseja opetettiin perusryhmittäin (kiinteä opetusryhmät) ja opintonsa aloittaville järjestettiin tutustumispäivä. Erityiseen tukeen liittyen koulussa jatkui erityisopettajan palvelut (3 viikkotuntia).

Lyseon ja aikuislukion opetusmäärä on saatu sopeutettua melko hyvin laskevaan opiskelijamäärään. Syksystä 2007 lähtien aikuislukiossa ei ole perustettu erillisiä etäopetus-ryhmiä, vaan etäopetus on hoidettu lähiopetuksen rinnalla ns. itsenäisenä opiskeluna. Syksystä 2008 alkaen osa aikuislukion pakollisista kursseista on toteutettu vuorovuosin, mikä on puolittanut aikuislukion tuntimäärän. Syksyllä 2008 lyseossa aloitti opintonsa viimeinen A2-ranskan ryhmä ja syksyllä 2009 viimeinen pitkän saksan ryhmä. Viimeiset A2-ranskan opiskelijat suorittivat yo-kokeensa keväällä 2010. A2-saksan opetusta jatkuu vielä lukuvuonna 2010–2011.

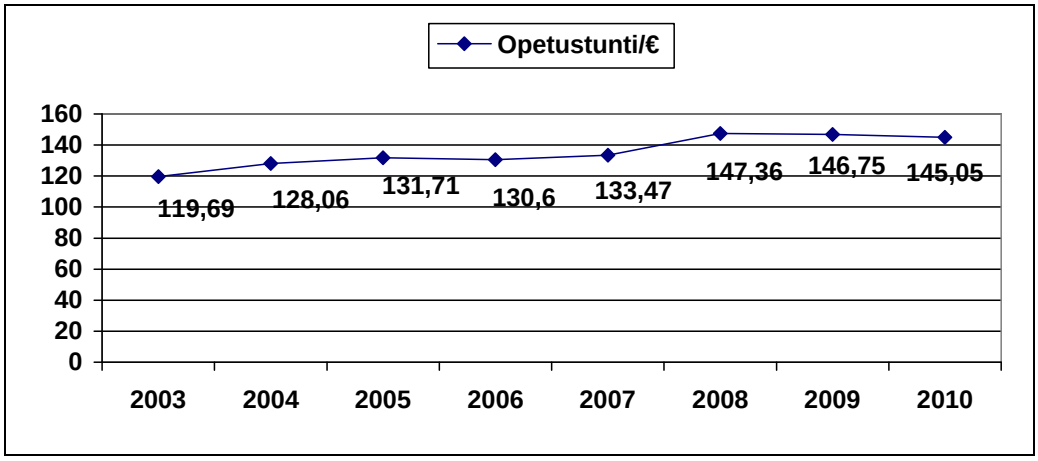
Ylioppilaskirjoitustulosten osalta ei saavutettu kaikkia asetettuja tavoitteita, sillä joissain oppiaineissa (lähinnä kielissä) koetulokset olivat alle valtakunnan keskiarvon. Muutoin oppimistulokset olivat hyviä.

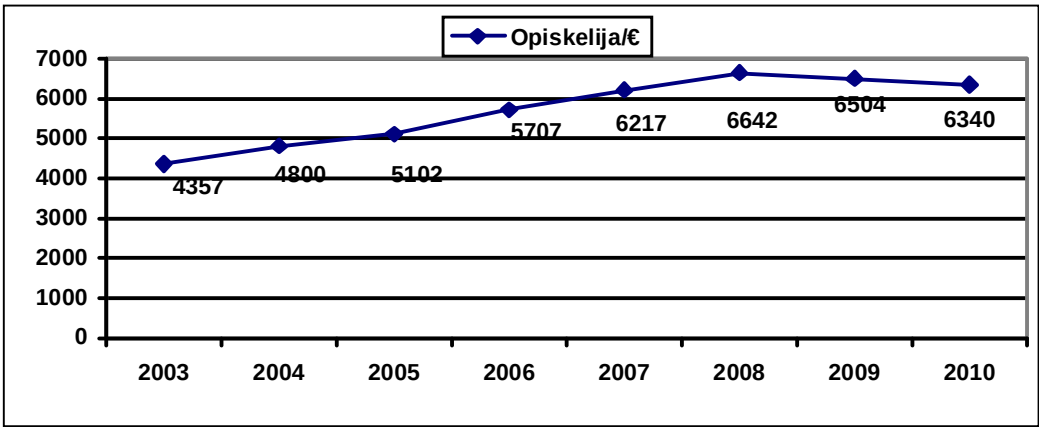
Lyseon kurssitarjontaa jouduttiin supistamaan lukuvuodeksi 2009–2010 taloudellisten paineiden vuoksi, mikä kasvatti ryhmäkokoja monissa oppiaineissa. Lukuvuodeksi 2010–2011 ryhmäkokoja oli mahdollista alentaa jossain määrin perustamalla aikaisempaa enemmän opetusryhmiä.

Kustannuskehitystarkastelussa täytyy huomioida, että ammattiopisto pääkouluna opiskelevien kaksoistutkinto-opiskelijat lisäävät lukion kurssimäärää ja täten myös henkilöstökuluja. Näiden takia perustettujen lisäryhmien kustannukset voidaan kattaa Mahis-yhteistyöstä saaduilla tuloilla, mutta näiden vaikutus ei näy kustannustarkastelussa. Mahis-opiskelijavaihdon osalta nettotulo vuonna 2010 oli 15 450 euroa, josta Mahis-opinto-ohjaajan kustannuksiin kului noin 10 000 euroa.

Kustannuskehitys (toimintakate + poistot+ lask.erät)

Vuosi	*2003*	*2004*	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*
Opetustunti/€	***119,69***	***128,06***	***131,72***	***130,60***	***133,47***	***147,36***	***146,75***	***145,05***
Oppilas/€	***4 357***	***4 800***	***5 102***	***5 707***	***6 217***	***6 642***	***6 504***	***6361***

Opiskelija/€
7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
0
4357
4800
5102
5707
6217
6642
6504
6340
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010

Koulutuslautakunta

Ruoka- ja siivouspalvelut

Tilivelvollinen: ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö

Toiminta				
Määrätavoitteiden toteutum	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
Ruokahuolto				
*suoritt. (=1 pk opp.ateria) lkm	946 308	878 325	804 566	-73 759
Siivous				
*siivottava pinta-ala, m^2,oma	27 165	25 913	25 418	-495
*siivottava pinta-ala, m^2,ostettu	18 867	18 867	18 937	70
Taloudellisuustavoitt. tot.				
Ruokapalvelu				
* €/suorite (brutto)	2,38	2,24	2,20	-0,14
Siivous				
* €/siivottu m^2 (brutto)	19,13	19,90	19,81	-0,09

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	2 881	10	2 892	2 650	-242
Toimintakulut	-2 771	-29	-2 800	-2 529	271
Netto (toimintakate)	111	-19	92	121	29
Suunnitelmapoistot					
Laskennalliset erät	-116	0	-116	-116	0

Ruokapalvelu

Päiväkodeissa on saavutettu 50 %, kouluruokailussa 25 % ja työpaikkaruokailussa 33 % ravitsemissuositusten mukaisesta päivittäisestä kokonaistarpeesta.

Valmistuskeittiöinä toimivat Hernejärven koulun, Lappetelän koulun, Kangaslammin koulun, Juhani Ahon koulun ja Luma-keskuksen keittiöt.

Talousarvion määrärahoja säästyi arvioitua enemmän. Tämä johtui siitä, että suoritemäärä oli 8,4 % pienempi, kuin talousarviossa ja ulkoista myyntiä oli enemmän kuin oli arvioitu.
Ruokasuoritteen keskihinta aleni, koska vanhainkotien toiminta siirtyi SOTElle.

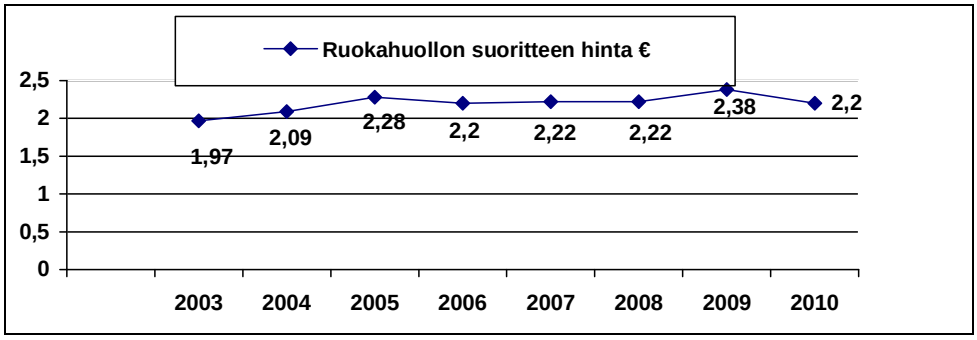
Siivouspalvelu

Kilpijärven, Edvin Laineen, Kauppis-Heikin, Juhani Ahon, Partalan ja Soinlahden koulujen sekä Iisalmen Lyseon siivoukset hoidettiin ostopalveluna. Sairauslomien sijaisuustehtävissä käytettiin yksityisiä palveluja. Ostopalveluna siivottujen neliöiden määrä on n. 58 % koko siivouspinta-alasta. Kopsula jäi pois käytöstä ja siivouksesta 1.8.2010.

Talousarvion määrärahoja säästyi arvioitua enemmän. Tämä johtui osittain siitä, että saimme uuden, entistä edullisemman ostopalvelusopimuksen.

Kustannuskehitys (toimintakate + poistot+lask.erät)

Vuosi	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Ruokahuollon suorite (vastaa peruskoulun oppilaan ateriaa)	1,97	2,09	2,28	2,20	2,22	2,22	2,38	2,20

Ruokahuollon suoritteen hinta €
2,5
2
1,5
1
0,5
0
1,97
2,09
2,28
2,2
2,22
2,22
2,38
2,2
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010

Kulttuurilautakunta

Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: kansalaisopiston rehtori

Toiminta				
Määrätavoitteiden toteutuminen	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* opetustuntien lkm	8 823	8 000	8 415	415
Taloudellisuustavoitt. toteutum.				
* €/opetustunti (brutto, *sis. vyör)	77,74	91,38*	86,08*	-5,30
* €/opetustunti (netto, *sis. vyör)	66,39	81,00*	75,18*	-5,82

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	83	4	87	92	5
Toimintakulut	-639	-39	-678	-632	46
Netto (toimintakate)	-556	-35	-591	-540	51
Laskennalliset erät	-92	0	-92	-92	0

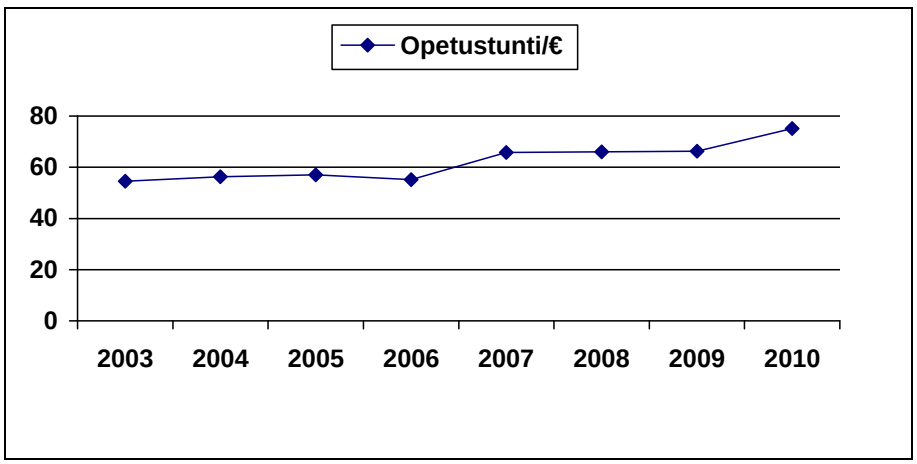
Kansalaisopiston opetuksen painopiste oli vuonna 2010 edelleen taito- ja taideaineissa. Uuden päätoimisen opettajan myötä myös kielten opetus vahvistui. Opetustuntien määrä laski 5 % edellisvuoden tasosta. Toteutuneita kursseja pidettiin 294, joissa osallistujia oli 6725. Yhden kerran laskettuna opiskelijoita on kuntalaisista noin 10 %. Lähes kolme neljästä opiskelijasta on naisia. Ikääntyvien yliopiston luennot on toteutettu yhteistyössä Kuopion kesäyliopiston Iisalmen toimipaikan kanssa. Vajaakuuloisia opiskelijoita varten opistoon hankittiin ATK-luokkaan kiinteä induktiosilmukka ja muita luokkia varten siirrettävä silmukka,

Kurssit on hinnoiteltu kurssikohtaisesti. Opetusministeriön myöntämän 7 000 € opintoseteli-avustuksen turvin kurssimaksuista voitiin antaa 50 % alennus eläkeläisille, työttömille ja maahanmuuttajille. Lisäksi maahanmuuttajien suomen kielen kurssit saatiin kurssimaksuttomiksi.

Vuoden alusta kansalaisopistolla oli yhteinen rehtori musiikkiopiston kanssa.

Kustannuskehitys (Toimintakate + poistot + lask.erät)

Vuosi	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Opetustunti/euroa	54,58	56,30	57,05	55,22	65,74	66,07	66.39	75,18

Kulttuurilautakunta

Kirjastopalvelut

Tilivelvollinen: kirjastotoimenjohtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutum.**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* lainausten lkm/vuosi	462 401	480 000	455 569	-24 431
* käyntien lkm/vuosi	305 206	300 000	291 729	-8271
* www-käynnit	641 550	600 000	692 256	92 256
Taloudellisuustavoitt. toteut.				
* €/lainaus (brutto)				
* €/lainaus (netto, *sis.vyör)	2,43	2,31*	2,59*	0,28
* €/käynti (brutto)				
* €/käynti (netto, *sis. vyör)	3,68	3,70*	4,04*	0,34

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	53	7	60	63	3
Toimintakulut	-1 124	-82	-1 206	-1 214	-8
Netto (toimintakate)	-1 071	-75	-1 146	-1 151	-5
Suunnitelmapoistot	-18	0	-18	-6	12
Laskennalliset erät	-23	0	-23	-23	0

Kirjastoon valittiin kirjastotoimenjohtaja.

Kaupunginkirjaston palveluverkossa ei tapahtunut muutoksia. Aukiolotunteja oli yhteensä 4356 ja kirjastoauton pysäkkejä 146. Kirjaston aukiolotuntien määrä pysyi edellisvuoteen verrattuna lähes samana. Kirjasto paransi kuitenkin palveluaan avaamalla lehtiosaston lisäksi koko kirjaston jo kahdeksalta, jolloin kokoelmat tulivat itsepalveluperiaatteella kokonaisuudessaan asiakkaiden käyttöön.

Lainausoikeuttaan käyttäneitä lainaajia oli 9939 eli 45 % asukkaista. Kokonaislainaus oli 455 569 kpl. Lainauksia asukasta kohti oli 20,55. Laskua edelliseen vuoteen oli 0,8 % verran. Itsepalvelulainaus on lisääntynyt 6,5 % viime vuodesta, ollen 33,1 % kokonaislainauksesta. Kirjastoautossa lainaus on noussut edellisvuodesta 7,3 %.

Fyysisiä käyntejä oli 291 729 kpl, 4,4 % vähemmän kuin edellisvuonna. www-käyntien määrä puolestaan lisääntyi edelleen; niitä oli 692 256 eli lisäystä 8 % vuodesta 2009. Kirjastonkäyttö on siis kokonaisuudessaan lisääntynyt edellisvuodesta, mutta siirtynyt monien muiden palvelujen lailla osittain verkkoon. Myös kirjastoauton käyttö on lisääntynyt.

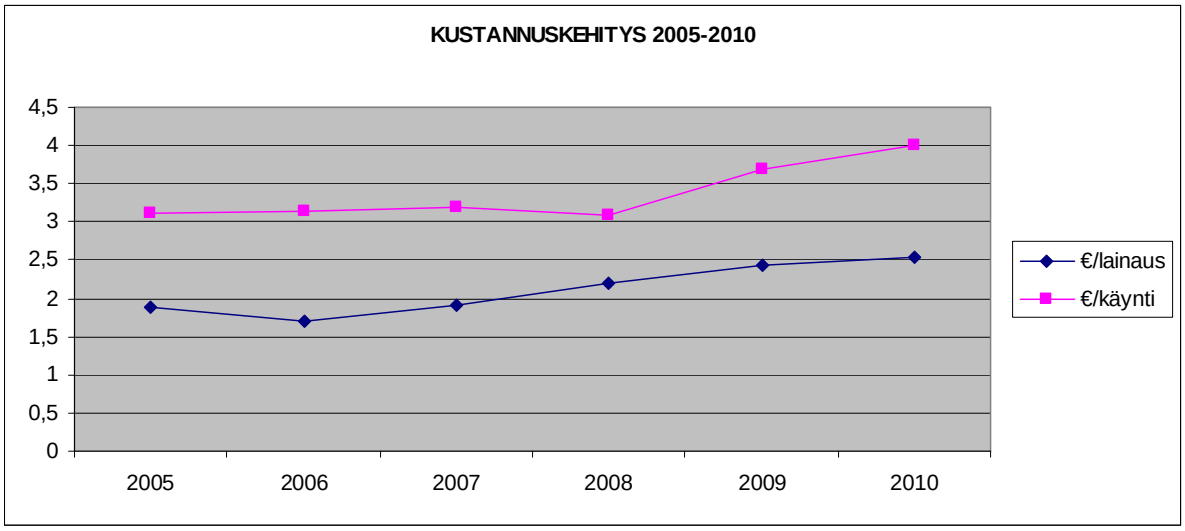
Kauko- ja verkkolainoja annettiin 4967 ja saatiin 4231 kpl. Annettujen kauko- ja verkkolainojen määrä on noussut 13 % ja saatujen lainojen 7 % edellisvuodesta.

Kirjastoaineistoa hankittiin 9922 yksikköä, joista kirjoja 7912. Hankinta lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 11,4 %, ollen 370 kirjaa / 1000 asukasta. Yleisten kirjastojen laatusuositus on 400 kirjaa / 1000asukasta. Kokoelmasta poistettiin 14 660 yksikköä, eli 7,20 % kokoelmasta. (Laatusuositus vähintään 8 % kokoelmasta). Sanoma- ja aikakauslehtiä tilattiin 332 vuosikertaa.

Eriaiheisia näyttelyitä järjestettiin vuoden aikana 35 kpl. Eino Säisän syntymästä tuli kuluneeksi 75 vuotta 15.12. Juhlan kunniaksi Reino Hartikainen lausui Säisän runoja sekä kertoi kirjailijan elämästä. Kuulijoita oli 44 kpl.
Elsi Komun esitys Sinikka Nopolan teksteistä ”Teirät on luatu rakkauteen” 23.3. sai kuulijoita 50.

Kustannuskehitys (toimintakate + poistot + lask.erät)

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010
€/lainaus	1,88	1,71	1,91	2,19	2,43	2,59
€/käynti	3,11	3,13	3,18	3,09	3,68	4,04

Kulttuurilautakunta

Kulttuuripalvelut

Tilivelvollinen: kulttuurisihteeri

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* konserttien lkm	18	10	25	15
* konserttien kävijämäärä	3 172	2 000	4 023	2 023
* Art Annan maks.kävij. lkm	1 196			
* Art Annan vapaakävij. lkm	1 293			
* J-Ahon museokäyntien lkm	2 386	2 500	1 775	-725
Taloudellisuustavoitt. tot.				
* kaup.tuki €/konsert. käynti	2,19	3,98	1,55	-2,43
* €/taidenäyttelykäynti (netto)	8,98	4,95		
* €/museokäynti	2,95	10,84	13,79	-2,95

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	107	0	107	98	9
Toimintakulut	-493	18	-475	-465	-10
Netto (toimintakate)	-386	18	-368	-367	-1
Suunnitelmapoistot	-6	0	-6	-5	-1
Laskennalliset erät	-23	0	-23	-23	0

Kulttuuritoimi on kertomusvuoden aikana järjestänyt mm. kansallisen veteraanipäivän juhlan, itsenäisyyspäivän juhlan, lasten ja nuorten teatteriesityksiä sekä musiikkitilaisuuksia. Kulttuuritoimi on myös ollut mukana toteuttamassa eri tavoin järjestöjen ja kulttuuritoimijoiden tapahtumia. Kulttuurikeskuksen omien konserttien määrä oli 25 (tavoite 10) ja kävijämäärä yhteensä 4023 (tavoite 2000). Kulttuurikeskuksessa oli neljä valtakunnallista ja yksi kansainvälinen tapahtuma. Kaiken kaikkiaan kulttuurikeskuksessa on vieraillut 73 782 ihmistä.

Järjestöjen avustamiseen käytettiin 33 000 euroa, ja avustusta sai 17 järjestöä. Kohdeavustuksen sai yksi toimija. Yhteistyötä Nukketeatteri Kepposen kanssa on jatkettu tarjoamalla studiotilaa kulttuurikeskuksen alakerrasta. Kulttuuritoimi on ollut kiinteästi mukana kuvanveistäjä Anu Matilaisen Ateljee-talon toiminnan avauksessa ja tulevan yhteistoiminnan suunnittelussa. Yhteistyötä on tehty myös Savon Kinojen kanssa Hopeatähti-elokuvasarjan merkeissä.

Järjestöjä ja erilaisia toimijoita on informoitu merkkivuodesta 2011 ja innostettu huomioimaan merkkivuotta toiminnassaan.

Taidehalli Art Annan jatkosuunnitelmia on selvitetty, mutta sopivaa tilaa ja mahdollisuutta jatkaa toimintaa ei ole löytynyt. Kulttuurikeskuksen alakerran näyttelytilassa aiemmin sijainneen Underground Photo Galleryn toiminta on päättynyt toimintakauden aikana.

Kaupungin omistamien taideteosten konservointityö on alkanut vuonna 2008, ja se etenee edelleen.

Kulttuurikeskuksen aulassa olevaan Arabian kahvikuppinäyttelyyn on tutustunut yleisöä eri puolilta maata. Kulttuurikeskuksen tilapalveluissa on kolmen vakinaisen henkilön lisäksi työskennellyt kaksi määräaikaisesti palkattua henkilöä.

Juhani Ahon museon kävijämäärä vuodelle 2010 jäi edellisvuosia alhaisemmaksi, johtuen siitä, että museo on jouduttu pitämään kiinni toukokuu ja puolet kesäkuusta. Kävijämäärä oli 1775. Korjaustarpeet osoittautuivat ennakoitua suuremmaksi. Ensisijaisena korjauskohteena on ollut museorakennus (työhuoneen lattian uusiminen) sekä museon etelänpuoleisen seinän ulkopäällysteen uusiminen. Lisäksi on tehty rakennusten maalaustöitä ja suoristettu kallistunut aitta. Museon nimi- ja muut kyltit on uusittu, samaten pääsyliput.

Kulttuurilautakunta

Musiikinopetus

Tilivelvollinen: musiikkiopiston rehtori

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* kaikkien opetustuntien lkm	13 158	12 500	13 393	893
* varsinaisten opiskelijoiden opiskelijamäärä 20.1. ja 20.9. ka	242	240	245	5
Taloudellisuustavoitt. tot.				
* €/opetustunti (brutto, *sis. vyör)	61,35	69,14*	64,69*	4,45
* €/opetustunti (netto, *sis. vyör)	40,49	47,38*	42,98*	4,40
* €/opiskelija/opisto (brutto, *sis.vyör)	2 834	3 197*	2823*	-374
* €/opiskelija/opisto (netto, *sis.vyör)	1 792	2 064*	2065*	1

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	272	9	281	291	10
Toimintakulut	-751	-9	-760	-753	7
Netto (toimintakate)	-479	0	-479	-462	17
Suunnitelmapoistot	-3	0	-3	-3	0
Laskennalliset erät	-110	0	-110	-110	0

Opetusta on järjestetty asetetun tavoitteen mukaisesti vähintään 35 opetusviikkoa.

Vuoden 2010 lopussa oli varsinaisia oppilaita 242 ja musiikkileikkikoululaisia 224. Avoimessa opetuksessa oli 101 oppilasta. Viisi opiskelijaa opiskeli samanaikaisesti musiikkiopistossa ja avoimella linjalla. Avoimen linjan opiskelijamäärä on vakiintunut.

Musiikkiopisto järjesti toimintavuoden aikana 48 konserttia ja iltamusiikkia, joista 27 järjestettiin Iisalmen Kulttuurikeskuksessa. Kulttuurikeskuksen konserteissa oli yhteensä 2380 kuulijaa. Iisalmessa on konsertteja järjestetty myös kirkoissa. Muissa toimipisteissä konsertteja on pidetty Kiurusalissa, seurakuntataloilla, Pielaveden Suojalassa, kirkoissa ja kouluissa.

Sonkajärven toimipiste täytti 20 vuotta. Musiikkivierailuja tehtiin säännöllisesti kehitysvammaisten päiväkoti Purjeeseen. Nuorisokuoro Allegro vieraili Hildesheimissa Saksassa toukokuussa ja kuoro valittiin myös Ylen vuoden nuorisokuoroksi. Suora kuorokonsertin radiointi lähetettiin Kustaa Adolfin kirkosta 28.11. Sinfoniaorkesteriprojektit toteutettiin sekä Itä-Suomen musiikkioppilaitosten kanssa ja että Kainuun musiikkiopiston kanssa.

Opetushallitus on rahoittanut ns. Musiikki-Akatemia -hanketta kevääseen asti. Englanninkielinen kielikylpymuskari alkoi syksyllä 2010. Orkesteriyhteistyö Edvin Laineen koulun kanssa on alkanut syksyllä. Musiikkiopiston osallistui kulttuuriakatemiatoimintaan kahden viikkotunnin osuudella syksystä lähtien.

Oppilaat tekivät yhteensä 163 tasosuoritusta. Musiikkiopiston oppilaiden Edvin Laineen koulun musiikkiluokalla suoritetut musiikin perusteiden ykköstason suoritukset hyväksytään myös musiikkiopistossa. Päättötodistuksia musiikkiopistossa saavutettiin yhteensä 19, joista 16 perusasteelta ja 3 musiikkiopistoasteelta. Lisäksi 1 opiskelija suoritti jo toisessa aineessa perusasteen päättötodistusta vastaavat opinnot.

Musiikkiopistoon pyrkijöitä keväällä 2010 oli 153, joista oppilaiksi voitiin ottaa vuoden aikana yhteensä 49. Avoimeen opetukseen ei ole pääsykoetta, vaan oppilaat otetaan ilmoittautumis-järjestyksessä.

Henkilöstö vuoden 2010 lopussa: vakinaisia virkoja on 10, päätoimisia tuntiopettajia on 5 ja sivutoimisia opettajia 8. Musiikkiopistolla on yhteinen rehtori Iisalmen kansalaisopiston kanssa.

Kustannuskehitys (toimintakate + poistot + lask.erät)

Vuosi	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Opetustunti (brutto)/€	49,72	50,57	53,10	57,90	61,56	61,35	64,69
Opetustunti (netto)/€	32,44	32,30	34,06	38,32	40,97	40,49	42,98
Opiskelija: opisto (brutto)/€	2 157	2 194	2 352	2 484	2 738	2 834	2 823
Opiskelija: opisto (netto)/€	1 558	1 561	1 678	1 798	2 003	1 792	2 065

Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikatoimi

Tilivelvollinen: va. vapaa-aikajohtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
* avustettavat järjestöt	50	50	59	9
* muut yhteistyöorganisaatiot	27	22	19	3
* vapaa-aikatilojen/alueiden käyntikertojen lkm	620 000	640 000	635 000	5 000
* myytyjen ohj. liikunnan kausikortit, kpl	1 010	1 200	1 001	-199

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	221	0	221	206	15
Toimintakulut	-2 270	-4	-2 274	-2 268	-6
Netto (toimintakate)	-2 049	-4	-2 053	-2 062	10
Suunnitelmapoistot	72	63	72	62	-10
Laskennalliset erät	-41	0	-41	-41	0

Laatutavoitteiden toteutumisesta on raportoitava erikseen.

Vapaa-aikalautakunta
Vapaa-aikalautakunta kokoontui yhteensä 9 kertaa ja käsitteli yhteensä 140 pykälää. Kaupunginvaltuusto teki päätöksen kaupungin luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatio-asiassa 20.12.2010 vapaa-aikalautakunnan ja palvelukeskuksen säilymisestä entisellään.

Talous:
Talousarvion tuotot alittuivat 15 000 €, kulut alittuivat 6 000 €, nettoylitys 10 000 €.
- tuottojen lisäykset vuodelle 2010 oli arvioitu liian isoksi, tuloja pienensivät lisäksi mm. Nuorisotalon remontti

Kehittämis- ja tukipalvelut
- järjestöavustuksia (toiminta-, koulutus-, stipendit/apurahat, toimitila- ja hoitosopimukset, muut) myönnettiin 59 järjestölle, joista liikunta, nuoriso- ja muita järjestöjä 44, vammaisjärjestöjä 15

Kansainvälinen toiminta
- Virossa, Vorun ystävyyskaupunkien välisissä urheilukilpailuissa 28.4 - 2.5 mukana 19 nuorta urheilijaa, 10 valmentajaa/huoltajaa ja 2 kaupungin edustajaa

Vapaa-aikapalvelut:

Nuorisotyö:
- vastuualue johtavalla nuoriso-ohjaajalla, kaksi n.ohj. sekä kaksi iltaohj. ja työnsuunn. (työll.tuki); yksi ohj. NP ry:n kumppanuussopimuksella (Tytöt Toimii –toiminta) sekä kesäohjaaja
- nuorisotilat auki tammi-toukokuun ja elo-joulukuun, lisäksi Kangaslampi kesäkuun ajan, Kävijämäärät olivat edellisvuosien tasolla
- toimintamuotoina olivat AO-illat, tapahtumat, kehitysvammaisten toimintaillat ja nuorisotyöntekijä tavattavissa yläkouluilla 1x/vko maalis-toukokuussa
- koulutuksia mm tukioppilaille, oppilaskunnille, Hupia -päihdekasvatusrata 7-l. ja Kasva Aikuiseksi -seksuaalikasvatusrata 8- ja 9-l ja nuorisotyö oli järjestämässä yhteistyössä tapahtumia useiden tahojen kanssa (mm. koulujen ryhmäytyspäivät) ja useissa viranomaisyhteistyöverkostoissa ja ohjausryhmissä
- Iisalmi mukana Savon nuorisotiedotus-hankkeessa www.po1nt.fi, mukana 22 kuntaa Savosta, syksyllä mukaan myös www.aloitekanava-fi -palveluun

- OKM myönsi avustusta 2 000 euroa ennaltaehkäisevään päihdetyöhön
- Tytöt Toimii -toimintaa jatkettiin Nuorten Palvelu ry:n kumppanuussopimuksella, toiminnasta on oma toimintakertomus
- nuorisotyö mukana katupäivystystoiminnassa. Seurakunnan nuorisotyö, Iisalmen Nuorison Tuki ry ja kaupungin nuorisotyö järjestävät yhteistyössä katupäivystystoimintaa. Vetovastuu v. 2010 Iisalmen Nuorison Tuki ry:llä

N**uorten Kesätyöt**
- nuorisotyö vastasi Nuorten Kesätyötoiminnasta jo 18. kesää
- määräraha 65 000 € (hallintopalvelukeskuksen työllisyydenhoidossa)
- kesätyön infopisteessä ja koulujen infoissa oli yhteensä 1625 käyntikertaa
- kesätyötuella työtä sai yhteensä 212 koululaista tai opiskelijaa, lisäksi viidellä Kesätwist -jaksolla oli yhteensä 31 nuorta (7- ja 8 -luokkalaisia)
- lisäksi yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa työllistettiin 26 opiskelijaa, jotka olisivat muutoin olleet kesän ajan toimeentulotuella (ns. erty eli erityistyöllistäminen)
- kesätyötoiminnasta on oma toimintakertomus

Liikuntatoiminta
- vastuualue va. vapaa-aikajohtajalla, useita määräaikaisia työsopimuksia sekä ostopalvelut yksityiseltä palvelujen tarjoajalta ja liikuntajärjestöiltä (ohjatut liikuntaryhmät, Sporttari, erityisryhmien liikunta, projektit), liikunta-alan opiskelijoita ja harjoittelijoita liikuntaan liittyvissä toiminnallisissa asioissa (uimahalli, ohjattu toiminta)
- Terveysliikunta – Liikunnan elämänkaari hankkeessa projektisihteeri, tukea OPM:ltä 9000 € , KKI - Iisalmi terveysliikuntaprojektille yhteensä 4 000 € (oma pääkirjatili)
- Kansalaisopistolta yhteistoimintakorvauksina yhteensä 1000 h (25 000 €)
- alle kouluikäisten liikuntaharrastuksen tukemiseksi tehtiin yhteistyötä päivähoidon ja eri yhteisöjen kanssa: päivähoidon puolelle julkaistiin yhteistyössä oma vuosiliikuntakalenteri, jossa on ollut kaikki yhteiset liikunnalliset tapahtumat ja liikuntalajikoulut
- Sporttari-toimintaan ovat kuuluneet säännölliset liikuntailtapäiväkerhot 1-6 -luokkalaisille ja 7-9 -luokkalaisille. Kevään toiminta käynnistyi 25.1. ja syksyn toiminta 13.9. Sporttaripassi jaettiin kaikille 7-9 luokkien oppilaille ja se sisälsi ilmaisia uimahallikäyntejä, tapahtumat ja luokkakohtaisen kilpailun omatoimisen liikunnan lisäämiseksi. Sporttari-kilpailun perusteella nuorten omatoimisen liikunnan lisäämisessä onnistuttiin hyvin, liikunnan harrastamisen määrä viikossa ka. 4,3 h/oppilas
- erilliset kesäuimakoulut uimahallissa 19.4.-6.8., oppilaita yhteensä 451
- ohjattu toiminta käynnistyi keväällä 10.1. ja syksyllä 30.8. alkavalla viikolla, ohjattuja liikuntaryhmiä aikuisväestölle ja erityisryhmille yhteensä n. 60 ryhmää/vko (liikuntaryhmien osallistujamäärissä edelleen kasvua), ohjatun liikunnan kausikortteja myytiin säännöllisiin liikuntaryhmiin yhteensä 1001 kpl
- KKI – Iisalmi -projektista ja Liiku Mieli Hyväksi -hankkeesta valmistui erillinen raportti 11/2010 ja hankesuunnitelma vuodelle 2010 lähetettiin 9/2010.
- omista tiedotteista toimintojen markkinoinnin kannalta tärkeimpiä olivat ohjatun liikunnan kalenteri, kulttuurikeskuksen ohjelmaoppaan liikuntaosuus, lehdistötiedotteet, Iisalmen Palveluopas
- seniorikortteja myytiin 128 kpl (kortit vähensivät mm. ohjatun liikunnan kausikorttien myyntiä)

Vapaa-aika- ja tilapalvelut
- vastuualue laitospäälliköllä: 11 kuukausipalkkaista henkilöä, kausityöntekijät 5 henkilöä 27 kk, työllistetyt 6 henkilöä 40,5 kk, kesätyöntekijät 5 henkilöä 10 kk, ostopalvelu n. 6 kk.
- työllistettyjen määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 1,5 kk työpanoksen verran.
- liikuntapaikkojen ympäristön ilmettä ja turvallisuutta on parannettu mm: huomioiden viihtyisyys ja turvallisuus investoinneissa ja kunnossapidossa.
- turvallisuussuunnitelmien valmistuivat vuoden loppuun mennessä, suunnitelmat laatii Duuni Mestarit (Martti Riekki) yhdessä henkilöstön kanssa
- viestinnän parantamiseksi otettiin käyttöön Fastroi-mobiilipaikanninjärjestelmä latujen kunnossapitoon
- työnohjaus toteutettiin jäähallin ja uimahallin tekniikan henkilöstölle hyvällä menestyksellä
- kunnossapitohenkilöstö suoritti ensiapu- ja tulityökoulutuksen, liikuntapaikkahoitajaksi 1 hlö
- lakkautettiin kelkkareitti välillä Porovesi – Nouvanlahti
- lisättiin järjestöjen osuutta kunnossapidossa hyvällä menestyksellä
- valmisteltiin Kivilinnan nuorisotilan lakkautus 1.1.2011 alkaen
- perustettiin kelkkareitin ylläpitoon Iisalmen, Lapinlahden ja Sonkajärven yhteinen hoitopooli, jota hallinnoi Lapinlahden kunta

- Uusina liikuntapaikkoina otettiin käyttöön: City-reitti, rantalatu, Paloisvuoren metsäluontopolku ja lisäksi moottorikelkkkareitti Iisalmi – Lapinlahti
- Paloisvuoren lumilautailurinnettä monipuolistettiin uusilla laitteilla ja reittijärjestelyillä
- haja-alueen koulujen liikuntapaikkojen saneerausta toteutettiin lähiliikuntapaikan periaatetta noudattaen
- Soinlahden koulun lähiliikuntapaikan suunnittelu aloitettiin Juha Kauton opinnäytetyönä
- nuorisotalon toimintaa häiritsi suunnittelematon saliremontti, korvaavina tiloina käytettiin mm: raatihuonetta ja työväentaloa
- harrastajien määrä on kasvussa ulkoliikuntapaikoilla, Jäähallissa aukioloaikoja supistetettiin kysynnän vuoksi
- liikuntapalveluja on viety lähemmäksi käyttäjiä sekä yhteyksiä asuinalueilta liikuntapaikoille on parannettu, talvikausi oli myös pitkä ja sää suosiollinen ulkoiluharrastuksille
- asiakasyhteydenotot ovat lisääntyneet huomattavasti, asiakkaat vaativat yhä laadukkaampia ja turvallisempia palveluja
- kunnossapitohenkilöstön ikääntyminen ja työllistämiskiintiön väheneminen lisäävät ongelmia palveluiden laadukkaaseen ja turvalliseen toteuttamiseen ja henkilöstön jaksamiseen
- budjetissa pysyminen tuottaa ongelmia jatkossa, suurimmat ongelmat ovat kaluston ja koneiden, sekä alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluissa, kasvavat viranomais-määräykset laadun ja turvallisuuden alalla lisäävät kustannuksia hallitsemattomasti, lisäksi kasvava ilkivalta tuo odottamattomia kustannuksia

Hankinnat ja investoinnit

- Syväilmastimen hankinta
- Hanhilammen sadan metrin ampumaradan rakentaminen ja käyttöönotto syyskuussa, lisäksi ympäristön rakentamista. Maakunnalliseen ampumakeskus hankkeeseen lähti Ylä-Savon kunnista Iisalmi, Vieremä, Lapinlahti Kiuruvesi ja Sonkajärvi
- Kankaan liikuntapuiston suunnittelu aloitettiin
- Ylä-Savon ulkoilureitit, kelkkareitti Iisalmi – Lapinlahti osuuden rakentaminen ja käyttöönotto
- uimarantojen kunnostus: Makkaralahti, Pöllösenlahti ja Ahmo mm: WC:t ja pukukopit uusittiin
- liikuntapaikkojen kehittäminen: terv.ed. asuinympäristö, city-reitin opastus, rantaladun opastus, Paloisvuoren metsäluontopolku, Pitkälahden ulkoliikuntapaikka ja liikuntayhteyksien parantaminen asuinalueille
- Paloisvuoren hiihtomaaston ja reitistön maisemointi: ulkoilureitin pinnoitus välillä Sankariniemi – Paloisvuori, ensilumilenkin osittainen pinnoitus, lumetuslinjan lisäys ja valo-ohjauksen muutos etäohjattavaksi
- haja-asutusalueen koulujen ympäristön liikuntapaikkojen saneeraus: Partala, Hernejärvi, Sourunsalo liikuntapaikkojen saneeraus ja varustuksen nykyaikaistaminen, lisäksi Sourunsalon ja Nerohvirran kuntopolkujen raivaus, pohjan muotoilu, ojitus ja valaistuksen korjaus

Merkittäviä tapahtumia liikunta- ja nuorisotiloilla ja -alueilla:

16.1. Ralli-tapahtuma liikuntahallilla / IUA
22.2-3.3. Lasten hiihtokoulu Paloskilla /Latu
24.2 Kuutamohiihto / Latu
28.2 Lajeksen latu / Latu
3.3. Lasten hiihtokilpailut / Visa
5.3 Kyläkoulujen hiihtokisat Paloskilla
13.-14.3 Poroveden vauhtikisat / Y-SMK
14.3 Perhepäivä Sikokallion maastossa / Latu
20.3. Pörsänmäen hiihdot
21.3 Hippo-hiihdot
30.3 Kuutamohiihto
20.-23.4 Futiskultturelli jalkapallohallissa
8.-9.5 Kuopion Hiippakuntasähly liikuntahalli, jäähalli
19.5 Päiväkoti cup
23.5 Salmen Kierto / Visa (tapahtumakeskuksena uimahalli)
25.5 Ikäihmisten Olympialaiset liikuntahallilla
31.5 Sporttaripäivä
11.-13.6 Puma Girl`s Cup / Klubi-36 / kaikki nurmikentät
8.9 Kuperkeikkakarnevaalit Sankariniemellä
21.9 Ikäihmisten liikuntatapahtuma ”Ellit” liikuntahallilla

Vapaa-aikalautakunta

Uimahalli

Tilivelvollinen: vapaa-aikatoiminnan johtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
*uimahalli- ja kuntosalikäynnit	161 000	162 000	164 000	2 000
Taloudellisuustavoitteiden toteutuminen				
*kaupungin tuki (ilman poistoja ja rahoituskustannuksia) €/kävijä	1,08	1,19	1,14	0,05

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	620	-10	610	615	-5
Toimintakulut	-804	0	-804	-802	-2
Netto (toimintakate)	-184	-10	-194	-187	-7
Suunnitelmapoistot	125	117	125	121	4
Laskennalliset erät	-28	0	-28	-28	0

Uimahallin netto alittui 7 000 €.. Kävijämäärän säilyminen korkealla tasolla lisäsi korjaus- ja huoltokuluja. Taloudellisuustavoite 1,19 euroa/kävijä toteutui 1,14 euroa/kävijä (kaupungin tuki ilman poistoja ja rahoitus-kustannuksia).

Uimahalli- ja kuntosalikävijöiden kävijämäärä yhteensä 164 245, aukiolopäiviä yhteensä allasosastolla 308 ja kuntosalilla 318 ka, keskiarvokävijämäärä päivässä 516 (eniten 1154, vähiten 55 - kuntosali). Toiminnallisten asioitten osuus kävijämäärään oli merkittävä. Seniorikortteja myytiin 128 kpl (kortit vähensivät mm. ohjatun liikunnan kausikorttien määrää)

Uimahallin vakituinen henkilöstömäärä oli 12: kiinteistö/puhtaanapito 5 hlöä, kuntosali 1 hlö, allasosastolla 4hlöä, vastaanotto ja kahvio 2 hlöä ja ostopalveluhenkilöstö palvelutuotannossa yhteensä n. 1,7 htv.

Asiakaskyselyn opinnäytetyö valmistui toukokuussa 2010 Savonia AMK:n opiskelijan toimesta, palautuksia asiakaskyselyssä 782. Asiakkaat antoivat yleisarvosanaksi uimahallille 8,42. Laajennuksen osalta 25 m allas nähtiin erittäin tärkeänä laajennuskohteena, eniten kritiikkiä sai allastilojen riittävyys.

Uimahallin laajennus- ja saneeraus siirtyi alkamaan 2014.

Uimahalli oli kiinni kesällä neljä viikkoa ja kuntosali kaksi viikkoa vuosihuollon takia. Vuosihuollossa turvallisuutta lisättiin mm. poistamalla kaasukloori vedenpuhdistuksessa ja hygienian kannalta tärkeimmät kohteet uusittiin.

Turvallisuuskansio päivitettiin ja tarkastettiin ympäristöterveystarkastajan toimesta. Trimmi- ja deffakoulutus järjestettiin koko uimahallin henkilöstölle. Turvallisuusvaatimukset olivat kuluttajaviraston ja Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton vaatimusten mukaisia. Erillinen turvallisuussuunnitelma kuntosalille valmistui.

Tekninen lautakunta

Tekninen keskus

Yleistä

Lautakunta toimi samalla Iisalmen veden johtokuntana. Työskentely on sujunut asioihin hyvin perehtyen ja avoimen keskustelun hengessä. Asioiden käsittely ja yhteistyö viranhaltijoiden kanssa ollut rakentavaa.

Teknisessä keskuksessa on panostettu erityisesti uusien asuinalueiden kehittämiseen ja elinkeinoelämän hankkeiden edellytysten luomiseen ja omaisuutemme peruskorjauksiin.

Tekninen keskus osallistui aktiivisesti vireillä olevan maakuntakaavan valmisteluun sen keskeisissä työryhmissä. Maakuntakaavalla edistetään koko seutumme kehitystä ja vaikutetaan merkittävästi Iisalmen kehittymiseen seutukeskuksena. Kaava hyväksyttiin vuoden lopulla maakuntavaltuustossa kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Seudun kuntien yhteisen palvelutuotannon kehittämistä edistettiin viiden kunnan viemärilaitosyhteistyön suunnittelun ja paikkatiedon yhteistyön osalta. Lupahallinnon osalta esityksemme yhteistyöstä ei saanut laajempaa kannatusta.

Koulukiinteistöt uudistuvat isojen peruskorjaushankkeiden kautta moderneiksi viihtyisiksi toimintaympäristöiksi. Asuinalueiden infran taso paranee järjestelmällisesti valtuuston hyväksymän peruskorjaussuunnitelman mukaisesti alue kerrallaan. Investointitaso oli historiamme suurimpia. Teknisen keskuksen toimintakulttuuria ja raportointia on kehitetty erityisesti rakennushankkeissa saatujen kokemusten pohjalta.

Teknisen keskuksen talouden nettotulos kokonaisuudessaan toteutui talousarvion mukaisesti.

Määrä- ja laatutavoitteet toteutettiin asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Samoin ohjelmoidut investointihankkeet toteutuivat erinomaisesti. Tonttitarjontamme on palautumassa tavoitteiden mukaiseksi järjestelmällisen kehitystyön tuloksena.

Kokonaisuutena kuluva vuosi oli asiamäärältään sekä rakentamisen osalta historiamme suurimpia. Siitä huolimatta lautakunta ja henkilöstö suoriutui vuodesta kiitettävästi.

Tekninen lautakunta

Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: hallintopäällikkö

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	195	0	195	202	7
Toimintakulut	-2 233	0	-2 233	-2 203	30
Netto (toimintakate)	-2 039	0	-2 039	-2 001	38
Suunnitelmapoistot	10	0	10	5	5
Laskennalliset erät	404	0	404	404	0

Iisalmen kaupungin asiarekisteriin eli diaariin avattiin vuoden aikana yhteensä 491 uutta asiaa. Kuntalais- ja valtuustoaloitteita jätettiin yhteensä 23. Vuoden aikana allekirjoitettuja sopimuksia tallennettiin dokumenttienhallintaan yhteensä 150 kappaletta.

Pysäköintivirhemaksujen määrä kertomusvuonna oli 4 348 kpl, jossa lisäystä edelliseen vuoteen 10,4 %. Pysäköintivirhemaksujen tulokertymä oli n. 2 200 euroa budjetoitua pienempi. Toimintakulut olivat 98,9 % suunnitellusta ja toiminnan nettotuotto muodostui n. 1 000 euroa budjetoitua pienemmäksi.

Tekninen lautakunta

Kaupunkirakenne

Tilivelvollinen: tekninen johtaja

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
Kaavoitus				
*rakennuspaikkavaranto hyväksytyissä osayleiskaavoissa	320	330	325	-5
*rakennuspaikkavaranto hyväksytyissä asema-kaavoissa				
-pientalotontit	190	225	250	+25
-rivi- ja kerrostalotontit	45	42	45	+3
-elinkeinotontit	50	50	44	-6
Kiinteistötoimi				
* luovutusvalmiiden tonttien lkm	30	40	40	0
Liikenneväylien ylläpito				
* kunnossapidettävien katujen ja teiden pituus, km	159,0	159,5	159,9	+0,4
Yksityistiet				
* avustettavat yksityistiet, km	396	396	396	0
Puistot				
* rakennetut uudet puistot, ha	0	0	0	0
Taloudellisuustavoitteiden toteutuminen				
Liikenneväylien ylläpito				
* ylläpitokust. yht. €/väylä-km	8 033	7 693	8041	348
Yksityistiet				
*avustus €/avust. yksityistie-km	495	641	613	-28
Puistot				
* puistotoimen nettokust. €/ylläpid. puisto-ha	4 482	4 798	4315	-483

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** **1000 euroa**	**Poikkeama** **1000 euroa**
Toimintatuotot	2 028	4	2 032	2 054	22
Toimintakulut	-3 450	-26	-3 477	-3 533	-56
Netto (toimintakate)	-1 422	-22	-1 445	-1 479	-34
Suunnitelmapoistot	-2 568	0	-2 568	-2 364	204
Laskennalliset erät	-369	0	-369	-369	0

Kaupunkirakennepalveluiden talous toteutui kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin.

Laajoja sidosryhmiä koskevia merkittäviä kehittämissuunnitelmia vahvistettiin ydinkeskustan ja Kankaan alueille. Suunnitelmien toteutus alkaa kuluvana vuonna.

Kaupunkirakenteen henkilöstöä osallistui maakuntakaavan valmistelun keskeisiin työryhmiin. Maakuntavaltuuston hyväksymä maakuntakaava toteutui kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Kaavoitus keskittyi kerrostalorakentamisen ja uuden tonttitarjonnan tarpeisiin. Tavoitetta toteutettiin edistämällä Ohenmäen, Venakkoniemen, Kirkonsalmen länsirannan ja Pihlajaharjun uusien asuinalueiden suunnittelua ja toteutusta. Tämän tavoitteen osalta on onnistuttu erityisen hyvin ja tilanne

on saatu hallintaan. Tonttitarjonta korjautuu seuraavana vuonna tavoitetasolle. Uusia asemakaavahankkeita kertomusvuonna valmistui Karjalankatu 5 ympäristöön, Otavankatu-Rantakatu ympäristöön, Riistakatu-Kirkkopuisto ympäristöön, Rohmulan aleelle, Ohenmäki-Peltosalmi alueelle. Yleiskaavahankkeista valmistui Ohenmäki – Peltosalmi alue ja Kilpijärven länsiranta. Lisäksi osallistuttiin Oulun yliopiston vetämään Maaseutunäkökulma maankäytön suunnittelussa (MASUKE) hankkeeseen, jossa kohdealueet ovat Iisalmen kaupungista.

Kiinteistötoimen tavoitteena on lisätä maanomistusta tärkeillä keskustaseudun osayleiskaavan mukaisilla laajenemisalueilla ja luopua kaupungille vähemmän tärkeiden alueiden omistuksesta. Maanhankinta ei onnistunut tavoitteiden mukaisesti, neuvotteluja jatketaan Marjahaka – Ahmo alueen laajentamiseksi ohiajotien toiselle puolelle.

Kunnallistekniikkaa toteutettiin uusilla asuinalueilla Luuniemellä, Partalassa ja Kangaslammilla. Vanhoja alueita peruskorjattiin valtuuston hyväksymän ohjelman mukaisesti Kangaslammille ja Kirkonsalmella.

Vesihuollon viemärien suunnittelua toteutettiin kehittyville kyläalueille perustettaville Ahmon–Kilpijärven vesiosuuskunnan viemäriverkosto ja Laidinmäen vesiosuuskunnan 2. vaiheen alueille.

Osallistuttiin Ympäristökeskuksen ja TE-keskuksen seudulliseen YTY-ympäristötyö hankkeeseen. Hankkeella toteutettiin työllistämistä ympäristötöissä viher- ja vapaa-ajan alueilla.

Yksityisteiden perusparannuksia toteutettiin yhteistyössä Tiehallinnon sekä tiekuntien kanssa Liisankallio – Tikkalanniemen, Mäntyniemi - Peltolan, Lyyran ja Latukan yksityisteillä talousarvion mukaisesti.

Kaupunkirakenteen henkilökunta säilyi lukumääräisesti ennallaan. Henkilökunta panosti osaamisen kehittämiseen ja yksiköiden tulossuunnitelmien toteuttamiseen. Työmotivaatiota parannettiin työympäristöä kehittävillä toimenpiteillä. Tulostoimintasuunnitelmissa paneuduttiin keskeisten hankkeiden ja palveluiden toteuttamiseen onnistuen hyvin.

Tekninen lautakunta

Tilapalvelut

Tilivelvollinen: kaupunginarkkitehti

Toiminta **Määrätavoitteiden toteutuminen**	**Tot. 2009**	**Ta 2010**	**Tot. 2010**	**Poikkeama**
Kiinteistöjen ylläpito				
* ylläpid. kiint. pinta-ala, hum^2	103 650	112 188	112 246	58
Taloudellisuustavoitteiden toteutuminen				
Kiinteistöjen ylläpito				
* ylläpitokust. €/ylläpidett. hum^2	33,38	32,61	34,80	2,19
* kunn.pitokust. €/ylläpidett. hum^2	4,49	4,79	4,09	-0,70

Talous	**Alkuper. ta** 1000 euroa	**Ta-muut.** 1000 euroa	**Ta+muut.** 1000 euroa	**Toteuma** 1000 euroa	**Poikkeama** 1000 euroa
Toimintatuotot	8 192	2	8 195	8 160	-35
Toimintakulut	-5 547	0	-5 547	-5 710	-164
Netto (toimintakate)	2 646	2	2 648	2 450	-199
Suunnitelmapoistot	-1918	0	-1918	-1773	145
Laskennalliset erät	-279	0	-279	-279	0

Talousarvion tulot jäivät n. 35 000 euroa alle arvioidun. Tämä johtui siitä, että eräät yritystilat olivat ilman vuokralaisia vuoden aikana ja osa vuokralle tarkoitetuista tiloista oli omassa käytössä varastotiloina kiinteistöjen peruskorjaushankkeiden vuoksi. Käyttötalousmenot ylittyivät n. 164 000 euroa sillä energiamäärärahat jäivät riittämättömiksi kylmästä talvesta johtuen.

Tilapalvelun Lvi-insinöörin toimi saatiin viimeinkin täytettyä ja ao. tehtävässä aloitti toukokuun alussa Pentti Karppanen.

Kilpijärven pääkoulun vuoden kestänyt urakalla toteutettu peruskorjaus valmistui kesällä. Juhani Ahon koulun laajamittainen peruskorjaus käynnistyi urakkakilpailujen jälkeen kesäkuussa maarakennustöillä ja syyskuussa itse rakennuksen peruskorjauksella. Juhani Ahon koulun peruskorjaushanke on Iisalmen kaupungin ensimmäinen EU-kynnysarvon ylittävä rakennushanke. Kirkonsalmen vanhainkodin peruskorjauksen sisäpuoliset työt valmistuivat lopullisesti joulukuussa. Hankkeen toteutus omajohtoisena projektijohtourakkana aiheutti rakennuttamisen kokonaisuuden uudelleen arviointia ja johti rakennuttamisen kehitystyöhön jatkohankkeissa. Erityisesti raportointia kehitettiin.

Kulttuurikeskuksen Säisä-salin äänijärjestelmä äänipöytineen ja uusine kaiuttimineen uusittiin. Vuoden lopulla käynnistyivät myös pikaisella aikataululla Kopsulan muutostyöt väliaikaiseksi päiväkodiksi sekä Taskukellon muutostyöt Ylä-Savon SOTE ky:lle perhekodin tiloiksi. Ylä-Savon maatalouslomitukselle vuokrattiin tilat yksityiseltä ja myös nämä suunniteltiin ja työnjohdon osalta toteutettiinkin kaupungin omana työnä vuoden lopulla. Uuden päiväkodin suunnittelemiseksi perustettu hankeryhmä aloitti työnsä joulukuussa. Tilapalvelussa vuoden viimeiset kuukaudet olivat erittäin ruuhkaisia useiden päällekkäisten ja monien kiireellisten rakennushankkeiden vuoksi, jopa niin, että oli vaikea löytää riittävästi rakennusmiehiä ostopalvelunakaan kaikkiin hankkeisiin.

Korjausluonteiset pienet investointikohteet ja rakennusten vuosikorjaukset toteutettiin sekä omana työnä että vuosisopimuksilla valittujen yritysten kanssa. Pieniä investointikohteita olivat mm. Sourunsalon päiväkodin laajennustyöt, terveyskeskuksen maanalaisen yhdyskäytävän korjaustyöt, väestönsuojan (kalliosuoja) ulosvuokrattujen tilojen muutostyöt, jäähallin huoltorakennuksen pesutilojen korjaukset, keskustan päiväkodin julkisivuikkunoiden uusiminen, Lumilinnan ja Malminrannan päiväkotien vesikattojen pinnoitustyöt, nuorisotalon seinä- ja kattorakenteiden korjaustyöt, Kauppis-Heikin koululla kotitalousluokan rakentaminen Juhani Ahon koulun väistötilaksi,

jäteaseman pohjustustöitä keskusvarikolla, Peltosalmen päiväkodilla ja Kivirannan teollisuustalolla sisä- ja ulkopuolisia korjauksia, kulttuurikeskuksella lämmönsiirtimen ja lämpöpuhaltimien uusimisia sekä Kirkonsalmen koululla kirjastotilan muutostöitä.

Julkisivumaalauksia suoritettiin Peltosalmen, Montessorin ja Mustolan päiväkodeilla, Kangaslammin pienkotikeskuksella ja nuorisotuvalla sekä Juhani Ahon museolla.

Tilapalvelussa on määrärahojen puitteissa tuettu ja kannustettu henkilöstöä täydennyskoulutukseen ja halukkuutta itsensä kehittämiseen onkin esiintynyt. Henkilökunta on osallistunut mm. rakentamiseen, työturvallisuuteen, energiatehokkuuteen, huoltokirjan ylläpitoon ja hankintoihin liittyviin koulutuksiin.

Toimitilojen sisäilmanlaatuun, ilmanvaihdon toimivuuteen, siivoustason riittävyyteen sekä rakenteiden kosteus-, yms. ongelmiin on puututtu yhteistyössä terveystarkastuksen, työterveydenhuollon, siivoustoimen ja käyttäjien kanssa. Vuoden aikana esiin tulleet ongelmat on saatu ratkottua tuloksellisesti.

Rakennuslautakunta

Rakennusvalvonta

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja

Toiminta Määrätavoitteiden toteutuminen	Tot. 2009	Ta 2010	Tot. 2010	Poikkeama
* myönnetyt rakennusluvat	294	350	331	-19

Talous	Alkuper. ta 1000 euroa	Ta-muut. 1000 euroa	Ta+muut. 1000 euroa	Toteuma 1000 euroa	Poikkeama 1000 euroa
Toimintatuotot	168	0	168	142	-26
Toimintakulut	-373	0	-373	-285	88
Netto (toimintakate)	-205	0	-205	-143	62
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-7	0	-7	-7	0

Kertomusvuonna uudisrakennuslupien lukumäärä vastasi suunnilleen viiden edellisen vuoden keskiarvoa, kerrosala oli noin 25 % sekä tilavuus n. 30 % pienempiä kuin viiden edellisen vuoden keskiarvo. Viiden edellisen vuoden keskiarvoa nostaa vuoden 2008 poikkeuksellisen suuri rakennusten kerrosala ja tilavuus selittyen runsaalla liiketilojen rakentamisella. Jätevesi-järjestelmien uusiminen ei käynnistynyt odotetulla tavalla ja näkyy omalta osaltaan myönnettyjen lupien lukumäärän poikkeamana talousarvioon verrattuna. Myönnettyjen lupien lukumäärään (331) sisältyvät rakentamisilmoitukset.

Suoritettujen katselmusten lukumäärä (400) jää hiukan viiden edellisen vuoden aikana suoritettujen katselmusten keskiarvosta.

Rakennusvalvontamaksutuottoja kertyi noin 15 % talousarvioon merkittyä vähemmän johtuen jätevesijärjestelmien uusimisen loppuvuotta kohti lähes täydellisestä hiipumisesta. Rakennus-valvontamaksuilla katettiin noin 50 % rakennusvalvonnan kuluista.

3.4. Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään valtuuston hankkeittain tai hankeryhmittäin hyväksymien määrärahojen ja tuloarvion toteutuminen. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään tarvittaessa toimielimittäin ja tehtävittäin vastaavalla tavalla kuin talousarviossa.

Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama alkuperäiseen talousarvioon, valtuuston hyväksymät muutokset määrärahaan.

Toteutumisvertailussa seurataan myös hankkeen tai hankeryhmän tuloja sekä nettomenojen toteutumista. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnit.

Investointiosan ta ja ta-muutosten toteutumisvertailu

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus -arvio ja sen muutokset euroa	Ed. vuosien käyttö euroa	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio-muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa	Kustannus arviosta käytetty 31.12. euroa
Kaupunginhallitus								
ITK:n omaisuuden siirto								
Menot			0	0	0	5 345 371	-5 345 371	
Tulot			0	0	0	-1 740 436	1 740 436	
Netto			0	0	0	3 604 935	-3 604 935	
Kuntayhtymät (P-S Sairaanhoitopiirin ky, Y-S terveydenhuollon ky/ eläinkl.)								
Menot			90 000	0	90 000	89 068	932	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			90 000	0	90 000	89 068	932	
Arvopaperit (Muut osakkeet)								
Menot			0	67 400	67 400	67 323	77	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			0	0	0	67 323	77	
SOTE-piirin peruspääoma lisäys								
Menot			2192000	-13200	2178800	1103869	1074931	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			2192000	-13200	2178800	1103869	1074931	
Atk-kalusto								
Menot			90 000	0	90 000	40 009	49 991	
Tulot			-20 000	0	-20 000	0	-20 000	
Netto			70 000	0	70 000	40 009	29 991	
Kiinteistöjen osto/myynti kvalt								
Menot			200 000	0	200 000	194 477	5 523	
Tulot			-60 000	0	-60 000	-320 026	260 026	
Netto			140 000	0	140 000	-125 549	265 549	
Kaupunginhallitus yhteensä								
Menot			**2 572 000**	**54 200**	**2 626 200**	**6 840 117**	**-4 213 917**	
Tulot			**-80 000**	**0**	**-80 000**	**-2 060 462**	**1 980 462**	
Netto			**2 492 000**	**54 200**	**2 546 200**	**4 779 655**	**-2 233 455**	
Koulutuslautakunta								
Koneet ja kalustot/peruskoulut (kopiokone, atk- ja av-laitteet, oppilaskalusteiden uusiminen, Kilpijärven koulun kalustaminen)								
Menot			337 000	0	337 000	331 322	5 678	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			337 000	0	337 000	331 322	5 678	

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus-arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus arviosta käytetty 31.12.
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Koulutuslautakunta yhteensä								
Menot			**337 000**	**0**	**337 000**	**331 322**	**5 678**	
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Netto			**337 000**	**0**	**337 000**	**331 322**	**5 678**	
Kulttuurilautakunta								
Koneet ja kalustot/kulttuuritoimi (JA-museon ja kaup.taide-es.konservointi, musiikkiosaston cd-hyllyt)								
Menot			33 000	0	33 000	19 371	13 629	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			33 000	0	33 000	19 371	13 629	
Kulttuurilautakunta yhteensä								
Menot			**33 000**	**0**	**33 000**	**19 371**	**13 629**	
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Netto			**33 000**	**0**	**33 000**	**19 371**	**13 629**	
Vapaa-aikalautakunta								
Koneet ja kalustot /vapaa-aikatoimi (syväilmastin)								
Menot			25 000	0	25 000	24 962	38	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			25 000	0	25 000	24 962	38	
Muut talonrakennushankkeet (uimahallin höyrysaunan saneeraus, vedenpuhdistusjärjestelmän saneeraus)								
Menot			40 000	0	40 000	38 239	1 761	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			40 000	0	40 000	38 239	1 761	
Vapaa-aikalautakunta yhteensä								
Menot			**65 000**	**0**	**65 000**	**63 201**	**1 799**	
Tulot			**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Netto			**65 000**	**0**	**65 000**	**63 201**	**1 799**	
Tekninen lautakunta								
Koneet ja kalustot/ tekninen palvelukeskus (tekvin muu kalusto, konttorikalusto)								
Menot			116 000	0	116 000	112 627	3 373	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			116 000	0	116 000	112 627	3 373	
Kiinteistöjen osto/myynti tekla								
Menot			100 000	0	100 000	0	100 000	
Tulot			-40 000	0	-40 000	-43 638	3 638	
Netto			60 000	0	60 000	-43 638	16 362	

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus-arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus arviosta käytetty 31.12.
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Tonttien kunnostus								
Menot			40 000	0	40 000	39 951	49	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			40 000	0	40 000	39 951	49	
Muut investoinnit (suunnittelupalkkiot, maasto- ja runkomittaukset)								
Menot			120 000	-20 700	99 300	98 524	776	
Tulot			0	0	0	-36 600	36 600	
Netto			120 000	-20 700	99 300	61 924	37 376	
Luuniemen kadut ja rantapuistot								
Menot			130 000	0	130 000	128 502	1 498	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			130 000	0	130 000	128 502	1 498	
Partala II								
Menot			70 000	0	70 000	69 909	91	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			70 000	0	70 000	69 909	91	
Kirkonsalmen länsiranta								
Menot			70 000	0	70 000	69 210	790	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			70 000	0	70 000	69 210	790	
Ohenmäen asuntoalue								
Menot			50 000	0	50 000	48 467	1 533	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			50 000	0	50 000	48 467	1 533	
Liikenteenohjaus (muu liikenteenohjaus, liikenneturvall.suunn.toteutus, katuvalojen ohjausjärjestelmän uusiminen)								
Menot			60 000	0	60 000	59 359	641	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			60 000	0	60 000	59 359	641	
Kankaan urheilualue								
Menot			100 000	0	100 000	89 522	10 478	
Tulot			-10 000	0	-10 000	0	-10 000	
Netto			90000	0	90000	89522	478	

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus-arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus arviosta käytetty 31.12.
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Muut ulkoilu- ja urheilualueet (Hanhilampi, uimarantojen kunnostus, liikuntapaikkojen kehittäminen, Ylä-Savon ulkoilureitit, Paloisvuori, haja-asutusalueen koulujen liikuntapaikkojen kehittäminen)								
Menot			276 000	0	276 000	282 690	-6 690	
Tulot			0	0	0	-98 987	-98 987	
Netto			276 000	0	276 000	183 703	92 297	
Muut investoinnit (arv. työt, vesistöjen kunnostus, puutarhakylän kunnallistekniikka, venevalkamat, viheraluejärj. toteutus, Porovedentien kunnostus)								
Menot			320 000	0	320 000	187 022	132 978	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			320 000	0	320 000	187 022	132 978	
Liikenneväylien peruskorjaus (valaistuksen pk, päällysteiden uusinta, kev liikenteen väylien pk, Kangaslammin kadut, Saarnikatu, Riistakatu, Kivirannantie, Otavankatu/ Päiviönkatu/ Kuutolankatu, Kirkonsalmi)								
Menot			1 030 000	0	1 030 000	972 026	57 974	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			1 030 000	0	1 030 000	972 026	57 974	
Keskustan kaupunkirakenteen parantaminen (keskustan puistot, muut kehittämistoimenpiteet)								
Menot			80 000	0	80 000	79 997	3	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			80 000	0	80 000	79 997	3	
Puistot, leikkikentät ym. (Lahtelan puisto, Kirkkopuiston leikkikenttä, muut puistot ja leikkikenttien saneeraus)								
Menot			175 000	0	175 000	174 348	652	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			175 000	0	175 000	174 348	652	
Kirkonsalmen vanhainkodin peruskorjaus								
Menot	4 232 000	3 352 026	1 030 000	455 000	1 485 000	1 346 093	138 907	4 698 119
Tulot	0	0	0	0	0	-1 800	1 800	-1 800
Netto	4 232 000	3 352 026	1 030 000	455 000	1 485 000	1 344 293	140 707	4 696 319
Kilpijärven koulun peruskorjaus								
Menot	1 716 000	812 200	862 000	73 000	935 000	935 068	-68	1 747 268
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	1 716 000	812 200	862 000	73 000	935 000	935 068	-68	1 747 268
Kopsulan päiväkoti								
Menot			0	41 000	41 000	24 265	16 735	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			0	41 000	41 000	24 265	16 735	
Juhani Ahon koulun peruskorjaus								
Menot	8 272 000	35 964	2 250 000	-105 000	2 145 000	2 147 313	2 313	2 183 277
Tulot	3 274 000	13 620	-1 022 000	0	-1 022 000	-1 022 000	0	1 035 620
Netto	4 998 000	22 344	1 228 000	0	1 123 000	1 125 313	2 313	1 147 657

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus-arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus arviosta käytetty 31.12.
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Muut talonrakennushankkeet (pienet talonrakennuskohteet, kiinteistöautomaation lis, koulujen ja vk.keitt.laitt.uusiminen, päiväk.koulujen ym pihakalusteet, nimettyjen hankkeiden jälkityöt, uusien hankkeiden suunn., Kulttuurikeskus/ Säisä-sali äänijärjestelmän uusiminen)								
Menot			640 000	-95 500	544 500	571 744	-27 244	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			640 000	-95 500	544 500	571 744	-27 244	
Taskukello								
Menot			0	40 000	40 000	16 895	23 105	
Tulot			0	0	0	0	0	
Netto			0	40 000	40 000	16 895	23 105	
Juhani Ahon museo								
Menot			20 000	0	20 000	18 797	1 203	
Tulot			0	0	0	-5 500	5 500	
Netto			20 000	0	20 000	13 297	6 703	
Tekninen lautakunta yhteensä								
Menot			**7 539 000**	**387 800**	**7 926 800**	**7 472 329**	**459 097**	
Tulot			**-1 072 000**	**0**	**-1 072 000**	**-1 208 525**	**-61 449**	
Netto			**6 467 000**	**387 800**	**6 854 800**	**6 263 804**	**397 648**	
Investoinnit yhteensä								
Menot			**10 546 000**	**442 000**	**10 988 000**	**14 726 340**	**-3 733 714**	
Tulot			**-1 152 000**	**0**	**-1 152 000**	**-3 268 987**	**1 919 013**	
Netto			**9 394 000**	**442 000**	**9 836 000**	**11 457 353**	**-1 814 701**	

3.5. Tuloslaskelman toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

	Talousarvio	Ta-muutos	Ta + muutos yht.	Toteutunut	Poikkeama muut.jälkeen
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 235 074	143 660	8 378 734	8 562 788,15	-184 054,15
Maksutuotot	2 550 200	13 250	2 563 450	2 590 430,64	-26 980,64
Tuet ja avustukset	832 076	712 278	1 544 354	1 601 817,78	-57 463,78
Vuokratuotot	9 342 239	0	9 342 239	9 281 450,88	60 788,12
Muut toimintatuotot	1 106 600	0	1 106 600	1 296 396,26	-189 796,26
Toimintuotot yhteensä	22 066 189	869 188	22 935 377	23 332 883,71	-397 506,71
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-24 499 039	-996 246	-25 495 285	-25 175 013,11	-320 271,89
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-8 070 787	-471 258	-8 542 045	-8 641 453,64	99 408,64
Muut henkilöstösivukulut	-1 396 535	-49 817	-1 446 352	-1 533 178,53	86 826,53
Palvelujen ostot	-77 939 295	139 366	-77 799 929	-76 853 048,11	-946 880,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 336 337	-8 000	-4 344 337	-4 579 901,18	235 564,18
Avustukset	-2 599 970	-121 800	-2 721 770	-2 703 981,27	-17 788,73
Vuokrat	-6 068 619	0	-6 068 619	-6 126 267,90	57 649,30
Muut toimintakulut	-1 772 442	73 832	-1 698 610	-1 426 903,11	-271 706,69
Toimintakulut yhteensä	-126 683 023	-1 433 923	-128 116 946	-127 039 746,85	-1 077 199,55
Toimintakate	-104 616 834	-564 735	-105 181 569	-103 706 863,14	-1 474 706,26
Verotulot	**62 812 000**	**0**	**62 812 000**	**64 746 652,38**	**-1 934 652,38**
Valtionosuudet	**39 300 000**	**0**	**39 300 000**	**39 247 828,13**	**52 171,87**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	597 900	0	597 900	145 488,93	452 411,07
Muut rahoitustuotot	2 927 984	0	2 927 984	3 631 267,00	-703 283,00
Korkokulut	-668 300	0	-668 300	-346 999,90	-321 300,10
Muut rahoituskulut	-487 200	0	-487 200	-643 484,56	156 284,56
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	**2 370 384**	**0**	**2 370 384**	**2 786 271,47**	**-415 887,47**
Vuosikate	-134 450	-564 735	-699 185	3 073 888,84	-3 773 074,24
POISTOT JA ARVONALENNUKSET					
Suunnitelman mukaiset poisto	-4 978 533	0	-4 978 533	-4 651 302,93	-327 230,07
SATUNNAISET ERÄT					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	144 405,25	-144 405,25
Satunnaiset kulut	0	0	0	-37 610,63	37 610,63
Tilikauden tulos	-5 112 983	-564 735	-5 677 718	-1 470 619,47	-4 207 098,93
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh	-767 000	0	-767 000	-729 406,89	-37 593,11
Rahastojen muutos lisäys(-) tai väl	1 200 000	0	1 200 000	1 228 995,82	-28 995,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 679 983	-564 735	-5 244 718	-971 030,54	-4 273 687,86

Verotulojen erittely (€)

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	54 360 000	0	54 360 000	55 789 350	1 429 350
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 072 000	0	4 072 000	4 642 785	570 785
Kiinteistövero	4 380 000	0	4 380 000	4 314 518	-65 482
Yhteensä	62 812 000	0	62 812 000	64 746 653	1 934 653

Verovuosi	**Tulovero-prosentti**	**Verotettava tulo milj. euroa**	**Muutos**
2004	18,50	241,8	1,0 %
2005	18,50	247,2	2,2 %
2006	19,00	257,0	4,0 %
2007	19,00	273,1	6,3 %
2008	19,00	291,5	6,7 %
2009	19,25	285,2	-2,2 %
2010	19,50	-	-

Kiinteistöveroprosentit 2010	
* vakituinen asunto	0,40 %
* muu kuin vakituinen asunto	0,80 %
* yleinen kiinteistövero%	1,10 %
* voimalaitokset	2,85 %
* kiinteistöverolain 13 a § mainitut rakennukset ja maapohjat	0,00 %
* rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %

Valtionosuuksien erittely (€)

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns. yhden putken) valtionosuus, ml. tasaukset		0	0	42 263 197	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0	0	0	-3 015 369	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	
Yhteensä	39 300 000	0	39 300 000	39 247 828	-52 172

Toimintatuottoja talousarviossa oli arvioitu kertyväksi 22 935 400 €, tilinpäätöksen mukainen toteuma oli 23 332 900 €, toteumaprosentti 101,7 %.

Toimintakuluja oli talousarvioon laskettu 128 117 000 €, tilinpäätöksen mukainen toteuma 127 039 700 €, toteumaprosentti 99,2 %.

Toimintakate oli talousarviossa –105 181 600 € ja tilinpäätöksessä -103 706 900 €.

Verotulot ja valtionosuudet käsitelty yllä olevissa taulukoissa.

Rahoitustuotot ja –kulut yhteensä oli talousarviossa 2 370 400 euroa ja tilinpäätöksessä 2 786 300 euroa.

3.6. Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

ei eliminoitu

	Talous-arvio	Ta-muutos	Ta+muutos yht.	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-134,5	-564,7	-699,2	3 073,9	-3 773,1
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	106,8	-106,8
Tulorahoituksen korjauserät	-540,0	0,0	-540,0	-318,5	-221,5
*Toiminnan rahavirta yht	-674,5	-564,7	-1 239,2	2 862,2	-4 101,4
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 546,0	-442,0	-10 988,0	-14 726,3	3 738,3
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 052,0	0,0	1 052,0	1 163,1	-111,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	640,0	0,0	640,0	2 437,1	-1 797,1
* Investointien rahavirta yhteensä	-8 854,0	-442,0	-9 296,0	-11 126,2	1 830,2
Toiminta ja investoinnit, netto	-9 528,5	-1 006,7	-10 535,2	-8 264,0	-2 271,2
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0	0,0	-29,0	**29,0**
Antolainasaamisten vähennys	**138,4**	**0,0**	**138,4**	**130,4**	**8,0**
*Antolainojen muutokset yhteensä	138,4	0,0	138,4	101,4	37,0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	**10 000,0**	**0,0**	**10 000,0**	**17 066,0**	**-7 066,0**
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	**-2 774,9**	**0,0**	**-2 774,9**	**-4 999,9**	**2 225,0**
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0	-1 691,4	1 691,4
* Lainakannan muutokset yhteensä	7 225,1	0,0	7 225,1	10 374,8	-3 149,7
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	248,0	-248,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	0,0	0,0	-2 435,7	2 435,7
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 165,0	-1 006,7	-3 171,7	24,4	-2 948,1

3.7. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

		Määrärahat					Tuloarviot				
	Sito-vuus	Talousarvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik-keama	Talous-arvio	Ta-muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik-keama
Käyttötalousosa											
Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta											
Tilintarkastus	B	-49	0	-49	-44	5	6	0	6	6	0
Yhteensä		-49	0	-49	-44	5	6	0	6	6	0
Kaupunginhallitus											
Yleishallinto	B	-6 185	364	-5 822	-5 524	298	1 946	19	1 965	2 065	100
Terveydenhuolto	B	-65 818	32	-65 786	-65 521	264	65	7	72	179	107
Henkilöstötoimi	B	-821	0	-821	-786	35	311	0	311	429	118
Työllisyydenhoito	B	-233	-890	-1 123	-1 191	-68	0	371	371	412	41
Maaseututoimi	B	-3 686	0	-3 686	-3 861	-175	3 547	2	3 549	3 785	236
Yhteensä		-76 743	-495	-77 238	-76 883	355	5 869	399	6 268	6 871	602
Koulutuslautakunta											
Lasten päivähoito ja esiopetus	B	-10 774	-364	-11 139	-11 128	10	1 098	41	1 138	1 131	-7
Peruskoulutus ja esiopetus	B	-15 807	-394	-16 200	-15 788	412	147	393	540	583	43
Lukiokoulutus	B	-2 855	-9	-2 864	-2 800	64	126	9	135	170	35
Ruokahuolto ja siivous	B	-2 771	-29	-2 800	-2 529	271	2 881	10	2 892	2 650	-241
Yhteensä		-32 206	-796	-33 003	-32 246	757	4 252	453	4 705	4 535	-170
Kulttuurilautakunta											
Kansalaisopisto	B	-639	-39	-678	-632	46	83	4	87	92	4
Kirjastopalvelut	B	-1 124	-82	-1 206	-1 214	-8	53	7	60	63	3
Kulttuuripalvelut	B	-493	18	-475	-465	10	107	0	107	98	-9
Musiikkiopetus	B	-751	-9	-760	-753	7	272	9	281	291	10
Yhteensä		-3 007	-112	-3 119	-3 065	54	515	21	535	543	8
Vapaa-aika lautakunta											
Vapaa-aikatoimi	B	-2 270	-4	-2 274	-2 268	6	221	0	221	206	-15
Uimahalli	N	-804	0	-804	-802	2	620	-10	610	615	5
Yhteensä		-3 074	-4	-3 078	-3 070	8	841	-10	831	821	-10
Tekninen lautakunta											
Hallintopalvelut	B	-2 233	0	-2 233	-2 203	29	194	0	194	202	7
Kaupunkirakenne	B	-3 450	-26	-3 477	-3 533	-57	2 028	4	2 032	2 054	22
Tilapalvelut	B	-5 547	0	-5 547	-5 710	-164	8 193	2	8 195	8 160	-35
Yhteensä		-11 230	-26	-11 256	-11 447	-191	10 416	6	10 422	10 416	-6
Rakennuslautakunta											
Rakennusvalvonta	B	-373	0	-373	-285	88	168	0	168	142	-26
Yhteensä		-373	0	-373	-285	88	168	0	168	142	-26
Yhteensä		-126 683	-1 433	-128 116	-127 040	1 076	22 066	869	22 935	23 333	398
Tuloslaskelmaosa											

Verotulot	B						62 812	0	62 812	64 747	1 935
Valtionosuudet	B						39 300	0	39 300	39 248	-52
Korkotuotot	N						598	0	598	145	-452
Muut rahoitustuotot	N						2 928	0	2 928	3 631	703
Korkokulut	N	-668	0	-668	-347	321			0		0
Muut rahoituskulut	N	-487	0	-487	-643	-156			0		0
Satunnaiset erät	N	0	0	0	-38	-38	0	0	0	144	144
Rahoitusosa yhteensä		-1 156	0	-1 156	-1 028	165	105 638	0	105 638	107 916	2 278
Investointiosa											
Kaupunginhallitus											0
Kuntayhtymät	B	-2 282	13	-2 269	-6 538	-4 270	0	0	0	1 740	1 740
Muut osakkeet	B	0	-67	-67	-67	0	0	0	0	0	0
Atk-kalusto	B	-90	0	-90	-40	50	20	0	20	0	-20
Kiinteistöjen osto/myynti	B	-200	0	-200	-194	6	60	0	60	320	260
Yhteensä		-2 572	-54	-2 626	-6 840	-4 214	80	0	80	2 060	1 980
Koulutuslautakunta											
Koneet ja kalusto/peruskoulut	B	-337	0	-337	-331	6	0	0	0	0	0
Yhteensä		-337	0	-337	-331	6	0	0	0	0	0
Kulttuurilautakunta											
Koneet ja kalusto	B	-33	0	-33	-19	14	0	0	0	0	0
Yhteensä	B	-33	0	-33	-19	14	0	0	0	0	0
Vapaa-aikalautakunta											
Koneet ja kalusto	B	-25	0	-25	-25	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	B	-25	0	-25	-25	0	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta											
Koneet ja kalusto/tekn. palv.keskus	B	-116	0	-116	-113	3	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen osto/myynti	B	-100	0	-100	0	100	40	0	40	44	4
Tonttien kunnostus	B	-40	0	-40	-40	0	0	0	0	0	0
Muut investoinnit	B	-120	21	-99	-99	1	0	0	0	37	37
Luuniemen kadut ja rantapuisto	B	-130	0	-130	-129	1	0	0	0	0	0
Partala	B	-70	0	-70	-70	0	0	0	0	0	0
Kirkonsalmen länsiranta	B	-70	0	-70	-69	1	0	0	0	0	0
Ohenmäen asuntoalue	B	-50	0	-50	-48	2	0	0	0	0	0
Liikenteenohjaus	B	-60	0	-60	-59	1	0	0	0	0	0
Muut ulkoilu- ja urheilualueet	B	-276	0	-276	-283	-7	0	0	0	99	99
Kankaan urheilualue	B	-100	0	-100	-90	10	10	0	10	0	-10
Muut investoinnit	B	-320	0	-320	-187	133	0	0	0	0	0
Liikenneväylien peruskorjaus	B	-1 030	0	-1 030	-972	58	0	0	0	0	0
Keskustan kaup.rak. parantaminen	B	-80	0	-80	-80	0	0	0	0	0	0
Puistot, leikkikentät ym.	B	-175	0	-175	-174	1	0	0	0	0	0
Kirkonsalmen vanh.kodin perusk.	B	-1 030	-455	-1 485	-1 346	139	0	0	0	2	2
Kilpijärven koulun perusk.	B	-862	-73	-935	-935	0	0	0	0	0	0
Juhani Ahon koulun peruskorjaus	B	-2 250	105	-2 145	-2 147	-2	1 022	0	1 022	1 022	0
Muut talonrakennushankkeet	B	-700	15	-686	-670	16	0	0	0	6	6
Yhteensä		-7 579	-388	-7 967	-7 511	456	1 072	0	1 072	1 209	137
Investoinnit yhteensä		-10 546	-442	-10 988	-14 726	-3 738	1 152	0	1 152	3 269	2 117
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys		0	0	0	-29	-29					
Antolainasaamisten vähennys	B						138	0	138	130	-8
Lainakannan muutokset									0		0

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						10 000	0	10 000	17 066	7 066
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-2 775	0	-2 775	-5 000	-2 225					
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0	0	-1 691	-1 691					
Oman pääoman muutokset										248	
Vaikutus maksuvalmiuteen										24	
YHTEENSÄ		-141 159	-1 875	-143 035	-149 514	-6 480	138 994	869	139 863	151 986	12 123

Tulojen ja menojen erotus	2 472

Täsmäytys

Kokonaistulot (151 986 €) - kokonaismenot (149 485 €) = 2 472

Rahoituslaskelmassa Kassavarojen muutos (24) + Muut maksuvalm. muutokset (-2 436) = 2 412

3.8. Käyttötalousosan ta:n ja ta-muutosten toteutumisvertailun yhdistelmä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta					
110 Tilintarkastus					
Tuotot	**5 715**	**0**	**5 715**	**5 715**	**0**
Kulut	**-48 651**	**-50**	**-48 701**	**-43 536**	**-5 165**
Netto	**-42 936**	**-50**	**-42 986**	**-37 821**	**-5 164**
Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Tuotot	1 946 375	18 714	1 965 089	2 065 209	-100 120
Kulut	-6 185 111	363 516	-5 821 595	-5 523 668	-297 928
Netto	-4 238 736	382 230	-3 856 506	-3 458 459	-398 048
170 Terveydenhuolto					
Tuotot	65 300	6 770	72 070	179 087	-107 017
Kulut	-65 817 556	31 875	-65 785 681	-65 521 487	-264 194
Netto	-65 752 256	38 645	-65 713 611	-65 342 400	-371 211
180 Henkilöstötoimi					
Tuotot	310 750	410	311 160	428 908	-117 748
Kulut	-821 147	0	-821 147	-785 832	-35 315
Netto	-510 397	410	-509 987	-356 924	-153 063
185 Työllisyydenhoito					
Tuotot	0	371 300	371 300	412 243	-40 943
Kulut	-233 268	-890 000	-1 123 268	-1 191 040	67 772
Netto	-233 268	-518 700	-751 968	-778 797	26 829
190 Maaseututoimi					
Tuotot	3 546 641	2 030	3 548 671	3 785 155	-236 484
Kulut	-3 686 402	0	-3 686 402	-3 861 087	174 685
Netto	-139 761	2 030	-137 731	-75 932	-61 799
Kaupunginhallitus yhteensä					
Tuotot	**5 869 066**	**399 224**	**6 268 290**	**6 870 602**	**-602 312**
Kulut	**-76 743 484**	**-494 609**	**-77 238 093**	**-76 883 114**	**-354 980**
Netto	**-70 874 418**	**-95 385**	**-70 969 803**	**-70 012 512**	**-957 291**
Koulutuslautakuna					
210 Lasten päivähoito ja esiopetus					
Tuotot	1 097 810	40 620	1 138 430	1 131 339	7 091
Kulut	-10 774 325	-364 230	-11 138 555	-11 128 362	-10 193
Netto	-9 676 515	-323 610	-10 000 125	-9 997 023	-3 102

300 Peruskoulutus ja esiopetus					
Tuotot	147 267	392 946	540 213	583 198	-42 985
			-16 200	-15 788	
Kulut	-15 806 814	-393 556	370	060	-412 310
			-15 660	-15 204	
Netto	-15 659 547	-610	157	862	-455 295
310 Lukiokoulutus					
Tuotot	125 500	9 306	134 806	169 776	-34 970
Kulut	-2 854 566	-9 306	-2 863 872	-2 800 261	-63 611
Netto	-2 729 066	0	-2 729 066	-2 630 485	-98 581
330 Ruoka- ja siivouspalvelut					
Tuotot	2 881 392	10 240	2 891 632	2 650 410	241 222
Kulut	-2 770 519	-29 300	-2 799 819	-2 529 289	-270 530
Netto	110 873	-19 060	91 813	121 121	-29 307
Koulutuslautakunta yhteensä					
Tuotot	**4 251 969**	**453 112**	**4 705 081**	**4 534 723**	**170 358**
			-33 002	**-32 245**	
Kulut	**-32 206 224**	**-796 392**	**616**	**972**	**-756 644**
			-28 297	**-27 711**	
Netto	**-27 954 255**	**-343 280**	**535**	**249**	**-586 286**
Kulttuurilautakunta					
400 Kansalaisopisto					
Tuotot	83 000	4 320	87 320	91 697	-4 377
Kulut	-639 153	-39 120	-678 273	-632 374	-45 898
Netto	-556 153	-34 800	-590 953	-540 678	-50 275
410 Kirjastopalvelut					
Tuotot	53 400	6 926	60 326	63 223	-2 897
Kulut	-1 124 429	-81 526	-1 205 955	-1 214 220	8 265
Netto	-1 071 029	-74 600	-1 145 629	-1 150 997	5 368
420 Kulttuuripalvelut					
Tuotot	106 500	70	106 570	97 818	8 752
Kulut	-492 686	18 000	-474 686	-465 116	-9 570
Netto	-386 186	18 070	-368 116	-367 298	-818
430 Musiikinopetus					
Tuotot	272 000	9 186	281 186	290 727	-9 541
Kulut	-751 096	-9 186	-760 282	-753 106	-7 176
Netto	-479 096	0	-479 096	-462 379	-16 717
Kulttuurilautakunta yhteensä					
Tuotot	**514 900**	**20 502**	**535 402**	**543 465**	**-8 063**
Kulut	**-3 007 364**	**-111 832**	**-3 119 196**	**-3 064 816**	**-54 379**
Netto	**-2 492 464**	**-91 330**	**-2 583 794**	**-2 521 351**	**-62 442**
Vapaa-aikalautakunta					
500 Vapaa-aikatoimi					
Tuotot	220 900	0	220 900	205 734	15 166
Kulut	-2 269 746	-3 850	-2 273 596	-2 268 074	-5 522
Netto	-2 048 846	-3 850	-2 052 696	-2 062 341	9 645

540 Uimahalli					
Tuotot	620 000	-10 160	609 840	615 088	-5 248
Kulut	-804 468	0	-804 468	-802 085	-2 383
Netto	-184 468	-10 160	-194 628	-186 997	-7 631
Vapaa-aikalautakunta yhteensä					
Tuotot	**840 900**	**-10 160**	**830 740**	**820 822**	**9 918**
Kulut	**-3 074 214**	**-3 850**	**-3 078 064**	**-3 070 159**	**-7 905**
Netto	**-2 233 314**	**-14 010**	**-2 247 324**	**-2 249 337**	**2 013**
Tekninen lautakunta					
600 Tekvin hallintopalvelut					
Tuotot	194 300	290	194 590	201 548	-6 958
Kulut	-2 232 751	-590	-2 233 341	-2 203 386	-29 955
Netto	-2 038 451	-300	-2 038 751	-2 001 838	-36 913
630 Kaupunkirakenne					
Tuotot	2 028 157	4 090	2 032 247	2 053 905	-21 658
Kulut	-3 450 362	-26 400	-3 476 762	-3 533 301	56 539
Netto	-1 422 205	-22 310	-1 444 515	-1 479 396	34 881
690 Tilapalvelu					
Tuotot	8 193 182	2 130	8 195 312	8 160 142	35 170
Kulut	-5 546 508	-200	-5 546 708	-5 710 430	163 722
Netto	2 646 674	1 930	2 648 604	2 449 712	198 893
Tekninen lautakunta yhteensä					
Tuotot	**10 415 639**	**6 510**	**10 422 149**	**10 415 595**	**6 554**
Kulut	**-11 229 621**	**-27 190**	**-11 256 811**	**-11 447 117**	**190 306**
Netto	**-813 982**	**-20 680**	**-834 662**	**-1 031 522**	**196 860**
Rakennuslautakunta					
Tuotot	**168 000**	**0**	**168 000**	**141 964**	**26 036**
Kulut	**-373 466**	**0**	**-373 466**	**-285 032**	**-88 434**
Netto	**-205 466**	**0**	**-205 466**	**-143 068**	**-62 398**
Käyttötalous yhteensä					
Tuotot	**22 066 189**	**869 188**	**22 935 377**	**23 332 886**	**-397 509**
Kulut	**-126 683 024**	**-1 433 923**	**-128 116 947**	**-127 039 746**	**-1 077 201**
Netto	**-104 616 835**	**-564 735**	**-105 181 570**	**-103 706 860**	**-1 474 710**

4. TULOSLASKELMA (sis. vesilaitos)

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA
kaupunki ja vesilaitos vähennettynä sisäiset

	2010	**2009**	%
	€	**€**	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	9 274 106,52	9 280 668,36	-0,1
Maksutuotot	2 532 005,97	5 815 655,43	-56,5
Tuet ja avustukset	1 594 469,33	3 818 511,82	-58,2
Muut toimintatuotot			
Vuokrat	3 540 975,70	2 103 247,78	68,4
Muut toimintatuotot	984 483,21	1 368 990,94	-28,1
Toimintuotot yht.	17 926 040,73	22 387 074,33	-19,9
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-25 700 381,08	-33 786 703,70	-23,9
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-8 810 070,96	-9 334 078,85	-5,6
Muut henkilöstösivukulut	-1 569 612,30	-2 220 279,14	-29,3
Palvelujen ostot	-73 506 304,62	-60 042 374,03	22,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 938 391,15	-6 099 597,19	-2,6
Avustukset	-2 693 341,27	-9 671 145,89	-72,2
Muut kulut	-761 881,32	-1 072 397,13	-29,0
Toimintakulut yht.	-118 979 982,70	-122 226 575,93	-2,7
Toimintakate	**-101 053 941,97**	**-99 839 501,60**	1,2
Verotulot	64 746 652,38	64 842 566,29	-0,1
Valtionosuudet	39 247 828,13	37 282 577,00	5,3
Rahoitustuotot ja -kulut:			
Korkotuotot muilta	145 488,93	292 144,49	-50,2
Muut rahoitustuotot muilta	1 957 167,97	1 940 331,96	0,9
Korkokulut	-370 574,45	-470 525,07	-21,2
Muut rahoituskulut	-643 504,56	-381 394,66	68,7
Rahoitustuotot ja kulut yht.	1 088 577,89	1 380 556,72	-21,1
Vuosikate	**4 029 116,43**	**3 666 198,41**	9,9
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 440 337,68	-5 000 458,56	8,8
SATUNNAISET ERÄT			
Satunnaiset tuotot	144 405,25	0,00	
Satunnaiset kulut	-37 610,63	0,00	
Tilikauden tulos	**-1 304 426,63**	**-1 334 260,15**	-2,2
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-649 806,89	-352 012,98	84,6
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	1 228 995,82	832 248,21	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-725 237,70**	**-854 024,92**	-15,1

5. RAHOITUSLASKELMA
(eliminoitu sis. vesilaitos)

	2010 €	2009 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelait poistot+rahoitus)	4 029 116	3 666 198
Satunnaiset erät	106 795	
Tulorahoituksen korjauserät	-318 486	-333 578
*Toiminnan rahavirta yht	**3 817 425**	**3 332 620**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot *)	-15 391 989	-10 474 691
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 163 087	1 184 730
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot *)	2 437 080	398 214
* Investointien rahavirta yhteensä	-11 791 822	-8 891 747
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-7 974 397**	**-5 559 127**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutos		
Antolainsaamisten lisäykset	**-29 016**	
Antolainasaamisten vähennykset	**130 380**	186 484
*Antolainojen muutokset yhteensä	**101 364**	**186 484**
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 066 045	3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 290 741	-2 587 939
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 998 553	1 998 343
* Lainakannan muutokset yhteensä	**9 776 751**	**2 410 404**
Oman pääoman muutokset	**247 986**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksian.varojen ja pääoman muutokset	53 614	-46 777
Saamisten muutos	-500 478	-286 573
Korottomien velkojen muutos	-1 680 450	617 263
*Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	**-2 127 314**	**283 913**
Rahoituksen rahavirta	**7 998 787**	**2 880 801**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**24 390**	**-2 678 326**
Rahoitusarvopaperit 31.12. +	14 950 046	14 533 992
Rahoitusarvopaperit 1. 1. -	-14 533 992	-13 701 181
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +	4 212 640	4 604 304
Rahat ja pankkisaamiset 1. 1. -	-4 604 304	-8 115 442
Rahavarojen muutos	**24 390**	**-2 678 326**

*) Investointimenot sisältää Iisalmen seudun kansanterveystyön ky:n purkamisesta johtuvia kirjanpidollisia eriä 5,345 milj. €, tuottoja 1,740 milj. €

6. TASE (sis.vesilaitos)

eliminoitu

VASTAAVAA	2010	2009
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	34 613,66	21 663,28
*Aineettomat hyödykkeet	34 613,66	21 663,28
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 682 527,92	11 746 328,10
Rakennukset	32 601 493,99	22 797 753,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 415 186,79	21 689 950,75
Koneet ja kalusto	1 020 063,75	902 285,78
Muut aineelliset hyödykkeeet	140 023,51	136 482,29
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 384 416,66	4 239 049,85
*Aineelliset hyödykkeet	68 243 712,62	61 511 850,34
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	27 048 259,95	27 131 596,12
Muut lainasaamiset	2 918 796,15	3 007 524,75
*Sijoitukset	29 967 056,10	30 139 120,87
**Pysyvät vastaavat	98 245 382,38	91 672 634,49
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	92 525,49	132 555,14
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 357 876,61	2 332 693,67
*Toimeksiantojen varat	2 450 402,10	2 465 248,81
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	28 179,00	22 529,00
*Pitkäaikaiset saamiset	28 179,00	22 529,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	970 205,39	1 390 699,39
Lainasaamiset	117 744,99	130 380,27
Muut saamiset	2 924 098,09	2 359 490,94
Siirtosaamiset	1 276 193,37	962 158,55
*Lyhytaikaiset saamiset	5 288 241,84	4 842 729,15
**Saamiset	5 316 420,84	4 865 258,15
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2 235,70	2 235,70
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut arvopaperit	14 947 810,70	14 531 756,72
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 950 046,40	14 533 992,42
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	4 212 640,42	4 604 304,44
**Vaihtuvat vastaavat	24 479 107,66	24 003 555,01
Vastaavaa	**125 174 892,14**	**118 141 438,31**

VASTATTAVAA	2010	2009
Oma pääoma		
Peruspääoma	63 789 390,30	63 789 390,30
Arvonkorotusrahasto	583 091,31	583 091,31
Muu oma pääoma	11 244 993,89	13 617 682,51
Edellisien tilikausien ylijäämä(-)/alijäämä(+)	247 986,18	-289 667,88
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	-725 237,70	-854 024,92
*Oma pääoma	75 140 223,98	76 846 471,32
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	5 775 343,28	5 125 536,39
Vapaaehtoiset varaukset	310 000,00	310 000,00
*Poistoero ja vapaaehtoisetvaraukset	6 085 343,28	5 435 536,39
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	22 543,00	23 165,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	7 872,31
*Pakolliset varaukset	22 543,00	31 037,31
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	85 396,13	96 015,68
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 634 165,50	2 606 831,57
Muut toimeksianojen pääomat	90 448,45	68 395,53
*Toimeksiantojen pääomat	2 810 010,08	2 771 242,78
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	26 478 046,15	16 286 933,38
Saadut ennakot	1 235 044,98	448 726,65
Muut pitkäaikaiset velat	275 158,75	
*Pitkäaikainen	27 988 249,88	16 735 660,03
Lyhytaikanen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	4 382 255,20	4 798 063,46
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	242 899,00	272 321,05
Ostovelat	2 950 468,32	3 796 420,48
Muut velat	699 497,95	949 786,78
Siirtovelat	4 853 401,45	6 504 898,71
*Lyhytaikainen vieras pääoma	13 128 521,92	16 321 490,48
**Vieras pääoma	41 116 771,80	33 057 150,51
Vastattavaa	**125 174 892,14**	**118 141 438,31**

7. KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2010	2009
Toimintatuotot	126 216,71	92 353,03
Toimintakulut	-218 665,83	-184 003,19
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	50,65	41,86
Toimintakate	**-92 398,47**	**-91 608,30**
Verotulot	64 458,56	64 842,57
Valtionosuudet	39 247,83	37 282,58
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	129,59	378,18
Muut rahoitustuotot	1 987,95	2 203,22
Korkokulut	-1 060,35	-1 702,18
Muut rahoituskulut	-981,75	-674,34
VUOSIKATE	**11 383,36**	**10 721,71**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 171,05	-9 793,72
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	59,16	4,37
Tilikauden tulos	**1 271,47**	**932,36**
Tilinpäätössiirrot	-1 001,24	-552,55
Vähemmistöosuudet	-4,29	-7,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	**265,94**	**372,50**

Tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	57,7	50,2
Vuosikate/Poistot, %	111,9	109,5
Vuosikate/, euroa/asukas	515	484
Asukasmäärä	22 095	22 169

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

8. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2010	2009
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	616,4	588,6
Muut pitkävaikutteiset menot	221,7	195,9
Ennakkomaksut	0,0	0,0
*Aineettomat hyödykkeet	838,2	784,4
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	13 900,5	14 311,3
Rakennukset	90 146,6	85 425,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 025,6	22 125,9
Koneet ja kalusto	5 271,9	5 208,7
Muut aineelliset hyödykkeeet	424,7	205,7
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 457,0	5 049,5
*Aineelliset hyödykkeet	135 226,2	132 326,5
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	94,5	4 326,9
Osakkeet ja osuudet	6 591,4	2 085,7
Muut lainasaamiset	92,0	86,5
Muut saamiset	56,2	10,8
*Sijoitukset	6 834,2	6 509,9
**Pysyvät vastaavat	142 898,5	139 620,8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	1 200,6	571,3
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 393,2	2 499,3
Muut toimeksiantojen varat	312,2	133,2
*Toimeksiantojen varat	3 906,0	3 203,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	306,9	320,0
Keskeneräiset tuotteet	248,2	448,5
Muu vaihto-omaisuus	336,9	8,4
*Vaihto-omaisuus yhteensä	892,0	776,9
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Myyntisaamiset	3 395,9	1 588,3
Lainasaamiset	709,3	748,3
Muut saamiset	34,1	111,6
Siirtosaamiset	974,8	0,0
*Pitkäaikaiset saamiset	5 114,1	2 448,1
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	3 962,5	3 635,0
Lainasaamiset	77,8	
Muut saamiset	5 203,6	3 809,0
Siirtosaamiset	3 205,2	2 039,3
*Lyhytaikaiset saamiset	12 449,0	9 483,2
**Saamiset	17 563,2	11 931,3
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2,2	2,2
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,0	0,0
Muut arvopaperit	14 951,4	14 534,6
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 953,6	14 536,8
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	16 914,4	14 075,7
**Vaihtuvat vastaavat	50 323,1	41 320,8
VASTAAVAA	**197 127,7**	**184 145,4**

VASTATTAVAA	2010	2009
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	63 789,4	63 789,4
Osuus kuntayhtymien oman pääoman l	0,0	
Arvonkorotusrahasto	5 873,6	5 951,9
Muut omat rahastot	12 644,1	15 537,6
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-4 323,1	-6 012,0
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	265,9	372,5
*Oma pääoma	78 249,9	79 639,4
VÄHEMMISTÖOSUUDET	126,1	75,7
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	8 034,6	7 343,3
Vapaaehtoiset varaukset	6 220,2	4 677,2
*Poistoero ja vapaaehtoisetvaraukset	14 254,8	12 020,5
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	22,5	1,7
Muut pakolliset varaukset	396,1	396,8
*Pakolliset varaukset	418,7	398,5
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	1 241,6	534,7
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 717,4	2 844,2
Muut toimeksianojen pääomat	445,5	208,7
*Toimeksiantojen pääomat	4 404,5	3 587,6
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	53 350,5	46 443,8
Lainat julkisyhteisöiltä	3 473,4	9 289,1
Lainat muilta luotonantajilta	6 582,4	0,0
Saadut ennakot	1 563,8	796,2
Muut velat	275,2	0,0
*Pitkäaikainen	65 245,3	56 529,1
Lyhytaikanen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	6 522,3	5 920,1
Lainat julkisyhteisöiltä	123,1	402,0
Lainat muilta luotonantajilta	322,9	0,0
Saadut ennakot	1 035,0	1 288,5
Ostovelat	10 309,2	8 167,2
Muut velat	1 522,7	2 996,4
Siirtovelat	14 593,3	13 120,3
*Lyhytaikainen vieras pääoma	34 428,4	31 894,6
**Vieras pääoma	99 673,7	88 423,7
VASTATTAVAA	**197 127,7**	**184 145,4**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2010	2009
Omavaraisuusaste	47,6	50,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,2	43,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	4 323	6 012
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	196	271
Konsernin lainat, €/asukas	3 198	2 799
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	70 650	62 055
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	801	835
Kunnan asukasmäärä	22 095	22 169

Omavaraisuusaste
= 100 x (Oma pääoma+Vähemmistöosuus+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma - Saadut ennakot)
Suhteellinen velkaantuneisuus
= 100 * (Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot
Konsernin lainakanta
= Vieras päoma - (Saadut ennakot+ Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

9. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahavirta	**2010**	**2009**
Vuosikate	11 383 364,85	10 678 024,18
Satunnaiset erät	59 157,44	4 343,83
Tulorahoituksen korjauserät	-352 715,41	-394 222,67
	11 089 806,88	10 288 145,35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 689 060,77	-16 165 925,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 490 520,62	1 474 861,64
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	2 532 843,28	650 665,16
	-17 665 696,87	-14 040 398,75
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 575 889,99	-3 752 253,41
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-29 177,90	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	230 117,44
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 895 454,61	3 577 439,08
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 580 486,77	-5 724 507,83
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 948 000,80	1 926 600,82
Oman pääoman muutokset	1 488 076,03	74 255,34
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	131 561,10	-76 402,01
Vaihto-omaisuuden muutos	-116 089,63	-100 949,03
Saamisten muutos	-6 120 558,15	-1 167 921,04
Korottomien velkojen muutos	5 336 710,78	1 916 907,99
Rahoituksen rahavirta	12 057 489,27	655 540,76
Rahavarojen muutos	**5 481 599,28**	**-3 096 712,65**
Rahavarojen muutos	**5 481 599,28**	**-3 096 712,65**
Rahavarat 31.12.	31 867 986,33	28 613 051,04
Rahavarat 1.1.	-26 386 387,05	-31 709 763,68

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	52,5	66,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	41,0	52,9
Lainanhoitokate	1,4	1,8
Kassan riittävyys	46,5	54,6

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

KAUPUNKI

Tilinpäätöksen liitetiedot

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

10.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

10.1.1. Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus ja suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty alla.

Poistosuunnitelma

Kaupunginvaltuusto on 11.11.1996 vahvistanut poistosuunnitelman.
(* Muutos 1.1.2008 alkaen kv 17.12.2007 § 143)

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

	Poistomenetelmä	**Poistoaika / poisto-%**
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
x) Hallinto ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %*
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 %*
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	18 %
Sähkö, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäämäpoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäämäpoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäämäpoisto	23 %
Koneet ja kalusto		

Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto-yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa

x) Raatihuoneen ja kulttuurikeskuksen poistoaika edellä selostetusta poikkeavasti on 40 v. ja
xx) Palloiluhallin poistoaika on edellä selostetusta poiketen 12 v. (kv. 10.12.2001)

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut osan pitkäaikaisista vaihtuvan koron lainoista koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimuksia 8 kpl, niistä voimassa vuoteen 2011 1 kpl, 2013 4 kpl, 2014 1 kpl ja 2017 2 kpl.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

10.2. Tuloslaskelman liitetiedot

10.2.1. Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina		
	2010	**2009**
Hallintopalvelukeskus	5 918 968,90	6 213 924,51
Sosiaalipalvelukeskus	0,00	7 730 903,77
Sivistyspalvelukeskus	2 544 166,74	1 087 043,14
Vapaa-aikapalvelukeskus	752 405,67	792 214,32
Tekninen keskus	4 264 031,65	2 691 131,48
Vesilaitos	4 446 467,77	3 871 857,11
Yhteensä	**17 926 040,73**	**22 387 074,33**

Päivähoidon tulot siirtyneet sivistyspalvelukeskuksen alaisuuteen 2010.

10.2.2. Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2010	**2009**
Kunnan tulovero	55 789 349,83	57 331 924,66
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 642 785,02	3 890 167,21
Kiinteistövero	4 314 517,53	3 620 474,42
Verotulot yhteensä	**64 746 652,38**	**64 842 566,29**

10.2.3. Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely		
	2010	**2009**
Peruspalvelujen valtionosuus	36 130 781,09	
Verotulojen per.valtionosuuksien tasaus	6 235 925,04	
Järjestelmämuutoksen tasaus	-103 509,00	
Opetus- ja kulttuutitoimen valtionosuus	-3 015 369,00	
Yhteensä	**39 247 828,13**	**37 282 577,00**

10.2.4. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta v. 2009 - 2013 (kaup + vesil)

Keskimääräisen suunnitelman mukaiset poistot	5 844 153
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	8 406 457
Poikkeama (€)	-2 562 304
Poikkeama %	-30

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksolle ajoittuu mm. useita merkittäviä peruskorjausinvestointeja; Kirkonsalmen vanhainkoti, Kilpijärven, Kangaslammin ja Juhani Ahon koulut sekä uuden päiväkodin rakentaminen.

Erittely suunnitelmanmukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta (kaupunki + vesilaitos)

			Taloussuunnitelma		
	TP2009	**TP2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Poistonalaiset investoinnit	9 426 378	8 548 389	10 748 000	11 193 000	7 544 000
Rahoitusosuudet	1 206 595	1 164 887	1 862 000	1 104 000	90 000
Investointien omahankintameno	8 219 783	7 383 502	8 886 000	10 089 000	7 454 000
Suunnitelman mukaiset poistot	5 000 459	5 440 338	5 850 380	6 200 370	6 729 218
Viiden vuoden keskiarvo:					
Suunnitelman mukaiset poistot	5 844 153				
Poistoalaisten investointien omahankintameno	8 406 457				
Ero, €	2 562 304				
Poikkeama, %	-30				

Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin: 44 %
Jos eroa verrataan investointeihin: 30 %
Eli suunnitelman mukaiset poistot ovat investoinneista: 70 %

10.2.5. Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset		
	2010	**2009**
Eläkevastuu 1.1	23 165,00	24 026,00
Lisäykset tilikaudelle	2 543,50	2 053,32
Vähennykset tilikaudella	-3 165,50	-2 914,32
Eläkevastuu 31.12	22 543,00	23 165,00
Ohenmäen maisemointi 1.1.	7 872,31	8 730,58
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-7 872,31	-858,27
Ohenmäen maisemointi 31.12	0,00	7 872,31

10.2.6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
	2010	**2009**
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	318 245,29	342 277,02
Rakennusten myyntivoitot		
Muun myyntivoitot		
Myyntivoitot yhteensä	**318 245,29**	**342 277,02**

10.2.7 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2010	**2009**
Osinkotuotot muista yhteisöistä	560 909,00	723 732,45
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	307 679,24	261 090,84
Yhteensä	**868 588,24**	**984 823,29**

10.3. Tasetta koskevat liitetiedot

10.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

10.3.1.1. Arvonkorotukset

Arvonkorotukset		
	2010	**2009**
Rakennukset		
Uima- ja jäähalli	583 091,31	583 091,31
Arvonkorotukset yhteensä	**583 091,31**	**583 091,31**

10.3.1.2. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineetto-mat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Raken-nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 432,38	7 230,90	21 663,28	11 746 328,10	21 170 474,10*)	15 048 466,87	842 472,98	136 482,29	4 239 049,85	53 204 937,47
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	299 863,62	11 788 105,07	2 123 567,34	455 373,24	3 541,22	2 401 966,09	17 072 416,58
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	36 600,00	0,00	0,00	1 126 486,67	1 163 086,67
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	363 663,80	8 253,26	0,00	37 271,01	0,00	4 164 227,34	4 573 415,41
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	13 335,26	2 169,29	15 504,55	0,00	1 864 160,04	2 296 194,82	291 856,72	0,00	0,00	4 467 716,13
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 097,12	5 061,61	6 158,73	11 682 527,92	31 086 165,87*)	14 839 239,39	968 718,49	140 023,51	1 350 301,93	60 073 135,84
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	(583 091,31)	0,00	0,00	0,00	0,00	583 091,31
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 097,12	5 061,61	6 158,73	11 682 527,92	31 086 165,87*)	14 839 239,39	968 718,49	140 023,51	1 350 301,93	60 073 135,84
					*) Sis. arvonkorotus 583 091,31					
Olennaiset lisäpoistot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Erittely olennaisista lisäpoistoista										

Pysyvien vastaavien sijoitukset	**Osakkeet ja osuudet**					**Jvk-, muut laina- ja muut saamiset**				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 893 363,29	18 425 286,58	1 377 101,31	4 962 814,16	28 658 565,34	3 007 524,75	0,00	0,00	3 007 524,75	31 666 090,09
Lisäykset	1 057,06	1 192 936,44	0,00	207 430,27	1 401 423,77	0,00	0,00	0,00	0,00	1 401 423,77
Vähennykset	0,00	-1 484 759,94	0,00	0,00	-1 484 759,94	-88 728,60	0,00	0,00	-88 728,60	-1 573 488,54
Hankintameno 31.12.	3 894 420,35	18 133 463,08	1 377 101,31	5 170 244,43	28 575 229,17	2 918 796,15	0,00	0,00	2 918 796,15	31 494 025,32
Arvonalennukset ja niiden palautuk.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 894 420,35	18 133 463,08	1 377 101,31	5 170 244,43	28 575 229,17	2 918 796,15	0,00	0,00	2 918 796,15	31 494 025,32

10.3.1.3 Maa- ja vesialueet erittely

Maa- ja vesialueet erittely		
	2010	**2009**
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	103 250,06	103 250,06
Muut maa- ja vesialueet	11 579 277,86	11 643 078,04
Maa- ja vesialueet yhteensä	**11 682 527,92**	**11 746 328,10**

10.3.1.4 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspo:sta	Ero
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky	4 621 070,91	21 586,00		4 642 656,91	4 354 380,96	288 275,95
Iisalmen seudun ktt:n ky	1 484 759,94		-1 484 759,94	0,00		
Ylä-Savon terveydenhuollon ky	5 319 630,24		-5 319 630,24	0,00		
Ylä-Savon SOTE ky	*	6 490 980,68		6 490 980,68	6 490 980,68	
Savonia ammattikork.koulutuksen ky	3 722 207,21			3 722 207,21	3 272 970,87	449 236,34

* Sisältää peruspääoman korotusta 1 103 868,94 € ja eläinklinikan lainan lyhennystä 67 481,50 €

10.3.1.5. Omistukset muissa yhteisöissä

IISALMI-KONSERNIN RAKENNE JA SISÄLTÖ **Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)**

Yhteisö/yhtymä	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
1. TYTÄRYHTEISÖT						
Yhdistelty pariarvomenetelmällä						
Kiinteistö Oy Petterinkulma	Iisalmi	100,0	100,0	2 938 921,52	23 659 868,85	11,50
Iisalmen Teollisuuskylä Oy	Iisalmi	97,8	97,8	659 321,15	10 270 969,38	72 262,17
Kiint. Oy Iisalmen Lumakeskus	Iisalmi	61,5	100,0	45 548,37	3 159 857,08	-17 653,62
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Kiint. Oy Pöllösenlahdenhaka	Iisalmi	72,3	72,3	52 647,65	483 348,28	21,67
As. Oy Kilpitöyry	Iisalmi	63,3	63,3	105 439,41	240 021,86	17 916,89
As. Oy Kilpivatro	Iisalmi	69,3	69,3	48 697,01	217 493,60	0,12
2. KUNTAYHTYMÄT						
Ylä-Savon ammatillisen koulutuksen ky	Iisalmi	47,7	47,7	6 825 308,65	2 840 824,42	688 918,24
Savonia ammattikorkeakoulun ky	Kuopio	26,3	26,3	9 630 662,08	2 421 843,65	178 374,49
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ky (konserni)	Kuopio	4,3	4,3	4 146 445,50	3 495 384,39	250 872,49
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	9,1	9,1	37 280,60	57 118,30	777,48
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	11,0	11,0	4 088 272,24	3 241 998,72	561 697,04
Vaalijalan ky	Pieksänmaa	4,8	4,8	497 497,68	427 676,21	127 812,87
Ylä-Savon SOTE ky	Iisalmi	59,8	59,8	6 097 031,70	11 242 212,50	-127 473,50
					61 758 617,25	1 753 537,83
Yhdistelemättömät kuntayhtymät						
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	Mäntyharju	2,8	2,8	43 394,29	31 820,95	-1 346,44
3. OSAKKUUSYHTEISÖT						
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	Iisalmi	36,0	36,0	311 446,40	386 478,41	2 907,31
Ylä-Savon Kehitys Oy	Iisalmi	22,5	23,0	70 568,89	327 633,46	3 497,42
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	Kuopio	40,5	40,5	1 272 065,33	10 569,53	12 615,94
Ylä-Savon Vesi Oy	Iisalmi	46,2	46,2	2 828 445,93	3 749 788,31	31 654,45
Yhteensä				39 698 994,40	128 023 525,15	3 556 404,34

10.3.1.6. Saamisten erittely

Saamisten erittely	2010		2009	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		21 094,70	0,00	29 250,38
Lainasaamiset	2 918 796,15	117 744,99	3 007 524,75	130 380,27
Yhteensä	**2 918 796,15**	**138 839,69**	**3 007 524,75**	**159 630,65**
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	115 969,23	0,00	110 552,33
Muut saamiset	0,00	548 760,59	0,00	217 451,51
Siirtosaamiset	0,00	243 635,93	0,00	197 658,76
Yhteensä	**0,00**	**908 365,75**	**0,00**	**525 662,60**
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusosuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		32 024,54		618,41
Muut saamiset		0,00		132 172,14
Yhteensä	**0,00**	**32 024,54**	**0,00**	**132 790,55**
Saamiset yhteensä	**2 918 796,15**	**1 079 229,98**	**3 007 524,75**	**818 083,80**

Kiinteistö Oy Lumakeskuksen rakentamiseen kaupungille myönnetty valtionosuus on käsitelty tilinpäätöksessä kohdassa pitkäaikainen vieras pääoma/saadut ennakot ja lyhytaikainen vieras pääoma/saadut ennakot. Valtionosuutta tuloutetaan tuloslaskelmaan sen mukaisesti kun pääomavuokria erääntyy maksettavaksi.

10.3.1.7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset osat

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2010	**2009**
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	1 131 665,10	941 767,09
Varhe-maksun palautus		20 391,46
Vieremän kunta, TK:n alijäämä	144 405,25	
Muut siirtosaamiset	123,02	
Yhteensä	**1 276 193,37**	**962 158,55**

10.3.1.8. Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopaperit		
	2010	**2009**
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	22 644,24	18 770,79
Kirjanpitoarvo	2 235,70	2 235,70
Erotus	20 408,54	16 535,09
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta		0,00
Kirjanpitoarvo		0,00
Erotus		0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta		0,00
Kirjanpitoarvo		0,00
Erotus		0,00
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	14 977 993,44	14 595 731,94
Kirjanpitoarvo	14 947 810,70	14 531 756,72
Erotus	30 182,74	63 975,22
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kp-arvot)	**14 950 046,40**	**14 533 992,42**

10.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

10.3.2.1. Oma pääoma erittely

Oman pääoman erittely	**2010**	**2009**
Peruspääoma 1.1./31.12	63 789 390,30	63 789 390,30
Arvonkorotusrahasto 1.1./31.12	583 091,31	583 091,31
Muut omat rahastot 1.1.	13 617 682,51	
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	3 599 533,15	3 604 138,15
Siirrot rahastoon	133 677,65	151 013,53
Siirrot rahastosta	-162 281,52	-155 618,53
Vahinkorahaston pääoma 31.12	3 570 929,28	3 599 533,15
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 1.1	9 956 723,42	10 776 723,42
Siirrot rahastosta	-2 343 692,80	-820 000,00
Siirot rahastoon		
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 31.12	7 613 030,62	9 956 723,42
Opintorahaston pääoma 1.1	61 425,94	69 069,15
Siirrot rahastoon	608,05	1 026,49
Siirrot rahastosta	-1 000,00	-8 669,70
Opintorahaston pääoma 31.12	61 033,99	61 425,94
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	11 244 993,89	13 617 682,51
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	-1 143 692,80	-289 667,88
Siirto investointi- ja kehittämisrahastosta	1 143 692,80	0,00
Fuusioivoitto, TK	247 986,18	
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	247 986,18	-289 667,88
Tilikauden alijäämä	-725 237,70	-854 024,92
Oma pääoma yhteensä	**75 140 223,98**	**76 846 471,32**

10.3.2.2. Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2010	**2009**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 732 358,55	7 851 954,50
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**13 732 358,55**	**7 851 954,50**

10.3.2.3. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset		
	2010	**2009**
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevastuu	22 543,00	23 165,00
Ohenmäen maisemointi	0,00	7 872,31
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**22 543,00**	**31 037,31**

10.3.2.4. Vieras pääoma

Vieras pääoma		
	2010	**2009**
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	2805,56	3553,53
Yhteensä		
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	102 961,42	664 937,35
Siirtovelat	1 275 348,24	100 000,00
Yhteensä	**1 378 309,66**	**764 937,35**
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	841,83	26 246,94
Yhteensä	**841,83**	**26 246,94**
Vieras pääoma yhteensä	**1 379 151,49**	**791 184,29**

10.3.2.5. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2010	**2009**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	3 184 685,09	4 259 607,70
Korkojaksotukset	186 287,30	57 418,54
Valtionosuudet	171 620,59	521 703,00
Velat jäsenkuntayhtymille	463 509,91	100 000,00
Palkkaperusteiset maksut	716 651,10	1 137 433,37
Muut	130 647,46	428 736,10
Yhteensä	**4 853 401,45**	**6 504 898,71**

10.3.2.6. Huollettavien varat

Huollettavien varat		
	2010	**2009**
Huollettavien varat	siirtynyt SOTElle	144 373,91

10.3.2.7. Elatustuen takautumissaatavat

Elatustuen takautumissaatavat		
	2010	**2009**
Kunnan takautumissaatava 1.1.	Siirtynyt	932 815,00
Vanhennettu tilikauden aikana	Kelalle	61 273,66
Perinnästä poistettu		49 362,38
Kunnan takautumissaatava 31.12.		891 228,88
Kirjattu rahoitusomaisuuden muihin saamisiin		0,00

10.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

10.4.1. Leasingvastuut

Lesingvastuut 31.12.2010 yhteensä 21 331,49 € (sis.alv)

10.4.2. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset samaan konseniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
	2010	**2009**
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	34 109 996,79	35 475 372,75
Jäljellä oleva pääoma	24 028 958,17	22 762 096,16
Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	5 391 190,61	5 664 490,61
Jäljellä oleva pääoma	4 199 413,71	4 666 794,35

Vastuu osakkeittein suhteessa Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n vastuista mikäli yhtiö purkautuu tai ei kykene hoitamaan sille asetettuja vastuita.

10.4.3. Muut vastuusitoumukset

Muut vastuusitoumukset		
	2010	**2009**
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 266 208,93	3 253 208,93
Jäljellä oleva pääoma	4 074 030,38	2 150 440,16

10.4.4. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2010	**2009**
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	64 485 654,53	55 591 073,44
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	52 524,37	48 642,11

10.4.5. Arvonlisäveron palautusvastuu

Ei palautuksenalaisia kiinteistöjä.

10.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

10.5.1. Henkilöstön lukumäärä

Esitetty toimintakertomuksessa

10.5.2 Henkilöstökulut

	2010	2009
Palkat ja palkkiot	26 072 131,48	34 226 482,88
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	8 810 070,96	9 334 078,85
Muut henkilöstösivukulut	1 569 612,30	2 220 279,14
Henkilöstökorvaukset ja muut korvausel	-371 750,40	-439 779,18
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	36 080 064,34	45 341 061,69
Käyttöomaisuuteen aktivoidut hlöstökulu	708 734,41	668 287,78
Yhteensä henkilöstökulut	**36 788 798,75**	**46 009 349,47**

10.6. Kehittämis- ja investointirahasto vuonna 2010

Alkupääoma 1.1.2010	9 956 723 €
Tasealijäämän kattaminen	-1 143 693 €
Tuloutus rahastosta/Juhani Ahon koulun peruskorjaus	-1 200 000 €
Pääoma 31.12.2010	7 613 030 €

Sijoitussalkkua hoitaa Pohjola Varainhoito Oy
Sijoitussalkku koostuu rahastosijoituksista.
Sijoitusallokaatio 31.12.2010

Rahamarkkinasijoitukset	64,8 %
Valtion lainat	16,0 %
Yrityslainat	9,0 %
Osakkeet	10,2 %

Sijoitusvarojen tuotto markkina-arvoin laskettuna vuonna 2010 oli 2,96 % eli 294 719 euroa.

10.7. Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelman/vesilaitos

	v. 2010 €	v. 2009 €
Liikevaihto	**4 434 191,79**	**4 115 364,04**
Liiketoiminnan muut tuotot	29 593,15	32 705,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 449 717,95	-1 290 683,30
Palvelujen ostot	-676 201,09	-649 494,07
Avustukset	-1 800,00	-17 000,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-525 367,97	-484 970,91
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-168 617,32	-185 643,74
Muut henkilöstösivukulut	-36 433,77	-35 157,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunitelman mukaiset poistot	-789 034,75	-805 515,28
Liiketoiminnan muut kulut	-99 709,67	-85 547,38
Liikeylijäämä (alijäämä)	**716 902,42**	**594 057,21**
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Muut rahoitustuotot	3 884,97	5 787,62
Muille maksetut korkokulut	-23 574,55	-56 437,97
Korvaus peruspääomasta	-531 000,00	-531 000,00
Muut rahoituskulut	-20,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**166 192,84**	**12 406,86**
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	79 600,00	82 500,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**245 792,84**	**94 906,86**

Rahoituslaskelma/vesilaitos

	2010 €	2009 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	716 902	548 027
Poistot ja arvonalentumiset	789 035	809 530
Rahoitustuotot ja -kulut	-550 710	-488 036
*Toiminnan rahavirta yht.	**955 228**	**869 521**
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-665 649	-754 705
* Investointien rahavirta yhteensä	**-665 649**	**-754 705**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**289 579**	**114 816**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-290 819	-363 422
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos		
* Lainakannan muutokset yhteensä	**-290 819**	**-363 422**
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-307 185	272 428
Saamisten muutos muilta	-2 443	-45 818
Korottomien velkojen muutos kunnalta	11 220	-10 444
Korottomien velkojen muutos muilta	299 648	32 440
* Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	**1 240**	**248 606**
Rahoituksen rahavirta	**-289 579**	**-114 816**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**0**	**0**
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +		0
Rahat ja pankkisaamiset 1.1. -		
Rahavarojen muutos	**0**	**0**

Tase / Vesilaitos

VASTAAVAA	**2010**	**2009**
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	28 454,93	
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	932 236,81	1 044 188,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 575 947,40	6 641 483,88
Koneet ja kalusto	51 345,26	59 812,80
Keskeneräiset hankinnat	34 114,73	
*Aineelliset hyödykkeet	7 593 644,20	7 745 484,84
Sijoitukset		
Osakket ja osuudet		
*Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00
* Sijoitukset	3 030 720,00	3 030 720,00
**Pysyvät vastaavat	10 652 819,13	10 776 204,84
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	12 400,00	6 750,00
*Pitkäaikaiset	12 400,00	6 750,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	279 794,06	253 187,74
Saamiset kaupungilta	919 610,21	610 978,90
Muut saamiset	217,23	31 472,06
Siirtosaamiset	69,02	74,23
*Lyhytaikaiset saamiset	1 199 690,52	895 712,93
**Saamiset	1 212 090,52	902 462,93
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
**Vaihtuvat vastaavat	1 212 090,52	902 462,93
Vastaavaa	**11 864 909,65**	**11 678 667,77**

VASTATTAVAA	2010	2009
Oma pääoma		
Peruspääoma	4 557 689,22	4 557 689,22
Edellisien tilikausien ylijäämä(-)/alijäämä(+)	3 432 128,38	3 337 221,52
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	245 792,84	94 906,86
*Oma pääoma	8 235 610,44	7 989 817,60
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	572 425,69	652 025,69
Vapaaehtoiset varaukset	310 000,00	310 000,00
*Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	882 425,69	962 025,69
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 693 000,00	1 967 000,00
Liittymismaksut ja muut pitkäaik. Velat	275 158,75	0,00
*Pitkäaikainen	1 968 158,75	1 967 000,00
Lyhytaikanen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	274 000,00	290 818,74
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Ostovelat	326 884,94	240 688,50
Muut velat	74 272,37	118 911,50
Siirtovelat	103 557,46	109 405,74
*Lyhytaikainen	778 714,77	759 824,48
**Vieras pääoma	2 746 873,52	2 726 824,48
Vastattavaa	**11 864 909,65**	**11 678 667,77**

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

10.8. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

10.8.1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Kiinteistö Oy Pöllösenlahden Hakaa, Asunto Oy Kilpitöyryä ja As Oy Kilpivatroa, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, paitsi Itä-Suomen Päihdehuollon ky, jossa kaupungin omistusosuus on vähäinen 2,78 % eikä kaupungin osuus kuntayhtymien varoista ja veloista ole määrältään olennainen konsernitaseen kannalta.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

V. 2010 konsernin omistusosuuksissa on tapahtunut seuraavat muutokset:
Iisalmen seudun kansanterveystyön ky ja Ylä-Savon terveydenhuollon ky ovat lakkautuneet 1.1.2010. Iisalmen kaupungin peruspääomaosuus Ylä-Savon SOTE ky:n peruspääomasta 31.12.2010 59,83 %. Iisalmen seudun kansanterveystyö ky:n omistama Asunto Oy Kilpitöyryn ja Asunto Oy Kilpivatron osakekanta siirtynyt kuntayhtymän purkautuessa kaupungin suoraan omistukseen.

10.8.2. Konsernituloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2010	2009
Yleishallinto	6 245 603,49	6 503 086,67
Sosiaali- ja terveyspalvelut	63 364 073,89	36 500 133,53
Opetus- ja kulttuuripalvelut	41 531 057,82	36 018 443,58
Yhdyskuntapalvelut	15 075 976,26	13 331 364,45
Muut palvelut (ei voi tarkemmin eritellä)		
Konsernin toimintatuotot yhteensä	126 216 711,46	92 355 037,23

Satunnaisten erien erittely	2010	2009
Satunnaiset tuotot		
Iisalmen Teollisuuskylä		25,00
Iisalmen kaupunki, TK:n purku	144 405,25	
Pohjois-Savon liitto		6 549,25
Satunnaiset kulut		
Savon koulutus ky/myyntitappio		-2 205,40
PSSHP, Islab varaston alaskirjaus	-33 876,42	
Iisalmen kaupunki, TK:n purku	-37 610,63	
SOTE, vahingonkorvaus	-13 760,76	
Satunnaiset erät yhteensä	59 157,44	4 368,85

10.8.3. Konsernitaseen liitetiedot

Maa- ja vesialueiden erittely	2010	2009
Maa- ja vesialueet	13 370 799,47	13 741 340,17
Kiinteistöjen liittymismaksut	529 680,45	569 975,45
Maa- ja vesialueet yhteensä	13 900 479,92	14 311 315,62

Arvonkorotukset	2010 1 000 €	2009 1 000 €
Maa- ja vesialueet	242,9	242,9
Muutos	0,0	0,0
Arvonkorotukset 1.1.-31.12.	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku 1.1.-31.12	0,0	0,0
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset 31.12.	242,9	242,9
Rakennukset	5 873,6	6 843,3
Muutos	0,0	-969,7
Arvonkorotukset 1.1.-31.12.	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku 1.1.-31.12	0,0	0,0
Rakennusten arvonkorotukset 31.12.	5 873,6	5 873,6

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2010	2009
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	1 131 665,10	971 767,09
Kelan korvaus työterveyshuollosta	81 453,78	270 558,33
Valtionavut, EU-tuet ja avustukset	65 955,22	646 407,24
Muut tulojäämät	1 926 100,01	150 523,86
Tulojäämät yhteensä	3 205 174,11	2 039 256,52
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 205 174,11	2 039 256,52

Oman pääoman erittely	2010	2009
Peruspääoma 1.1./31.12	63 789,4	63 789,4
Arvonkorotusrahasto 1.1./31.12	5 873,6	5 951,9
Muut omat rahastot 1.1.	15 537,6	15 381,7
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	3 599,5	3 604,1
Siirrot rahastoon	133,7	151,0
Siirrot rahastosta	-162,3	-155,6
Vahinkorahaston pääoma 31.12	3 570,9	3 599,5
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 1.1	9 956,7	10 776,7
Siirrot rahastosta	-2 343,7	-820,0
Investointi- ja kehittämisrahaston pääoma 31.1	7 613,0	9 956,7
Opintorahaston pääoma 1.1	61,4	69,1
Siirrot rahastoon	0,6	1,0
Siirrot rahastosta	-1,0	-8,7
Opintorahaston pääoma 31.12	61,0	61,4
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	11 245,0	15 537,6
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	-5 639,5	-7 199,6
Siirto investointi- ja kehittämisrahastosta	1 143,7	820,0
Fuusiovoitto TK	248,0	
Muutos	1 323,9	367,6
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-2 923,9	-6 012,0
Tilikauden yli-/alijäämä	265,9	372,5
Oma pääoma yhteensä	**78 250,0**	**79 639,4**

Pakolliset varaukset	2010	2009
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevaraus, kaupunki	22 543,00	23 165,00
Ohemäen maisemointi, kaupunki		7 872,31
Vuokravastuut, Savon koul. ky	5 480,00	
Potilasvahinkovak.maksuvastuu, PSSHP	346 799,64	365 775,37
Suunnittelukust.korvaus, Savonia	43 855,51	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	418 678,15	396 812,68

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin ulkopuolelta		
	2010	2009
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 938 350,00	15 704 604,06
Lainat julkisyhteisöiltä	993 554,71	5 171 896,91

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin sisällä		
	2010	2009
Lainat julkisyhteisöiltä	2 260 369,31	2 646 979,26

Pitkäainen vieras pääoma

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2010	2009
Lomapalkkajaksotus	9 963 921,33	9 189 260,47
Peruspääoman korot	108 858,82	
Korkojaksotus/-suojaus	380 969,03	350 966,70
Valtionosuudet	206 842,27	
Palkkaperusteiset maksut	906 474,28	
Tulospalkkiovaraus	43 327,31	
Muut siirtovelat	2 982 886,31	
Yhteensä	**14 593 279,34**	

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2010	2009
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen velasta		
Kiinnitykset		13 952 222,48
Takaukset	24 535 273,74	22 762 096,16
Osakkuusyhteisöjen velasta		
Takaukset	4 199 413,71	4 666 794,35
Leasingvastuut	869 728,48	449 969,93
Vastuusitoumukset muille		
Takaukset	4 074 030,38	2 819 751,29
Arvonlisäveron palautusvastuu (PSSH, Savoni	208 642,71	305 544,16
Muut vastuut		

ERITYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

IISALMEN VESI -LIIKELAITOS

IISALMEN VESI

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Tilinpäätös

vuodelta 2010

Iisalmen Veden jhtk. 22.3.2011

1 Tilinpäätöksen sisältö

Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpidon eriyttäminen

Kuntalaissa säädetään erikseen kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksen kirjanpitovelvollisuudesta.

Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitos ei ole itsenäinen kirjanpitovelvollinen, vaan kunta tai kuntayhtymä on kirjanpitovelvollinen kuntalain 67 §:n perusteella myös liikelaitoksensa kirjanpidosta.

Liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kunnan tai kuntayhtymän kirjanpidossa. Liikelaitoksen kirjanpito yhdistellään kunnan tai kuntayhtymän muuhun kirjanpitoon tilinpäätöksessä ja välitilinpäätöksissä siten, että sisäiset tulot ja menot, sisäiset saatavat ja velat sekä sisäinen omistus ja sisäiset katteet eliminoidaan.

Kunnallisessa liikelaitoksessa sovelletaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä. Lisäksi soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia muita kirjanpidon yleisohjeita ja lausuntoja.

Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksen tilinpäätös

Johtokunnan on laadittava kalenterivuosittain liikelaitoksen erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi ja kunnanhallitukselle tai yhtymähallitukselle yhdisteltäväksi kunnan tai kuntayhtymän tilinpäätökseen. Valmisteluaikataulun osalta noudatetaan, mitä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen valmistelusta on säädetty. Erillistilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ja niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat laaditaan noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston liikelaitosohjeen mukaisia tase-, tulos- ja rahoituslaskelmakaavoja ja kuntajaoston antamaa liitetieto-ohjetta.

Liikelaitoksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä päättää valtuusto tai yhtymäkokous osana kunnan tai kuntayhtymän tilinpäätöksen hyväksymistä. Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella myös liikelaitoksen hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston tai kuntayhtymäkokouksen liikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastaja suorittaa liikelaitoksen tarkastuksen osana kunnan tai kuntayhtymän tarkastusta.

Toimintakertomus ja tilikauden tuloksen käsittely

Kunnallisen liikelaitoksen johtokunnan on laadittava toimintakertomus, jossa sen on tehtävä selkoa talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta tilikaudella. Toimintakertomus on osa liikelaitoksen tilinpäätöstä. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista liikelaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Liikelaitoksen toimintakertomuksen rakenteesta ja sisällöstä annetaan yksityiskohtaisemmat ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta, joka sisältää erillisen ohjeen kunnallisen liikelaitoksen tilinpäätöksestä.

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen varaussiirtoja.

Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnallisen liikelaitoksen ylijäämäisestä tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus. Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksessa varauksen tekemistä rajoittaa kunnan tai kuntayhtymän kokonaistuloksen määrä. Esityksen investointivarauksesta tekee johtokunta tilinpäätöksen yhteydessä. Varaus- ja rahastosiirroista päättää valtuusto tai yhtymäkokous tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

2 Toimintakertomus

2.1 Katsaus vuoteen 2010

Vuosi 2010 oli Iisalmen vesilaitoksen 78:s ja Iisalmen Vesi- liikelaitoksen toinen toimintavuosi. Vesilaitos on perustettu vuonna 1932 ja se on toiminut kirjanpidollisesti eriytettynä kunnallisena liikelaitoksena vuodesta 1998 saakka, sekä kuntalain 15.5.2007 § 10a mukaisena Iisalmen Vesi kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2009 alkaen. Iisalmen Veden johtokuntana toimii Iisalmen tekninen lautakunta. Iisalmen Veden organisaatiokaavio on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vesilaitostoiminta jatkui kertomusvuoden aikaisemmassa laajuudessaan, jossa vesilaitos vastaa vedentuotantoa lukuun ottamatta kaikista vesilaitostoiminnoista toiminta-alueellaan. Sen lisäksi vesilaitos tarjosi vesihuoltopalveluja myös toiminta-alueen ulkopuolisille kiinteistöille ja vesiyhtiöille Iisalmen kaupungin alueella, sekä vastasi Vieremän ja Sonkajärven jätevesien puhdistamisesta jätevedenpuhdistamollaan.
Tarkoituksena on tuottaa vesihuoltopalvelut laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin huomioonottaen tulevaisuuden peruskorjaus- ja kehitysinvestoinnit liiketaloudellisuusperiaatteita noudattaen huomioiden kuitenkin toiminnassa kestävän kehityksen periaatteet.

Vedentuotannosta 1.10.2004 alkaen on alueellisesti vastannut Ylä-Savon Vesi Oy, jonka kanssa yhteistyö on sujunut hyvin. Veden laatu ja toimitusvarmuus on säilynyt koko kertomusvuoden asetetuissa tavoitteissa.

Vesilaitoksen toiminta ja alueelliset kehitysnäkymät

Vesilaitoksen toiminta-alue käsittää vesi- ja jätevesi sekä hulevesiviemäreiden osalta pääosin asemakaava-alueen ja eräitä taajama-alueen välittömässä läheisyydessä olevia taajaan asuttuja alueita. Vesilaitospalvelut näillä alueilla on voitu tarjota suunnitellusti.

Vesihuollon kehityssuunnittelu määrittelee nykyisten asemakaava-alueiden ulkopuolisten taajaan asuttujen alueiden vesihuollon tarpeet ja yleiskaava määrittelee tulevat rakentamisen ja asumisen painopistealueet asemakaava-alueen ympäristössä. Näille alueille tulee kohdistumaan vesilaitoksen merkittäviä verkostoinvestointeja tulevina vuosina. Kertomusvuonna on tullut vireille muutama näitä alueita koskeva yhtiömuotoinen tai laitoksen itsensä toteuttama viemäröintihanke, joiden käynnistämisessä vesilaitos on ollut aktiivisesti mukana. Kertomusvuonna jatkettiin v. 2009 aloitettua, esiselvitykseen perustuvaa Ylä-Savon kuntien yhteistä ”Ylä-Savon jätevesien yhteispuhdistamohanketta”, jonka puitteissa selvitetään alueellisen jätevesien käsittelyn toimintaedellytyksiä. Kertomusvuonna valmistui hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointityö.

Yhteistoiminta
Vesilaitoksella oli aktiivista yhteistoimintaa mm. tiedotusvälineiden, valvontaviranomaisten, muiden vesilaitosten, Ylä-Savon Vesi Oy:n, suurimman asiakkaan Olvi Oyj:n, vesilaitostoimialajärjestöjen, suunnittelutoimistojen, laite- ja materiaalitoimittajien, sekä alan oppilaitosten kanssa.

Henkilöstö
Vesilaitoksen henkilöstön määrä vuoden 2010 lopussa oli 17 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä on korkea, yli 50 vuotta, siksi henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin on panostettava. Seuraavan kymmenen vuoden aikana yli puolet henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän. Korkea henkilöstön keski-ikä ja raskaat työolosuhteet rakennus- ja kunnossapitotöissä ovat aiheuttaneet huomattavasti pitkäkestoisia sairaslomia.

Tuloslaskelman mukaan maksetut palkat ja palkkiot olivat 525 368 euroa sekä eläkkeet ja muut henkilöstösivukulut 205 051 euroa eli yhteensä 730 419 euroa. Palkkoja ja henkilöstömenoja on aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin 39 114 euroa, joten palkat ja muut henkilösivukulut ovat yhteensä 769 533 euroa. Vastaava summa edellisvuonna oli 767 039 euroa, joten henkilöstömenojen lisäys oli 2493 euroa eli 0,3 %.

Palveluiden ostot

Taloushallinto, palkkalaskenta, atk-palvelut, suunnittelu- ja mittauspalvelut, siivous, postitus, lähetti- ja muut toimisto- sekä tukipalvelut tilattiin ostopalveluina muilta, pääasiassa kaupungin palveluyksiköiltä.

Jätevedenpuhdistamon käyttö- ja velvoitetarkkailun laboratoriotutkimukset suoritti Savo- Karjalan Ympäristötutkimus Oy, puhdistamolietteen jälkikäsittelyn urakoitsija Martti Väisänen 30.11.2010 saakka ja sen jälkeen Ekokem palvelu Oy ja puhdistamon siivouksen Suomen ISS- palvelut Oy.
Työterveyshuollosta vastasi Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän työterveyshuolto

2.2 Toiminnan ja talouden kehitys

Vesilaitostoiminta

Toimintavuodelle asetetut määrätavoitteet alittuivat puhtaan veden osalta n. 2,7 % budjetoidusta. Määrällinen kokonaismyynti edellisvuodesta nousi n.1 %. Myynti normaalikuluttajien osalta säilyi lähes edellisvuoden tasolla, mutta teollisuudelle ja muille suurkuluttajille se nousi n. 2,8 %. Toimintatuotot talousarvioon nähden ylittyivät 10,2 %, myös toimintakulut ylittyivät 6,2 %. Kulujen toimintatuottoja suuremman alittumisen vuoksi talousarvion mukainen tulostavoite ylitettiin. Nettotuotto oli 20,4 % talousarviota parempi.

Yhteistyö Ylä-Savon Vesi Oy:n kanssa oli toimiva ja täytti veden toimitusmäärän ja laadun suhteen vesilaitoksen asettamat määrä- ja laatutavoitteet pääosin, ainoastaan Ylä-Savon Veden Karjumäen ja Iisalmen välisellä siirtolinjalla on linjan käyttöönottoon liittyvät laatuongelmat jatkuneet myös kertomusvuonna.

Vesijohtoverkoston kulutuspaikkamäärä oli vuoden lopussa 4763. Se lisääntyi edellisvuodesta 55 kpl. Uusia erisisältöisiä liittymissopimuksia tehtiin 55 kpl, joista n. 30 kpl uudisrakennuksia ja loppuosa haja-asutusalueilta liittyneitä asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä, sekä eräitä erityssopimuksia.

Talousveden laatu täytti hyvin talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset, eikä talousveden laatuun kohdistuvia reklamaatioita ollut. Vuotoveden sekä muun mittaamattoman veden määrä kokonaisvesimäärästä oli n. 6,7 %, joka oli n. 0,9 % suurempi kuin edellisvuonna. Vuotoja omissa runkovesijohdoissa oli 6 kpl

Investointien käyttösuunnitelman mukaiset rakennuskohteet voitiin toteuttaa suunnitellusti. Runkovesijohtoja rakennettiin n. 1,9 km, josta n. 1,2 km oli uudisrakentamista ja n. 0,40 km saneerausta. Toteutuneet investointikustannukset olivat n. 181 000 euroa, joka oli n. 51 % budjetoidusta.
Merkittävin uudisrakennuskohde oli Kirkonsalmen länsirannan uusi asuntoalue. Saneerauskohteista tärkeimmät olivat Kangaslammin ja Pappilanrinteen alueet.

Viemärilaitostoiminta

Viemäriverkostoon liittyneitä talouksia oli vuoden lopussa 3183 kpl. Vastaanotettu jätevesimäärä alitti määrätavoitteen talousarvioon nähden n. 18,8 % ja edellisvuoteen verrattuna se lisääntyi 1,2 %. Toimintatuotot talousarvioon nähden alittuivat n. 5,6 %, myös toimintakulut alittuvat n. 10,9 %. Nettotuotto on 4,6 % talousarviota parempi.

Sulamis- ja hulevesien osuus vastaanotetusta jätevesimäärästä oli n.17,6 %. Jätevedenpuhdistamon bioloogisessa prosessissa oli useita toimintahäiriöitä, eikä lupaehtoja kaikilla tarkkailukerroilla täysin saavutettu. Laitoksella käynnistettiin laaja puhdistusprosessin tehostamistoiminta, jossa suoritetaan koeajoja erilaisilla puhdistuskemikaaleilla ja puhdistamon uusilla ohjaustavoilla.

Puhdistamolietteen käsittelyä ja välivarastointia jatkettiin Peltomäen alueella 30.11.2010 saakka, jonka jälkeen lietteen jälkikäsittelystä on vastannut Ekokem Palvelut Oy Siilinjärven lietteenkäsittelyalueellaan. Palvelun ulkoistamisen syynä olivat lisääntyneet ympäristöhaitat Peltomäen lietteenkäsittelyalueella. Jäte- ja hulevesipumppaamot ovat toimineet normaalisti, eikä niistä ole aiheutunut ympäristöhaittoja.

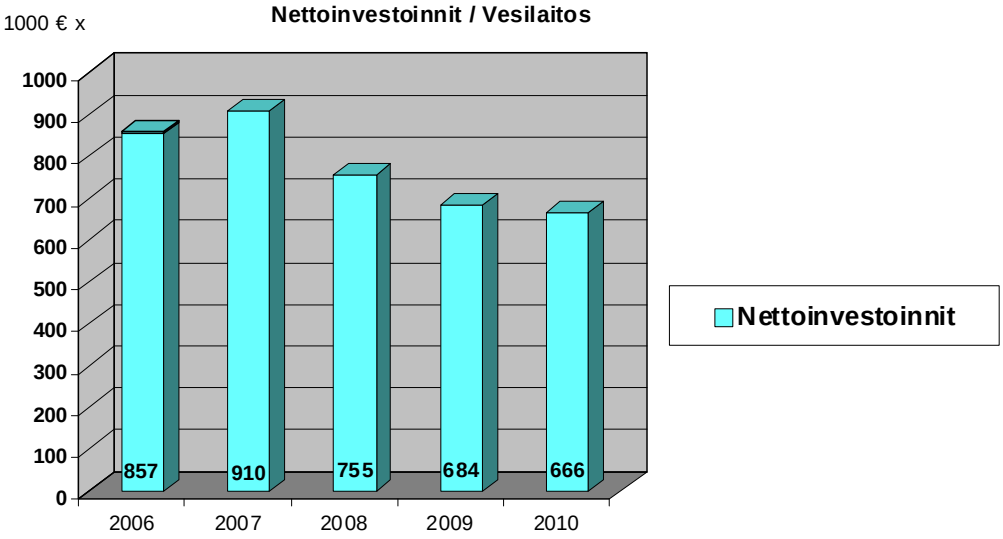
Jäte- ja huleveden verkosto- ja laitosinvestoinnit voitiin toteuttaa suunnitellusti, paitsi investoinneissa varaudutun kalkkistabilointilaitoksen rakentamisesta luovuttiin ja suunnitellun laitoksen tuotanto korvattiin ostopalvelulla Ekokem Palvelu Oy:ltä. Investointikustannukset olivat n. 485 000 euroa n. 36 % budjetoidusta. Jätevesiviemäriä rakennettiin n. 2200 m josta uudisrakennusta oli n. 2150 m ja saneerausta 50 m. Hulevesiviemäriä rakennettiin 1690 m, joka oli pääasiassa uudisrakentamista. Tärkeimmät uudisrakennus- ja saneerauskohteet olivat samat kuin vesijohtolinjojen rakentamisessa. Jäteveden pumppaamo saneerattiin Aurinkokellon pumppaamopiiriin.

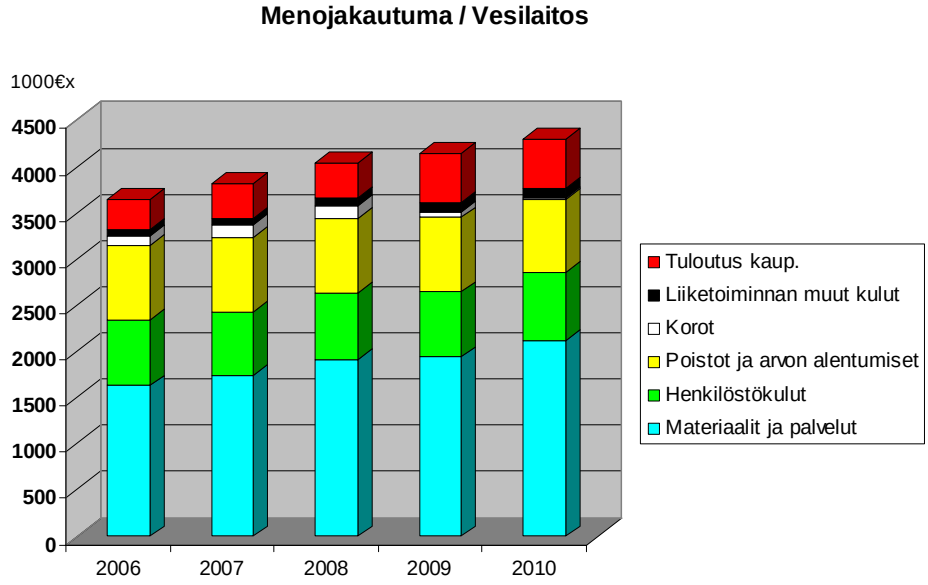
Taksat ja talous

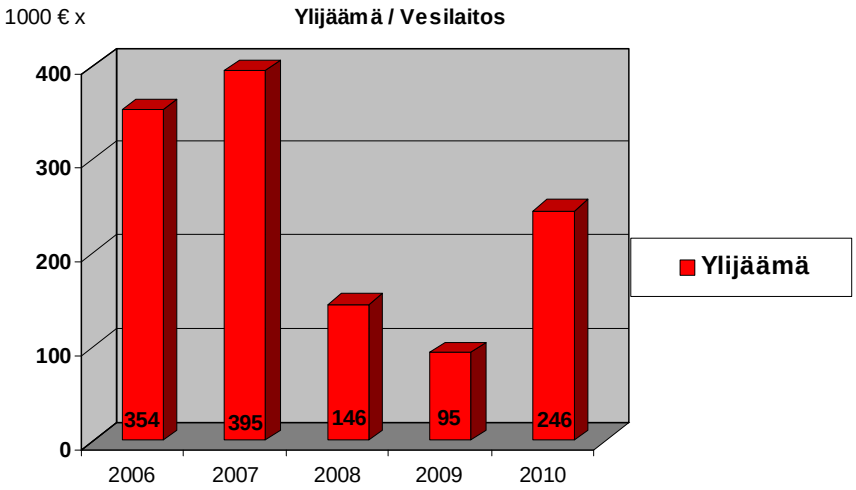
Veden kulutusmaksua korotettiin vuoden 2010 alussa 0,07 e/m3 (1,20 e/m3) ja jätevesitaksaa 0,05 e/m3(1,24 e/m3). Korotukset aiheutuivat Ylä-Savon Vesi Oy:n vesilaitokselle toimittaman veden hinnan korotuksesta vesitaksaan ja jäteveden käsittelyn kohonneiden energia- ja puhdistusmateriaalien ja -palveluiden vaikutuksesta jätevesitaksaan. Sekä vesi-, että jätevesimaksut olivat valtakunnallisessa Vesi- ja Viemärilaitosyhdistyksen vertailussa alle valtakunnallisen keskiarvon.

Vesilaitoksen liikevaihto oli n. 4,434 milj. euroa, jossa edellisvuodesta oli kasvua n. 7,8 %. Liikevaihdon kasvun aiheutti määrällisen myynnin n. 1 % kasvu ja loppuosa johtui taksojen korotuksista. Peruspääoman korvaus kaupungille oli 0,531 milj. euroa, joka on n. 11,65 % peruspääomasta. Tilikauden ylijäämä oli 0,245 milj. euroa.

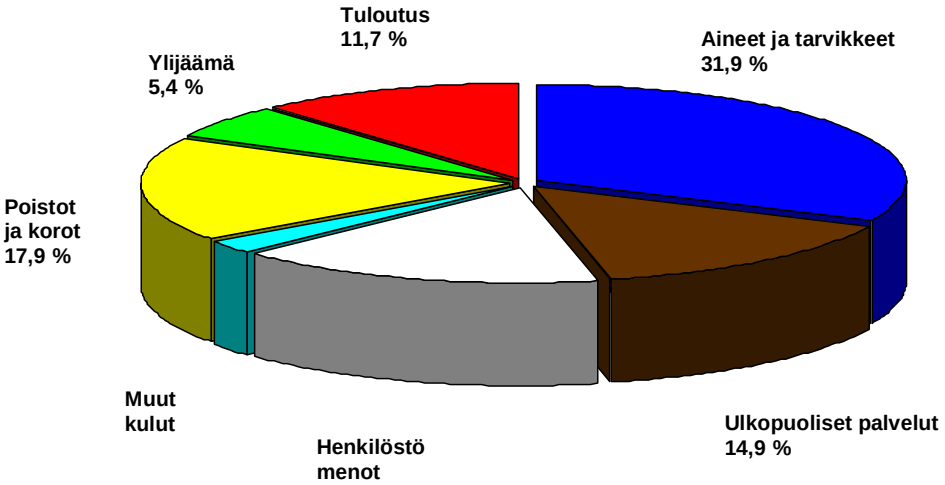
Koko vesilaitoksen investoinnit n. 666 000 euroa olivat n. 39 % suunnitellusta. Investoinnit jakautuivat siten, että n. 30 % kohdistui vesilaitos- ja n. 70 % viemärilaitostoimintaan. Investointiohjelman mukaiset verkostorakennus- ja saneeraus kohteet toteutettiin, sen sijaan jätevedenpuhdistamon kalkkistabilointilaitoksen rakentamisesta omana hankkeena luovuttiin ja puhdistamolietteen jälkikäsittely tehtiin sopimus ulkopuolisen palvelutuottajan kanssa. Tästä johtui myös investointien alhainen toteutumisaste.

Nettoinvestoinnit / Vesilaitos
1000 € x
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
857
910
755
684
666
2006
2007
2008
2009
2010
Nettoinvestoinnit

Menojakautuma / Vesilaitos
1000€x
4500
4000
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
2006
2007
2008
2009
2010
Tuloutus kaup.
Liiketoiminnan muut kulut
Korot
Poistot ja arvon alentumiset
Henkilöstökulut
Materiaalit ja palvelut

Veden ja jäteveden hinnan muodostuminen 2010

Valtuuston asettamien sitovien ja ohjeellisten tavoitteiden toteutuminen:

Sitovat tunnusluvut ja tavoitteet:

	Tp 2009	Tavoite 2010	Toteutuma 2010	Poikkeama
- Tuloutus/korvaus peruspääomasta, €	531 000	531 000	**531 000**	0
- Liikeylijäämä, €	594 057	378 464	**716 902**	+338 438
- Kokonaisinvestoinnit, €	684 136	1 695 000	**665 649**	-1 029 351
- Taksat				
- Käyttö- ja perusmaksujen hintojen korotus 1.1.2010 lukien. Veden käyttömaksun korotus 0,07 €/m3 ja jäteveden korotus 0,05 €/m3. Perusmaksuja korotetaan siten, että laskutuksessa ja mittaroinnista aiheutuvat kiinteät kulut katetaan. Korotusvaikutus n. 30 000 euroa.			**OK**	-
- Kulutustaksat ovat VVY:n tilaston perusteella valtakunnallisen keskitason alapuolella nykyisellä tuloutusmäärällä laskettuna			**OK**	-

Ohjeelliset tunnusluvut ja tavoitteet:

- Liikevaihto, €	4 115 364	4 303 140	**4 434 192**	+131 052
- Lainojen muutos, €	-352 456	579 000	- **290 818**	- 869 818
- Henkilöstö 31.12.	18	18	**17**	-1
- Puhtaan veden vuotovesien osuus kokonaisvesimäärästä, %	5,75	10-15 %	**6,7**	OK
- Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus, %	19,0	alle 30 %	**17,6**	OK
- Kuluttajille ei tule ennakoimattomia laitoksesta riippuvia jakelukeskeytyksiä (vuotoja) runkolinjoissa			**6**	**+6**

- Jätevesipumppaamoiden ja viemäriverkoston hoito niin, että ympäristöhaitat kiinteistöille ja luonnolle ovat mahdollisimman vähäiset – hoidosta tulevat reklamaatiot alle 5 kpl/v.			**saavutettiin**	**-**

Johtokunnan asettamien sitovien ja ohjeellisten tavoitteiden toteutuminen:

<u>Määrätavoitteet</u>

Sitovat tavoitteet:				
Verkkoon pumpattu (ostettu) vesimäärä, 1000 m3	1 786	1 870	**1 820**	-50
Vastaanotettu jätevesimäärä, 1000 m3	1 738	2 250	**1 828**	- 422

	Tp 2009	Tavoite 2010	Toteutuma 2010	Poikkeama
Ohjeelliset tavoitteet:				
Vesijohtoverkoston pituus, km	244	246	**245**	-1
Myyty vesimäärä, 1000 m3	1 684	1 700	**1 699**	-1
Liittymien lukumäärä	4 708	4 790	**4 763**	-27
Viemäriverkoston pituus, km	248	244	**251**	+7
Jv.pumppaamoiden määrä, kpl	52	55	**54**	-1
Laskutettu jätevesimäärä, 1000 m3	1 500	1 600	**1 507**	-93
Toiminnalliset tavoitteet:				
Sitovat tavoitteet:				
Mittaamattoman veden (vuotovesien) osuus kok. vesimäärästä, %	5,75	10,1	**6,7**	-3,4
Vastaanotetun ja laskutetun jäteveden erotuksen (vuotovesien) osuus, %	19,0	25,0	**17,6**	-7,4
Ohjeelliset tavoitteet:				
Veden hinta, €/m3 (sis.alv)	1,38	1,46	**1,48**	+0,02
Jäteveden hinta, €/m3 (sis.alv)	1,45	1,51	**1,51**	0
Laadulliset tavoitteet:				
Sitovat tavoitteet:				
- Liittyjille toimitettava talousvesi täyttää talousvesi-asetuksen 461/2000 mukaiset vaatimukset ja tavoitteet			**OK**	-
- Vuohiniemen jätevedenpuhdistamon puhdistustulos lupaehtojen edellyttämällä tasolla			**OK**	-
Taloudelliset tavoitteet:				
Sitovat tavoitteet:				
Puhdas vesi:				
Toimintakate, 1000 €	790,7	657,4	**791,3**	+133,9
Investoinnit, €	183 628	355 000	**180 935**	-174 065
Jätevesi:				
Toimintakate, 1000 €	608,9	683,5	**714,6**	+31,1
Investoinnit, €	500 509	1 340 000	**484 714**	-740 286
Ohjeelliset tavoitteet:				
Puhdas vesi:				
Toimintakate, %	33,7	28,2	**30,8**	+2,9
Toimintatuotot, €/as.	498	487	**540**	+55
Kustannukset, €/m3	1,16	1,23	**1,28**	+0,05
Tuloutus, €/myyty m3	0,24	0,24	**0,24**	0
Jätevesi:				
Toimintakate, %	33,8	34,1	**37,8**	+3,7
Kustannukset, €/m3	0,92	0,95	**0,88**	-0,07
Tuloutus, €/myyty m3	0,09	0,08	**0,09**	+0,01

Henkilöstö:

Ohjeelliset tavoitteet:
- Henkilöstömäärää sopeutetaan vastaamaan laitoksen tarpeita
Ostopalveluiden käyttöä pyritään tehostamaan palvelutarjonnan rajoissa

2.3 Arvio merkittävimmistä riskeistä

Henkilöstöriskit

Henkilöstön sairastamiseen liittyvät riskit:

- Ikärakenne ja suoritemäärien kasvu verrattuna henkilöstömäärään
- Fyysisesti raskas työ yhdessä korkean iän kanssa
- Henkisesti rasittavat työt, kiire ja mm. laskutuksen atk-ongelmat

Suojautuminen
- Panostus työkykyä ylläpitävään toimintaan

Henkilöstön eläköitymiseen ja korvaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät riskit:

- Suuri osa henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän lähimmän kymmenen vuoden kuluessa
- Henkilöstömäärä on pyritty sopeuttamaan toiminnan edellyttämälle tasolle, sen seurauksena uutta työvoimaa ei ole voitu palkata ja henkilöstön keski-ikä on kohonnut huomattavasti
- Uutta koulutettua työvoimaa on ollut saatavissa, mutta lähes poikkeuksetta kunnallistekninen työkokemus puuttuu.

Suojautuminen
- Siinä vaiheessa kun uutta työvoimaa tarvitaan, on erityistä huomiota kiinnitettävä uuden henkilöstön perehdytykseen ja työssä oppimiseen.

Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit

- Muuttuvat työtavat ja esim. uudet atk-ohjelmat ja sovellutukset

Suojautuminen
- Panostus henkilöstön koulutukseen.

Talousriskit

- Muutokset suurkuluttajien (elintarvike ym. teollisuus) toiminnassa.

Omaisuus ja vastuuriskit

- Mm. verkostojen ikääntyminen ja saneerausvelka (ei erityisen suuri Iisalmen edellä)
- Verkostovaurioiden riskit kolmansille osapuolille (vuodot, viemäritulvat)
- Veden laatuongelmien aiheuttamat taloudelliset riskit (esim. elintarviketeollisuus)

Suojautuminen
- Riittävä saneerausinvestointien taso
- ajantasaiset vastuuvakuutukset

Vesilaitostoiminnan riskit

Veden laadun heikkeneminen

- terveysriskit (teollisuus, yksityishenkilöt)
- tuotevastuu (teollisuus)
- korvaukset
- kielteinen julkisuus

Suojautuminen

-valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen
-valmiussuunnitelman mukainen valvonta ja näytteenotto verkosta
-vastuuvakuutusten ajantasaisuus ja sisältö

Jätevesihuollon toimimattomuus

- terveysriskit
- vaikutukset luontoon
- kielteinen julkisuus

Suojautuminen

- valmiussuunnitelma ja sen ajan tasalla pitäminen ennakoiva laitosten ja verkostojen huolto ja riskien kartoittaminen valmiussuunnitelman pohjalta
- ennakoiva ympäristövaikutusten huomioon otto uudisrakentamisessa ja ylläpidossa

Veden toimitusvarmuuden heikkeneminen

- keskeytykset vedenjakelussa
- korvaukset

Suojautuminen
- ennakoiva huolto ja verkostosaneeraus
- välitön puuttuminen häiriötilanteisiin

2.4 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaavat kaupunginhallituksen vuonna 2003 vahvistamat sisäisen valvonnan ohjeet. Kaupungin valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan.

Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen valvonta on osa organisaation johtamista, joka kattaa koko kaupungin organisaation. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kaupunginhallitus.

Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla. Sisäistä valvontaa täydentää sisäinen tarkastus, joka tapahtuu kaupunginjohtajan johdolla ja sen käytännön toteutuksesta vastaa taloustoimi. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kaupungin tilintarkastaja antaa tarkastus-kertomuksessa lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:
- strateginen suunnittelu
- talousarvio ja –suunnitelma
- toiminnan ja talouden raportointi
- johtamisjärjestelmä
- hyvä hallintotapa
- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta

Sisäisen valvonnan suunnitelma laaditaan puolivuosittain. Suunnitelman toteutus raportoidaan tekniselle johtajalle, joka raportoi edelleen liikelaitoksen johtokunnalle ja sisäiselle valvonnalle, joka raportoi taas edelleen kaupunginjohtajalle, kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

Sisäisen valvonnan painopistealueita teknisessä keskuksessa vuonna 2010 olivat:

- hankinnat ja ostot
- hankinta- ja urakkasopimukset
- sijaisuusmäärärahat ja -järjestelyt, määräaikaiset työsuhteet

Sisäisen valvonnan yhteydessä ei ole todettu merkittäviä virheitä tai puutteita

2.5 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2010 1000 €	2009 1000 €
Tuotot:		
Liikevaihto	4434	4115
Liiketoiminnan muut tuotot	30	33
Kulut:		
Materiaalien osto	-1450	-1291
Palveluiden osto	- 676	- 649
Henkilöstökulut	- 730	- 706
Poistot ja arvonalentumisen	- 789	- 806
Liiketoiminnan muut kulut	- 102	- 102
Liikeylijäämä(-alijäämä)	**717**	**594**
Rahoitustuotot ja -kulut	**- 551**	**- 582**
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	166	12
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	166	12
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	80	83
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**246**	**95**

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,5	5,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,7	6,1
Voitto, %	3,7	0,3

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %
100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + muille maksetut korkokulut + korvaus peruspääomasta)/(Oma pääoma + sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %
100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + kunnalle maksetut korkokulut + korvaus peruspääomasta)/(Oma pääoma + lainat kunnalta/kuntayhtymältä + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, %
100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia/Liikevaihto)

2.5.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2010 1000 €	2009 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä(-alijäämä)	717	594
Poistot ja arvonalentumiset	789	806
Rahoitustuotot ja –kulut	- 551	- 582
Yhteensä	955	818
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 666	- 684
Toiminnan ja investointien rahavirta	**290**	**134**
Rahoituksen rahavirta		
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-291	-352
Lainakannan muutokset yhteensä	-291	-352
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	-307	55
Saamisten muutos muilta	- 2	188
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	11	0
Korottomien velkojen muutos muilta	299	-24
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	1	219
Rahoituksen rahavirta	**-290**	**134**
Rahavarojen muutos	**0**	**0,0**

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus, %	143,5	119,6
Pääomamenojen tulorahoitus, %	99,9	78,9
Lainanhoitokate	3,1	2,1
Kassan riittävyys, pv	75,1	51,0

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %
100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno
Pääomamenojen tulorahoitus, %
100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)
Lainanhoitokate
(Vuosikate + korkokulut)/(Korkokulut + lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys, pv
365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

	2010 1000 €	2009 1000 €
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	28	0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	932	1 044
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 576	6 641
Koneet ja kalusto	51	60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34	0
Yhteensä	7 594	7 745
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 031	3 031
Pysyvät vastaavat yht.	**10 653**	**10 776**
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	12	7
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	280	253
Saamiset kaupungilta	920	611
Muut saamiset	0	31
Yhteensä	1 200	896
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	**1 212**	**902**
Vastaavaa yhteensä	**11 865**	**11 679**

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Peruspääoma	4 558	4 558
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 432	3 337
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	246	95
Yhteensä	8 236	7 990
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	572	652
Investointivaraukset	310	310
Yhteensä	882	962

Vieras pääoma

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 693	1 967
Muut velat	275	119
Yhteensä	1 968	2 086
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	274	291
Ostovelat	327	241
Muut velat	74	0
Siirtovelat	104	109
Yhteensä	778	641
Vieras pääoma yhteensä	**2 747**	**2 727**
Vastaavaa yhteensä	**11 865**	**11 679**

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuus, %	76,8	76,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,5	75,7
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	3 678	3 432
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 967	2 258

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuus, %
100 * (Oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma -saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
100 * (Vieras pääoma – saadut ennakot)/Käyttötulot

Lainakanta 31.12.
Vieras pääoma – (Saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

2.7. Kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	MENOT	1000 €
Toiminta:		Toiminta:	
Liikevaihto	4 434	Toimintakulut	2 958
Liiketoiminnan muut tuotot	30	Korkokulut	23
Muut rahoitustuotot	4	Muut rahoituskulut	531
Investoinnit:		Investoinnit:	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0	Investointimenot	666
Rahoitustoiminta:		Rahoitustoiminta:	
Pitkäaik. lainojen lisäys	0	Pitkäaik.lainojen väh.	274
Lyhytaik. lainojen lisäys	0	Lyhytaik. lainojen väh.	17
Kokonaistulot yht.	**4 468**	**Kokonaismenot yht.**	**4 469**

Täsmäytys:
Kokonaistulot – Kokonaismenot = **4468 - 4469 = -1**
Muut maksuvalmiuden muutokset – Rahavarojen muutos = **1 - 0 = 1**

2.6. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen varaussiirtoja. Mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittely

Poistoeron vähennys 79 600,00 euroa, joka kohdistuu kokonaisuudessaan jätevesi -toiminnolle

Tilikauden ylijäämä 245 792,84 euroa kirjataan taseen oman pääoman yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen taseessa on kertyneitä ylijäämiä 3 677 921,22 euroa.

3 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutuminen on esitetty käyttötalouden, tuloslaskelman, investointi- sekä rahoituslaskelman osalta.

3.1 Käyttötalousosan toteutumisvertailu

Käyttötalousosan toteutumisvertailu tehdään talousarviorakennetta noudattaen tulosalueittain.

Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet menot ja tulot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon.

	Alkuperäinen talousarvio	Ta-muutos	Ta-muut. muutos	Toteuma	Poikkeama
Puhdasvesi					
Toimintatuotot	2 334	0	2 334	2 571	-237
Toimintakulut	-1 677	0	-1 677	-1 780	103
Poistot	-232	0	-232	-202	-30
Netto	425	0	425	589	-164
Jätevesi					
Toimintatuotot	2 005	0	2 005	1 892	113
Toimintakulut	-1 321	0	-1 321	-1 178	-143
Poistot	-730	0	-730	-587	-143
Netto	-47	0	-47	128	-173
Yhteensä					
Toimintatuotot	4 339	0	4 339	4 463	-124
Toimintakulut	-2 998	0	-2 998	-2 958	-40
Poistot	-962	0	-962	-789	-173
Netto	378	0	378	717	-338

3.2 Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään hankkeittain tai hankeryhmittäin määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama alkuperäiseen talousarvioon ja hyväksytyt muutokset määrärahaan.

Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja käyttöomaisuuden myynnit.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	TA+ Talous-arviomuu-tokset	Toteuma	Poikkeama
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Puhdasvesi					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus (Luuniemi, Kirkonsalmen länsiranta, Tervakangas, Kangaslammin alue, Vesijohtolaitteiden uusinta kadunrakennuskohteissa Koulutie/Ullakontie)					
Menot	300 000	0	300 000	133 593	-166 407
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	300 000	0	300 000	133 593	-166 407
Koneet ja kalusto (työkalusto, vesimittarit)					
Menot	55 000	0	55 000	47 342	-7 658
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	55 000	0	55 000	47 342	-7 658
Puhdasvesi yhteensä					
Menot	355 000	0	355 000	180 935	-174 065
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	355 000	0	355 000	180 935	-174 065
Jätevesi					
Vuohiniemen puhdistamo					
Menot	450 000	0	450 000	48 923	-401 077
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	450 000	0	450 000	48 923	-401 077
Ylä-Savon jätevesihuollon kehittäminen					
Menot	75 000	0	75 000	28 481	-46 519
Tulot	40 000	0	40 000	0	40 000
Netto	35 000	0	35 000	28 481	-6 519
Jätevesipumppaamoiden hankinta ja peruskorjaus (Aurinkokellon pumppaamo)					
Menot	100 000	0	100 000	58 295	-41 705
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	100 000	0	100 000	58 295	-41 705
Jäte ja hulevesiviemäriverkoston rakentaminen ja peruskorjaus (viemärilaitteiden uusinta kadunrak. kohteissa, Luuniemi, Kirkonsalmen länsiranta, Kangaslammin alue, Tervakangas, Partala, Lehmuskatu, Koulutie, Ohenmäki, muut linjat.)					
Menot	675 000	0	675 000	349 015	-325 985
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	675 000	0	675 000	349 015	-325 985
Koneet ja kalusto					
Menot	40 000	0	40 000	0	-40 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	40 000	0	40 000	0	-40 000
Jätevesi yhteensä					
Menot	1 340 000	0	1 340 000	484 714	-855 286
Tulot	40 000	0	40 000	0	40 000
Netto	1 300 000	0	1 300 000	484 714	-815 286
Vesilaitos yhteensä					
Menot	1 695 000	0	1 695 000	665 649	-1 029 351
Tulot	40 000	0	40 000	0	40 000
Netto	1 655 000	0	1 695 000	665 649	-989 351

3.3. Tuloslaskelman toteutumisvertailu

	Talousarvio	Ta - muutos	Ta+ muutos yht.	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Liikevaihto	4 303 140	0	4 303 140	4 434 192	+131 052
Liiketoiminnan muut tuotot	36 000	0	36 000	29 593	- 6 407
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	- 1 372 600	0	-1 372 600	-1 449 717	-77 118
Palvelujen ostot	-734 461	0	-734 461	-676 201	+58 260
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-473 570	0	-473 570	-525 368	-51 798
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-148 624	0	-148 624	-168 617	-19 993
Muut henkilösivukulut	-27 467	0	-27 467	-36 434	-8 967
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-962 390	0	-962 390	-789 035	+173 355
Liiketoiminnan muut kulut	-241 564	0	-241 564	-101 510	+140 054
Liikeylijäämä (alijäämä)	378 464	0	378 464	716 902	+338 439
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	18 510	0	18 510	3 885	-14 625
Muille maksetut korkokulut	-72 890	0	-72 890	-23 575	+49 315
Muut rahoituskulut	0	0	0	-20	-20
Korvaus peruspääomasta	-531 000	0	-531 000	-531 000	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-206 916	0	-206 916	166 193	+373 109
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-206 916	0	-206 916	166 193	+373 109
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	-70 000	0	-70 000	79 600	-9 600
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-136 916	0	- 136 916	245 793	-382 709

3.4. Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Talousarvio	Ta-muutos	Ta+ muutos yht.	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä (-alijäämä)	378 464	0	378 464	716 902	-338 438
Poistot ja arvonalentumiset	962 390	0	962 390	789 035	173 355
Rahoitustuotot ja -kulut	-585 380	0	-585 380	-550 710	-34 670
Toiminnan rahavirta	755 474	0	755 474	955 228	-199 754
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 695 000	0	-1 695 000	-665 649	-1 029 351
Rahoitusosuudet inv. menoihin	40 000	0	40 000	0	40 000
Investointien rahavirta	-1 655 000	0	-1 655 000	-665 649	-989 351
Toiminnan ja investointien rahavirta	-899 526	0	-899 526	289 579	-1 189 105
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	900 000	0	900 000	0	900 000
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-321 000	0	-321 000	-290 819	-30 181
Lainakannan muutokset yhteensä	579 000	0	579 000	-290 819	869 819
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	0	0	0	-307 185	+307 185
Saamisten muutos muilta	0	0	0	-2 443	+2 443
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0	0	0	11 220	-11 220
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	299 648	-299 648
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	0	0	0	1 240	-1 240
Rahoituksen rahavirta	579 000	0	579 000	-289 579	868 579
Rahavarojen muutos	-320 526	0	-320 526	0	-320 526

4 Tuloslaskelma

	2010	2009
Liikevaihto	4 434 191,79	4 115 364,04
Liiketoiminnan muut tuotot	29 593,15	32 705,19
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 449 717,95	-1 290 683,30
Palvelujen ostot	-676 201,09	-649 494,07
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-525 367,97	-484 970,91
Eläkekulut	-168 617,32	-185 643,74
Muut henkilösivukulut	-36 433,77	-35 157,34
Yhteensä	730 419,06	-705 771,99
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-789 034,75	-805 515,28
Liiketoiminnan muut kulut	-101 509,67	-102 547,38
Yhteensä	-3 746 883,52	-3 554 012,02
Liikeylijäämä/(alijäämä)	716 902,42	594 057,21
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	3 884,97	5 787,62
Muille maksetut korkokulut	-23 574,55	-56 437,97
Korvaus peruspääomasta	-531 000,00	-531 000,00
Muut rahoituskulut	20,00	0,0
Yhteensä	-550 709,58	-581 650,35
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	166 192,84	12 406,86
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	166 192,84	12 406,86
Poistoeron muutos lisäys (-) tai väh.(+)	79 600,00	82 500,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	245 792,84	94 906,86

5 Rahoituslaskelma

	2010	2009
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	716 902	594 057
Poistot ja arvonalentumiset	789 035	805 515
Rahoitustuotot ja -kulut	-550 710	-581 650
*Toiminnan rahavirta yhteensä	**955 227**	**817 922**
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-665 649	-684 136
* Investointien rahavirta yhteensä	**-665 649**	**-684 136**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**289 578**	**133 786**
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-290 818	-352 456
* Lainakannan muutokset yhteensä	**-290 818**	**-352 456**
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	-307 185	55 110
Saamisten muutos muilta	-2 443	188 036
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	11 220	0
Korottomien velkojen muutos muilta	299 648	-24 476
* Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	**1 240**	**218 670**
Rahoituksen rahavirta	**-289 578**	**-133 786**
Rahavarojen muutos	**0**	**0**

6 Tase

	2010	2009
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	28 454,93	0,0
Aineettomat hyödykkeet	28 454,93	0,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	932 236,81	1 044 188,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 575 947,40	6 641 483,88
Koneet ja kalusto	51 345,26	59 812,80
keskeneräiset hankinnat	34 114,73	0,0
*Aineelliset hyödykkeet	7 593 644,20	7 745 484,84
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00
* Sijoitukset	3 030 720,00	3 030 720,00
* Pysyvät vastaavat	10 652 819,13	10 776 204,84
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	12 400,00	6 750,00
***** Pitkäaikaiset saamiset	12 400,00	6 750,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	279 794,06	253 187,74
Saamiset kaupungilta	919 610,21	610 978,90
Muut saamiset	217,23	31 472,06
Siirtosaamiset	69,02	74,23
* Lyhytaikaiset saamiset	1 199 690,52	895 712,93
* Saamiset	1 212 090,52	902 462,93
**Vaihtuvat vastaavat	1 212 090,52	902 462,93
Vastaavaa	**11 864 909,65**	**11 678 667,77**

	2010	2009
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	-4 557 689,22	-4 557 689,22
Edellisten tilikausien ylijäämä (-)/alijäämä(+)	-3 432 128,38	-3 337 221,52
Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	-245 792,84	-94 906,86
* Oma pääoma	-8 235 610,44	-7 989 817,60
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	-572 425,69	-652 025,69
Investointivaraukset	-310 000,00	-310 000,00
* Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	-882 425,69	-962 025,69
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-1 693 000,00	-1 967 000,00
Muut velat/liitt. maksut	-275 158,73	-118 911,50
* Pitkäaikainen	-1 968 158,75	-2 085 911,50
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-274 000,00	-290 818,74
Ostovelat	-326 884,94	-240 688,50
Muut velat	-74 272,37	0,00
Siirtovelat	-103 557,46	-109 405,74
* Lyhytaikainen	-778 714,77	-640 912,98
**Vieras pääoma	-2 746 873,52	-2 726 824,48
Vastattavaa	**-11 864 909,65**	**-11 678 667,77**

7 Tilinpäätöksen liitetiedot

7.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Konsernitili

Kaupungin konsernitilisopimuksen mukaisesti Iisalmen Veden rahavarat esitetään kaupungin taseessa rahoissa ja pankkisaamisissa. Iisalmen Veden taseessa ne esitetään lyhytaikaisten saamisten ryhmässä, erässä saamiset kaupungilta.

7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

7.2.1 Toimintatuotot

	2010	2009
Liikevaihto		
Vesimaksut	2 040 214,81	1 898 566,32
Jätevesimaksut	1 766 227,21	1 693 945,76
Perusmaksut	239 632,88	182 666,53
Muut liiketoiminnan tuotot	388 116,89	340 185,43
Liikevaihto yhteensä	4 434 191,79	4 115 364,04
Liiketoiminnan muut tuotot	29 593,15	32 705,19
Toimintatuotot yhteensä	4 463 784,94	4 148 069,23
Toimintatuotot toiminnoittain		
Puhdas vesi	2 571 398,20	2 345 644,07
Jätevesi	1 892 386,74	1 802 425,16
Yhteensä	4 463 784,94	4 148 069,23

7.2.2 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet:

Aineettomat hyödykkeet	**Poistomenetelmä**	**Poistoaika/ tai poisto -%**
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	15 %
Muut maa ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	9 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	9 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	13 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	18 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	18 %
Sähkö, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	18 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	22 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	23 %

Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	20 %
Puiset alukset ja muut uivat		
Työkoneet	Menojäännöspoisto	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäämäpoisto	25 %
Sairaala-, terveydenhuolto,		
yms. laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muuta aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo ja taide-esineet	Ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	

Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hankintamenosta vähennettynä mahdollisella rahoitusosuudella.

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa

7.2.3 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta vuosina 2009–2013.

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	898 286
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	1 099 957
Ero (€)	- 201 671
Ero %	18,3

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu pääosin siitä, että tarkastelujaksolle ajoittuu tavanomaista suuremmat investointimenot.

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvät vastaavat		Aineettomat hyödykkeeet						Aineelliset hyödykkeet		
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	1 044 188,16	6 641 483,88	59 812,80	0,00	0,00	**7 745 484,84**
Lisäykset tilikaudella	28 480,94	0,00	28 480,94	0,00	0,00	589 826,24	13 227,13	0,00	34 114,73	**603 053,37**
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Tilikauden poisto	26,01	0,00	0,00	0,00	111 951,35	655 362,72	21 694,67	0,00	0,00	**789 008,74**
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Poistamaton hankintameno 31.12.	28 454,93	0,00	28 454,93	0,00	932 236,81	6 575 947,40	51 345,26	0,00	0,00	**7 559 529,47**
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**28 454,93**	**0,00**	**28 454,93**	**0,00**	**932 236,81**	**6 575 947,40**	**51 345,26**	**0,00**	**34 114,73**	7 559 529,47
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**

Pysyvien vastaavien sijoitukset		Osakkeet ja osuudet			Jvk-, ja muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. Yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omist. Yht.	Saamiset muut yhteisöt	**Yhteensä**
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**3 030 720,00**
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**3 030 720,00**
Arvonalennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,00**	**0,00**	**3 030 720,0***	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	3 030 720,00

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

7.3.2.1 Oman pääoman erittely	2010	2009
Peruspääoma 1.1.	4 557 689,22	4 557 689,22
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	4 557 689,22	4 557 689,22
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 432 128,40	3 337 221,52
Muutos (tilikauden yli/alijäämä)	245 792,84	94 906,86
Tilikausien ylijäämä 31.12.	3 677 921,22	3 432 128,38
Oma pääoma yhteensä	8 235 610,44	7 989 817,60

7.3.2.2 Pitkäaikaisten velkojen erittely	2010	2009
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	1 693 000,00	1 967 000,00
Liittymismaksut	275 158,75	118 911,50
Yhteensä	1 968 158,75	2 085 911,50

7.3.2.3. Siirtovelkojen erittely	2010	2009
Jäsenmaksut	424,20	0,00
Korkojaksotus	5 481,47	5 915,62
Lomapalkkajaksotus	128 621,94	112 370,13
Muut siirtovelat muille	0,00	9 788,60
KuEl-maksut	0,00	587,28
Tuntipalkk. lomapalkkavar.	-30 970,15	-19 255,89
Yhteensä	103 557,46	109 405,74

7.4 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

7.4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2010	2009
Vakinaiset	17	18
Tilapäiset	0	0
Yhteensä	17	18

7.4.2 Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	**2010**	**2009**
Palkat ja palkkiot	529 976,68	486 743,57
Eläkekulut	168 617,32	185 643,74
Muut henkilöstökulut	36 433,77	35 157,34
Sairaus- ja tapaturmakorvaukset	- 4 608,71	-1 772,66
Yhteensä	730 419,06	705 771,99
Aktivoidut henkilöstökulut		
Palkat	39 114,15	61 267,81
Yhteensä	39 114,15	61 267,81
Henkilöstökulut yhteensä	**769 533,21**	**767 039,80**

7.5 Liitetietojen erittelyt

7.5.1 Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

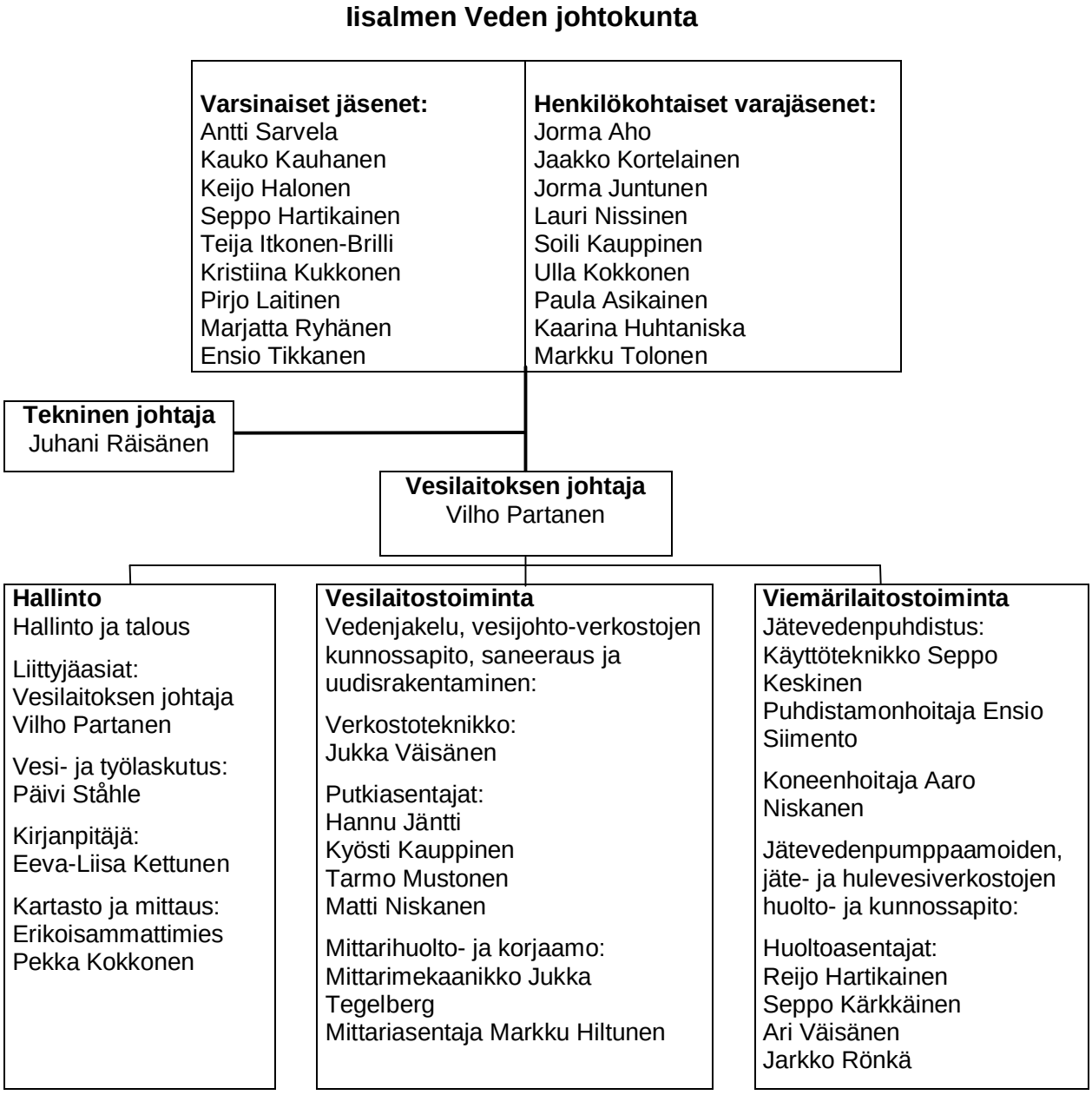
			Taloussuunnitelma		
	TP2009	**TP2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Poistonalaiset investoinnit	684 136	665 649	1 420 000	1 365 000	1 365 000
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Investointien omahankintameno	684 136	665 649	1 420 000	1 365 000	1 365 000
Suunnitelman mukaiset poistot	805 515	789 035	913 623	967 286	1 015 973
Viiden vuoden keskiarvo:					
Suunnitelman mukaiset poistot	898 286				
Poistoalaisten investointien omahankintameno	1 099 957				
Ero, €	-201 671				
Poikkeama, %	-18,3				

Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin: - 22 %
Jos eroa verrataan investointeihin: - 18 %
Eli suunnitelman mukaiset poistot investoinneista: 82 %

7.5.2 Arvonlisäveron palautusvastuu

Ei palautuksen alaisia kiinteistöjä

8 Organisaatio

Käytetyt kirjanpitokirjat 2010

Päiväkirjat

Tapahtumalaji

Ulkoisen kirjanpidon toteumat		**Rondon arkisto**
Tositelaji	**Nimitys**	
ALKUSA	Alkusaldot	
EXCEL	Excel-muistiot	x
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	
MRAHA	Talousarvio	
MUIST1	Muistiotositteet	x
MUIST2	Muistiotositteet por	x
OMAKSU	Ostoreskontran maksut	
PALKAT	Palkkatositteet	
PANKK2	Pankkien tiliotteet2	

PÄÄKIRJAT

Seurantaraportit
- Tuloslaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tase
- Tilierittely -raportit

Henkilökirjat
Asiakasrekisterit
Ostoreskontra

- Rondon elektroniseen arkistoon on arkistoitu x-merkityt saldolajit.
- Päiväkirjat, kumulatiivinen tilierittely ja tilinpäätöstiedot on arkistoitu Rondon elektroniseen arkistoon.
- Pankkien tiliotteet säilytetään paperilla arkistossa.

Iisalmessa maaliskuun 22. päivänä 2011

Iisalmen Veden johtokunta

Tilintarkastusmerkintä:

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.

Iisalmessa kuun .päivänä 2011

Oy Audiator Ab, JHTT-yhteisö

KAUPUNKI

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Käytetyt kirjanpitokirjat 2010

Päiväkirjat

Tapahtumalaji

Ulkoisen kirjanpidon toteumat		**Rondon arkisto**
Tositelaji	**Nimitys**	
ALKUSA	Alkusaldot	
ELATUS	Elatusturva	
EXCEL	Excel-muistiot	X
EXCEL-TAULUKOT	TK:n siirtynyt kirjanpito v. 2010 yhdistetty kirjanpitoon	
KASSA1	Kassatositteet 1	X
KASSA2	Kassatositteet 2	X
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	
KONSERNI	Konsernikirjanpito	
MR10	MR Laskulaji 10	
MR99	MR-koodin vaihto	
MRAHA	Talousarvio	
MRHYV	MR Hyvityslaskujen kuittaukset	
MRMANU	MR Manuaalisuoritukset	X
MRVIIT	MR Viitesuoritukset	X
MUIST1	Muistiotositteet 1	X
MUIST2	Muistiotositteet por	X
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	
OSTOT	Ostolaskut	X
PALKAT	Palkkatositteet	X
PANKK2	Pankkien tiliotteet2	X
PANKKI	Pankkientiliotteet	X
PUSATE	Pusatek	X
SIJOIT	Sijoitukset	
SISLAS	Sisäiset laskut	X
SOSTYO	Sosiaalityö	X
VANHAT	Vanhat saldot	
ZAPU	UDP raportointi	

Pääkirja

Seurantaraportit:
§ Tuloslaskelma
§ Rahoituslaskelma
§ Tase
§ Tilierittelyt, -raportit

Henkilökirjat
Asiakasrekisterit:
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Laskutus
Perusturva
Elatusturva

Rondon elektroniseen arkistoon on arkistoitu X-merkityt saldolajit.

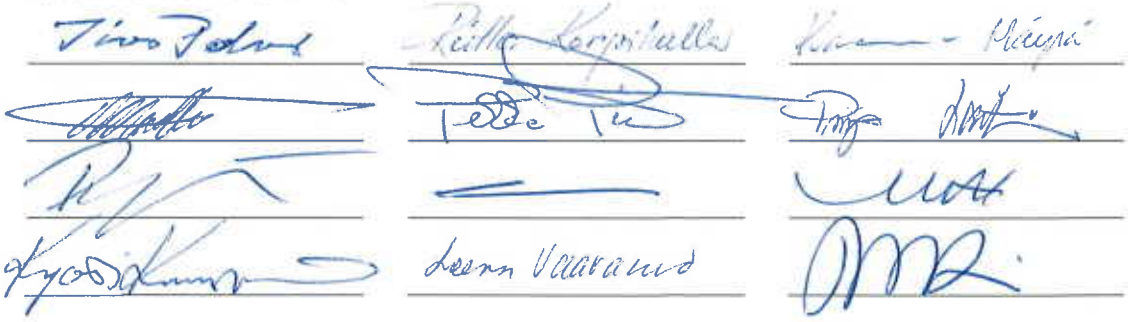
Päiväkirjat, kumulatiivinen tilierittely ja tilinpäätöstiedot on arkistoitu Rondon elektroniseen arkistoon.

Kirjanpitokirjat säilytetään vähintään 10 vuotta ja tositteet vähintään 6 vuotta kirjausjärjestyksessä.

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Iisalmessa maaliskuun 28. päivänä 2011

Iisalmen kaupunginhallitus

Tilintarkastusmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.

Tilintarkastuskertomus on tänään annettu.

Iisalmessa kuun . päivänä 2011

Oy Audiator Ab, JHTT-yhteisö

Esko Kekäläinen, JHTT